

**อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกต่อพฤติกรรมบริโภคของเยาวชนไทย
ผ่านสื่อภาษาอังกฤษ**

นายฐนัส มานวงศ์

**งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ 2542
ISBN 974-7102-85-4**

บทคัดย่อ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมของเยาวชนไทยที่นิยมบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษกับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาพฤติกรรมของเยาวชนไทยที่แตกต่างกันกับภูมิหลังทางประชากรที่นิยมบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษ อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเยาวชนไทยที่นิยมบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษ การเก็บข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ คือ เยาวชนไทยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 554 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติคือ ค่าร้อยละ ค่าไคสแควร์ ค่าแกมมาและค่าสหสัมพันธ์ รวมทั้งมีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่าง 10 คน

การศึกษามีสมมติฐานดังนี้

1. การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก
2. ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก

จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานทั้ง 2 ข้อ นอกจากนี้ในการศึกษาวิจัยยังพบข้อมูลเพิ่มเติมว่า การรับนวัตกรรมใหม่ของเยาวชนไทย การแสดงอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยม การมีพฤติกรรมบริโภคในแบบตะวันตกหรือในแบบสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยมนั้น ล้วนมีความสัมพันธ์กับการบริโภคแบบสังคมตะวันตก ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวได้มาจากการศึกษาวิจัยในวิธีการเชิงปริมาณ ประกอบกับผลของการศึกษาด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พบว่ามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ได้จากวิธีการเชิงปริมาณเช่นกัน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อันเนื่องมาจากความกรุณาของท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิหลายฝ่าย นับตั้งแต่คณาจารย์ทุกท่านในคณะรัฐศาสตร์ ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผศ.ดร.นิเทศ ตินณะกุล ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ทำ วิทยานิพนธ์อาจารย์ได้ให้คำแนะนำเป็นอย่างดี ประกอบกับการสละเวลาอันมีค่ามาตรวจทานเสนอแนะแนวทางแก้ไขให้โดยตลอด นอกจากนี้ยังต้องขอกราบขอบพระคุณอาจารย์รศ.ดร. งามพิศ สัตยสงวน หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการให้คำปรึกษาในวิทยานิพนธ์ด้านวิชาการและเทคนิควิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา รวมทั้งได้สละเวลามาเป็นประธานคณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์ อันเป็นคุณประโยชน์ต่อผู้ทำการศึกษาวิจัยอย่างมาก รวมทั้ง รศ.สุพัตรา สุภาพ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำในการศึกษาวิจัยฉบับนี้ จากความเมตตาและความกรุณาของคณาจารย์ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงในที่สุด

ทั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการในการพิจารณาทุนอุดหนุนงานวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่อนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัย ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้เป็นงบประมาณในการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องและสัมฤทธิ์ผล ขอกราบขอบพระคุณท่าน รศ.สุริชัย หวันแก้ว ที่ให้คำแนะนำในการเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อทำการเสนอขอพิจารณารับทุนอุดหนุนงานวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ผู้ให้กำลังใจและคอยช่วยเหลือในส่วนต่างๆ อย่างเต็มที่มาโดยตลอดดังนี้ นางสาวปรารถนา ศิริศรัทธาธรรม นายพีระยศ อินทรพล นางสาวรัชนิชาวรรณ ศรีวิเศษ นางสาวสุภาวดี คุ้มแฉ่น นางสาววิภารัตน์ พันธุ์ธิดำ นายชัยวุฒิ อธิมนันนทะ นายพาริน สุพจน์ นายรวิวัฒน์ บุญจรัส นายจักรพงษ์ คงช่วย นายสรารุช อัครพิณ นายธรรมบุญ ครองบุญเรือง นายเพิ่มศักดิ์ พูนกร นางสาวขวัญหทัย วรรณเวชศิลป์ นางสาวปนัดดา ทองภูเบศร์ นายนิทัศน์ เลขาพิศย์ นายวิวัฒน์ ช้างคร

สุดท้ายนี้สิ่งสำคัญที่ข้าพเจ้าไม่อาจละเลยได้ คือ ขอกราบขอบพระคุณมารดาผู้คอยให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนอย่างดียิ่งในทุกๆ ประการ ขอกล่าวถึงบิดาผู้วางแนวทางการศึกษาให้กับลูก แม้วันนี้จะไม่ได้อยู่เพื่อดูความสำเร็จของลูก รวมถึงขอขอบพระคุณที่สาวทั้งสองท่านของผู้ศึกษาวิจัย ตลอดจนครอบครัวและบรรดาญาติพี่น้องอันอบอุ่นทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

ฐนัส มานวงค์

มิถุนายน 2544

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ฏ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาวิจัย	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	14
ขอบเขตการวิจัย	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	16
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
แนวคิดด้านวัฒนธรรม	18
แนวคิดเกี่ยวกับภาษา	25
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น	28
แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์	36
ทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย	37
ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม	38
ทฤษฎีความทันสมัยด้วยการสื่อสาร	40
ผลงานวิจัยในประเทศไทย	41
ผลงานวิจัยต่างประเทศ	45
การจำแนกตัวแปรตามสมมติฐาน	48
สมมติฐานในการวิจัย	48

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	นิยามเชิงปฏิบัติการและการวัดตัวแปร	49
3	วิธีดำเนินการวิจัย	57
	ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	57
	วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ	58
	วิธีการสุ่มกลุ่มประชากรตัวอย่าง	60
	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	63
	ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล	73
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	75
	วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการทางมานุษยวิทยา	77
4	การพิสูจน์และการอภิปรายผลการวิจัย	80
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
	การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ	93
	วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม	103
5	การสัมภาษณ์เจาะลึก	118
	บทสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่าง	121
	สรุปผลการสัมภาษณ์เจาะลึก	143
6	สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ	146
	สรุปผลการวิจัย	148
	ข้อสังเกตและประสบการณ์จากการวิจัย	152
	ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย	153
	ข้อเสนอแนะในทางวิชาการ	154
	ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ	155
	รายการอ้างอิง	157
	บรรณานุกรม	165

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	173
แบบสอบถาม	174
แบบสัมภาษณ์	182
ตารางค่าไคสแควร์	183
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	184

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ร้อยละของประเภทกิจกรรมที่เยาวชนทำในเวลาว่าง จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัยและเพศ (เฉพาะกิจกรรมที่นิยมทำอันดับที่ 1)	24
2	ร้อยละของความสามารถด้านภาษาของเยาวชน จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัยและเพศ	28
3	โครงสร้างประชากรไทยปี พ.ศ. 2523-2534-2543	33
4	จำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542 จำแนกตามกลุ่มอายุ (เฉพาะช่วงอายุที่จัดว่าเป็นวัยของเยาวชน)	33
5	พื้นที่ในการลงเก็บข้อมูลแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยใช้พื้นที่ที่มีกิจกรรมทางสื่อด้านนันทนาการในระดับสูง (อาศัยการแบ่งเขตเมืองของกรุงเทพมหานคร)	61
6	พื้นที่ในการลงเก็บข้อมูลแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้พื้นที่สถาบันระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร	62
7	ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดทักษะและความสามารถ ในการใช้ภาษาอังกฤษ	66
8	ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดทัศนคติ พฤติกรรม ตลอดจนความถี่หรือจำนวนการใช้สื่อภาษาอังกฤษ	67
9	ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดพฤติกรรมการบริโภค ของเยาวชนไทยในรูปแบบสังคมตะวันตก	69
10	ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดการรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่	70
11	ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดพฤติกรรมเชิงเปรียบเทียบ ระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกกับวัฒนธรรมไทย	71
12	ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดพฤติกรรมในเชิงวัฒนธรรมตะวันตก	72
13	ค่าร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	81
14	เพศของกลุ่มประชากรกับการแสดงพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก	82
15	ค่าร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	83

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
16	คำร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (ทั้งนี้หักค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัยแล้ว)	84
17	รายได้ของกลุ่มประชากรตัวอย่างกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก	85
18	คำร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามที่มาของรายได้	86
19	ที่มาของรายได้กลุ่มประชากรตัวอย่างกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก	86
20	คำร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม	87
21	ภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มประชากรตัวอย่างกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก	88
22	จำแนกระดับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของเพื่อนสนิทประชากรตัวอย่าง	89
23	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของเพื่อนสนิทกับพฤติกรรม บริโภคแบบสังคมตะวันตกของตนเอง	89
24	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของเพื่อนสนิทกับพฤติกรรมบริโภคแบบ สังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง	90
25	จำนวนเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกกับพฤติกรรม บริโภคแบบสังคมตะวันตกของตนเอง	91
26	จำแนกระดับการใช้สื่อภาษาอังกฤษ	93
27	จำแนกระดับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก	94
28	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการใช้สื่อภาษาอังกฤษกับตัวแปร พฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง	95
29	จำแนกระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	99
30	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ กับตัวแปรพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง	100
31	จำแนกระดับการรับนวัตกรรมสมัยใหม่	104
32	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับนวัตกรรมสมัยใหม่กับตัวแปร พฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง	105

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
33	จำแนกระดับของอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยม	107
34	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมกับตัวแปร พฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง.....	108
35	จำแนกระดับการมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมสากลมากกว่าวัฒนธรรมไทย	110
36	ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตก หรือสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยมกับตัวแปรพฤติกรรมการบริโภค แบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง	111
37	สรุปการยอมรับและปฏิเสธสมมติฐาน	114
38	สรุปขนาดของความสัมพันธ์และทิศทางความสัมพันธ์ของสมมติฐาน	114

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1	เพศกับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง 82
2	รายได้กับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง 85
3	ที่มาของรายได้กับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตก ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง 87
4	ภูมิฐานะของกลุ่มประชากรตัวอย่างกับพฤติกรรมการบริโภค แบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง 88
5	พฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกของเพื่อนสนิท กับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง 90
6	จำนวนเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตก กับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง 91
7	การใช้สื่อภาษาอังกฤษกับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตก 99
8	ระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตก 103
9	การรับนวัตกรรมสมัยใหม่กับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตก ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง 107
10	อัตลักษณ์ความเป็นสากลนิยมกับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตก ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง 110
11	การมีพฤติกรรมการบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยมมากกว่า วัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยม กับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตก ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง 113

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพที่		หน้า
1	ความสำคัญและที่มาของปัญหาในการศึกษาวิจัย	13
2	กรอบแนวคิดและทฤษฎีในการศึกษาวิจัย	56
3	ขั้นตอนในการศึกษาวิจัย เรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกต่อพฤติกรรมการบริโภค ของเยาวชนไทยผ่านสื่อภาษาอังกฤษ	79

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหาวิจัย

ปัจจุบันล้วนเป็นที่ยอมรับว่า นานาประเทศต้องมีความตระหนักและรับรู้ถึงการเข้ามามีบทบาทในเครือข่ายความสัมพันธ์กับประชาสังคมโลก อันเป็นส่วนหนึ่งของยุคโลกาภิวัตน์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ “ยุคนี้ถ้าไม่พูดถึงคำว่า โลกยุคไร้พรมแดน (Borderless World) ก็จะไม่เป็นการทันสมัย เพราะปัจจุบันโลกเราโอบนี้เล็กลงไปทุกทีและส่วนสำคัญคือ เทคโนโลยีใหม่ๆ ช่วยขยายมือ-เท้าตลอดจนการรับรู้ของเราให้ใกล้กันมากขึ้นทุกที” (เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ , 2541 : 406) ในประเด็นนี้ แอนโทนี กิดเดนส์ นักสังคมวิทยามีชื่อเสียงที่สุดคนหนึ่งในสมัยปัจจุบัน เขียนว่า “คนทุกคนดำรงชีวิตในพื้นที่และท้องถิ่น แต่โลกของปรากฏการณ์ในชีวิตนั้นๆ มีความเชื่อมโยงกันทั้งโลกอยู่เป็นส่วนมาก” (Giddeens อ้างถึงใน เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ , 2541 : 410) ขณะที่ มีนักสังคมวิทยาอีกคนหนึ่งชื่อ โรแลนด์ โรเบอร์สัน นักสังคมวิทยาวัฒนธรรมชาวอเมริกันคนสำคัญ ได้ชี้ถึงถึงมิติแห่งความเชื่อมโยงของความเป็นมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่แห่งใด เขาเขียนว่า “กระแสโลกาภิวัตน์นี้ทำให้สภาวะของมนุษย์ในโลกมีผลต่อกันและกันมากขึ้นทุกที แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะตัวและกาลเทศะนั้นๆ ด้วย” (Robertson อ้างถึงใน เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ , 2541 : 410-411) “ถ้าเราพร้อมที่จะอาศัยในสังคมโลกโอบนี้ ครั้นแล้วการพูดถึงโลกาภิวัตน์ อันหวังไว้ว่าอยู่ในอดีต บัดนี้มันกลับกลายเป็นเรื่องราวในปัจจุบันแล้ว” (Margaret S. Archer, 1990 : 1) ทั้งนี้ด้วยเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากขึ้น โดยเฉพาะการปฏิวัติทางเทคโนโลยีด้านสารสนเทศที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่องในทุกๆ พื้นที่ นวัตกรรมทางการสื่อสาร ความฉับไวและการมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลตลอดจนข่าวสารต่างๆ นั้น ได้กลายเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ รวมถึงการแย่งยึดต่อความได้เปรียบและเสียเปรียบในด้านต่างๆ กับประเทศรอบนอกและประเทศภายนอกของตน อันถือได้ว่าเป็นประเทศคู่แข่งกันทั้งสิ้น หรือแม้กระทั่งการรวมกลุ่ม เพื่อทำให้เกิดการเอื้อประโยชน์อย่างสูงสุดต่อประเทศของตน เสมือนหนึ่งว่าเป็นหน้าที่ของแต่ละประเทศ ที่ต้องกระทำต่อประชาคมแห่งโลกโอบนี้ “ในทำนองเดียวกัน บรรดาหน้าที่หลักๆ ซึ่งมีลักษณะครอบงำทางเศรษฐกิจ การเมืองและมักบริหารจัดการกันอยู่ตาม ศูนย์กลางการตัดสินใจทางเศรษฐกิจการเมือง ที่ผู้คนต้องพึ่งพาขึ้นต่อทั่วโลก (เช่น ตามเมืองใหญ่ อย่างนิวยอร์ก ลอนดอน โตเกียว ฮองกง สิงคโปร์ ซิดนีย์ กรุงเทพฯ) ก็ล้วนแต่ถูกทำให้เป็นแบบสากลและพึ่งพาซึ่งกันและกันอย่างเต็มที่อยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ถูกผนึก

ผสมผสานเข้ากับเครือข่ายเศรษฐกิจโลกเรียบร้อยแล้ว” (เกษียร เตชะพีระ , 2538 : 61) สภาพการณ์ข้างต้นจึงเป็นภาวะปัจจุบันที่เกิดขึ้นและมีให้เห็นโดยนัยตรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

“ข้อควรคำนึงก็คือ ในเมื่อโลกเราเปลี่ยนไปทั้งทางกาลเวลาทางชีวภาพและทางวัฒนธรรม สิ่งที่เรารู้จักกันในนามของการเมือง จึงจะต้องแปรผันไปตามกาลเวลาและวัฒนธรรมเสมอในขณะที่ทุกส่วนของโลกต่างมีอายุขัยทางกาลเวลาและชีวภาพไม่แตกต่างกัน แต่ส่วนของโลกมีอายุขัยและความซับซ้อนทางวัฒนธรรมเศรษฐกิจและการเมืองต่างกัน” (ชัยอนันต์ สมุทวณิช , 2540 : 28) ซึ่งข้อความดังกล่าวแสดงให้เห็นให้เราทราบอย่างกระจ่างได้ว่า ส่วนต่างๆ อันหมายรวมถึงหลากหลายประเทศในโลกนี้ย่อมต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นวิถีเดียวกันกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่มีความผูกพันและโยงถึงวัฒนธรรมของแต่ละถิ่นที่นั้นๆ ด้วย

ภาวะของการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ อันเป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรดำเนินชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน ที่ก่อให้เกิดชีวิตซึ่งมีความสะดวกสบายกับการใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้น โดยอาจถือเป็นจุดเปลี่ยนประการสำคัญต่อการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรมของมนุษยชาติ นั่นคือ ความทันสมัยที่ทุกชาติมีความต้องการ ทั้งยังก่อให้เกิดความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมด้วย “เนื่องมาจากการเติบโตทางอุตสาหกรรมระหว่าง ค.ศ.1800-1850 ยิ่งทำให้ส่วนต่างๆ ของโลกมีความแตกต่างและเหลื่อมล้ำกันมากขึ้นที่สำคัญก็คือความเหนือกว่าทางวิทยาศาสตร์และกำลังอาวุธ ได้ก่อให้เกิดการสร้างเชื่อมั่นทางอารยธรรมและวัฒนธรรมของยุโรปและอังกฤษว่า มีเหนืออารยธรรมและวัฒนธรรมเก่าแก่ดั้งเดิมของส่วนที่ด้อยกว่าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จนในที่สุดมนุษย์ในส่วนอื่นๆ ของโลก ที่เป็นแหล่งวัฒนธรรมและอารยธรรมที่เก่าแก่กว่าวัฒนธรรมของชาวยุโรป-อังกฤษ กลับถูกภาวะกดดันให้สูญเสียความเชื่อมั่นในวัฒนธรรมของตนเองมากขึ้น ยิ่งหลายส่วนของโลกกลายเป็นอาณานิคมของชาติอังกฤษและยุโรป กระบวนการครอบงำทางวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการควบคุมบังคับด้วยกำลังผ่านระบอบการปกครองทางการเมือง การปกครองก็ยิ่งถึงโถมเข้าสลายความแข็งแกร่งของวัฒนธรรมดั้งเดิมอย่างต่อเนื่อง” (ชัยอนันต์ สมุทวณิช , 2540 : 30) นอกจากนี้ยังมีข้อเขียนที่สนับสนุนในเรื่องดังกล่าวอีกว่า “การสำรวจดินแดนโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ต่างๆ ทำให้มนุษย์ในที่สุดก็อาจใช้ประโยชน์จากโลกทั้งหมดได้ แนววิชาความรู้ที่มนุษย์ได้รับดังกล่าวนี้ ทำให้มนุษย์มีสายตาที่มองโลกทั้งหมดเป็นครั้งแรก ก็คือ มนุษย์อาจทำให้โลกเป็นโลกเดียว เพื่อให้บังเกิดผลต่อมนุษย์ทุกแห่งร่วมกันความคิดนี้ค่อยๆ เริ่มเข้าใจมาตามลำดับ แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์ทีเดียว อย่างไรก็ตามสังคมมนุษย์ในส่วนต่างๆ ของโลกก็ค่อยมองเห็นสิ่งที่อาจจะทำให้เป็นเช่นนั้นได้ในอนาคตอันใกล้” (สวาท เสนาณรงค์ , 2526 : 138)

ปรากฏการณ์ทางสังคมได้แก่ “การปฏิวัติอุตสาหกรรม ได้ส่งเสริมให้กลุ่มประเทศในทวีปยุโรปและประเทศในแถบตะวันตกมีความโดดเด่นขึ้นมาในประชาคมโลก ท่ามกลางความโดดเด่นที่เกิดขึ้นนี้เอง ล้วนเป็นสิ่งชี้ให้นานาประเทศทั่วพื้นโลกกระทำตามอย่าง รวมถึงการพยายามลอกเลียนแบบ เพื่อให้ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่พัฒนาหรือมุ่งสู่ภาวะแห่งความทันสมัย แนวคิดแบบตะวันตกที่ถือเอาตัวปัจเจกชนเป็นตัวตั้ง แต่เป็นความคิดที่แพร่หลายทั่วไป ทั้งนี้เพราะมนุษย์มีอัตรา ยึดตนเองเป็นที่ตั้ง แต่ถ้าหากคิดในแง่มุมที่ต่างกันไปจะเห็นว่า การมีสิ่งต่างๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นั้นย่อมหนีไม่พ้นที่จะต้องเอามาจากที่อื่น ถ้าหากไม่เอามาจากที่มีเจ้าของในปัจจุบันก็ไปแย่งเอาจากเจ้าของในอนาคตนั่นก็คือ แย่งเอามาจากลูกหลานตนซึ่งก็คือการนำเอาทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่มีใครอ้างความเป็นเจ้าของขณะนี้มาใช้อย่างฟุ่มเฟือย โดยเฉพาะเรื่องเสรีภาพที่จะหลุดพ้นจากการครอบงำนั้น ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในสังคมตะวันตก” (อภิชัย พันธเสน , 2541 : 38)

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากสภาพการณ์ดังกล่าว จึงคล้ายว่าประเทศที่ตกอยู่ในฐานะที่เป็นรองกว่าโดยเฉพาะในเรื่องของเทคโนโลยี จึงจำต้องพยายามเร่งตนเองให้พ้นสภาพที่ตนเป็นอยู่อย่างรีบด่วน ซึ่งวิธีที่ง่ายที่สุด คือ การดำเนินตามรอยของประเทศที่ได้ชื่อว่าพัฒนาแล้ว “ในขณะนี้เทคนิคและวิชาการในปัจจุบัน มิใช่เป็นส่วนสำคัญของความช่วยเหลือจากต่างประเทศแต่เป็นความต้องการจากภายใน ในความพยายามที่จะก้าวไปในทิศทางเดียวกับประเทศทุนนิยมชั้นนำทั้งหลายนั่นเอง ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่สำคัญ ที่ยากต่อการปรับความคิดและทิศทางในการพัฒนาของประเทศ” (อภิชัย พันธเสน , 2541 : 72) นอกจากนี้ยังกล่าวได้ว่า “การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาโดยปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่า มีข้อผิดพลาดอย่างใหญ่หลวงสำหรับการดำเนินนโยบายที่ใช้เรื่องของเศรษฐกิจเป็นตัวหลักสำคัญ ซึ่งระบบเศรษฐกิจที่หมายรวมถึงการรวมตัวกันของหน่วยเศรษฐกิจ เพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายใต้รูปแบบของการปกครอง จารีต ประเพณี สังคมและวัฒนธรรม” (โครงการวิชาบูรณาการหมวดศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2541 : 134) จึงยิ่งเป็นการตอกย้ำให้เราเห็นว่า ประเทศไทยต้องเอาสังคมประเทศเข้าไปผูกติดกับวงล้อมของกระแสตลาดโลกที่เราไม่สามารถควบคุมได้มากเพียงไร

อนึ่งความเจริญรุดหน้าทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบัน ล้วนเป็นปัจจัยให้เกิดความสัมพันธ์หลากหลายรูปแบบ และในความสัมพันธ์ดังกล่าวย่อมส่งผลอย่างมหาศาล ซึ่งการส่งผลกระทบครั้งนี้ ล้วนเป็นไปอย่างถ้วนทั่ว แม้กระทั่งลึกลงสู่สภาพสังคมผืนรากหญ้าไปจนถึงสภาพในระดับมหภาค โดยที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ เพราะถึงอย่างไรก็ต้องได้รับผลจากเหตุนี้ไม่มากก็น้อย “เทคโนโลยีที่ได้รับการยอมรับและประยุกต์ใช้ในสังคม จะกลายเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของสภาวะการณ์แวดล้อมวิถีชีวิตมนุษย์ ในทำนองคล้ายคลึงกับเงื่อนไขแวดล้อมที่เป็นระบบเศรษฐกิจ การเมือง

หรือแบบแผนทางวัฒนธรรมส่วนอื่นๆ” (วรพล พรหมิกบุตร , 2534 : 108) เทคโนโลยีจึงถูกโยยียดเข้ากับวิถีชีวิตของมนุษย์และวัฒนธรรมในส่วนต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

“โลกปัจจุบันเป็นโลกของวัฒนธรรมนานาชาติ (International Culture) วัฒนธรรมนานาชาติเกิดจากทุนวัฒนธรรมของบรรษัทข้ามชาติ วัฒนธรรมนานาชาติจึงไม่ใช่วัฒนธรรมสากล (Universal Values) คุณธรรมและคุณค่าสากลเกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อ อุปนิสัยและวิถีชีวิตที่ก่อรูปด้วยสิ่งที่เป็นธรรมทางศาสนาเหมือนปรัชญาและแนวทางการศึกษา ที่เน้นการอบรมบ่มนิสัย ความเป็นสุภาพบุรุษ ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ แต่วัฒนธรรมนานาชาติเกี่ยวข้องกับรสนิยม (Taste) สไตล์ (Styles) การดำรงชีวิตและการบริโภควัฒนธรรมนานาชาติจึงสนองทุนข้ามชาติมากกว่าที่จะช่วยส่งเสริมคุณธรรมและคุณค่าสากล สังคมไทยไม่อาจปฏิเสธวัฒนธรรมนานาชาติได้ เพราะเราเป็นสังคมเปิดและระบบเศรษฐกิจการเมืองของเราได้พัวพันกับระบบเศรษฐกิจการเมืองโลกอย่างแยกไม่ออก” (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2540 : 87-88) โดยเฉพาะในบริบทของเมืองนั้น ยิ่งเป็นประตูในการเปิดรับวัฒนธรรมจากต่างชาติต่างภาษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังที่ท่านอาจารย์ธีรยุทธ บุญมี ได้กล่าวไว้ว่า “วัฒนธรรมใหม่ของเมืองจะเป็นวัฒนธรรมซึ่งเปลี่ยนไปแล้ว จะพัฒนาต่างไปเป็นวัฒนธรรมซึ่ง Incorporate เอาโลกาภิวัตน์ เทคโนโลยีแบบใหม่ ระบบสื่อสาร เศรษฐกิจแบบใหม่เข้ามา” (กุสุมา รัชชมนี , 2537 : 144) “การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจโดยผ่านระบบตลาดเป็นตัวกระตุ้นนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจทั้งส่วนรวมมากขึ้นและย่อมมีทั้งด้านบวกและด้านลบขณะเดียวกัน โดยที่ผู้มีอำนาจซื้อมากได้รับโอกาสมากกว่าคนกลุ่มใดทั้งสิ้น ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการแตกขั้วระหว่างภูมิภาคกลับสลับซับซ้อนมากขึ้น ภาวะวิกฤตทางศิลปกรรมและจริยธรรมจึงเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้” (สุริชัย หวันแก้ว , 2543 : 8)

เนื่องด้วยการที่นานาประเทศล้วนมีความจำเป็น ทั้งจะต้องเปิดรับลักษณะของความเป็นสากลมากขึ้น ซึ่งความเป็นสากลดังกล่าวส่วนใหญ่นั้น คือ อิทธิพลทางด้านซีกโลกตะวันตกแทบทั้งสิ้น อันมีภาพสะท้อนอย่างชัดเจนได้ดีจากภาวะการณ์ของสังคมปัจจุบันทั่วโลก อาทิ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ซึ่งควบคู่ไปกับกระแสทางวัตถุนิยมอย่างแพร่หลาย การคิดค้นสร้างเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัยทางด้านสารสนเทศ จนกระทั่งเป็นที่กล่าวอ้างว่าในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ สังคมโลกจะก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีทางการสื่อสาร โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่ทวีตุนขึ้น กอปรกับกิจกรรมทางด้านธุรกิจในส่วนต่างๆ ของระบบเศรษฐกิจดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นทางการผลิตที่เน้นส่งออกของสินค้าที่ปัจจุบันนี้ สินค้าดังกล่าวไม่ได้มีเพียงเฉพาะลักษณะผลิตภัณฑ์ที่เราสามารถเห็นได้ชัดเจน หากยังแอบแฝงมาในรูปของสินค้าทางวัฒนธรรมเข้ามาตีตลาดทั่วโลก

อีกด้วย “ประโยคคำพูดของ ไบรอัน เซง อาจารย์มหาวิทยาลัยปักกิ่ง ที่ให้สัมภาษณ์กับนิตยสาร ASIA WEEK เมื่อไม่นานมานี้เกี่ยวกับการรุกรานของ “วัฒนธรรมยูเอส” ที่มีต่อจีนแผ่นดินใหญ่และอีกหลายประเทศว่า “AMERICAN CULTURE IS POPULAR BECAUSE IT'S GLAMOROUS AND COLORFUL” ภาพอย่างหนึ่งที่ถูกระบายออกมาอย่างชัดเจน ก็คือ วัฒนธรรมของอเมริกันกำลังโหมใส่ “โลกภายนอก” อุตสาหกรรมบันเทิงขนาดยักษ์ที่มีบทบาทในการ “กำหนดทิศทางการเสพ” และ “สร้างพฤติกรรมเฉพาะ” ให้กับเจนเนอเรชันยุคใหม่ไปทั่วโลก นี่เป็นการตอกย้ำว่าอเมริกันเก่งแค่ไหนในการผลิตวัฒนธรรมเพื่อการส่งออก” (นันทขว้าง สิริสุนทร , 2543 : 126-127)

จากข้อเขียนและข้อสังเกตข้างต้นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ระบบทุนนิยมทางเศรษฐกิจที่กำลังแพร่หลายไปทั่วโลกในปัจจุบัน ไม่ได้มีสินค้าและผลิตภัณฑ์เพียงเพื่อการอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตอย่างสมัยก่อนเท่านั้น หากด้วยกลยุทธ์ทางการตลาดที่แหลมคมอันแสวงหาผลกำไรเป็นที่ตั้งได้นำเอารูปแบบการใช้ชีวิต แนวคิดและความเป็นมนุษย์ หรือที่เรียกกันอย่างชัดเจนว่า วัฒนธรรม มาผนวกเข้ากับสินค้าและนำออกจำหน่ายทอดขายสู่ตลาดโลก การลงลึกถึงวิถีชีวิต ประกอบกับการเข้าถึงสภาพความเป็นอยู่และอุปนิสัยของมนุษย์นี้เอง ล้วนจะทำให้เกิดการขึ้นนำและการผูกขาดของสินค้ากับลูกค้าผู้พร้อมจะภักดีได้ทุกเวลา

ทั้งนี้ในเรื่องของวัฒนธรรมที่ถูกกระทำให้เป็นสินค้าหรือทำให้เป็นทุนนั้น ได้มีทัศนะในเรื่องนี้กล่าวคือ แนวคิดเรื่อง “ทุนวัฒนธรรม” ที่รังสรรค์ (2539) เสนอนั้น (ชัยอนันต์ สมุทวณิช , 2540:19-20) ได้นำแนวคิดของสำนักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกเกี่ยวกับ “การฝังตัวของเทคโนโลยี” (Technological Embodiment) แต่แนวคิดเรื่องทุนวัฒนธรรมนี้ก็ผูกอยู่กับการผลิตสินค้าและบริการทางวัฒนธรรม คือ ยังหมายถึงกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม รังสรรค์ชี้ให้เห็นว่าทุนวัฒนธรรมจะเติบโตใหญ่กล้าแข็งได้ ก็แต่โดยอาศัยการเติบโตของอุตสาหกรรมสินค้าวัฒนธรรม (Cultural Products) รังสรรค์ แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับสินค้าวัฒนธรรม และระหว่างอุตสาหกรรมกับการบริการทางวัฒนธรรมแล้ว อธิบายการก่อเกิดและการเติบโตของทุนวัฒนธรรมจากเหตุปัจจัยทั้งสิ้น คือ กระบวนการแปรวัฒนธรรมเป็นสินค้า (Commoditization of Culture) กระบวนการเทคโนโลยีนาวิตร (Televisionization of Culture) จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมเป็นฝ่ายถูกกระทำและมีบทบาทรับ (Passive) เป็นสำคัญ สินค้าทางวัฒนธรรมจึงบ่งบอกถึงการที่สินค้าหรือบริการ มีนัยทางวัฒนธรรม แต่การที่วัฒนธรรมมีบทบาทเป็นรองตัวสินค้าโดยที่สินค้าและบริการเป็นตัวหลัก การฝังตัวของวัฒนธรรมในสินค้าจึงเท่ากับการที่บางส่วนของวัฒนธรรมถูกกลายกลืนและอาจสูญเสียเอกลักษณ์ไป เพราะถูกตัวสินค้าและบริการและกระบวนการซื้อขายแลกเปลี่ยน กำหนดการเสนอหรือแสดงออก ซึ่ง นัยทางวัฒนธรรม นั้น

จนในที่สุดสินค้าก็ก่อให้เกิดการสลายวัฒนธรรมหรือแปลความหมายใหม่ หรือเสนอและแสดงรูปแบบใหม่ โดยมีการโฆษณาสินค้าเป็นปัจจัยกำหนด จึงไม่น่าแปลกใจที่กระบวนการพาณิชย์นาวัตระจะก่อให้เกิดตรรกะใหม่ในการบริโภคสินค้าวัฒนธรรม “โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงโลกาภิวัตน์ที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศ การแปรวัฒนธรรมเป็นสินค้าไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมเชิงวัตถุ ที่ถูกปรับเปลี่ยนให้กลายเป็นหัตถกรรมพื้นบ้านและเป็นวัฒนธรรมวัตถุสำหรับให้นักท่องเที่ยว ชื้อไปเป็น ของที่ระลึก หรือ ของฝาก หรือการปรับพิธีกรรมพื้นบ้านให้กลายเป็น การแสดง เพื่อให้นักท่องเที่ยว ล้วนแต่เป็นการทำลายวัฒนธรรมไปโดยปริยาย” (อมรา พงศาพิชญ์ , 2543 : 6) คำกล่าวข้างต้นยิ่งเป็นการตอกย้ำในเรื่องวัฒนธรรมที่ถูกทำให้กลายเป็นสินค้าอย่างเป็นรูปธรรม

ส่วนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ ตลอดจนถึงเป็นตัวกลางในการแพร่ขยายเครือข่ายโยงโยเพื่อครอบคลุมความเป็นสากลทางตะวันตกต่อพื้นที่ต่างๆ ทั่วโลกนั้น ได้แก่ **ระบบภาษา** อันเป็นระบบทางสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายอย่างสำคัญ ซึ่งภาษาที่ถือได้ว่าเป็นภาษาสากลและได้รับการยอมรับโดยทั่วไป นั่นคือ ภาษาอังกฤษ ฉะนั้นทุกประเทศจึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ทักษะในด้านภาษาอังกฤษ เพื่ออาศัยในการติดต่อสื่อสารกับนานาประเทศได้อย่างถูกต้องและตรงความหมาย เรียกได้ว่า ภาษาสากล นี้ได้เข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการแย่งชิงผลประโยชน์ด้านต่างๆ ของนานาประเทศในรูปแบบใหม่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นการยากหากประเทศใดประเทศหนึ่งจะปฏิเสธว่า ประเทศของตนนั้นไม่มีภาษาสากลนี้แทรกเข้าไปเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและการดำเนินนโยบายของประเทศตนได้เลย ฉะนั้นจึงสังเกตได้ว่า ภาษาสากลหรือภาษาอังกฤษ ล้วนเป็นสื่อแทนอาวุธในการแสวงหาผลประโยชน์จากประเทศมหาอำนาจได้อีกครั้งหนึ่ง หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการล่าอาณานิคม ที่เข้าถึงตัวแบบของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของประเทศผู้เป็นฝ่ายรับได้อย่างแนบเนียน ภาษาอังกฤษจึงทวีความสำคัญขึ้นเป็นอย่างมากในประชาคมโลกอันเป็นที่ยอมรับว่า **ภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาสากล**

“การใช้ภาษาจึงจัดเป็นระบบของการสื่อสาร ที่สามารถส่งถ่ายความหมายนานาประการ โดยเป็นไปในเชิงของรูปแบบสัญลักษณ์ หากด้วยปัจจุบันการใช้ภาษาดังกล่าวนั้น มิได้ถูกนำมาเพื่อการสื่อสาร ในลักษณะของการแปลความหมายอย่างเดียวเท่านั้น จุดประสงค์ที่ส่งผ่านมาพร้อมกับการสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาด้วย ดังเช่น เป้าประสงค์และกลยุทธ์เชิงการค้าและการตลาด การครอบงำและโน้มเอียงแนวความคิด ฯลฯ ล้วนเป็นสิ่งที่แนบมาพร้อมกับการสื่อสารท่ามกลางสภาพสังคมปัจจุบันทั่วโลกไม่ว่าจะมีการใช้เทคโนโลยีที่สลับซับซ้อนหรือไม่ก็ตาม การสื่อสารสัญลักษณ์ทุกรูปแบบ สามารถส่งผลกระทบเชิงจิตวิทยาสังคมต่อบุคคล

ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้รับสาร” (วรพล พรหมิกบุตร , 2534 : 114) การสื่อสารจึงมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของบุคคลในสังคมอย่างแนบแน่นเป็นอย่างมาก “สื่อสารมวลชนกับสังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพราะการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดภาษา ประเพณี ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนแนวความคิดต่างๆ อันเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม จากชนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งหรือจากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่ง” (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ , 2532 : 71)

“ปัจจัยสำคัญที่สุดที่เร่งให้วิถีการดำเนินชีวิตแบบทั้งโลกกระจายตัวออกไปอย่างรวดเร็วก็คือ ภาษาอังกฤษ ตลอดช่วงเวลาหลายทศวรรษที่ผ่านมาคนหันมาใช้ภาษาอังกฤษกันมากขึ้นกว้างขวางขึ้นและภาษาก็นำไปใช้ทำให้เกิดความเข้าใจเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นสื่อนำวัฒนธรรมถ่ายจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เชื่อว่าหากภาษาอังกฤษพัฒนาตัวเองไปเป็นภาษาโลกได้เมื่อใดวัฒนธรรมของชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ก็จะอยู่ในฐานะครอบงำ ปัจจุบันนี้ภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาสากลอย่างแท้จริงแล้วเป็นภาษาแรกที่ก้าวขึ้นสู่ระดับนี้” (จอห์น ไนซ์บิตต์ , 1991 : 161) “กระแสกดดันของการดูดกลืนที่แผ่ขยายไปทั่วโลกส่งผลอย่างมากต่อภาษาทั้งปวง ซึ่งมีภาษาพูดอยู่ประมาณ 5,000-20,000 ภาษา ในปัจจุบันภาษาแต่ละภาษาจะสะท้อนมุมมองโลกแบบทางความคิดและวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ แต่ภาษาจำนวนมากกำลังเสี่ยงต่อการดับสูญ ในอนาคตอันใกล้เพราะเหตุว่า ไม่มีเด็กที่จะมาสืบทอดพูดภาษาดังกล่าวโดยหันไปเรียนใช้ภาษาเมืองหลวง ซึ่งผู้พูดภาษาเหล่านั้นมักเป็นผู้ทรงอิทธิพลทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านภาษาคาดว่าร้อยละ 90 ของภาษา ที่ใช้พูดกันอยู่ในปัจจุบันจะสูญสลายไปภายในศตวรรษหน้า” (Wurm อ้างถึงใน อรชาติ สืบสิทธิ์และคณะ , 2541 : 234) ทั้งนี้ด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวไม่ใช่สิ่งที่เริ่มเกิดหรือเริ่มมีขึ้น หากแต่ในปัจจุบันความรุนแรงและความรวดเร็วของกาลนี้ ได้ส่งเสริมให้ภาษาอังกฤษแพร่ขยายไปอย่างไร้ขอบเขตพรมแดนไว้มากยิ่งขึ้นนั่นเอง

อนึ่งการแพร่ขยายของวัฒนธรรมตะวันตก ที่ผ่านทางเครื่องมืออย่างภาษาอังกฤษนั้นก็มิได้สามารถกระทำตนเป็นฝ่ายรุกไล่เพียงอย่างเดียวตามกระแสโลกาภิวัตน์ หากในทุกๆ พื้นที่ในโลกนี้ก็ยังมีทรัพยากรทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นดั้งเดิมอยู่ “แต่สังคมทุกสังคมก็ต้องมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อเป็นสายใยยึดเหนี่ยวความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานระดับปฐมภูมิ คือ ครอบครัว มิตรสหาย ชุมชน ชาติ การที่สังคมจะมีสายใยนี้วัฒนธรรมนานาชาติช่วยไม่ได้ เพราะวัฒนธรรมนานาชาติเป็นเรื่องของการบริโภคเป็นมิติทางรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส มากกว่ามิติทางจิตวิญญาณ” (ชัยอนันต์ สมุทวณิช , 2540 : 88) “จึงเท่ากับว่ากระแสด้านก็ยังคงมีแฝงเร้นอยู่กับ

วัฒนธรรมพื้นถิ่นด้วยเช่นกัน ซึ่งคงไม่ง่ายนักที่จะเกิดการสวมรอยทางวัฒนธรรมกับทุกบริบทในสังคมโลก กระแสโลกาภิวัตน์จึงมีกระแสรวมตัวในภูมิภาคประกอบเป็นกระแสที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันและมีผลต่อกัน ในขณะที่เดียวกันในระดับของการพิจารณาและวิเคราะห์แล้วเราจำเป็นต้องมองให้เห็นความสำคัญข้อที่ว่าสองกระบวนการนี้ดำรงอยู่ควบคู่กัน มิฉะนั้นแล้วกระแสภูมิภาคจะถูกปิดให้พันกรอบในการวิเคราะห์เรื่องโลกาภิวัตน์ไปด้วย ความเข้าใจผิดไปว่ามีย่างหนึ่งก็ักต้องไม่มีอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งก็จะเท่ากับว่าเรามองเห็นแต่ภาพรวมอย่างกว้างๆ หนาๆ ขาดความคมชัดกล่าวคือ มองเห็นภาพใหญ่ของโลกาภิวัตน์ แต่ไม่มีการพิจารณาการรวมตัวในเชิงภูมิภาคและการรวมตัวในท้องถิ่นประกอบด้วยเลย" (เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ , 2541 : 415) จากแนวคิดดังกล่าวได้เป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันต่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

อนึ่งความเปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบัน ก็เป็นภาพที่แสดงให้เห็นสภาพวิถีชีวิตบางอย่าง "เอเชียกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่เพียงความเปลี่ยนแปลงเท่านั้นที่กระทบประชาชนและสังคม แต่อัตราการเปลี่ยนแปลงก็เป็นส่วนหนึ่งของปัญหาด้วย ขนบประเพณีดั้งเดิมกำลังถูกทำลาย อย่างไรก็ตามสังคมเอเชียหลายแห่งได้เลือกที่จะก้าวไปบนเส้นทางสู่ความทันสมัย แม้บางครั้งจะต้องแลกกับระบบค่านิยมเดิมของสังคมก็ตาม" (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ , 2539 : 95) การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมโดยมากจากเทคโนโลยี แนวความคิด สินค้าและผลิตภัณฑ์รวมถึงความรู้ความชำนาญตลอดระยะเวลา กระทั่งพื้นฐานของวัฒนธรรมที่มีอยู่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทำให้โอกาสในการเข้าแลกเปลี่ยนในสังคมตะวันตกสมัยใหม่นั้น บ่อยครั้งทำให้งงงวยและการถูกเข้ามาผนวกของลักษณะพื้นฐานของวัฒนธรรมนั้น แน่นนอนว่าของเก่าที่มีแต่เดิมย่อมต้องถูกหยุดยั้งลงไป เพราะมันไม่เอื้อประโยชน์ต่อเราเสียแล้ว (Elbert W. Stewart , 1985 : 71) เช่นเดียวกับประเทศไทย ซึ่งเป็นสมาชิกชาติหนึ่งในเอเชียที่กำลังประสบภาวะการณ์ของการเปลี่ยนแปลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ "ปรากฏการณ์ทางสังคมวัฒนธรรมดังกล่าวมานี้กำลังเกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาและผลที่เกิดขึ้น ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นผลดีเสมอไปไม่ว่าสังคมดังกล่าวจะค่อยๆ รับผิดชอบ หรือการกลายเป็นเมืองโดยไม่สมัครใจหรือไม่ก็ตาม สังคมชาวไร่ชาวนาและสังคมดั้งเดิมกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างหน้ามือเป็นหลังมือและอย่างที่ไม่สามารถจะกลับคืนเข้าสู่สภาพเดิมได้อีกเลย" (งามพิศ สัตย์สงวน , 2543 : 229)

"ในอนาคตชาติตะวันตกที่เป็นมหาอำนาจทั้งในศตวรรษที่ 19 และ 20 ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมไปมาก โลกผ่านวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองมาแล้ว โดยการล่มสลายของฝ่ายสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ชาติตะวันตกซึ่งเคยแบ่งเป็นสองขั้วด้านระบบเศรษฐกิจและการเมืองได้มีระบบเศรษฐกิจ การเมืองเป็นแบบฉบับเดียวกันคือ ระบบทุนนิยม

ระบอบประชาธิปไตย อันอาจกล่าวได้ว่า สังคมตะวันตกมีความเป็นพหุชุมชนมีความหลากหลายทางสังคมในระดับชาติ คือ Pluralism มากขึ้นกว่าเก่าที่เคยเป็นมาในอดีตแต่โลกอนาคตจะเป็นโลกของ Global Pluralism คือ พหุโลกา มิใช่ เอกโลกา โลกต้องการทั้งพหุสังคมและพหุโลกา มิฉะนั้นแบบฉบับทางวัฒนธรรมเดียว เช่น วัฒนธรรมตะวันตกก็จะครอบงำโลก ทั้งหมดกล่าวคือ มีพหุสังคมโดยมีเอกโลกา ซึ่งเป็นแบบฉบับตะวันตกในปัจจุบันการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมระดับโลกยังมีลักษณะเป็น เอกโลกาพันธุ์ร มากกว่า พหุโลกาพันธุ์ร เพราะวัฒนธรรมทางภาษายังเน้นภาษาอังกฤษ วัฒนธรรมทางการคิดและความบันเทิงเป็นวัฒนธรรมตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายทางดาวเทียมสื่อสารและทางโทรทัศน์สายตรง ยังไม่นับรายการบันเทิงและโปรแกรมความรู้ต่างๆ ซึ่งผลิตโดยฝ่ายตะวันตกและสะท้อนความปรารถนาและปัญหาของสังคมตะวันตก” (ชัยอนันต์ สมุทวณิช , 2540 : 95)

สภาวะการณที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยนั้น วัฒนธรรมไทยประสบปัญหามากมาย แต่ที่สำคัญที่สุดมี 3 ปัญหา คือ “วัฒนธรรมไทยอ่อนแอลง วัฒนธรรมไทยถูกแทนที่โดยวัฒนธรรมต่างชาติ และความแตกกระจายของวัฒนธรรมไทย ลักษณะสำคัญที่สื่อให้เห็นว่า วัฒนธรรมไทยปัจจุบันอ่อนแอลง คือ คนไทยทอดทิ้งวัฒนธรรมไทย และหันไปใช้วัฒนธรรมต่างชาติในการดำเนินชีวิตมากขึ้น เพราะสามารถตอบสนองความต้องการได้ดีกว่าด้วยกิจกรรมการประกอบอาชีพจากวัฒนธรรมต่างชาติ ประเภทเครื่องจักรและทำการค้า ที่มุ่งแสวงหาผลกำไรเกินควร แทนที่จะเป็นการอะลุ่มอล่วยแบบกันเองเหมือนเดิมคนไทยไม่ปฏิบัติตามวัฒนธรรมของตนอย่างจริงจังขาดการเข้มงวดกวดขัน ข้าเห็นว่าวัฒนธรรมใหม่เป็นสิ่งที่ดีงามหรือโก้โก้ ทำให้คนไทยปัจจุบันนิยมยกย่องคนที่มีความประพฤติแบบตะวันตกเป็นคนโก้ รวมถึงวัฒนธรรมไทยบางด้านเช่นวิธีการทำงานและวิธีการควบคุมบริหารงานของไทยค่อนข้างจะอ่อนแอ ในส่วนที่วัฒนธรรมไทยถูกแทนที่โดยวัฒนธรรมต่างชาติ ได้แก่การที่คนไทยรับวัฒนธรรม ทั้งทางวัตถุและอวัตถุ (Material & Non-material Culture) จากต่างชาติมากมาย ประการสุดท้ายทางด้านความแตกกระจายของวัฒนธรรม เมื่อสมาชิกส่วนใหญ่ของสังคมมิได้ใช้วัฒนธรรมเดียวกัน จึงไม่ก่อให้เกิดความผูกพันว่าเป็นพวกเดียวกันได้เกิดความแตกต่างทางวัฒนธรรม ขาดความผสมผสานทางวัฒนธรรมซึ่งส่งผลไปสู่ความผสมผสานของกลุ่มคนในสังคม” (เฉลียว บุรีภักดี อ่างใน รัชนิกร เศรษฐ , 2536 : 196)

จากสภาพการณ์ของปัญหาในข้างต้น “ยิ่งเป็นตัวเร่งให้คนไทยผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรมไทยโดยแท้ กลับมีความคิดในเชิงลบต่อตัวตนของตนเอง หันมาดูประเทศไทยในยุคที่ผ่านมา คนไทยเราหันไปหาความเจริญสมัยใหม่ โดยมองออกไปต่างประเทศแล้วหันมาดูถูกวัฒนธรรม

ของตนเองกลายเป็นว่าเรานี้ตามฝรั่งกันมาตลอด แม้แต่จะสนใจเรื่องของตัวเองก็ยังคงไปสนใจตามฝรั่ง" (พระธรรมปิฎก , 2542 : 34) เมื่อสภาพปัญหาทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยในปัจจุบัน ประกอบกับความเข้มข้นของการติดต่อโดยสินค้าทางวัฒนธรรมตะวันตก ทั้งผนวกกับการรุกคืบอย่างรวดเร็ว ในการแพร่ขยายความเป็นสากลของภาษาอังกฤษ ล้วนตอกย้ำให้วัฒนธรรมของชาติไทยต้องเผชิญกับการตอบรับและการปฏิเสธ ด้วยสภาพของวัฒนธรรมที่ถือเป็นสิ่งพลวัตไม่หยุดนิ่งตายตัว มีการเปลี่ยนแปลงตลอดจนมีการปรับปรุง เพื่อให้เหมาะสมกับสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีการถ่ายทอดจากชนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่งด้วย วัฒนธรรมได้อ้างอิงไปถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นระบบสัญลักษณ์และการเรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคมมนุษย์ วัฒนธรรมทางวัตถุอันหมายรวมทุกสิ่ง เทคโนโลยีและศิลปะวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุก็หมายรวมถึงภาษาและสัญลักษณ์ต่างๆ ความรู้ ทักษะ ค่านิยม ความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณี จึงเป็นที่แน่นอนว่า วัฒนธรรม นั้นคือ สิ่งที่ยั่งยืนแต่มิได้หมายความว่า มันจะไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมจะมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ โดยเฉพาะการผันแปรในแต่ละสังคมจากสังคมหนึ่งไปสู่อีกสังคมหนึ่ง (Ruth Benedict , 1934 อ้างใน Persell, Caroline Hodges, 1987 : 83)

ทั้งนี้การแพร่ขยายความเป็นสากลนิยมข้างต้น ย่อมมีผลกระทบโดยตรงกับนานาประเทศที่อยู่ในฐานะหน้าที่หรือสถานภาพของผู้เปิดรับ ภาษาที่ใช้เป็นสื่อกลางนั้นมิได้ส่งทอดเพียงเฉพาะนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ความทันสมัยในรูปของวัตถุ กระทั่งระบบเศรษฐกิจเท่านั้น หากยังสอดแทรกการดำเนินวิถีชีวิต แนวคิดและค่านิยมตลอดจนพฤติกรรมต่างๆ อันมีตัวแบบจากวัฒนธรรมทางตะวันตกที่เข้ามาทั้งสื่อและภาษาด้วย ดังนั้นการเป็นผู้รับโดยมิได้คำนึงถึงการเลือกที่จะรับ จึงล้วนเป็นการเสี่ยงต่อการดำรงอยู่ของตัวตนและวัฒนธรรมดั้งเดิมของประเทศต่างๆ เหล่านั้นหรือที่เรียกกันว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ดังที่พระเทพเวที (ประยูรธ ฺ ปยุตฺโต) ได้แสดงปาฐกถาไว้มีใจความว่า "ในกรณีของสังคมไทย (และสังคมที่กำลังพัฒนาอีกจำนวนมากก็คงคล้ายกัน) การพัฒนามักถูกเข้าใจในความหมายว่า ทำให้เป็นเมืองหรือทำให้เป็นอย่างเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้เป็นอย่างเมืองฝรั่ง ดังนั้นเมื่อพัฒนาไปๆ ชนบทหรือชีวิตแบบชนบทก็หมดไปๆ กลายเป็นมีชีวิตแบบเมืองหรือชีวิตที่พยายามให้เป็นเหมือนฝรั่ง และที่ร้ายอย่างยิ่งก็คือวิถีพัฒนาที่ไม่คำนึงถึงปัจจัยด้านวัฒนธรรม ทำให้เกิดผลเสียทางวัฒนธรรมทั้งสองด้าน ก็คือวัฒนธรรมเดิมของตนเองก็ถูกละทิ้งไปเฉยๆ ไม่ได้รับการพัฒนา หรือปรับให้เหมาะสมและเอื้อประโยชน์ต่อวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปใหม่ ในเวลาเดียวกันก็รับเอาวัฒนธรรมใหม่ที่ยังไม่ชัดเจนเข้าไปหรือรับเข้ามาแต่ส่วนที่ผิวเผินเป็นส่วนเปลือก ไม่ได้สาระเข้ามาและรับเข้ามาอย่างชัดเจนไม่ได้ปรับให้เข้าพอดีกับตนเอง กลายเป็นคนเถื่อนแต่อยู่ในเมืองพร้อมกับการสูญเสียวัฒนธรรมท้องถิ่นวัฒนธรรมเดิมก็สูญหาย วัฒนธรรมใหม่ก็ไม่ได้ไม่ใช่ว่าจริงหรือไม่เหมาะสมกับตน

สังคมสูญเสียเอกลักษณ์และเสริมปัญหาของการพัฒนาแบบใหม่ที่มีปัญหาอยู่แล้ว ให้ปัญหาของการพัฒนาแบบใหม่นั้นรุนแรงยิ่งขึ้น” (สมคิด ไซติกวณิชย์ , 2532 : 20)

อนึ่งแนวคิดในการทำความเข้าใจลักษณะข้างต้นนั้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ไม่ใช่เพียงแต่มองถึงในแง่ของสิ่งตรงกันข้ามหรือแบบที่แบ่งเขาแบ่งเรา ซึ่งจะเป็นอุปสรรคสำคัญในการอธิบายสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น การกล่าวอ้างในการอธิบายสภาพปัญหาที่ไม่ได้นำความเกี่ยวโยงหรือความสัมพันธ์ที่เป็นอยู่มาพิจารณา จึงล้วนเป็นอันตรายต่อการแก้ปัญหาเพราะเพียงลำพังในเฉพาะตัวปัญหาเอง ก็ยังไม่สามารถทำความเข้าใจอย่างต่อ่งแท้ได้ ดังเช่น การมองวัฒนธรรมแบบฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออกที่แยกออกจากกันโดยสิ้นเชิงนั้น ก็อาจทำได้ในประเภทใหญ่ๆ หากแต่ในความเป็นจริงนั้น การกลืนกลายทางวัฒนธรรมในส่วนของเรื่องปลีกย่อยโดยทั่วไป ก็ได้มีปรากฏอยู่เช่นกันและค่อนข้างเด่นชัด เช่น การแต่งกาย แนวคิดต่างๆ ตลอดจนการดำเนินชีวิต ทั้งนี้การมองปัญหาของเยาวชนกับสังคม ที่จะชี้เฉพาะเจาะจงลงไปต่อดวงของกลุ่มเยาวชนเองและมักย่ำว่าเป็นปัจจัยหลักในการทำลายอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ ก็มีได้มองผ่านมิติที่แท้จริงในสังคมว่า กระแสสังคมในปัจจุบันล้วนเหนี่ยวนำให้เยาวชนต้องมีการปรับและรับวัฒนธรรมอื่นอยู่เหมือนกัน ตัวแบบแท้ๆ ของวัฒนธรรมไทยเองก็ยังเป็นที่คลุมเครือ ในสังคมปัจจุบันหลักยึดจึงไม่สามารถเป็นแก่นแท้ได้ ดังนั้นการศึกษาในโครงข่ายในเรื่อง อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้น จึงต้องคำนึงถึงลักษณะที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งให้มีความสอดคล้องดังนี้ “ทั้งเอกลักษณ์และการแยกประเภทเทียบก็คือการให้ความสำคัญกับอัตตา (Self) โดยเฉพาะในระดับส่วนรวมนั่นเองยิ่งความรู้สึกรักขบถยึดมั่นใน อัตตา อันเป็น เอก นี้มีมากเท่าใด โอกาสที่จะทำลายผู้อื่นที่แตกต่างจากตนด้วยความรุนแรงก็มีมากตามไปด้วย บางทีปัญหาอาจจะอยู่ที่ว่าระบบสังคมได้ทำให้มนุษย์เกิดอคติเห็นสิ่งลวงเป็นความจริง และปัญหาอาจอยู่ที่ว่าคนในสังคมก็ไม่กล้าตรวจสอบ สิ่งเท็จเหล่านี้ เพราะส่วนใหญ่ก็ตกอยู่ได้มาด้วยกัน หนทางแก้ทางหนึ่งที่ระบบการศึกษาอาจช่วยได้ก็คือ การให้การศึกษาชนิดที่จะไม่ให้คนยึดถืออคติเป็นเจ้าเรือนให้การศึกษาชนิดวิพากษ์ (Critical) เพียงพอที่จะช่วยให้คนแยกแ่กนออกจากกระพี้ได้ และให้การศึกษาชนิดที่อ่อนโยนต่อความเป็นมนุษย์ ทั้งของตนเองและของเพื่อนมนุษย์ในโลก” (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ , 2539 : 50)

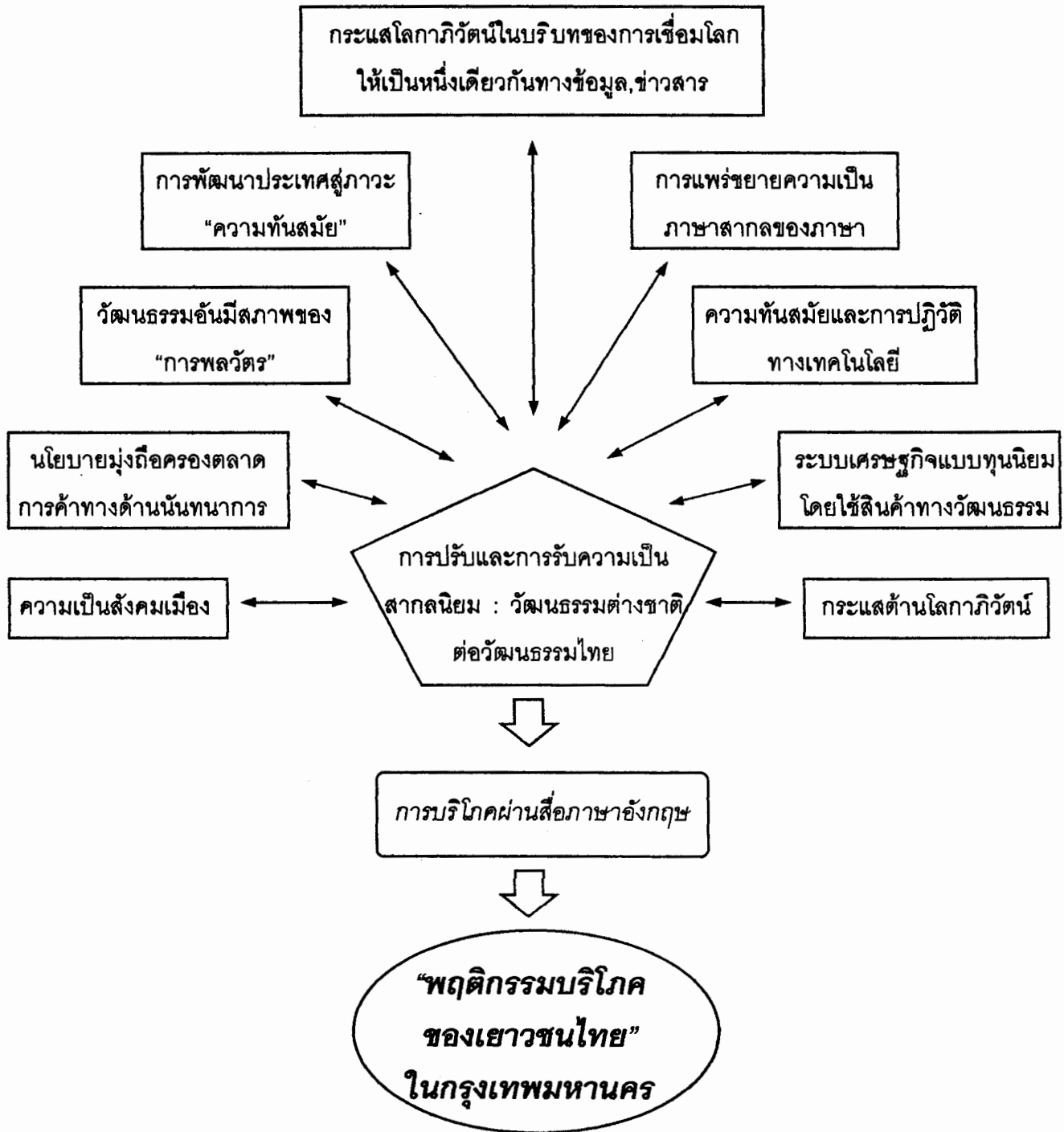
สังเกตได้ว่า ผู้ที่สามารถเปิดรับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะรูปแบบของความนิยมในลักษณะที่เป็นสากลและมีความทันสมัยได้ดี คือ กลุ่มวัยรุ่นหรือเยาวชน ซึ่งมักมีรูปแบบการดำเนินชีวิตในช่วงของวัยอันมีลักษณะเฉพาะและโดดเด่น ทั้งนี้เห็นได้จากพฤติกรรมของวัยรุ่นกับกระแสแฟชั่นนิยมทางวัตถุ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับไว ชัดเจนและต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา หากในกลุ่มเยาวชนก็จะสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและก้าวตามได้อย่างสม่ำเสมอ “คนรุ่นนี้ได้รับ

ความร่ำรวยของพ่อแม่มาบวกกับความต้องการที่จะให้อวดความมั่งคั่งดังกล่าว ซึ่งเป็นวิธีที่จะเสริมสร้างสถานะของตนให้ดูสูงขึ้น อันเป็นลักษณะวัฒนธรรมไทยที่มีมาช้านานบรรดาลูกๆ ของคนรุ่นนี้กลายเป็นลูกค้ำอันดับหนึ่งของ เมอร์ซิเดสเบ็นซ์ (ถ้าไม่นับเยอรมันซึ่งเป็นประเทศผู้ผลิตเอง) คอนโดสูงตระหง่านและบ้านอยู่อาศัย ที่สร้างเลียนแบบสถาปัตยกรรมคลาสสิกที่สง่างามร้านอาหารหรูเลิศ ที่มีให้เห็นอย่างแพร่หลายบางคนยอมจ่ายเงินเป็นจำนวนหลายพันบาทสำหรับอาหารตะวันตก ที่ปรุงแต่งอย่างประณีตวิจิตรและไวน์ชั้นดีจากฝรั่งเศส รวมทั้งความเป็นนักท่องเที่ยวของคนไทยที่ชื่นชอบการซื้อของอย่างเป็นชีวิตจิตใจ ไม่ว่าจะราคาจะสูงแค่ไหนก็ไม่รู้สึกสะเทือน” (วอลเดน เบลโล , 2542 : 9) “ วัยรุ่นชายหญิงปัจจุบันในสังคมไทยนั้นได้ให้ความสนใจและแข่งขันในเรื่องการแต่งกาย โดยเลียนแบบต่างชาติชาวตะวันตกมากกว่าที่จะหันกลับไปแต่งกายแบบไทยแท้ๆ ของเราเอง ทำให้เกิดผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ คือ ต้องสูญเสียเงินตราของประเทศ ส่วนผลกระทบทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ก็คือ การสูญเสียเอกลักษณ์ด้านการแต่งกายของคนไทยไป แต่ก็นับว่าน่าเห็นใจเพราะนิสัยสังคมดั้งเดิมของคนไทยนั้นพร้อมที่จะรับของใหม่อยู่แล้ว การวิ่งตามแฟชั่นของตะวันตกจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกเสียจากว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงค่านิยมใหม่จนสามารถทำให้คนไทยหันกลับมาใช้ National Costume ดั้งเดิมหรือมิฉะนั้นก็สร้าง National Costume ของคนไทยขึ้นมาใหม่ โดยคำนึงถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมที่แปรเปลี่ยนไปเสมอ ” (รัชนีกร เศรษฐ , 2536 : 137)

อนึ่งกลุ่มเยาวชนที่ถือเป็นรากฐานของสังคมไทยในอนาคตดังกล่าว จึงตกอยู่ในภาวะของการเสี่ยงที่จะสูญเสียอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติไทย เนื่องด้วยสื่อต่างๆ ในปัจจุบันนิยมใช้ภาษาอังกฤษเพื่อความเป็นสากลนิยมมากขึ้น และเป็นสิ่งเร้าให้เกิดการตอบสนองต่อสื่อเหล่านั้นตลอดเวลา โดยเฉพาะสื่อที่เกี่ยวข้องกับทางด้านนันทนาการต่างๆ ที่เยาวชนนั้นมีความนิยมและใกล้ชิดตลอดจนมีโอกาสเปิดรับได้ง่ายรวมทั้งไม่มีความรู้สึกตะขิดตะขวงใจว่า สิ่งดังกล่าวเป็นของต่างชาติต่างภาษา พร้อมทั้งจะมีโอกาสนำเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตมากขึ้น แนวคิดการกลืนกลายทางวัฒนธรรม จึงต้องมีส่วนในการนำมาศึกษาและพยายามอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมในกลุ่มวัยรุ่นเหล่านี้ จากกระแสความนิยมของกลุ่มเยาวชนไทยในปัจจุบันที่ค่อนข้างรุนแรง อันมีส่วนที่จะเปิดรับและบริโภคนิยมต่อลักษณะของความเป็นสากลดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีลักษณะของวัฒนธรรมตะวันตกอยู่มาก จึงเป็นประเด็นสำคัญของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ว่าจะมีผลต่ออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของไทยมากน้อยเพียงใด

ทั้งนี้ผู้ทำการศึกษามีความสนใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างมาก ประกอบกับการที่ได้รับความเห็น แนวความคิดและประสบการณ์ตรง ท่ามกลางสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ในบริบทของ

สังคมเมืองกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ทำการศึกษาวิจัยเห็นว่าปัญหาดังกล่าวข้างต้น มีสภาพการณ์ตลอดจนความสำคัญและที่มาของปัญหา โดยผู้ศึกษาวิจัยได้สรุปและแสดงการเชื่อมโยงประเด็นของปัญหาต่างๆ ดังแผนภาพข้างล่างนี้

รูปภาพที่ 1 : ความสำคัญและที่มาของปัญหาในการศึกษาวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. ศึกษาพฤติกรรมของเยาวชนไทย ที่นิยมบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษกับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ศึกษาพฤติกรรมของเยาวชนไทย ซึ่งมีความแตกต่างกันกับภูมิภาคต่างทางประชากรที่นิยมบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษ
3. ศึกษาอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของเยาวชนไทยที่นิยมบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษ

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยที่ชี้เฉพาะลงไปในเรื่องของพื้นที่เป็นส่วนสำคัญ โดยประชากรตัวอย่างที่คัดเลือกมานั้น จะต้องดำเนินกิจกรรมภายในพื้นที่หรือมีความคุ้นเคยในพื้นที่ไม่น้อยกว่า 1 ปี เช่น การอยู่อาศัยหรือการเข้ามาศึกษาในสถาบันการศึกษาในกรุงเทพมหานครบริเวณเขตเมือง จึงจะจัดอยู่ในกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ประชากรศึกษาตัวอย่าง คือ จากกลุ่มวัยรุ่นในช่วงอายุ 15 – 24 ปี ซึ่งจัดเป็นวัยรุ่นที่อยู่ในช่วงตอนกลางและตอนปลาย อันตรงกับคำว่า “เยาวชน” ที่องค์การเงินทุนสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ UNICEF ได้กำหนดไว้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ , 2540 : 3) รวมทั้งงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับเยาวชนศึกษาที่กำหนดช่วงอายุของเยาวชนไว้ในระดับเดียวกัน เช่น รายงานการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2540 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี รายงานการทบทวนองค์ความรู้เรื่องเด็ก เยาวชน และครอบครัว ในประเทศไทยและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการวิจัย จัดทำโดยมูลนิธิสารธารณสุขแห่งชาติในการสนับสนุนของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ทบทวนสถานการณ์พฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชนอายุ 6-24 ปีที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา พ.ศ. 2532-2542 จัดทำโดย ศิริกุล อิศรานุกัษ์และวรรณ เตชวณิชย์พงศ์ เป็นต้น “ความหมายของ “เยาวชน” ตามข้อกำหนดสากลที่นานาชาติยอมรับซึ่งองค์การสหประชาชาติกำหนดไว้ ตามมติที่ประชุมสัมมนาระหว่างภูมิภาคขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยโครงการระหว่างประเทศ อันเกี่ยวกับเยาวชนบริการคือ Youth is to cover the age range from 12 – 24 years of age ..... , it is , however , recognized that most national youth service programs are aimed at young people over the age of 16 or of 18. เยาวชน คือ คำที่ใช้ความหมายครอบคลุมถึงอายุระหว่าง 12-24 ปี อย่างไรก็ตามเป็นที่ ยอมรับกัน

ว่า โครงการเยาวชนบริการ (คือบริการที่เยาวชนเป็นผู้ประกอบการ) นั้น ส่วนมากมุ่งทำงานกับกลุ่มผู้เยาว์ที่มีอายุเกินกว่า 16 หรือ 18 ปี" (สีน้อย เกษมสันต์ ณ อยุธยา , 2514 : 8-9) สำหรับข้อมูลในการกำหนดช่วงอายุเยาวชนขององค์การสหประชาชาติในปีปัจจุบันพ.ศ. 2543 ก็ยังคงใช้ช่วงอายุอยู่ในระหว่าง 15-24 ปี ที่มีประกาศออกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 เช่นเดียวกัน ทั้งนี้จากการสอบถามข้อมูลจากองค์การสหประชาชาติแผนก Human Resource Development Division

ทั้งนี้ในช่วงอายุของเยาวชนวัยรุ่นดังกล่าว เป็นวัยที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้งนี้สืบเนื่องจากในช่วงของวัยรุ่นดังกล่าว นั้น วัยรุ่นจะมีความเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ และเกิดการปรับสภาพในการยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อันสามารถคาดการณ์ว่าเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งของปัญหาต่างๆ ของวัยรุ่นโดยเฉพาะได้ (Pamela Abbott, Claire Wallace, 1996 : 122) ดังนั้นจึงมีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัย ที่ช่วงอายุดังกล่าวจะเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างชัดเจน อันเป็นมูลเหตุและปัจจัยต่อการแสดงพฤติกรรมเฉพาะ หรืออัตลักษณ์ของเยาวชนอีกประการหนึ่งได้ รวมทั้งการศึกษาประชากรตัวอย่างจะประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับรายได้ส่วนบุคคล ที่มาของรายได้และภูมิภูมิลำเนาเดิม อันเป็นข้อมูลทางลักษณะประชากร โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่างไว้ 500 คน ตามเหตุผลทางด้านสถิติ

พื้นที่ศึกษา คือ "เฉพาะบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร" โดยมุ่งเน้นการเก็บข้อมูลในบริเวณพื้นที่ ซึ่งมีกิจกรรมประเภทนันทนาการทางภาษาอังกฤษสำหรับเยาวชนในระดับสูง เช่น บริเวณห้างสรรพสินค้าชั้นนำทั่วไป ย่านการค้าสยามสแควร์ สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเป็นสถาบันการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ทั้งในสถานศึกษาของภาครัฐและเอกชน เป็นต้น ซึ่งในลักษณะพื้นที่ดังกล่าวมีบริบทของความเป็นเมืองสูง ประกอบกับพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่สื่อทางภาษาอังกฤษแขนงต่างๆ สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้สูงที่สุด อนึ่งในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลครั้งนี้ จะได้แจ้งเนื้อหารายละเอียดและหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการกำหนดพื้นที่ในรายการบทที่ 3 ซึ่งว่าด้วยวิธีดำเนินการวิจัยต่อไป

ทั้งนี้บริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่มีปรากฏการณ์ทางสังคมอันเป็นมูลเหตุสำคัญคือ ลักษณะและสภาพของความเป็นเมือง โดยลักษณะเฉพาะของเมืองนั้นจะมีอัตราเร่งในระดับสูงรวมทั้งปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการผสมผสานหลากหลายประเภท มีมิโนภาพของการเปลี่ยนแปลงหรือลักษณะพลวัตของวัฒนธรรมอย่างมาก รวมทั้งความซับซ้อนของแต่ละวัฒนธรรมที่เข้ามาารวมกัน (Mike Featherstone, Scott lash, 1999 : 68-69) อันสอดคล้องกับพื้นที่ศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมที่

ต้องการจะทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อดังกล่าวด้วย ดังนั้นผลสรุปจากการศึกษาจึงเจาะจงเฉพาะ วิทยุที่มีลักษณะเดียวกับในกลุ่มประชากรตัวอย่างเท่านั้น ไม่สามารถนำผลการวิจัยไปอธิบาย หมายรวมถึงวิทยุทั่วประเทศ หากสามารถใช้เป็นแนวทางขยายผลการศึกษาต่อไป “เนื่องจาก วิทยุในกรุงเทพมหานครกลุ่มดังกล่าวถือเป็นแม่แบบ (Role Model) ให้แก่วิทยุในจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทยได้” (ชูลีพร เศวงศักดิ์โสภาคย์, 2541 : 9)

สื่อที่ใช้ศึกษา คือ สื่อที่ใช้ “ภาษาอังกฤษ” เข้ามาสื่อความหมาย โดยมุ่งเน้นทางด้าน นันทนาการเป็นกรณีศึกษา เช่น นิตยสารวิทยุเกี่ยวกับบทเพลง รายการวิทยุที่ใช้ภาษาอังกฤษ บทเพลงภาษาอังกฤษ ตลอดจนรายการโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในกิจกรรมดังกล่าว เป็นต้น ซึ่งในการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษของประชากรตัวอย่างดังกล่าว ต้องอาศัยทักษะจาก การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนอย่างหนึ่งอย่างใดหรือรวมกันในการบริโภค เพื่อเกิดการ เรียนรู้หรือการทำความเข้าใจ เป็นต้น อันจะสนองตอบกับกิจกรรมทางด้านนันทนาการส่วนหนึ่ง เป็นสำคัญที่สื่อมวลชนนำเสนอผ่านสื่อภาษาอังกฤษ

หนึ่งในระยะเวลาของการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งของการ ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้กำหนดช่วงระยะเวลาของการเก็บแบบสอบถามไว้ไม่เกิน 1 สัปดาห์ ด้วยเป็นเหตุผลทางการวิจัยส่วนหนึ่ง เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาที่บริบททางสังคมต่างๆ รวมถึง สภาพเหตุการณ์ทางสังคม ตลอดจนระยะเวลาจากกระแสความนิยมในเรื่องต่างๆ ที่ยังอาจไม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงมากนัก ซึ่งหากใช้ระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถามนานเกินไป ย่อมเป็น บั้จจัยส่วนหนึ่ง ที่ทำให้ได้ข้อมูลจากวันแรกถึงวันสิ้นสุดของการเก็บข้อมูล เกิดมีความแตกต่างกัน ก็เป็นได้ ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้การชี้วัด ทักษะคติและพฤติกรรมเป็นหลัก ในกรณีของการ วัดเรื่องดังกล่าวนี้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลนั้น จะมีความสำคัญและเป็นข้อจำกัดทางการวิจัยที่ สำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบข้อมูลทางลักษณะประชากรเกี่ยวกับพฤติกรรมเยาวชนไทยในปัจจุบันว่า มีความ สอดคล้องกับวัฒนธรรมตะวันตก
2. ทราบข้อมูลว่าการบริโภคผ่านสื่อทางภาษาอังกฤษ ที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของ เยาวชนไทยในการลอกเลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตก

3. ทราบข้อมูลพฤติกรรมเยาวชนไทยในปัจจุบันที่บริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษ ว่ามีผลกระทบต่ออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทย

4. เสนอผลงานต่อสถาบันและองค์กรที่มีหน้าที่กำกับดูแล เกี่ยวกับวัฒนธรรมของชาติไทยให้ได้ทราบข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไปในด้านนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน

5. สามารถใช้ผลงานวิจัยเป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการศึกษาและอ้างอิงต่อการทำวิจัยในชั้นต่อเนืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อลดงบประมาณในการทำการศึกษาวิจัยในชั้นต่อไป

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีการสำรวจทั้งสองประเภทการศึกษา ได้แก่ วิธีการสำรวจเชิงปริมาณ (Quantity Approach) และวิธีการทางมานุษยวิทยา (Anthropology Approach) โดยมีแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ เป็นกรอบในการศึกษาวิจัย ดังนี้

- 1) แนวคิดด้านวัฒนธรรม
- 2) แนวคิดเกี่ยวกับภาษา
- 3) แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น
- 4) แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์

ทั้งนี้ได้ใช้ทฤษฎีสำคัญ 3 ทฤษฎี อันได้แก่

- 1) ทฤษฎีสักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย (Development Potential Diffusion Theory)
- 2) ทฤษฎีแพร่กระจายนวัตกรรม (The Diffusion Theory of Innovation)
- 3) ทฤษฎีความทันสมัยด้วยการสื่อสาร (Communication Theory of Modernization)

ซึ่งในแต่ละแนวคิดรวมทั้งในแต่ละทฤษฎีที่นำมาใช้ประกอบ จะได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการแพร่ขยายของวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามาพร้อมกับการแพร่ขยายของภาษาอังกฤษทั่วโลก ในสภาพปัจจุบันหรือในยุคโลกาภิวัตน์ ประกอบกับการใช้แนวคิดที่ได้จากงานเขียนและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการวิจัย

แนวคิดด้านวัฒนธรรม

“คำว่า “วัฒนธรรม” มักถูกใช้อย่างกว้างขวางถูกใช้บ่อยๆ และอย่างหละหลวมด้วยเป้าหมายที่แตกต่างกันไป แต่มีน้อยคนนักที่จะใช้คำว่า วัฒนธรรม อย่างเป็นวิทยาศาสตร์อย่างเป็นกลางด้วยความเข้าใจที่ดี มโนภาพที่ได้จากมานุษยวิทยาวัฒนธรรมนี้ชี้แนะว่า วัฒนธรรม คือ พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดจากการเรียนรู้ รวมทั้งผลผลิตที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วย มโนภาพ

วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญที่นักมานุษยวิทยาใช้ เพื่อทำความเข้าใจประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของมนุษย์ในสังคมต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งเพื่อเข้าใจตัวเราเองและสังคมของเราด้วย" (งามพิศ สัตย์สงวน , 2543 : 20)

นอกจากนี้ งามพิศ สัตย์สงวน ยังให้มโนภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่น่าสนใจ อันมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในปัจจุบัน สรุปได้ว่า ตัวตนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพนั้น จำเป็นต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ในสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างมากมาย และเป็นผลกระทบตอปัจเจกชนในสังคมไทยในระยะยาวอย่างแน่นอน ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ตัวตนของคนไทยทุกคนต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ถ้าทุกคนทำเช่นนั้นได้เชื่อแน่ว่า อัตราการฆ่าตัวตายของคนไทยในวัยต่างๆ และปัญหาสังคมอื่นๆ คงจะลดน้อยลง ซึ่งต้องอาศัยทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เกี่ยวข้องหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาสังคมต่อไป (อารง สุทธศาสตร์, 2543 : 5-20)

วัฒนธรรมเปรียบเสมือนปรากฏการณ์หนึ่งๆ ที่มีได้หยุดนิ่ง จึงมีหลักและมีกฎในตัวของมันเองเป็นที่แน่ชัดว่า มนุษย์โดยทั่วไปจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความอำนวยการในวัฒนธรรมด้วยผลประโยชน์ในตัวของมันเอง (Gordon. J. DiRenzo, 1990 : 3) วัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบพื้นฐานอันเป็นแกนสำคัญอันหนึ่งของสังคมมนุษย์ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำรงและดำเนินชีวิตของคนในสังคม วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมหรือความประพฤติของมนุษย์ในแต่ละสังคม ดังเช่น พระยาอนุมานราชธน หรือ “เสฐียรโกเศศ” เขียนไว้ในหนังสือวัฒนธรรมเบื้องต้นว่า “มนุษย์เกิดในวัฒนธรรม ที่จะเกิดอยู่นอกวัฒนธรรมนั้นมิได้ คนจะเป็นคนขึ้นมาได้ก็ด้วยมีวัฒนธรรม ถ้าไม่มีวัฒนธรรมก็ไม่ใช่คนแต่เป็นสัตว์ชนิดหนึ่งซึ่งมีวิถีชีวิตอย่างธรรมชาติเท่านั้น วัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญของคนเพราะเข้าไปซึมและประกอบเป็นรูปวิถีชีวิตของคนตั้งแต่เกิดมาโดยไม่มีใครรู้สึกตัว” และ “วัฒนธรรมจึงเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นนิสัย คือ ความประพฤติที่เคยชินของสังคม ซึ่งมนุษย์เองเป็นผู้สร้างและปรับปรุงจากธรรมชาติ และเรียนรู้จากกันและกัน เพราะฉะนั้นวัฒนธรรมจึงเป็นทั้งที่สังคมสร้างและที่สังคมเรียนรู้ควบคู่กันไปในตัว คนในสังคมจะมีลักษณะเป็นคนเช่นไรเป็นคนดีหรือเป็นคนเลว ก็อยู่ที่วัฒนธรรมซึ่งคนสร้างขึ้นมาเป็นสิ่งที่บันดาลให้เป็นไป” (จ่านงค์ อติวัฒนสิทธิ์ , 2540 : 15)

“วัฒนธรรม หมายถึง ผลรวมแห่งการสั่งสมสิ่งสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาที่ถ่ายทอดสืบต่อกันมาของสังคมนั้นๆ วิทยาการต่างๆ ทุกสาขาเมื่อกลมกลืนเข้าสู่วิถีชีวิตของประชาชนแล้วก็จัดเข้าในวัฒนธรรมได้ทั้งสิ้น” (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ , 2532 : 16)

“วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น กำหนดขึ้น มิใช่สิ่งที่มีมนุษย์ทำตามสัญชาตญาณ อาจเป็นการประดิษฐ์วัตถุสิ่งของขึ้นใช้ หรืออาจเป็นการกำหนดพฤติกรรมและ / หรือความคิด ตลอดจนวิธีการหรือระบบการทำงาน ฉะนั้นวัฒนธรรมก็คือระบบในสังคมมนุษย์ที่มีมนุษย์สร้างขึ้น มิใช่ระบบที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติตามสัญชาตญาณ ” (อมรา พงศาพิชญ์ , 2541 : 1)

“ในขั้นต้นนี้ เราอาจสรุปสั้นๆ ไว้ก่อนว่าวัฒนธรรมเกิดขึ้น เมื่อมนุษย์ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกันในสังคมเดียวกันทำความตกลงกันว่าจะยึดระบบไหนดี พฤติกรรมใดบ้างที่จะถือเป็นพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติและมีความหมายอย่างไร แนวความคิดใดจึงเหมาะสมสอดคล้องตกลงเหล่านี้คือการกำหนดความหมายให้กับสิ่งต่างๆ ในสังคม เพื่อว่าสมาชิกของสังคมจะได้เข้าใจตรงกันและยึดระบบเดียวกันหรืออีกนัยหนึ่ง เราอาจเรียกระบบที่สมาชิกในสังคมได้ตกลงในความหมายแล้วนี้ว่าระบบสัญลักษณ์ ดังนั้นวัฒนธรรม ก็คือ ระบบสัญลักษณ์ในสังคมมนุษย์ที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เมื่อสร้างขึ้นมาแล้วจึงสอนให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้หรือนำไปปฏิบัติ ฉะนั้นวัฒนธรรมจึงต้องมีการเรียนรู้และการถ่ายทอด เมื่อมนุษย์เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมมนุษย์ก็รู้ว่าอะไรคือขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม และส่วนใหญ่มนุษย์จะรู้ว่าอะไรควรทำและอะไรไม่ควรทำ ฉะนั้นความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม จึงเป็นความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดมาก” (ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540 : 23-25)

“เมื่อบุคคลกระทำระหว่างกันสม่ำเสมอจนเป็นระเบียบ ก็เกิดความคิดเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ร่วมสมัย เมื่อสื่อสารกันเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำด้วยกันแลกเปลี่ยนเจตคติ ค่านิยม และความเชื่อพัฒนามาตรฐานสำหรับกระทำแล้ว ทำอะไรๆ ด้วยวิธีเหมือนกัน คนเหล่านั้นก็ทำให้เกิดมีวัฒนธรรมขึ้น ฉะนั้นการเกิดทิศทางวัฒนธรรมจึงปรากฏขึ้นได้จากการใช้ชีวิตสังคมร่วมกัน ความคิดเหล่านี้ผูกพันกับรูปแบบเฉพาะของระเบียบสังคม ใครที่เข้ามาเป็นสมาชิกก็ต้องมีความสัมพันธ์ตามที่กำหนดไว้ และได้รับความคิดทางวัฒนธรรมที่อยู่ควบคู่กันไปด้วย เมื่อมีสังคมก็ต้องมีวัฒนธรรมคู่กันไปเสมอ เป็นการตอกย้ำซึ่งกันและกัน” (ปรีชา คุณินทร์พันธุ์ , เอกสารการเรียนการสอนการจัดระเบียบทางสังคม : 6) ดังนั้น วัฒนธรรม จึงเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตของกลุ่ม ซึ่งสมาชิกของสังคมหนึ่งได้ยึดถือเป็นแบบแผนของชีวิตร่วมกัน วัฒนธรรมจึงเป็นเสมือนเครื่องหมายหรือตราประจำกลุ่มที่คนอื่นเห็นแล้วรู้ได้ทันที เช่น มีภาษา เครื่องแต่งกาย

ชนบทรรมนิยมประเพณีที่เหมือนๆ กันสำหรับคนในกลุ่มนั้น “สังคมและวัฒนธรรมคือผลผลิตของมนุษยชาติที่แสดงถึงปัญญาและคุณค่าของมนุษย์ในฐานะสัตว์โลก ที่สูงส่งและเหนือกว่าสัตว์อื่นทั้งสิ้น” (สุพิศวง ธรรมพันทา , 2540 : 54)

การรับวัฒนธรรมจากสังคมอื่น

ทั้งนี้การรับวัฒนธรรมจากสังคมอื่น นั้น สามารถพิจารณาได้ว่าต้องมีวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนและมีวัฒนธรรมอื่นเข้ามาเป็นสิ่งใหม่ในสังคมนั้น ในที่นี้มีผู้ให้ความหมายในแนวคิดดังกล่าวในลักษณะต่างๆ ดังนี้ งามพิศ สัตย์สงวน กล่าวว่า “การติดต่อทางวัฒนธรรมเป็นปรากฏทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง เมื่อชน 2 กลุ่มที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันมาติดต่อกัน แต่ละกลุ่มอาจให้อิทธิพลซึ่งกันและกันได้ แต่ถ้าการติดต่อเป็นระยะเวลาสั้นๆ ก็อาจไม่มีอิทธิพลที่ยาวนาน แต่ถ้าติดต่อกันยาวนานขึ้น อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อกันได้ ซึ่งอาจเป็นการให้อิทธิพลแต่ผ่านเดียวหรือส่งผลกระทบต่อกันทั้งสองฝ่ายได้ อนึ่งในการติดต่อกันระหว่างประเทศตะวันตกที่มีเมืองขึ้นและประเทศที่ตกเป็นเมืองขึ้นของอาณานิคมตะวันตก นับเป็นปรากฏการณ์สังคมที่มีขอบเขตกว้างมาก และมีผลกระทบอย่างมากต่อประเทศที่ตกเป็นเมืองขึ้นต่างๆ ผลกระทบต่างๆ ยังคงมีอยู่แม้ในปัจจุบัน แม้ว่าประเทศไทยไม่ได้ตกเป็นเมืองขึ้นของประเทศตะวันตก แต่ปรากฏการณ์ที่เรียกว่าการติดต่อระหว่างวัฒนธรรมนั้น มีอิทธิพลต่อสังคมไทยอย่างมหาศาล การติดต่อดังกล่าวคือการติดต่อระหว่างสังคมไทยกับสังคมตะวันตก” (งามพิศ สัตย์สงวน, 2543 : 38)

อนึ่งมีการให้แนวคิดที่มีความสอดคล้องและอธิบายเพิ่มเติม จากข้อความข้างต้นที่ว่า “นอกจากว่ามนุษย์เราจะถ่ายทอดวัฒนธรรมจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งแล้ว มนุษย์เราอาจรับวัฒนธรรมบางส่วนมาจากสังคมข้างเคียงได้ แต่ทั้งนี้ย่อมหมายความว่าส่วนของวัฒนธรรมที่รับมาจากสังคมข้างเคียงนั้นไม่ขัดกับค่านิยมหลักของสังคม ส่วนของวัฒนธรรมข้างเคียงที่รับมาจะต้องสอดคล้องกับของเดิมที่มีอยู่ เมื่อสอดคล้องกันได้ก็จะค่อยๆ รับกันไปและในที่สุดก็จะแยกไม่ออกว่าวัฒนธรรม ส่วนใดเป็นของเดิมและวัฒนธรรมส่วนใดรับมาจากสังคมอื่น การรับเอาวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาในระยะแรก อาจเรียกได้ว่าเป็นการยืมวัฒนธรรมแต่เมื่อนานๆ ไปเข้าการยืมก็จะกลายเป็นการรับ การยืมวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมนั้น เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม” (ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540 : 32)

ยังมีการอธิบายเพิ่มเติมอีกว่า “การยืมวัฒนธรรมและการรับวัฒนธรรมจากสังคมข้างเคียง เป็นผลมาจากการที่วัฒนธรรมแพร่กระจายออกไป ตอนแรกวัฒนธรรมเกิดขึ้นในสังคมแต่เมื่ออยู่ไป วัฒนธรรมของสังคม ก. ก็เริ่มขยายอิทธิพลไปยังสังคม ข. และสังคม ค. ตามลำดับ สมาชิกสังคม ข. และสังคม ค. ในระยะแรกจะยืมวัฒนธรรมของสังคม ก. แต่เมื่อยืมไปนานๆ เข้าก็อาจจะรับเอาไว้เป็นของตัวเอง หมายความว่า ได้เกิดการกระจายทางวัฒนธรรมจากจุดเริ่มต้นในสังคมหนึ่ง ไปยังสังคมอื่นๆ การกระจายทางวัฒนธรรมนี้อาจจะเกิดขึ้นได้จากหลายๆ จุด เมื่อวัฒนธรรม บางอย่างของสังคม ก. แพร่กระจายไปยังสังคม ข และสังคม ค. ความคิดในเรื่องการแพร่กระจาย ของวัฒนธรรม (Diffusion) นี้ อาจเปรียบเทียบกับความคิดในเรื่องการคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ (Independent Invention) การคิดประดิษฐ์สิ่งของขึ้นมาใหม่อาจเกิดขึ้นได้หลายๆ แห่ง พร้อมๆ กันการที่มีสิ่งประดิษฐ์เหมือนกันในส่วนต่างๆ ของโลกในสังคมที่ต่างกัน ไม่จำเป็นจะต้อง เกิดมาได้เพราะการแพร่กระจายของวัฒนธรรมนั้นๆ ความคิดอาจเกิดขึ้นได้ในหลายๆ จุด” (ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2540 : 33)

ในแนวคิดการรับวัฒนธรรมดังกล่าวได้มีอธิบายรวมถึงการใช้คำศัพท์ต่างๆ ที่มีความแตกต่างกันหลายคำ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับให้ความหมายและการนิยามศัพท์นั้นๆ ของแต่ละท่าน ตัวอย่างเช่น นักมานุษยวิทยาใช้คำว่า Acculturation แต่นักมานุษยวิทยาชาวอังกฤษใช้คำว่า Cultural Contact (งามพิศ สัตย์สงวน, 2543 : 38) นอกจากนี้ยังมีคำว่า Accommodation, Assimilation และ Racism ที่นักสังคมวิทยานิยมใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ข้างต้น ซึ่งในแนวคิดสำคัญนี้ ผู้ศึกษาวิจัยจะได้นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาส่วนหนึ่งด้วย

วัฒนธรรมการพักผ่อนหย่อนใจของคนไทย (รัชนิกร เศรษฐโร , 2536 : 139-140)

การดำเนินชีวิตของคนไทยนั้น ยึดหลักสายกลางหรือ “มัชฌิมาปฏิปทา” คนไทยจึงรู้จักความพอเหมาะพอควร คือ เมื่อมีการทำงานก็มีการพักผ่อนควบคู่กันไป จะได้พักผ่อนคลายความตึงเครียดและเมื่อยล้าที่เกิดทั้งกายและใจได้ การพักผ่อนนี้มีได้หมายเฉพาะถึงการนอนหลับนอนเล่นหรือนั่งเล่นเท่านั้น หากครอบคลุมถึงการเปลี่ยนอิริยาบถ จากการทำงานหรือจากสภาพแวดล้อมที่ซ้ำซากจำเจ ส่วนการหย่อนใจก็เป็นการผ่อนคลายจิตใจให้คลายวิตกกังวลคลายความตึงเครียดที่มีอยู่ให้ลดน้อยหรือให้หมดไป

การพักผ่อนหย่อนใจของคนไทยจะแยกพิจารณาออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ๆ ได้แก่ การพักผ่อนหย่อนใจของคนในเมืองกับการพักผ่อนหย่อนใจของคนชนบท ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อม

ทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ย่อมผิดแผกแปลกกันไปบ้าง อย่างไรก็ตาม สังคมไทยก็มีวิธีการพักผ่อนหย่อนใจที่เป็นเอกลักษณ์ของคนไทยทั้งชาติ คือ มีการละเล่นแบบไทยๆ ซึ่งจะพิจารณารายละเอียดต่อไป

การพักผ่อนหย่อนใจของชาวเมือง

ชีวิตของชาวเมืองโดยเฉพาะเมืองใหญ่ๆ เช่น กรุงเทพมหานครนั้น ประสบความวุ่นวายทั้งทางด้านจิตใจและร่างกายรอบด้าน ทุกอย่างที่ประกอบกันเข้าเป็นสิ่งแวดล้อมของคนเมืองใหญ่นี้ได้มีผลกระทบต่อผู้อาศัยให้กลายเป็นคนที่อ่อนแอทั้งร่างกายและจิตใจ กลายเป็นคนขี้หงุดหงิดบางคนถึงกับต้องพึ่งจิตแพทย์หรือหมอดู คนทรง ทำวามหาพรหมและศาลพระภูมิ ทั้งหลายให้ช่วยรักษาความวุ่นวายใจให้หมดไป การพักผ่อนหย่อนใจเพื่อลดความตึงเครียดในสภาวะอารมณ์ของชาวเมือง จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างมาก ชาวเมืองใหญ่แบ่งการพักผ่อนหย่อนใจออกเป็น 2 ประเภท คือ นอกบ้านและในบ้าน

1) การพักผ่อนหย่อนใจนอกบ้าน

การออกไปพักผ่อนหย่อนใจนอกบ้านสำหรับชาวเมืองที่นิยมกันตลอดมา คือ การไปดูภาพยนตร์ เพราะเสียเวลาและเงินไม่มากจนเกินไป และการเดินชมสินค้าตามศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าต่างๆ ที่เย็นฉ่ำจากเครื่องปรับอากาศ ได้จับจ่ายเงินทองตามใจชอบ และบางครั้งก็ได้หย่อนอารมณ์โดยไม่ต้องเสียเงินทองเลย นอกจากนั้นหนุ่มสาวชาวเมืองยังนิยมไปว่ายน้ำที่เทนนิส เล่นโบว์ลิ่ง เล่นสเกตน้ำแข็ง หรือเลยไปทัศนอาจรนอกเมืองกันเป็นกลุ่มๆ คนในเมืองที่มีฐานะเศรษฐกิจค่อนข้างดีมักนิยมตีกอล์ฟ ไปเที่ยวตามบาร์ ไนท์คลับ และสถานเริงรมย์ประเภทต่างๆ ผู้สูงอายุนิยมไปตลาดนัดพระ ไปเที่ยวต่างจังหวัด บางทีไปต่างประเทศกับบริการทัวร์ต่างๆ ที่มีอยู่มากมาย หรือไปทัศนอาจรต่างประเทศในรูปของกรุ๊ปทัวร์ก็มี ส่วนชาวเมืองที่มีรายได้น้อยหรือประเภทรักความสงบเงียบมักออกไปพักผ่อนตามสวนสาธารณะ ตามสวนสัตว์หรือไปเดินชมวัดต่างๆ ที่สวยงาม บางทีก็จะทัศนอาจรไปยังต่างจังหวัดในรูปของการร่วมขบวนทอดกฐินหรือทอดผ้าป่า

2) การพักผ่อนหย่อนใจในบ้าน

ชาวเมืองทุกเพศทุกวัยและทุกครอบครัว มักพักผ่อนหย่อนใจอยู่กับบ้านโดยการฟังวิทยุ ชมรายการโทรทัศน์หรือวิดีโอ อ่านหนังสือเรียงมย และทำงานอดิเรกต่างๆ ที่นิยมกัน เช่น เล่นกอล์ฟไม้ ทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์เลี้ยง เล่นดนตรี ทำกับข้าวแปลกๆ ทำขนมเลี้ยงสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อนสนิท ตัดเสื้อผ้าและอื่นๆ สำหรับกีฬาในร่มของชาวเมืองมักจะ ได้แก่ การเล่นหมากรุก หมากฮอส และเล่นไพ่ ซึ่งนับว่าเป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่ดีของคนในครอบครัว เพราะได้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน หลังจากที่ต่างคนต่างก็ต้องออกไปทำหน้าที่นอกบ้านทั้งวัน การพักผ่อนที่สำคัญซึ่งดี ประหยัดและปลอดภัยที่สุด คือ การนอนหลับในบ้านที่อบอุ่นล้อมรอบด้วยคนที่คอยรักและห่วงใย ซึ่งเป็นที่ปรารถนาของคนทุกคนไม่ว่าจะเป็นคนในเมืองหรือในชนบท

อึ่งจากการสำรวจข้อมูลในเรื่องลำดับกิจกรรมที่เยาวชนทำในเวลาว่าง ในโครงการสำรวจสภาวะเยาวชนไทย พ.ศ. 2541 จากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) ผลการสำรวจวิจัยอันจะยกมาแสดงสำหรับประเภทกิจกรรม 5 อันดับแรกได้ดังนี้

ตารางที่ 1 : ร้อยละของประเภทกิจกรรมที่เยาวชนทำในเวลาว่าง จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัยและเพศ (เฉพาะกิจกรรมที่นิยมทำอันดับที่ 1)

การใช้เวลาว่าง	เขตเมือง			เขตชนบท		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
ดูโทรทัศน์ / วิดีโอ	28.9	26.0	31.4	39.8	31.4	46.7
ฟังวิทยุ	13.0	11.8	14.0	15.5	15.9	15.2
เล่นกีฬา / ออกกำลังกาย	9.9	15.8	4.6	8.6	14.4	3.8
อ่านหนังสือพิมพ์ / นิตยสาร	9.0	6.6	11.2	9.2	5.9	11.9
อ่านการ์ตูนญี่ปุ่น	7.6	4.6	10.3	3.6	2.7	4.4

ที่มา : โครงการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของเยาวชนไทยต่อเป้าหมายของการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2541

จากข้อมูลการสำรวจข้างต้นพบว่า เด็กและเยาวชนของไทยให้เวลาว่างของตนต่อการบริโภคสื่อในรูปแบบต่างๆ เป็นจำนวนมาก ได้แก่ โทรทัศน์ วิดีโอ วิทยุ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร

ทั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ว่ามีการบริโภคสื่อต่างๆ ทางด้านนันทนาการในอัตราที่สูงสำหรับเด็กและเยาวชนไทยเป็นสำคัญ ดังนั้นกิจกรรมที่สำรวจพบล้วนแสดงให้เห็นถึงการเข้าถึงสื่อทางด้านนันทนาการในรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะศึกษาลงไปเชิงขยายผลว่าจากการใช้เวลาของเด็กและเยาวชนนั้น สื่อทางด้านนันทนาการที่ได้รับการบริโภคนั้นมีการใช้ภาษาอังกฤษ อันเป็นที่แพร่ขยายไปตามสื่อต่างๆ จะมีผลกระทบต่อเยาวชนไทยด้วยหรือไม่ โดยมุ่งเน้นถึงการบริโภคสินค้าทางวัฒนธรรมผ่านสื่อต่างๆ ทางภาษาอังกฤษ ซึ่งชี้เฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับการนันทนาการเหล่านี้เท่านั้น

แนวคิดเกี่ยวกับภาษา

ภาษา (Language)

มีการกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับภาษาโดยการอธิบายและการนิยามต่างๆ ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาศึกษาโดยแนวคิดดังกล่าวมีการอธิบายไว้ดังนี้ “กล่าวได้ว่า ภาษา เป็นองค์ประกอบสำคัญอันหนึ่ง ในการจัดระบบความรู้ความเข้าใจ ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างมนุษย์กับสัตว์อื่น อาจจะเป็นเพราะมนุษย์สามารถใช้ระบบสัญลักษณ์ ที่ละเอียดลึกซึ้งในการจัดประสบการณ์ทางการรู้การเข้าใจ (Cognitive Experiences) ได้การกล่าวเช่นนี้มีได้หมายความว่า สัตว์จะไม่มีความสามารถในเรื่องนี้ นักจิตวิทยาเชื่อว่าสัตว์ก็มีความสามารถในการใช้ระบบสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายเหมือนกัน แต่เชื่อว่ามนุษย์จะมีความสามารถในการใช้ระบบสัญลักษณ์มากกว่า และซับซ้อนกว่า” (โยธิน คันสนยุทธ , 2540 :37)

“เนื่องจากสัญลักษณ์ภาษาพูด (Verbal Symbols) ต่างๆ ที่แต่ละบุคคลใช้นั้นบ่งถึงระบบระเบียบของประสบการณ์ทางการรู้การเข้าใจของเขา ดังนั้นภาษาและความคิดจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาก อย่างไรก็ตามภาษามิใช่เป็นเรื่องของบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่เป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารแสดงความคิดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกันและกัน ดังนั้นการใช้ภาษาของบุคคลจึงมีความสัมพันธ์กับภาษาสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่” (โยธิน คันสนยุทธ , 2540 : 39) มองกลับไปจากภาพรวมของวัฒนธรรม ในช่วงเวลาที่สำคัญนั้น อีกทั้งมองไปสู่แนวทางการความสนใจ ภาษาจะเป็นภาพรวมในชีวิตประจำวันของปัจเจกบุคคล เราจะได้ประสบการณ์กับสิ่งต่างๆ เท่าที่เรามีกับสัญลักษณ์ต่างๆ เท่านั้น (Brian J. Jones, 1995 : 215)

ภาษา คือ ระบบที่เกี่ยวข้องกับถ้อยคำ มีความหมายซับซ้อน ซึ่งคงไม่ได้พูดเกินความเป็นจริง ทั้งมีการขยายจากการพัฒนาประดิษฐ์คิดค้นอย่างประณีต รวมทั้งเป็นสื่อในการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมภาษาถ่ายทอดความหมายและประสบการณ์ให้เป็นมรดกแก่คนรุ่นใหม่ แม้ว่าภาษาจะทำให้เราเรียนรู้สิ่งต่างๆ เกี่ยวกับประสบการณ์และสิ่งนานาแล้ว ภาษายังมีการแพร่ขยายเพิ่มเติมออกไป ช่วยรักษาความเป็นอดีตและจินตนาการในอนาคต อันเกิดจากความเป็นไปได้ของการกำหนดหลักเกณฑ์ โครงสร้างและแนวคิดที่ซับซ้อนทุกคนต่างมีเหตุผลเฉพาะในการเข้าใจภาษาของตนมาตั้งแต่โบราณในหลายๆ คำพูด ภาษาเป็นทรัพยากรที่หาได้ง่ายจากทุกคนในสังคม ทุกคนใช้ภาษาในชุมชนและแต่ละชุมชน ที่ใช้ภาษารวมกันก็สามารถช่วยประสานให้กับคนอื่นได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามนักสังคมวิทยาในรุ่นเดียวกับ Pierre Bourdieu (1991b) แสดงให้เห็นว่าภาษาเป็นทรัพยากรของพลังทางสังคม ไม่เพียงจะประสานคนเข้าด้วยกันยังเป็นสัญลักษณ์ทางสังคมได้ บอกว่าเราคือใคร อบรมสั่งสอนในสิ่งที่เราเป็นในโครงสร้างความสัมพันธ์ของเรา อัตลักษณ์ทางสังคมของบุคคลนั้นถูกสร้างและรักษาถึงโครงสร้างแบบแผนของภาษา ที่เขาหรือเธอใช้ (Gumperz, 1982 อ้างถึงใน Light , 1982 : 97-98) เหตุจำเป็นในภาษาและสัญลักษณ์ทางการสื่อสารนั้น คือ สิ่งที่จะเป็นตัวที่ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นตัวตนของตนเอง เช่นเดียวกับการทำให้เกิดความรู้สึกเป็นคนอื่นๆ ภาษาเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ภาษาและสัญลักษณ์ที่เราใช้มีอิทธิพลต่อเราในการมองเห็นโลกและคิดในหนทางรายละเอียดต่างๆ (Landis , 1983 : 40-41)

ทุกภาษามีคำหลายคำ ซึ่งในแต่ละภาษาจะมีความผิดแผกของสัญลักษณ์ตามธรรมชาติ ภาษาเป็นจุดรวมของสิ่งต่างๆ ที่สำคัญในวัฒนธรรมรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ไม่เพียงการแสดงออกเท่านั้น หากยังช่วยให้เห็นกระบวนการทางความคิดอีกด้วย (Elbert W. Stewart , 1985 :70-71) ภาษาสามารถช่วยให้เราธำรงรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มภายใต้ความแตกต่างที่สำคัญของสิ่งแวดล้อมนานาประการ (Bryjak , 1994 : 45)

หัวใจของระบบสัญลักษณ์ นั่นคือ ภาษา ระบบสัญลักษณ์ทั้งหลายที่มีความหมายเป็นมาตรฐาน เพื่อให้สมาชิกในสังคมสื่อสารกับอีกผู้หนึ่งได้ (John J. Macionis , 1987 : 31) ภาษาประกอบไปด้วยระบบของสัญลักษณ์ ในรายละเอียดนั้นจะชี้ให้เห็นถึงการแสดงความหมายถึงการเกี่ยวพันต่างๆ โดยเป็นการถือตามธรรมเนียมกฎปฏิบัติที่ครอบงำการใช้สัญลักษณ์เหล่านั้น โดยปกติมันจะแสดงออกจากปากหรือการเขียน ซึ่งมันอาจแสดงถึงสัญลักษณ์ที่มองเห็นได้ด้วย รวมถึงการเห็นภาพและการฟังที่ถูกทำให้เสียไปได้ หากเราพิจารณาภาษาในนัยของระบบที่จำเป็นมันหมายรวมถึงการเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งที่มนุษย์จะมีได้ ความเป็นหนึ่งนั้นสามารถแสดงความเป็นพวกได้จากการสรรสร้างสัญลักษณ์ขึ้นมา และเป็นไปไม่ได้ที่จะปราศจากภาษา ณ ที่นี้เราเห็น

แก่นแท้ได้อย่างชัดเจนในภาษา วัฒนธรรมและระบบสัญลักษณ์ ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นๆ ภาษามีหลายหน้าที่อันยอมเป็นไปตามความมุ่งหมายที่จะให้เป็นและไม่เป็นไป อันหนึ่งในหน้าที่ของมันโดยไม่ได้เจตนาคือการทำมันล้นส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีในสังคมเป็นเครื่องหมายที่แสดงให้เราเห็น บ่อยครั้งที่เราได้ยินใครบางคนพูดภาษาเดียวกับเรา มันจะแสดงถึงว่าเป็นพวกเรา อย่างไรก็ตามสัญลักษณ์ของสังคมทางภาษาก็แสดงออกได้อย่างดียิ่งถึงรากฐานและการคาดหวังที่สำคัญ ในการทำการสื่อสารและการทำความเข้าใจ (Gordon J. DiRenzo, 1990 : 3)

จากการให้ความหมายและอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับภาษาข้างต้น สรุปได้ว่า ภาษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความหมายจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง โดยในกระบวนการของการถ่ายทอดความหมายนั้น บุคคลที่ทำหน้าที่หรือมีความต้องการที่จะเป็น ผู้ส่งความหมายและผู้ที่จะรับการถ่ายทอดความหมายนั้นต้องมีความเข้าใจในภาษาเดียวกัน กระบวนการถ่ายทอดความหมายจึงจะสัมฤทธิ์ผล ภาษา จึงเป็นสิ่งที่ผู้ทำการศึกษาวิจัยให้ความสำคัญ เพราะมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการติดต่อของวัฒนธรรม ดังนั้นการเข้าใจความหมายก็น่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การติดต่อทางวัฒนธรรมนั้น มีผลกระทบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ทั้งนี้จากการสำรวจข้อมูลในโครงการสำรวจสภาวะเยาวชนไทย พ.ศ. 2541 จากสถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้รับมอบหมายจาก สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (สยช.) ยังได้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถด้านภาษา อันยอมรับว่าเป็นคุณสมบัติที่เหมาะสมกับเยาวชนยุคโลกาภิวัตน์ คือควรมีความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ผลจากการสำรวจเยาวชนที่เป็นตัวอย่างพบว่าความแตกต่างระหว่างเยาวชนเขตเมืองและเขตชนบท เป็นตัวบ่งชี้ว่า เยาวชนในเขตเมืองมีโอกาสในการเรียนรู้และใช้ภาษาอื่น นอกเหนือจากภาษาแม่มากกว่าเยาวชนในเขตชนบทอย่างชัดเจนนั่นคือ ร้อยละ 47.9 เยาวชนในเขตเมืองสามารถพูดภาษาอื่นๆ อีกอย่างน้อย 1 ภาษา ขณะที่ร้อยละ 37.9 ของเยาวชนในเขตชนบท ที่สามารถพูดภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทย ส่วนความแตกต่างระหว่างชายหญิงด้านการใช้ภาษา สามารถพบได้เช่นกันนั่นคือ เยาวชนหญิงจะมีความสามารถในการใช้ภาษาอื่นๆ มากกว่าเยาวชนชาย ความแตกต่างนี้พบได้ทั้งในเขตเมืองและชนบท ทั้งนี้ภาษาที่ใช้ นอกเหนือจากภาษาไทย อันเป็นภาษาที่เยาวชนไทยมีความสามารถพูดได้มากที่สุด นอกจากภาษาไทย คือ *ภาษาอังกฤษ* ซึ่งเป็นภาษาที่สอนกันมากที่สุดในโรงเรียน ตั้งแต่ระดับประถม มัธยมและอุดมศึกษา รวมทั้งเป็นภาษาที่เยาวชนสามารถพบเห็นได้มากกว่าภาษาอื่น

ตารางที่ 2 : ร้อยละของความสามารถด้านภาษาของเยาวชน จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัยและเพศ

ความสามารถด้านภาษา	เขตเมือง			เขตชนบท		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
การใช้ภาษาอื่นๆ นอกจากภาษาไทย						
- ได้	47.9	43.7	51.7	37.9	31.2	43.4
- ไม่ได้	52.1	56.3	48.3	62.1	68.8	56.6
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
จำนวน	1066	501	565	1240	561	679
ความสามารถในการใช้ภาษาอื่น						
- ภาษาอังกฤษ	73.6	79.1	70.1	58.5	50	63.4
- ภาษาจีน	13.3	11.7	14.3	1.5	1.5	1.5
- ภาษาพื้นเมือง*	2.3	0.8	3.2	29.5	33.7	27.1
- ภาษาอื่นๆ**	11.0	8.5	12.4	10.6	14.8	8.1
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
จำนวน***	610	239	371	532	196	336

ที่มา : โครงการสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของเยาวชนไทยต่อเป้าหมายของการพัฒนาเด็กและเยาวชนในระยะแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2541

หมายเหตุ : * = ภาษาพื้นเมือง ได้แก่ ภาษาล้านนา ภาษาใต้ ภาษาภูเก็ต ภาษายาวี ลาว เขมร
 ** = ภาษาอื่นๆ ได้แก่ ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน ญี่ปุ่น
 *** = จำนวนครั้งที่ตอบ (Multiple Response)

แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

โดยทั่วไปแล้ววัยรุ่นจะไม่แตกต่างกันในเรื่องแนวทางการดำเนินชีวิต (Burbank, 1988) แม้ว่าประชากรวัยรุ่นทั่วไปนั้นมีความเปลี่ยนแปลงของลักษณะทางจิตวิทยาจากวัยเยาว์ ปอยครั้งที่สันนิษฐานว่า เด็กๆ จะเริ่มมีการขานรับตอบสนองเป็นวัยผู้ใหญ่จากอายุ 13 ปี และระยะประมาณนั้น หากในอเมริกานั้นวัยรุ่นจะแสดงให้เห็นจากการที่เป็น “นักประดิษฐ์ช่างคิด” จากที่ผ่านมาเป็นร้อยปี (Kett, 1977 ; Lapsley, Enright, and Serlin, 1985 ; Troen, 1985 ; Raphael, 1988) ส่วนในประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมือง บทบาทของเด็กย่อม

ถูกเปลี่ยนแปลงไปด้วย ตลอดเวลาของวัยรุ่น ความเป็นปัจเจกของตัวนั้น ก็ได้รับการเปลี่ยนผ่านจากการเติบโตและการพัฒนาอันเป็นการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ หลังจากขวบปีที่ต่ำกว่าโดยไม่ทันรู้ตัว ซึ่งแปรเปลี่ยนไปสู่วัยผู้ใหญ่ในลักษณะทางกายภาพและพลังกำลัง ควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาที่รวดเร็วของอวัยวะร่างกาย นั้นหมายถึงสัญลักษณ์ความพร้อมทางเพศด้วย (James W. Vander Zander, 1996 : 83)

“วัยรุ่น เป็นวัยที่เปลี่ยนจากเด็กไปสู่ผู้ใหญ่ เป็นวัยอยู่ระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นวัยที่ย่างเข้าสู่ความเป็นหนุ่มสาวเป็นวัยที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อความเจริญทางด้านอื่นๆ ด้วย เช่น อารมณ์วันไหนง่ายเต็มไปด้วยความเพ้อฝัน มีอุดมคติสูงส่ง มักจะมองสิ่งต่างๆ ในแง่ดี ดังนั้นถ้าหากมีความผิดหวังหรือไม่ได้ดังที่ปรารถนาก็จะเสียใจมาก ไม่ค่อยเดินทางสายกลาง เพราะถ้ารักจะรักสุดใจถ้าเกลียดจะเกลียดสุดใจเช่นกัน นอกจากนี้ยังต้องการให้เพื่อนยอมรับ รักเพื่อนต่างเพศ รักความเป็นอิสระ ต้องการความอบอุ่น เป็นต้น ในด้านร่างกายก็เป็นวัยที่ร่างกายมีความเจริญเติบโต เช่น แขนขายาว ร่างกายสูงใหญ่ บางครั้งเด็กจะรู้สึกประหม่ววางตัวไม่ถูกเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้ใหญ่ และไม่ค่อยสบายใจต่อร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น อวัยวะเพศเติบโตขึ้น ถ้าเป็นผู้หญิงก็มีประจำเดือน ถ้าเป็นชายก็มีสเปิร์มหรือลักษณะประจำเพศปรากฏเด่นชัดขึ้น เช่น หน้าอก ตะโพก เสียง ขน นวด ฯลฯ ทำให้หญิงกับชายแตกต่างกันอย่างเด่นชัด โดยหญิงจะเติบโตเร็วกว่าชาย 2 ปี การที่ร่างกายเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วควรจะต้องอธิบายให้วัยรุ่นเข้าใจ โดยให้มีการยอมรับและรักษาสุขภาพร่างกายให้เหมาะสม ตลอดจนเข้าใจถึงปัญหาทางด้านอารมณ์บางประการ เพราะบางครั้งครอบครัวและสังคมมักจะเรียกร้อง คาดหวังและสร้างกฎเกณฑ์มาตรฐานแบบผู้ใหญ่ให้วัยรุ่นปฏิบัติ ซึ่งโดยแท้จริงแล้ววัยรุ่นแม้ในระยะแรกจะมีร่างกายเติบโตแบบผู้ใหญ่ แต่ก็ยังมีความเป็นเด็กอยู่ในการทำความเข้าใจเรื่องต่างๆ ยังต้องอาศัยความเห็นอกเห็นใจ กำลังใจการช่วยเหลือแนะนำที่ถูกต้องจากผู้ใหญ่เป็นอย่างมาก ส่วนปัญหาต่างๆ ของวัยรุ่นมักจะไม่ใช่สิ้นสุดในช่วงระยะนี้ แต่จะต่อเนื่องไปจนเป็นผู้ใหญ่แล้ว” (สุพัตรา สุภาพ , 2531 : 17-23)

การกำหนดอายุวัยรุ่น (ประชากรและการพัฒนา , มิถุนายน 2528 : 6-7)

องค์การอนามัยโลกได้กำหนดไว้ว่า วัยรุ่น คือ ผู้ที่อายุระหว่าง 10-19 ปี ผู้ที่มีอายุระหว่าง 10-14 ปี เรียกว่า วัยรุ่นรุ่นเยาว์หรือวัยแรกเริ่ม ผู้ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี คือ วัยรุ่นที่เข้าสู่วัยของการเป็นผู้ใหญ่ สำหรับองค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดอายุวัยรุ่นอยู่ในช่วงอายุ 15-24 ปี ส่วน IPPF (International Planned Parenthood Federation) ก็กำหนดอายุไว้ใกล้เคียงกับของ

องค์การสหประชาชาติ แต่ว่าวัยเริ่มนั้นเร็วกว่า คือ กำหนดไว้ว่า วัยรุ่นจะอยู่ในช่วงอายุ 10-25 ปี ส่วนประเทศไทยนั้นมีการกำหนดอายุไว้เช่นใน “นโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาว” ระบุว่าวัยรุ่นไทยอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-25 ปี ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วจะมีอยู่ประมาณร้อยละ 17-19 ของประชากรทั้งหมด

ปัญหาทางอารมณ์ของวัยรุ่น

“เด็กวัยรุ่นมีอารมณ์อ่อนไหวได้ง่าย มักพะวักพะวงเรื่องสังคมและกลุ่มเพื่อนมาก มีการแสดงออกอย่างมาก จะเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่ใช่ จะเป็นเด็กก็ไม่เชิง เริ่มรู้จักรักเพศตรงกันข้าม เริ่มคิดถึงอาชีพและเริ่มมีพัฒนาการเกี่ยวกับชีวิต อยากรับอิสระ อารมณ์วัยนี้จะรุนแรงกว่าตอนเป็นเด็ก ทำอะไรมักใจร้อน อยากรได้อะไรดังใจ และตัดสินใจง่าย มีความคิดสร้างสรรค์ สงสัยในกฎเกณฑ์ และระเบียบแบบแผนทางสังคม อยากรลองดี” (สุพัตรา สุภาพ , 2531 : 17-23)

วัยรุ่นจึงเป็นวัยที่อยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านของพฤติกรรมในวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ จากแนวคิดดังกล่าวพบว่าในช่วงนี้ กลุ่มเพื่อนจะเข้ามามีอิทธิพลหรือบทบาทต่อพฤติกรรมอย่างมาก ทั้งนี้มีการแสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า *กลุ่มเพื่อน* เป็นกลุ่มที่อยู่กันอย่างหลวมๆ ไม่มีความแน่นอน หากเป็นการรวมเป็นกลุ่มของปัจเจกบุคคลอย่างคร่ำๆ ในช่วงอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน รวมทั้งจากการมีความสนใจและสิ่งที่ชอบเดียวกัน แน่ใจว่ากลุ่มเพื่อนในอายุคราวเดียวกัน จะเป็นพลังในตัวแทนของกระบวนการขัดเกลาทางสังคมอย่างที่สุด อันเข้ามาแทนที่พ่อแม่และบ่อยครั้งที่ล้วนเป็นการทำร้ายพวกเขาโดยที่เต็มไปด้วยช่องว่าง ในการเพิกเฉยกลไกของกระบวนการขัดเกลาอื่นๆ นักวิชาการกลุ่ม ปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ Victor Gecas ได้แนะนำว่า กลุ่มเพื่อนหมายถึงรวมถึงการพัฒนาตัวตนของสังคมในเฉพาะและหนทางของหนทางที่หลากหลาย ประการแรกและบางทีเป็นสิ่งสำคัญที่สุด กลุ่มเพื่อนจะถูกเลือกจากความเป็นปัจเจกบุคคล ไม่ใช่ในครอบครัวหรือในโรงเรียน หากถูกกำหนดขึ้นจากกรณีแวดล้อมและความบังเอิญของอายุ ผลที่ตามมาคืออันตรายจากการถูกไล่ออกหรือกีดกันจากกลุ่ม ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ตามความเป็นจริง โดยมันจะช่วยอธิบายว่าทำไมบรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อนจึงมีอำนาจนัก ประการที่สอง กลุ่มเพื่อนแสดงให้เห็นความเข้าใจถึงพื้นฐานโดยทั่วไป เพราะว่ามันจะประกอบถึงบุคคลที่มีภูมิหลังอันหลากหลายมากกว่าแค่เพียงในครอบครัว ปัจเจกบุคคลต้องทำการเรียนรู้ด้วยตัวเขาเองตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งไม่ใช่จากพ่อแม่เท่านั้น ทุกๆ คนทดสอบพวกเขาในตัวตนแต่เริ่มแรก (ถูกเรียนรู้ในครอบครัว) และสอดสร้งความปรองดองตอบสนองความเป็นจริงจากกลุ่มเพื่อน มันก็สามารถเป็นความปวดร้าวในความสัมพันธ์นั้นได้ หลายๆ กรณีบทบาทจะเด่นสะดุดตาในบริบทของครอบครัว

น้องชายคนเล็กหรือพี่สาวคนโต ต่างมีความหมายอันน้อยนิดในกลุ่มขนานใหญ่ของโลกใบนี้ ประการสุดท้าย กลุ่มเพื่อนจะเรียนรู้บทบาททางสังคมที่ควรทำและไม่ทำในทุกๆ ที่ สิ่งที่ปรากฏให้เห็นเป็นสำคัญคือคำว่า “เพื่อน” ณ ที่นั้นความเป็นปัจเจกบุคคลจะแสดงให้เห็นถึงความคาดหวังในความจงรักภักดีต่อกลุ่มและความเชื่อใจ จากพื้นฐานของความสัมพันธ์ทางสังคมที่ผ่านมา กลุ่มเพื่อนสามารถทำให้พิจารณาเห็นถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของพวกเขาเหล่านั้น ความสัมพันธ์ของพ่อแม่ โรงเรียนและการเป็นสมาชิกของกลุ่มของเพศตรงข้าม อันเป็นปัญหาที่แสดงถึงบทเรียนต่างๆ ทั้งนี้ พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาในกลุ่มเพื่อนก็จะถูกเรียนรู้ด้วย ตัวอย่าง เช่น การสูบบุหรี่ การปลอมแปลงบัตรประจำตัว เป็นต้น ล้วนถูกริเริ่มมาจากการจัดตั้งเป็นสมาชิกของกลุ่มเพื่อนในระยะเวลาอันสั้น กลุ่มเพื่อนจะเล่นบทบาทในสังคมอันพัฒนาขึ้นโดยลักษณะของวัยรุ่นเอง พวกเขาอาจร่วมมือหรือขัดแย้งกับตัวแทนในกระบวนการขัดเกลาทางสังคมอื่นๆ กลุ่มเพื่อนล้วนมีอำนาจต่อวัยรุ่นเป็นอย่างมากกว่าถูกชักจูงจากทางครอบครัวและทางโรงเรียน อย่างไรก็ตามสำหรับวัยรุ่นทั้งหลาย กลุ่มเพื่อนและครอบครัวบ่อยครั้งก็จะประกอบเป็นเกณฑ์หนึ่งเดียว จากกระบวนการทั้งหมด พ่อแม่จะสร้างสำนึกโดยทั่วไปอันจะแสดงอาการความรู้สึกออกมาที่แตกต่างกัน ดังนั้นกลุ่มเพื่อนก็จะกลายมาเป็นพื้นฐานในการรับรู้เกี่ยวกับความนิยมของบทเพลง แฟชั่นเสื้อผ้าและการออกเดท (Jame A. Inciardi, Robert A. Rothman, 1990 : 165)

วัยรุ่นกับกลุ่มเพื่อน

เพื่อนมีความหมายต่อบุคคลวัยนี้มากและมักจะเห็นว่าเพื่อนเป็นสิ่งจำเป็น จะขาดเสียมิได้ ในการทำอะไรทุกอย่างมักต้องอาศัยเพื่อน มีอะไรมักจะเล่าให้เพื่อนฟัง หรือขอความเห็นขอคำปรึกษาและปรับทุกข์ร้อนของตนมากกว่าจะหันไปหาพ่อแม่ เพราะมักจะคิดว่าพ่อแม่ไม่เข้าใจตัวเองพอหรือพูดกันไม่รู้เรื่อง เวลาไปเที่ยวก็อยากไปกับเพื่อนมากกว่าไปกับพ่อแม่ เหตุเพราะสนุกสนานกว่าและไม่ต้องระมัดระวัง

วัยรุ่นโดยทั่วไปมักจะมี ความภักดีต่อกลุ่ม ปัญหาจึงปรากฏเสมอว่า ถ้าหากไปรวมกับกลุ่มเพื่อนไม่ดีก็อาจจะนำไปในทางที่เสีย แม้เด็กบางคนจะไม่อยากทำอะไรที่ไม่ดี แต่เมื่อเพื่อนพูดสปรมาทหรือกลั้วเพื่อนโกรธจนไม่ยอมปรับตนเข้าเป็นเพื่อน ก็อาจจะทำอะไรที่ไม่ดีไปด้วย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่จะคอยดูว่าลูกตนไปคบกับเพื่อนประเภทใดบ้าง โดยพยายามชักจูงชี้แจงอย่างละมุนละม่อมว่า เพื่อนที่เขาคบนั้นเป็นบุคคลประเภทใดและมีผลต่อชีวิตเขาอย่างไร โดยใช้วิธีการที่ให้วัยรุ่น เชื่อว่าเป็นความคิดของเขาเอง เพราะการหักหาญน้ำใจเด็ก

บางครั้งมีแต่จะทำให้เกิดการเอาชนะคะคานขึ้น ตามที่กล่าวมาแล้ว วัยรุ่นโดยทั่วไปชอบคบหาสมาคมกับเพื่อน แต่มีเหมือนกันที่บางคนหาเพื่อนไม่ได้หรือเพื่อนไม่คบหาสมาคม ซึ่งนับว่าเป็นเด็กที่มีปัญหา เพราะเด็กอาจจะซึ่ซลาด ไม่ทราบจะแสดงออกกับเพื่อนได้อย่างไร หรือไม่ก็เป็นเด็กที่เห็นแก่ตัว จงหอง จู้จี้ จนเป็นที่รังเกียจของเพื่อนฝูง อาจจะเป็นเด็กที่ไม่รู้จักคำว่า ให้อภัย และ รับ ซึ่งอาจจะเป็นผลของสิ่งแวดล้อมทางบ้านที่พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ากับใครไม่ได้ จึงกลายเป็นแบบอย่างของเด็กโดยไม่รู้ตัว (สุพัตรา สุภาพ , 2531 : 17-23)

ในกลุ่มเพื่อนนี้อ้างถึงบุคคลที่ประมาณได้ว่า จัดอยู่ในกลุ่มช่วงอายุเดียวกันกับของตนเอง ซึ่งในกลุ่มเพื่อนนี้จะมีลักษณะของการพรรณนาลักษณะที่อ้างถึงอยู่คือ ในเรื่องของความเชื่อและพฤติกรรมอันบ่งบอกถึงความพอใจในบุคลิกของตนต่อโลก จากรายละเอียดเราอาจจะคาดได้ว่า กลุ่มเพื่อนนี้เป็นตัวแทนที่สำคัญอันแสดงถึง กระบวนการขัดเกลาทางสังคมของแต่ละปัจเจกบุคคล จากการสังเกตและประสบการณ์ในความคาดหวังซึ่งต้องมีเหตุผล อันเป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มวัยรุ่นในสังคมสมัยใหม่ของอเมริกา (Bryak Soroja , 1994 : 114)

ความต้องการของวัยรุ่น

“ความต้องการของมนุษย์โดยเฉพาะของวัยรุ่นมักจะขึ้นอยู่กับค่านิยม ที่แต่ละคนยึดถือ และส่วนใหญ่ก็มักจะยึดถือค่านิยมในกลุ่มที่ตนเข้าร่วมด้วย กลุ่มมีอิทธิพลมากต่อความต้องการของวัยรุ่น ดังนั้นความต้องการที่เป็นจริงก็คือ ความต้องการของตนเองบวกกับความต้องการของสังคม อันที่จริงความต้องการของวัยรุ่นคล้ายๆ กับความต้องการของมนุษย์โดยทั่วไปไปในสังคม คือ ความต้องการความมั่นคง ต้องการการยอมรับ ต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ ฯลฯ แต่ในที่นี้จะสรุปความต้องการออกเป็นข้อๆ เพื่อง่ายต่อการเข้าใจ คือ 1. ต้องการความรัก 2. ต้องการความสนุกสนานเพลิดเพลิน 3. ต้องการความเป็นอิสระ 4. ต้องการได้รับการยกย่อง ต้องการมีชื่อเสียง 5. มีอุดมคติสูง 6. มีความสนใจในเรื่องเพศและเพื่อนต่างเพศ 7. ต้องการการรวมกลุ่ม 8. ต้องการการยอมรับจากผู้ใหญ่ 9. ต้องการแบบอย่างที่ดี 10. ต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง 11. ต้องการประสบการณ์ใหม่ๆ 12. ความรู้สึกรุนแรง 13. ต้องการมีอนาคต ทั้ง 13 ข้อนี้เป็นเพียงแนวทางที่หนุ่มสาวต้องการให้สังคมยอมรับและเข้าใจเขาบ้าง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข ผู้ใหญ่ควรจะทำความเข้าใจ เพื่อเป็นการช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพและความเข้าใจอันดีต่อกันของทั้งสองวัย เป็นการช่วยลดปัญหาช่องว่างระหว่างวัยและยังเป็นการช่วยหนุ่มสาวได้พัฒนาความคิด ความสามารถและอุดมการณ์ไปในทางที่ถูก” (สุพัตรา สุภาพ , 2531 : 17-23)

เด็กและวัยรุ่นในสังคมไทย (รัชนีกร เศรษฐโช , 2536 : 88)

ทุกชีวิตในสังคมซึ่งหล่อหลอมด้วยวัฒนธรรมไทยนั้น อาจแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทแตกต่างกันตามวัย เพศ อาชีพ ภูมิฐานะ ชนชั้น และอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งล้วนแล้วแต่มีวัฒนธรรมย่อยของตนแตกต่างกันไปภายใต้วัฒนธรรมใหญ่ที่เรียกว่า วัฒนธรรมไทยของยุคปัจจุบัน ในแง่ของอายุสามารถแบ่งชีวิตคนไทยออกได้เป็น 11 วัย แต่ถ้าหากจะแบ่งโครงสร้างประชากรออกเป็น 3 ช่วงชั้น โดยพิจารณาจากการใช้แรงงานสังคมไทย จะมีโครงสร้างของประชากรตามรายละเอียดดังในตารางที่ 3 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , 2528 : 52)

ตารางที่ 3 : โครงสร้างประชากรไทยปี พ.ศ. 2523 – 2534 – 2543

อายุ (ปี)	พ.ศ. 2523		พ.ศ. 2534		พ.ศ. 2543	
	ล้านคน	เปอร์เซ็นต์	ล้านคน	เปอร์เซ็นต์	ล้านคน	เปอร์เซ็นต์
0-14	18.70	40.00	18.00	32.00	17.00	27.00
15-59	25.50	55.00	34.80	62.00	42.00	66.00
60	2.30	5.00	3.40	6.00	4.50	7.00
รวม	46.50	100.00	56.20	100.00	63.50	100.00

ที่มา : คณะทำงานการคาดประมาณจำนวนประชากร, คณะอนุกรรมการนโยบายและแผนประชากร

ตารางที่ 4 : จำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2542 จำแนกตามกลุ่มอายุ (เฉพาะช่วงอายุที่จัดว่าเป็นวัยของเยาวชน)

สำนักงานเขต	เพศ	กลุ่มอายุ		
		15-19	20-24	25-29
กรุงเทพมหานคร	ชาย	209,769	228,561	219,584
	หญิง	204,492	230,055	233,567
	รวม	414,261	458,616	453,151

แหล่งข้อมูล : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

วัยรุ่นในสังคมไทย (รัชนีกร เศรษฐ , 2536 : 95-97)

วัยรุ่น หรือ เยาวชน เป็นบุคคลในสังคมที่อยู่ในช่วงอายุแห่งพัฒนาการของจิตใจและร่างกายและช่วงระยะเวลาหัวเลี้ยวหัวต่อ จากที่ต้องพึ่งพิงทางเศรษฐกิจและสังคมออกไปสู่ความเป็นอิสระของตนเอง วัยรุ่นจะมีลักษณะทางเพศปรากฏให้เห็นเด่นชัด เนื่องมาจากการผลิตฮอร์โมนทางเพศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ส่วนที่เกี่ยวกับอวัยวะเพศโดยตรง (Primary sex characteristics) ได้แก่ ส่วนที่เกี่ยวกับการสืบพันธุ์ คือ เด็กหญิงมีประจำเดือน เด็กชายสามารถหลั่งน้ำอสุจิ ประเภทที่ 2 เกี่ยวกับลักษณะร่างกายส่วนอื่นๆ ที่แตกต่างกันระหว่างชายและหญิง (Secondary sex characteristics) ได้แก่ การเจริญเติบโตของหน้าอก (Breast) ขนตามบริเวณใกล้อวัยวะเพศ (Pubic hair) และเด็กชายเริ่มมีหนวดหรือเสียงแตก เด็กวัยรุ่นจะเริ่มมีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ต้องการคำอธิบายเกี่ยวกับเหตุและผลเบื้องต้น มีการพัฒนาทางจิตซึ่งจะเป็นเครื่องชี้ถึงการก้าวพ้นจากวัยรุ่นสู่ผู้ใหญ่ และขณะเดียวกันก็เป็นช่วงการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพตามความถนัดของตนเอง เพื่อสนองความต้องการด้านเศรษฐกิจของตนเองของครอบครัว ตลอดจนประเทศชาติต่อไป

วัยรุ่นไทย

วัยรุ่นเป็นผลผลิตของครอบครัว เป็นสมาชิกของสังคม ซึ่งจะมีส่วนในการพัฒนาสังคมไทยต่อไปหรือจะจุดรั้งให้สังคมไทยหยุดนิ่งหรือแตกสลายไปก็ได้ เนื่องจากวัยรุ่นนั้นมีพลังในการเปลี่ยนแปลงสังคมค่อนข้างสูง การจะพิจารณาลักษณะวัยรุ่นไทยว่าเป็นเช่นใดนั้นจะต้องเริ่มจากครอบครัว สังคมภายนอกครอบครัว ตลอดจนวัฒนธรรมจากตะวันตก ซึ่งต่างก็มีความสำคัญต่อการผลิตลักษณะวัยรุ่นและวิถีชีวิตของวัยรุ่นไทยปัจจุบันได้ทั้งสิ้น

ครอบครัวไทยกับวัยรุ่น

แต่เดิมครอบครัวไทยเป็นครอบครัวใหญ่ มีจำนวนคนในครอบครัวมากและเป็นครอบครัวขยาย (Extended family) วัยรุ่นมีความอบอุ่นท่ามกลางคนจำนวนมากและทุกวัย ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและเป็นสายเลือดเดียวกัน วัยรุ่นสมัยก่อนจึงไม่ค่อยมีโอกาสตัดสินใจเองไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น ถ้าหากจะมีความคับข้องใจอยู่บ้างก็ปรึกษาพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่ให้คำตอบไม่ได้ก็ปรึกษา ปู่ ย่า ตา ยายได้ เพราะอยู่รวมกันหรือใกล้ๆ ในบริเวณเดียวกัน

ปัจจุบันวัยรุ่นอยู่ในครอบครัวของพ่อแม่ที่สร้างครอบครัวกันได้ง่ายๆ และรวดเร็ว มักไม่ค่อยรู้ว่าจะทำอย่างไรดีกับครอบครัว และเลี้ยงลูกไม่ค่อยเป็นเหมือนเด็กที่มีเด็ก และเมื่อลักษณะครอบครัวเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยเป็นครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว (Nuclear family) มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเพียง 4-6 คน เนื่องด้วยเศรษฐกิจบังคับหรือเพราะความจำเป็นด้านอื่นๆ ก็ตาม ทั้งพ่อแม่และเด็กวัยรุ่นต่างก็เคืองข้องไม่รู้จะหันไปหาพึ่งพาปรึกษาผู้ใหญ่ที่เทียบพร้อมด้วยประสบการณ์คนใด เพราะอยู่กันเองแบบพ่อ แม่ ลูก เมื่อพ่อแม่ไม่สามารถสร้างความมั่นใจหรือความไว้วางใจให้กับวัยรุ่นได้ หรือไม่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกันภายในครอบครัว จึงจำเป็นต้องอยู่เองที่วัยรุ่นต้องไปหาคำตอบจากคนอื่นในสังคมนอกครอบครัว

ภายนอกครอบครัววัยรุ่นได้เพื่อนเป็นที่พึ่งจะขาดเสียไม่ได้ เพื่อนของวัยรุ่นเป็นทั้งเพื่อนกินเพื่อนที่ปรึกษา เพื่อนเรียน และเพื่อนเล่นที่น่าเกรงใจและไม่อยากขัดใจทั้งๆ ที่บางครั้งต้องฝืนความรู้สึกบ้าง ทั้งนี้เพราะต้องการเกาะกลุ่มกันอยู่ไม่แตกแยก เพื่อความสนุกสนานอย่างอิสระเสรี ไม่ต้องระวังเนื้อระวังตัวเหมือนที่อยู่กับพ่อแม่ในครอบครัว

วัฒนธรรมวัยรุ่น (รัชนิกร เศรษฐ , 2536 : 97)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ทั้งด้านวัตถุและอวัตถุที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ทำให้สมาชิกรุ่นใหม่ของไทย ซึ่งอยู่ในวัยรุ่นนั้นต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วยกันทั้งหมด ไม่ว่าจะ เป็นวัยรุ่นในสังคมเมืองหรือสังคมชนบท (ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม , เอกสารอัดสำเนา 2528) วัยรุ่นในเมืองมักจะแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าแบบไม่มีเพศหรือร่วมเพศ (Uni-sex) เดินเที่ยวเตร่ตามศูนย์การค้า รับประทานอาหารที่เรียกว่า ฟาสต์ฟูดหรืออาหารจานด่วน ซึ่งได้แก่ สอทอดอก แซมเบเกอร์ มั้วสุ่ม ตามลานสเก็ต ลานโบว์ลิ่ง และดิสโก้เธค นิยมฟังเพลงดังอีกทีก และสถานที่ฟังเพลงต้องเต็มไปด้วยแสงสีวูบวาบ นิยมจับกลุ่มแข่งรถตามถนนหลวงต่างๆ ที่ผิดกฎหมาย และนิยมลองยาเสพติด เพื่อความเป็นหนึ่งเด่นกว่าใคร

สำหรับวัยรุ่นในชนบทนั้น ทั้งๆ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าวัยรุ่นในเมือง แต่ก็ยังมีการพัฒนาความฟุ่มเฟือยไม่น้อยกว่ากัน นิยมใช้จ่ายเงินเพื่อการแต่งกายราคาแพง เช่น เสื้อกางเกงยีนยี่ห้อดังหรือซื้อเครื่องสำอางราคาแพงติดยี่ห้อทำจากต่างประเทศ วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการกินการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม นิยมอาหารกระป๋องและน้ำอัดลม ชอบเที่ยวเตร่ใช้จ่ายเงินโดยไม่คำนึงถึงการสะสมเพื่อการลงทุน ทั้งๆ ที่ยังต้องอาศัยอยู่กับพ่อแม่และยังต้องพึ่งพาพ่อแม่ทางด้านเศรษฐกิจอยู่

โดยสรุปแนวคิดเรื่องวัยรุ่น ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้หมายถึงเยาวชนวัยรุ่นที่มีอายุตั้งแต่ 15-24 ปี เป็นวัยที่มีลักษณะเฉพาะและเด่นชัดในเรื่องการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม ทั้งนี้เกิดจากเหตุผลของช่วงวัย ที่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพเป็นสำคัญ โดยจะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และความอ่อนไหว สิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ที่จะทำให้อายุรุ่นมีทัศนคติและมีการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ดังนั้นจึงเป็นกรอบแนวคิดส่วนหนึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ต้องนำมาพิจารณาระหว่างเรื่องพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อม

แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์

"โครงสร้างของอัตลักษณ์เกิดจากการจัดระบบสังคม โดยสถาบันต่างๆ ใน สังคม ได้แก่ สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันสังคม สถาบันการเมือง และสถาบันทางวัฒนธรรม โครงสร้างของอัตลักษณ์จึงเป็นความจริงที่สังคมสร้างขึ้น และย้อนกลับมาอิทธิพลกับสมาชิกในสังคมนั้น" (Rahim, 1992 อ้างใน สกลกานต์ อินทร์ไทร, 2539 : 156)

หนึ่งในเรื่องอัตลักษณ์มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า อัตลักษณ์ของวัยรุ่นในหลายลักษณะ ยกตัวอย่างของเคลลี (1990) และประไพพรรณ (2530) ซึ่งมีการให้ความหมายของอัตลักษณ์ดังนี้ (อ้างใน ทิพยธิดา เกษะนันท์, 2541 : 21-22)

เคลลี (Kelly, 1990) กล่าวถึง อัตลักษณ์ของวัยรุ่น คือ ความเป็นตัวตนของวัยรุ่น เป็นการที่วัยรุ่นมองตัวตนของเขาเองอย่างไรและการที่บุคคลอื่นในสังคมมองเขาอย่างไร ในการที่เขาแสดงบทบาทต่อผู้อื่นในสังคมมองเขาอย่างไร ในการที่เขาแสดงบทบาทต่อผู้อื่น การแปลความหมายจากพฤติกรรมต่างๆ บางครั้งเกิดความพยายามจำกัดตัวเองขึ้นมาใหม่ด้วยลักษณะที่อยากให้ผู้อื่นมองเขา

ในเชิงจิตวิทยา กล่าวถึง อัตลักษณ์ในความหมายเดียวกับเอกลักษณ์ (Identity) โดยประไพพรรณ (2530) กล่าวถึง การวิจัยเรื่องวัยรุ่นของ Erikson (1963) ว่า ระยะเวลาวัยรุ่นนั้นเป็นระยะของการพัฒนาความมีเอกลักษณ์แห่งตน หรือเกิดความสับสนในเอกลักษณ์หรือบทบาทแห่งตน (Identity V.S. Identity Confusion) โดยเชื่อว่า วัยรุ่นจะเป็นวัยที่พยายามค้นหาความเป็นวัยที่พยายามค้นหาความเป็นตนหรือเอกลักษณ์แห่งตน พยายามค้นหาความต้องการที่แท้จริง บทบาทหน้าที่ ความสามารถแห่งตน เพื่อที่จะวางแผนชีวิตต่อไปในอนาคต ถ้าในระยะนี้เด็กประสบความสำเร็จในการหาเอกลักษณ์แห่งตน เด็กก็จะรับรู้บทบาทหน้าที่ ความต้องการของตน

เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่รู้จักความสามารถของตนรวมทั้งมีการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับตน ซึ่งทำให้สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข ในทางตรงกันข้าม ถ้าวัยรุ่นประสบความล้มเหลวในการหาเอกลักษณ์แห่งตน วัยรุ่นนั้นจะเกิดความสับสนในบทบาท หน้าที่ และความต้องการที่แท้จริงของตน ทำให้วัยรุ่นนั้นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีแบบแผนชีวิตไม่แน่นอน เลือกอาชีพไม่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง ตลอดจนไม่รู้ทิศทางที่จะก้าวเดินต่อไปในอนาคต

โดยสรุป อัตลักษณ์ คือการตอบคำถามของคำว่า "Who am I" (Fiske, 1991) ในแต่ละบุคคลก็จะมีอัตลักษณ์ได้หลายอัตลักษณ์ คือ การมองตนเองในแง่มุมต่างๆ ซึ่งอาจมีได้หลายแง่มุม ทั้งนี้เพราะในฐานะที่เป็นสมาชิกของแต่ละหน่วย หลายๆ หน่วยของสังคมก็จะมีบทบาทที่ต่างกันไป นอกจากนี้ในระดับบุคคลแล้วในระดับกลุ่มสังคมก็จะมีลักษณะ "อัตลักษณ์ร่วม" (Collective Identity) ซึ่ง Melucci ได้อธิบายว่า หมายถึงกระบวนการสร้างสำนึกร่วมต่างๆ ของสังคมนั้น อันจะทำให้สมาชิกได้ตระหนักถึงลักษณะร่วมของกลุ่ม เป็นการมองตนเองในอีกลักษณะคือ การตอบสนองคำถามของคำว่า "Who are we" และเข้าใจว่าพวกเราต่างจากพวกเขาอย่างไร ซึ่งสำนึกร่วมดังกล่าวสามารถสร้างและปรับเปลี่ยนได้โดยอาศัยสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ถูกสร้างขึ้นในระบบวัฒนธรรมของกลุ่ม เช่น เพลงพื้นบ้าน

ดังนั้น สังคมและวัฒนธรรมจึงมีบทบาทในการสร้าง การดำรงรักษา การปรับเปลี่ยน อัตลักษณ์ โดยตรง (Schlesinger อ้างถึงใน สกลกานต์) นั่นคือ เมื่อแต่ละบุคคลได้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและสังคมใหม่ บุคคลนั้นๆ ก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ ทั้งของตนและอัตลักษณ์ร่วมด้วย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีสถิตภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย (Development Potential Diffusion Theory)

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ได้กล่าวถึงในใจความสำคัญของทฤษฎี ดังนี้ "ทฤษฎีสถิตภาพและการแพร่กระจาย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ สถิตภาพการพัฒนาประกอบด้วยสิ่งกับ 4 ตัว คือ 1. ทรัพยากรธรรมชาติ 2. ทรัพยากรมนุษย์ 3. องค์การสังคม 4.ภาวะผู้นำ นั่นคือ ทฤษฎีส่วนนี้อธิบายว่า 4 สิ่งนี้เป็นตัวเหตุให้เกิดการพัฒนาสังคม 4 สิ่งนี้ถือเป็นสถิตภาพของสังคม อีกส่วนคือ ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (Diffusion Theory) มีสิ่งกับ 1 ตัว คือ การติดต่อกับโลก

ภายนอก (Contact) นี้ก็เหมือนกัน อธิบายการพัฒนาว่าเกิดจากการติดต่อกันระหว่างสังคม โดยเฉพาะสังคมด้อยพัฒนาที่ติดต่อกับสังคมพัฒนา จะทำให้สังคมด้อยพัฒนามีระดับการพัฒนาสูงขึ้น ทฤษฎีศึกษายภาพและการแพร่กระจายมีตัวเชื่อม คือ การฝึกอบรม (Training) ซึ่งทางวิชาการเรียกว่า ตัวแปรแทรก (Intervening Variable) สำหรับนักปฏิบัติการพัฒนาสังคมก็มองตัวนี้เป็นปัจจัยเหตุให้เกิดการพัฒนาอีกตัวหนึ่งนั่นเอง” (สัจญา สัจญาวิวัฒน์, 2540 : 14-15)

จากทฤษฎีศึกษายภาพและการแพร่กระจายข้างต้น มีองค์ประกอบของทฤษฎีที่สามารถนำมาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้อย่างสำคัญ คือ สังกัที่ว่าถึงเรื่อง “การติดต่อกับโลกภายนอก” ซึ่งในที่นี้ สัจญา สัจญาวิวัฒน์ ยังขยายความเพิ่มเติมอีกว่า การติดต่อ ทำให้เกิดการ พัฒนา การติดต่อกับหมายถึง การติดต่อระหว่างชุมชนระหว่างเมืองหรือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะชุมชนเมือง ประเทศที่ด้อยพัฒนาจะได้รับประโยชน์จากชุมชนเมือง ประเทศที่พัฒนาแล้วหรือเจริญกว่า ทั้งนี้เพราะการติดต่อนั้นทำให้เกิดการถ่ายทอด เรียนรู้ รับเอาความรู้ ความชำนาญ สินค้า เทคโนโลยี จากสังคมที่เจริญมาใช้หรือมาผลิตเครื่องมือ เครื่องใช้ สินค้าขึ้นมาในสังคมด้อยพัฒนา ทำให้สังคมด้อยพัฒนามีความเจริญก้าวหน้าตามไปด้วย (สัจญา สัจญาวิวัฒน์, 2540 : 18)

ทั้งนี้ในส่วนของที่มาและความสำคัญของปัญหา ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนในบริบทของความเป็นเมืองของกรุงเทพมหานคร อันเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะรับวัฒนธรรมต่างๆ จากการติดต่อระหว่างประเทศได้ ซึ่งการแพร่กระจายทั้งนวัตกรรม วัฒนธรรม และสื่อต่างๆ จะสามารถเข้ามาถึงสังคมเมืองดังกล่าวได้ก่อน

ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (The Diffusion Theory of Innovation)

ในทฤษฎีดังกล่าวนี้ สัจญา สัจญาวิวัฒน์ ได้กล่าวถึงใจความสำคัญอันสรุปได้ว่า ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรมเป็นทฤษฎีตะวันตกอีกทฤษฎีหนึ่ง ทฤษฎีนี้นับว่าแพร่หลายมากพอสมควร เนื้อหาสาระของทฤษฎีนี้เอามาจาก Everett M. Rogers นักวิชาการชาวอเมริกัน โครงสร้างการเสนอสาระของทฤษฎีนี้ก็จะเดินตามแบบทฤษฎีก่อน กล่าวโดยสังเขป ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรมมีสาระโดยย่อว่า การรับนวัตกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นอยู่กับบุคคล ระบบสังคม ระบบสื่อสาร นวัตกรรม และระยะเวลาและชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาสังคมจะต้องมีปัจจัยเหตุ 5 ตัว คือ ปัจเจกบุคคล ระบบสังคม การสื่อสาร นวัตกรรมและระยะเวลา (สัจญา สัจญาวิวัฒน์, 2540 : 23-26)

ทั้งนี้แนวความคิดเกี่ยวกับการรับนวัตกรรม สามารถนำมาเป็นกรอบในการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ รวมทั้ง สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ได้ขยายความในเรื่องของการรับนวัตกรรมต่างๆ ตามทฤษฎีได้ดังนี้

1. การรับนวัตกรรมขึ้นอยู่กับปัจเจกบุคคล หมายความว่า ปัจเจกบุคคลแต่ละคนเป็นผู้ตัดสินใจรับนวัตกรรมหรือไม่รับนวัตกรรม บางคนรับเร็ว บางคนรับช้า แม้จะอยู่ในสังคมหรือชุมชนเดียวกันก็ตาม คนที่มีภาวะนวัตกรรมสูง (High Innovative) ก็จะได้รับนวัตกรรมเร็ว กลายเป็นนวัตกรรม (Innovators) หรือกลุ่มที่รับนวัตกรรมเร็ว หรือแม้เป็นชนกลุ่มใหญ่ผู้รับนวัตกรรมเร็ว ในขณะที่ผู้มีภาวะนวัตกรรมต่ำ (Low Innovative) ถ้าไม่เป็นประเภทชนกลุ่มใหญ่ผู้รับนวัตกรรมช้าก็เป็นผู้ล่าหลัง (Laggards) ไปเลย การรับนวัตกรรมจึงขึ้นอยู่กับบุคคลด้วยเหตุนี้

2. การรับนวัตกรรมขึ้นอยู่กับระบบสังคม หมายความว่า ระบบสังคมประเภทต่างๆ มีอิทธิพลต่อการจะรับหรือไม่รับนวัตกรรม หรือรับเร็วรับช้าด้วย ทฤษฎีนี้แบ่งสังคมออกเป็นสองประเภท สองชั่วปลาย คือสังคมสมัยใหม่ชั่วหนึ่ง สังคมโบราณหรือสังคมประเพณีอีกชั่วหนึ่ง สังคมสมัยใหม่มีระบบค่านิยมและบรรทัดฐานสังคมในลักษณะที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาสังคมให้เจริญรุดหน้า (โดยเฉพาะทางวัตถุ) ดังนั้นเมื่อมีอะไรใหม่มา ก็สนับสนุนให้รับมาทดลองใช้ในสังคม ในขณะที่สังคมประเพณีไม่มีระบบค่านิยมและบรรทัดฐานสังคมเช่นนี้ จึงไม่สนับสนุนการรับนวัตกรรม

3. การรับนวัตกรรมขึ้นอยู่กับสื่อสาร การสื่อสารหมายถึง กระบวนการแพร่กระจายนวัตกรรมจากจุดเริ่มต้นไปสู่จุดสุดท้ายคือ การรับหรือไม่รับนวัตกรรม หัวใจของกระบวนการก็คือ การกระทำระหว่างกันของมนุษย์ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า ทำไมการสื่อสารจึงมีความสำคัญต่อการรับนวัตกรรม ถ้าความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งผ่านนวัตกรรมเป็นผู้นำความคิดหัวก้าวหน้า (Cosmopolite Opinion Leaders) กับบุคคลสมาชิกชุมชนผู้หนุนแน่นและการศึกษาสูงในชั้นทดลองของกระบวนการแพร่นวัตกรรม การรับนวัตกรรมก็จะเร็วหากเป็นกรณีความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำ ความคิดหัวก้าวหน้าแต่สมาชิกชุมชนหัวล่าช้า การรับนวัตกรรมก็ช้าหรืออาจไม่มีการรับนวัตกรรมเลยก็ได้

4. การรับนวัตกรรมขึ้นอยู่กับตัวนวัตกรรม หมายความว่า ลักษณะของนวัตกรรมมีส่วนกำหนดระยะเวลา หรือการรับหรือไม่รับนวัตกรรม ทฤษฎีนี้ระบุว่านวัตกรรมมีปัจจัยที่จะต้องพิจารณา 5 ประการที่จะเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับ รับเร็วหรือช้าคือ 1) ความได้เปรียบ 2) การเข้ากับ

สังคม วัฒนธรรมได้ 3) ความสลับซับซ้อน 4) การแบ่งทดลองใช้ได้หรือไม่ และ 5) ความเข้าใจยากง่ายนวัตกรรมที่มีลักษณะทางบวกย่อมจะแพร่หลายง่าย ในขณะที่นวัตกรรมที่มีลักษณะทางลบมักขายไม่ค่อยจะออกเพราะ 1) ไม่ดีกว่าของเดิม 2) เข้ากับสังคมวัฒนธรรมไม่ได้หรือได้ไม่ดี 3) โครงสร้างซับซ้อน 4) แบ่งทดสอบไม่ได้ และ 5) เข้าใจได้ยาก

5. การรับนวัตกรรมขึ้นอยู่กับระยะเวลา หมายความว่า ระยะเวลาหรือตัวเวลาเองมีอิทธิพลต่อการรับหรือไม่รับนวัตกรรมเท่าที่มีการวิจัยมาแล้ว เวลาก่อให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า ภาวะนวัตกรรม (Innovative) อันเป็นเครื่องแสดงระดับหรือประเภทของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมสูงบางคนมีต่ำ บุคคลบางคนเลยกลายเป็นนวัตกรรมหรือผู้ล่าหลัง ตามระยะเวลาที่รับนวัตกรรม และแน่นอนว่า ในการที่บุคคลจะตัดสินใจรับหรือไม่รับนวัตกรรม เขาจะต้องใช้เวลาพิจารณา นวัตกรรมระยะหนึ่ง หากไม่มีเวลาเขาคงตัดสินใจไม่ได้ เวลาจึงมีความสำคัญต่อการรับนวัตกรรมด้วยประการฉะนี้

จากการอธิบายประพจน์ข้างต้น ผู้ทำการศึกษาวิจัยเห็นว่า กรอบแนวคิดที่สำคัญที่สามารถนำมาประกอบเข้ากับการศึกษาในครั้งนี้ได้อย่างชัดเจนได้แก่ ส่วนที่ว่าด้วย การสื่อสาร อันเป็นประเด็นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ที่สำคัญ อันสอดคล้องกับทฤษฎีที่จะกล่าวต่อไป

ความทันสมัยด้วยการสื่อสาร (Communication Theory of Modernization)

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ ได้อธิบายใจความสำคัญของทฤษฎีไว้ ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปถึงทฤษฎีนี้ อธิบายว่า "ทฤษฎีความทันสมัยด้วยการสื่อสารเป็นทฤษฎีตะวันตกอีกทฤษฎีหนึ่งโดยผู้สร้างทฤษฎีนี้คือ Daniel Lerner นักวิชาการชาวอเมริกัน คำว่า "ทันสมัย" ตรงนี้ก็คือ การพัฒนาหรือความเจริญ ความทันสมัยเกิดจากการสื่อสารสมัยใหม่ ซึ่งก่อให้เกิดการขัดเกลาทางสังคมสมัยใหม่ ซึ่งเป็นตัวทำให้มีการปลูกฝังจินตภาพสมัยใหม่ ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนไหวต่างๆ อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม อันเป็นตัวนำความทันสมัยมาสู่สังคม จากทฤษฎีจะเห็นว่าตัวทำให้เกิดการพัฒนาสังคมก็คือ การสื่อสารสมัยใหม่ การขัดเกลาทางสังคมสมัยใหม่ จินตภาพสมัยใหม่ การเคลื่อนที่ทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม รวมเป็น 5 ตัวเหตุ" (สัญญาสัญญาวิวัฒน์, 2540 : 19-23)

ในทฤษฎีความทันสมัยด้วยการสื่อสาร สามารถนำมาประยุกต์เข้ากับกรอบในการศึกษาที่สำคัญที่มุ่งเน้นถึงอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกผ่านสื่อภาษาอังกฤษ ซึ่งต้องอาศัยการสื่อสาร

เป็นตัวเชื่อมโยงในการศึกษา ทฤษฎีดังกล่าวจึงเป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงลักษณะและกรอบของการศึกษาได้อย่างชัดเจน

จากทฤษฎีทั้งสามทฤษฎี ล้วนมีใจความสำคัญกล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงของสังคมในสมัยใหม่ ซึ่งสามารถนำมาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้อย่างชัดเจน ในลักษณะของการศึกษาถึงการรับวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่ส่วนใหญ่แพร่ขยายมาจากสังคมตะวันตก รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของการพัฒนาประเทศที่ส่งผลโดยตรงถึงวิถีชีวิตของบุคคลในสังคม อันมีลักษณะสอดคล้องเช่นเดียวกับสภาพการณ์ของยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นปัญหาในสวนสำคัญที่งานวิจัยต้องการศึกษา

ผลงานวิจัยในประเทศไทย

สำหรับผลงานวิจัยในประเทศไทยที่มีความเกี่ยวข้องกับงานการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันในเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ เรื่องของการใช้สื่อและที่เกี่ยวกับเยาวชนวัยรุ่น อันจะขอยกตัวอย่างมาดังนี้

ผลงานวิจัยของ ชุติพร เชวงศักดิ์โสภาคย์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเปิดรับ การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตก และการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกของวัยรุ่นไทย ในเขต กรุงเทพมหานคร” พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกของวัยรุ่นแตกต่างกันตามเพศและระดับ การศึกษา แต่ไม่แตกต่างกันตามระดับอายุและระดับอายุและระดับรายได้ การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับสังคมตะวันตกของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับการรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกในระดับต่ำ การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับสังคมตะวันตกของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ ซึ่งในเรื่องของการเปิดรับสื่อมวลชน ประมะ สตะเวทิน (2531) ยังได้ทำการศึกษาในด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ การดูโทรทัศน์และทัศนคติของวัยรุ่นใน กรุงเทพมหานคร พบว่า วัยรุ่นทุกคนมีโอกาสดูโทรทัศน์ รายการที่วัยรุ่นชอบดูมากที่สุดได้แก่ ข่าว ภาพยนตร์ เกมส์ต่างๆ ดนตรีและเพลง กีฬา ตามลำดับ ส่วนใหญ่ดูกับสมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ อัจฉราวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา (2528) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับ สื่อมวลชนกับการพัฒนาลักษณะสมัยใหม่ของเยาวชนในเขตเมืองและชนบท โดยศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 854 คน พบว่า เยาวชนที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจในระดับสูง จะมีแนวโน้มของการเปิดรับสื่อมวลชนในระดับสูง และเยาวชนที่มีระดับฐานะทางเศรษฐกิจต่ำจะ

มีแนวโน้มของการเปิดรับสื่อมวลชนต่ำด้วย ส่วนเขตที่อยู่และเพศของเยาวชนที่แตกต่างกัน มิได้ทำให้การเปิดรับสื่อมวลชนต่างกัน (อ่างใน ชุติพร เชมวงศ์โสภาคย์, 2541 : 59)

ผลงานการศึกษาวิจัยของณัฐรุฒิ ศรีกัตถุญ (2540) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและพฤติกรรมบริโภคสินค้าของเจเนอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า เจเนอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะของรูปแบบการดำเนินชีวิตที่เหมือนกับเจเนอเรชั่นวายในสังคมอเมริกัน คือ เปิดรับสื่อในระดับมาก ชอบเล่นกีฬา ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและพิษภัยของยาเสพติด และการแต่งกายลักษณะที่ต่างกัน คือ เจเนอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับครอบครัว และไม่ค่อยสนใจและไม่นิยมใช้สินค้าที่มีเทคโนโลยีขั้นสูง ในขณะที่เจเนอเรชั่นวายในสังคมอเมริกามีลักษณะที่ตรงกันข้าม ลักษณะของเจเนอเรชั่นวายในกรุงเทพมหานครที่ตรงตามนิยามของนักการตลาดในเมืองไทย คือ ตามแฟชั่น ใช้เสื้อผ้าจากต่างประเทศ ต้องการสิทธิ เสรีภาพและการยอมรับจากสังคม ลักษณะที่ไม่ตรงตามนิยาม คือ ไม่ค่อยสนใจและไม่นิยมใช้สินค้าที่เป็นเทคโนโลยีสมัยใหม่กันมากนัก

ผลงานวิจัยของ อลงกรณ์ ปริวุฒิพงศ์ (2540) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสื่อสารกับการรับรู้ข่าวสารวัฒนธรรมไทยของนักเรียนมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์เป็นสื่อที่เปิดรับข่าวสารด้านวัฒนธรรมไทยมากที่สุด ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการข่าวสารทางวัฒนธรรมไทยจากสื่อมวลชนในรูปแบบของบันเทิงคดีและสารคดีมากกว่ารูปแบบอื่นๆ

ผลงานวิจัยของ วิภาวี วิโรจน์พันธุ์ (2540) เรื่อง "การสร้างความหมายวัฒนธรรมวัยรุ่น ในรายการปกิณกะบันเทิงทางโทรทัศน์" พบว่า รูปแบบและเนื้อหาของรายการเหล่านี้ถูกกำหนดโดยนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กรผู้ผลิตรายการ ที่มุ่งตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่น และตอบสนองผลประโยชน์ทางธุรกิจขององค์กรผู้ผลิตรายการและผู้อุปถัมภ์รายการ

ผลงานวิจัยของ วลัยลักษณ์ เศษรฤทธิ (2539) เรื่อง รูปแบบและแรงจูงใจในการฟังวิทยุเจาะเฉพาะกลุ่มของผู้รับสารวัยรุ่น พบว่า แรงจูงใจที่ทำให้กลุ่มผู้รับสารวัยรุ่นมีพฤติกรรมการฟังเกิดจากความต้องการ ดังต่อไปนี้ ความต้องการที่มีผลตอบสนองทางอารมณ์ เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินสนุกสนานและมีเพื่อนแก้เหงา ความต้องการตระหนักรู้ เพื่อรับทราบสาระความรู้และ

ข่าวคราวความเคลื่อนไหวในสังคม และวงการบันเทิง ความต้องการรวมกลุ่ม เพื่อให้เกิดการยอมรับจากเพื่อน และมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมได้ ความต้องการเลี่ยงปัญหาเพื่อผ่อนคลายความเครียดและลืมปัญหาหรือแรงกดดันที่ตนเผชิญ

ผลงานวิจัยของ จตุพร รัตแพทย์ (2538) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ทศนคติและพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารทางสื่อโทรทัศน์ ของนักเรียนมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาเฉพาะการรณรงค์เรื่องโทรศัพท์สาธารณะ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารทางสื่อโทรทัศน์ โดยชอบที่จะชมรายการบันเทิง และต้องการให้โทรทัศน์เสนอรายการประเภทนี้มากๆ และส่วนใหญ่ชมรายการโทรทัศน์วันละไม่เกิน 7 ชั่วโมง นอกจากนี้ยังพบอีกว่า พฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารทางสื่อโทรทัศน์ เพศและสาขาวิชาเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังจะให้โทรทัศน์เสนอรายการที่ชอบ

ผลงานวิจัยของ อรพินท์ ศักดิ์เยี่ยม (2536) เรื่อง การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจที่เด็กได้รับชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก พบว่า เหตุผลที่ทำให้เด็กเปิดรับชมรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กมากที่สุดคือ ทำให้เกิดความรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน เด็กมีความพึงพอใจต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กในระดับปานกลาง และเด็กต้องการให้รายการสำหรับเด็กมีรูปแบบรายการเป็นการ์ตูนมากที่สุด

ผลงานวิจัยของ สำอางค์ ผลไม้ (2535) ศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารการตลาดกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรม การซื้อเทปเพลงไทยสากลของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า เยาวชนในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีการรับข่าวสารเกี่ยวกับเทปเพลงไทยสากลจากสื่อวิทยุมากที่สุด สื่อวิทยุจึงเป็นสื่อที่ให้ข่าวสารเกี่ยวกับเทปเพลงไทยสากลแก่เยาวชนในกรุงเทพมหานครมากที่สุด และสภาพการณ์ดำเนินการสื่อสารการตลาดเทปเพลงไทยสากลในปัจจุบัน เน้นที่การสร้างสรรค์สารเพื่อการสื่อสารการตลาดของสินค้า โดยเน้นที่ความแปลกใหม่ของแนวความคิด รูปแบบของศิลปินเป็นหลัก

ผลงานวิจัยของ สุรียา จาตุรพรพิพัฒน์ (2528) เรื่อง การคล้อยตามวัฒนธรรมตะวันตกของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร พบว่า การคล้อยตามวัฒนธรรมตะวันตกด้านนันทนาการและการแต่งกายของวัยรุ่น มีความสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูแบบหลงโทษทางกาย หรือจิตและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีความแตกต่างกันตามปัจจัยเพศ และตามลักษณะของโรงเรียนแบบสหศึกษากับแบบเอกเทศ แต่ไม่มีความแตกต่างกันตามระดับชั้นเรียนในมัธยมศึกษาตอนปลาย

และช่วงอายุในวัยรุ่น ทั้งนี้การคล้ายตามวัฒนธรรมตะวันตกด้านนันทนาการ และการแต่งกายของวัยรุ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักษานับสนุนแบบใช้เหตุผลและแบบควบคุม รวมทั้งไม่มีความแตกต่างกันตามสถานภาพทางอาชีพของครอบครัว และบุคคลที่วัยรุ่นพักอาศัยอยู่ด้วย

ผลงานวิจัยของ นาฏเจลิยว สมาวงศ์ (2525) กล่าวถึง การพัฒนาทางสังคมของวัยรุ่นไว้ดังนี้คือ วัยรุ่นมีความต้องการให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของเพื่อน โดยพยายามทำงานให้เข้ากลุ่มเข้าแก๊งในวัยเดียวกัน มีความพิถีพิถันในการแต่งตัวให้เหมือนเพื่อนๆ (อ่างใน อุณาวดี คงมันวัฒนา, 2538 : 25)

ในส่วนของงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่อง "อัตลักษณ์" ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวที่มีความเกี่ยวข้องดังนี้

ทิพยธิดา เกษะนันท์ (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "อัตลักษณ์ของวัยรุ่นและการใช้สื่อคาราโอเกะ" พบว่ามีการใช้ประโยชน์จากสื่อคาราโอเกะเพื่อความบันเทิง เพื่อการบูรณาการและปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อสนับสนุนอัตลักษณ์ส่วนบุคคลและอัตลักษณ์กลุ่ม โดยการใช้สื่อคาราโอเกะของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับ การรักษาและการต่อยอดอัตลักษณ์ในด้านต่างๆ ของเขาซึ่งได้แก่ อัตลักษณ์ด้านภูมิปัญญา อัตลักษณ์ด้านชนชั้นทางสังคม และฐานะทางเศรษฐกิจและอัตลักษณ์ด้านเพศ

สกลกานต์ อินทร์ไทร (2539) ศึกษาวิจัยเรื่อง การสื่อสารกับการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มเด็กป๊มในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีผลการวิจัยที่มีความสอดคล้องกับการสร้างอัตลักษณ์ โดยผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการสื่อสารทั้งเครือข่ายการสื่อสารระหว่างบุคคลและการใช้สื่อสารมวลชนของกลุ่มเด็กป๊มกลุ่มนี้ขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มเป็นสำคัญ เด็กป๊มในฐานะผู้รับสารมีศักยภาพในการเลือกเปิดรับสื่อ และใช้ประโยชน์จากสื่อได้ในระดับหนึ่ง

สายฝน ครอบผดุง (2537) ศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษาสถานะทางเอกลักษณ์ของวัยรุ่นตอนปลายในสถาบันอุดมศึกษา" พบว่า นักศึกษาอยู่ในสถานะที่ค้นหาเอกลักษณ์ด้านอาชีพด้วยตนเองได้อย่างสมบูรณ์ มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นเรียนที่สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักศึกษาอยู่ในสถานะที่ค้นหาเอกลักษณ์ด้านการเมืองด้วยตนเองได้อย่างสมบูรณ์มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาอยู่ในสถานะ

ที่ค้นหาเอกลักษณ์ด้านศาสนาด้วยตนเองได้อย่างสมบูรณ์ มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาอยู่ในสถานะที่ค้นหาเอกลักษณ์ด้านทัศนคติเกี่ยวกับบทบาททางเพศด้วยตนเองได้อย่างสมบูรณ์ มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักศึกษาอยู่ในสถานะที่ค้นหาเอกลักษณ์ด้านเพศสัมพันธ์ด้วยตนเองได้อย่างสมบูรณ์ มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักศึกษาอยู่ในสถานะที่ค้นหาเอกลักษณ์ของตนได้อย่างสมบูรณ์มีจำนวนเพิ่มขึ้นตามระดับชั้นเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

Banks, J. (1997) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง MTV (Music Television) รายการมิวสิควิดีโอของแรกของเคเบิลทีวี ได้กลายเป็นจุดเริ่มต้นแห่งวัฒนธรรมประชาชนในแง่เยาวชน โดยการเผยแพร่ภาพและเพลงหลายแนว บริษัทเพลงต่างๆ ต่างก็มอง MTV ในฐานะสื่อที่ช่วยในการโปรโมชันเป็นอย่างดี MTV มีลักษณะเป็นเครือข่ายทั่วโลก จากระดับประเทศกลายเป็นระดับโลก กล่าวคือ มีการขยายตัวอย่างไร้พรมแดนและยาวนาน เป็นอิทธิพลของวัฒนธรรมอเมริกันที่มีต่อประเทศอื่นๆ ซึ่งรายการของ MTV ส่วนใหญ่จะเปิดเพลงของศิลปินอเมริกาและอังกฤษ และโดยมากจะให้ความสำคัญต่อการเสนอในแง่ของแก่นดนตรีค่อนข้างน้อย แต่จะให้ความสำคัญกับศิลปินในอเมริกาที่จะเล่นดนตรีแนวอเมริกันร็อกเหมือนๆ กันมากกว่า กลยุทธ์ของ MTV ในฐานะสื่อระดับโลกที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง ในแง่ของการนำกระแสความนิยมของเยาวชนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ขณะเดียวกันก็ยังได้รับความนิยมอย่างสูงจากผู้ชมกลุ่มเยาวชน ที่ได้ชื่อว่าเป็นสื่อโฆษณาระดับนานาชาติแก่ MTV อีกด้วย (อังใน รุ่งฤดี ห่อนาค, 2541 : 69)

Quentin J. Schultze (1991) ได้รวบรวมผลการศึกษาและข้อมูลเกี่ยวกับรายการทางสถานีโทรทัศน์ MTV พบว่า MTV เป็นรายการสำหรับวัยรุ่นโดยเฉพาะ ในปี 1989 เริ่มเสนอรายการสำหรับวัยรุ่นที่หลากหลายขึ้น MTV เป็นช่องทางให้บริษัทเพลงต่างๆ นำมิวสิควิดีโอมาออกอากาศโดยไม่เสียค่าเวลา เป็นหน้าต่างที่เปิดไปสู่โลกแห่งดนตรีและวัฒนธรรมวัยรุ่น ทั้งนี้เพื่อการดึงดูดวัยรุ่นมาให้ผู้ที่ต้องการโฆษณา ทั้งยังช่วยให้เกิดความต้องการซื้อหาเทปเพลงด้วย MTV ใช้วาทกรรมที่ทำให้วัยรุ่นมองข้ามการใช้เหตุผลแต่ใช้อารมณ์แทน และส่งเสริมให้เกิดการบริโภคโดยไม่ต้องคิด (Non-Thinking Consumption) (อังใน รุ่งฤดี ห่อนาค, 2541 : 71)

การรวมตัวกันทางสังคมและการใช้สื่อของวัยรุ่น : กรณีศึกษา โดย John W.C. Johnstone (Social Integration and Mass Media Use Among Adolescents : A Case Study : 1974) ผลงานวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อมวลชนจะมีรูปแบบเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ เด็กที่ค่อยๆ เติบโตผ่านช่วงวัยรุ่นจะเริ่มใช้เวลาไปกับครอบครัวน้อยลง ดังนั้นอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อน และสังคมภายนอกที่มีต่อการใช้นั้น จะมีมากขึ้นและยังค้นพบด้วยว่าการใช้สื่อไม่ว่าจะเป็น ภาพยนตร์ การฟังวิทยุหรือการสะสมแผ่นเสียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรวมตัวกับกลุ่มเพื่อน ของวัยรุ่น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเปิดรับสื่อมวลชนนั้นเป็นไปตามแบบแผนทางสังคมที่บุคคลๆ นั้นอาศัยอยู่

ความพึงพอใจของการชมโทรทัศน์และสหสัมพันธ์สำหรับเด็กชาวอังกฤษ (Gratification's of Television Viewing and Their Correlates for British Children) ในปี 1974 พบว่าเด็กผิวขาว ชมโทรทัศน์เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิต จะได้รับรู้ถึงความจริงในเนื้อหาของโทรทัศน์และได้รับผลกระทบอย่างมากจากโฆษณาโทรทัศน์ การชมโทรทัศน์เป็นนิสัยจะสัมพันธ์กับระยะเวลาในการทำการบ้าน การพักผ่อนเป็นหน้าที่ของการชมโทรทัศน์ โดยรวมไม่เฉพาะเจาะจงเนื้อหาบางประเภท รวมทั้งการรับรู้ถึงโลกแห่งความเป็นจริง ซึ่งโทรทัศน์นำเสนอเพื่อความบันเทิงเป็นหลัก และเด็กที่ต้องการกระตุ้นโดยโทรทัศน์จะเลือกดูรายการมี วิทยาศาสตร์และรุนแรง

การชมละครโทรทัศน์ของวัยรุ่นและการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ (Adolescents' Soap Opera Viewing and Relational Perception) โดย Alison Alexander ในปี 1985 พบว่า เพศมีความสำคัญในการแยกแยะผู้ชมละครและผู้ที่ไม่ชมละคร ผู้ชมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สำหรับวัยรุ่นหญิงที่ชมละครเป็นประจำนั้นชมเพื่อความบันเทิง โดยไม่ต้องการอยู่กับพ่อแม่และอยากอยู่กับเพื่อนมากกว่าผู้ที่ไม่ชมละคร

ความหมายของวิทยุที่มีต่อวัยรุ่นในยุคที่รายการเจาะจงเฉพาะกลุ่ม (Meanings of Radio to Teenagers in a Niche-Programming Era) โดย Raymond L. Carroll, Michael I. Silbergleid, Christopher M. Beachum, Stephen D. Perry, Patrick J. Fluscht และ Mark J. Pescatore ในปี 1993 พบว่า

1. วัยรุ่นหญิงเปิดรับฟังวิทยุมากกว่าเพศชายและยังมีปฏิสัมพันธ์ ในระหว่างการฟังมากกว่าด้วยเช่นกัน

2. รูปแบบการฟังวิทยุของวัยรุ่นอายุระหว่าง 12-13 ปีนั้น จะน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีอายุมากขึ้นไป ซึ่งรูปแบบนี้จะรวมถึงการใช้วิทยุและการมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ
3. วัยรุ่นที่มีอายุมากขึ้นจะเลือกฟังรายการวิทยุมากกว่าวัยรุ่นที่มีอายุน้อย จึงถือเป็นทางเลือกหนึ่งในการฟังวิทยุ
4. วัยรุ่นตอนปลายจะฟังวิทยุแทบมากขึ้น ดังนั้นจึงมีพฤติกรรมในการเลือกฟังรายการวิทยุมากขึ้น

Joseph T. Klapper ทำการศึกษาวิจัยในปี 1960 เกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนไว้ดังนี้ สื่อมวลชนเป็นสื่อที่ไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของบุคคล สื่อมวลชนเป็นแรงผู้สนับสนุน (An agent of Reinforcement) ที่สนับสนุนทัศนคติ ทัศนคติ วัฒนธรรมทางจิตใจความมีใจโน้มเอียง ตลอดจนแนวโน้มด้านพฤติกรรมของประชาชนให้มีเพิ่มขึ้น สื่อมวลชนอาจเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนได้เช่นกัน (An agent of Change) ในกรณีที่ทัศนคติในเรื่องนั้นๆ ยังไม่มั่นคง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ฝังรากลึก หรือเปลี่ยนไปในทางตรงกันข้ามอาจเปลี่ยนได้บ้าง แต่ต้องใช้เวลาและบุคคลต้องได้รับข่าวสารเพียงพอเป็นอิทธิพลในลักษณะสะสม (Cumulative impact) ไม่ใช่อิทธิพลที่ก่อให้เกิดผลทันทีทันใดหรือในระยะเวลายันสั้น (อ้างใน อุณาวัตติ คงมันวัฒนา, 2538 : 22)

Rush และ Athoff (1971 : 16) ศึกษาพบว่า สื่อมวลชนมีบทบาทอย่างมากในการให้ความรู้ ความเข้าใจ ค่านิยม ความเชื่อทัศนคติ ซึ่งมีผลต่อการสังคมนิยมและพัฒนานบุคลิกภาพ และมีบทบาทในการขัดเกลาสังคมและการเรียนรู้แก่บุคคล และในงานวิจัยของ Raymond L. Carroll และคณะ (1993) กล่าวถึงงานวิจัยของ Brown, Childer, Bauman and Koch (1990) ที่ศึกษาพบว่า วัยรุ่นผู้หญิงจะฟังวิทยุบ่อยกว่าผู้ชาย และ Well and Harkanen (1991) พบว่า ผู้หญิงจะใช้สื่อวิทยุสูงที่สุด ตามด้วยโทรทัศน์ในขณะที่วัยรุ่นผู้ชายจะใช้โทรทัศน์เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ เทปเพลงและวิทยุเป็นลำดับต่อมา และยังพบว่า วัยรุ่นผู้หญิงจะใช้วิทยุเพื่อฟังเพลง เพื่อจัดการเกี่ยวกับอารมณ์ของตนเอง เช่น กระตุ้นให้มีอารมณ์มากขึ้นหรือเยือกเย็นลงกว่าผู้ชาย Larson Kubey Colletti (1989) ศึกษาพบว่า ผู้ชายมักฟังรายการที่เน้นเนื้อหาสาระและเพลงร็อคหนักๆ ขณะที่ผู้หญิงชอบฟังเพลงแนวบัลลาดหรือเพลงรัก ทำให้ผลที่เกิดตามมาคือ ผู้ชายจึงเลือกที่จะไปฟังเทปคาสเซ็ทหรือซีดี (CD) มากกว่าที่จะฟังเพลงจากวิทยุเหมือนกับผู้หญิงเพราะเพลงในแบบที่ผู้ชายชื่นชอบมักไม่ค่อยเปิดในรายการวิทยุบ่อยนัก (Bleich, Zillmann & Weaver, 1991) Rogers and Shoemaker (1971 : 145) กล่าวว่า สื่อมวลชนเป็นแหล่งข่าว ซึ่งอาจเป็นบุคคลเดียวหรือมากกว่านั้น สามารถนำข่าวสารไปยังผู้รับสาร ได้จำนวน

มากอย่างรวดเร็ว เป็นการเพิ่มพูนความรู้และแพร่กระจายข่าวสาร รวมทั้งเปลี่ยนทัศนคติที่บุคคลมีอยู่ได้ (อ้างใน ชุติพร เชนงศักดิ์โสภาคย์, 2541 : 59-60)

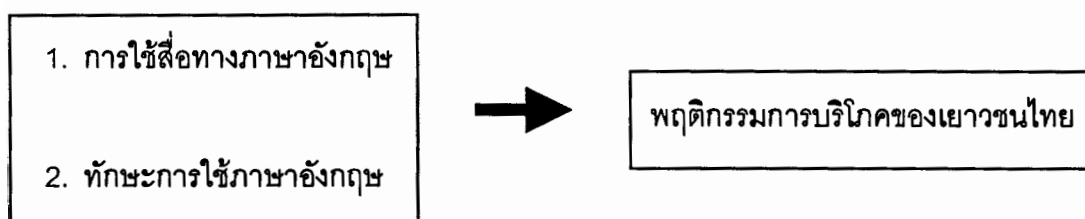
Berenda (1950 : 327-339) วิจัยเกี่ยวกับ การคล้อยตามของเด็กที่มีอายุต่างกันกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มอายุมาก 11-13 ปี จำนวน 52 คน กับกลุ่มอายุน้อย 7 – 10 ปี จำนวน 38 คน รวม 90 คน โดยให้เด็กประมาณความยาวของเส้นตรงมาตรฐานไปเปรียบเทียบกับเส้นตรงอีก 3 เส้น ตามวิธีการของแอสช์ (Asch) โดยจัดกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมทดลองกับกลุ่มนัดแนะที่เป็นครูกับกลุ่มนัดแนะที่เป็นเพื่อน สรุปผลการวิจัยว่า กลุ่มอายุน้อยจะคล้อยตามมากกว่ากลุ่มอายุมาก (อ้างใน สุริยา จาตุพรพิพัฒน์, 2528 : 44)

การจำแนกตัวแปรตามสมมติฐาน

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้เป็นข้อสันนิษฐานเบื้องต้น ทั้งนี้เพื่อทำการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว จึงใช้ตัวแปรต่างๆ ที่จัดเก็บจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง อันเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ทัศนคติ โดยข้อมูลในการศึกษาวิจัยจะจัดเก็บตามตัวแปรต่างๆ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 : การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก

สมมติฐานข้อที่ 2 : ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก

นิยามเชิงปฏิบัติการและการวัดตัวแปร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวแปรในการศึกษาวิจัยจำนวนทั้งหมด 3 ตัวแปร ซึ่งในแต่ละตัวแปรมีการนิยามหรือการให้ความหมายเชิงปฏิบัติการและวิธีการวัด ดังนี้

1. **สื่อทางภาษาอังกฤษ** หมายถึง ตัวสื่อที่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในภาษาอังกฤษ เพื่อการรับรู้สารต่างๆ ที่สื่อต้องการนำเสนอต่อกลุ่มวัยรุ่น ได้แก่ “วิธีการอ่านและการฟัง” เป็นหลักโดยกำหนดสื่อที่มุ่งจะทำการศึกษานั้นจะเป็นสื่อที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางด้านนันทนาการเป็นหลักดังนี้

- * การอ่าน ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์, ภาพยนตร์
- * การฟัง ได้แก่ ภาพยนตร์, วิทยุ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เลือกศึกษาสื่อที่ใช้ติดต่อโดยผ่านตัวกลางด้านภาษา ซึ่งใช้วัดความเข้าใจและซึมซับคุณค่าตลอดจนการตีความหมายของภาษาสากล (ภาษาอังกฤษ) เป็นหลักดังนี้

- * เพลง : เนื้อร้อง, สำนวนภาษา
- * ภาพยนตร์ : บทภาพยนตร์, สำนวนภาษา
- * สิ่งตีพิมพ์ (นิตยสาร, หนังสือพิมพ์) : สำนวนภาษา

การวัดตัวแปร “การใช้สื่อภาษาอังกฤษ” จะใช้ข้อความที่เป็นเครื่องมือวัดในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้จะทำการชี้วัดเกี่ยวกับในเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติเป็นข้อความจำนวน 22 ข้อความ ซึ่งในแต่ละข้อจะมีการให้ระดับคะแนน ผลคะแนนรวมของทุกข้อ คือ 22-132 คะแนน โดยแบ่งกลุ่มช่วงคะแนนเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- ระดับคะแนน 22 – 58 คะแนน ถือว่า มีการใช้สื่อภาษาอังกฤษในระดับที่ต่ำ
- ระดับคะแนน 59 – 95 คะแนน ถือว่า มีการใช้สื่อภาษาอังกฤษในระดับที่ปานกลาง
- ระดับคะแนน 96 – 132 คะแนน ถือว่า มีการใช้สื่อภาษาอังกฤษในระดับที่สูง

โดยคำถามทุกข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามในมาตรวัดแบบ Likert Scale แบบ 6 ตัวเลือกที่ใช้ในการวัดทัศนคติและพฤติกรรม ทั้งนี้เพื่อเป็นการดัดแปลงในตารางวัดใน

แต่ละข้อคำถาม ซึ่งโดยมากผู้ตอบแบบสอบถามมักเลือกคำตอบ “ไม่แน่ใจ” หรือ “ปานกลาง” ทำให้ได้ข้อมูลในลักษณะที่ไม่บอกทิศทาง ดังนั้นจึงเพิ่มตารางเป็น 6 ตัวเลือกเพื่อกำหนดทิศทางของทัศนคติและพฤติกรรมนั้นๆ ด้วย ทั้งนี้จะมีข้อความทั้งเชิงบวกและเชิงลบ หนึ่งในข้อความเชิงบวก คือ มีความหมายตรงกับที่ต้องการวัด ส่วนเชิงลบคือ มีความหมายที่ตรงข้ามกับที่ต้องการวัด ซึ่งการคำนวณให้คะแนน แต่ละข้อถือหลักของข้อคำตอบ ดังนี้

	ข้อความที่มีความหมาย เชิงบวก	ข้อความที่มีความหมาย เชิงลบ
ชอบที่สุด / เข้าใจที่สุด / มากที่สุด	6	1
ชอบ / เข้าใจ / มาก	5	2
ค่อนข้างชอบ / ค่อนข้างเข้าใจ / ค่อนข้างมาก	4	3
ค่อนข้างไม่ชอบ / ค่อนข้างไม่เข้าใจ / ค่อนข้างน้อย	3	4
ไม่ชอบ / ไม่เข้าใจ / น้อย	2	5
ไม่ชอบที่สุด / ไม่เข้าใจที่สุด / น้อยที่สุด	1	6

2. **ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ** หมายถึง การมีความสามารถทางด้านฟัง พูด อ่าน เขียนในภาษาอังกฤษของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวัดแบ่งเป็น 3 เกณฑ์ ดังนี้

เกณฑ์ที่ 1 : ใช้ระดับเกรดเฉลี่ยของคะแนนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งสถานศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามศึกษาอยู่นั้นออกให้โดยให้ระดับของเกรดเฉลี่ยในระบบ

เกรด 4.0 หรือ A	เท่ากับ	อยู่ในระดับดีเลิศหรือยอดเยี่ยม
เกรด 3.5 หรือ B+	เท่ากับ	อยู่ในระดับดีมาก
เกรด 3.0 หรือ B	เท่ากับ	อยู่ในระดับดี
เกรด 2.5 หรือ C+	เท่ากับ	อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี
เกรด 2.0 หรือ C	เท่ากับ	อยู่ในระดับปานกลาง
เกรด 1.5 หรือ D+	เท่ากับ	อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ
เกรด 1.0 หรือ D	เท่ากับ	อยู่ในระดับต่ำมากต้องปรับปรุง
เกรด 0.0 หรือ F	เท่ากับ	อยู่ในระดับต่ำที่สุดไม่ผ่านการทดสอบ

เกณฑ์ที่ 2 : ใช้การประเมินผลโดยตนเองในทักษะแต่ละประเภท คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยการวัดดังกล่าวใช้การให้ระดับคะแนน ดังนี้

ดีมาก = 5 / ดี = 4 / ค่อนข้างดี = 3 / ต้องปรับปรุง = 2 / ไม่มีความสามารถ = 1

เกณฑ์ที่ 3 : ใช้การประเมินผลโดยตนเองในทักษะการโต้ตอบสนทนาทางภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ระดับของการให้คะแนนดังกล่าว เป็นตารางที่เลียนแบบมาจาก Likert Scale โดยจะมีข้อความในเรื่องนี้ทั้งหมด 5 ข้อ ซึ่งเป็นตารางแบบ 6 ตัวเลือก ที่มีข้อความคำตอบในทำนองเดียวกับข้อความ ดังนี้

ดีมาก = 6 / ดี = 5 / ค่อนข้างดี = 4 / ค่อนข้างไม่ดี = 3 / ไม่ดี = 2 / ไม่ได้เลย = 1

3. พฤติกรรมการบริโภคของเยาวชนไทย หมายถึง พฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม ในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะมีข้อความเชิงแสดงพฤติกรรมของชาวตะวันตกและผู้ตอบแบบสอบถาม ให้คะแนนในแต่ละกิจกรรมด้วยการประเมินผลจากตนเองเป็นหลักด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

3.1 วิธีวัดมาตราส่วนแบบ ซีแมนติคดิฟเฟอเรนเชียล (Semantic Differential Scales) โดยแบบสอบถามลักษณะนี้ ออสกู๊ด (Osgood, Charles E.) เป็นผู้คิดขึ้น ใช้ในการวัดทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งโดยใช้คำคุณศัพท์ 2 คำ มีความหมายตรงกันข้ามกันระหว่างคำทั้งสองนี้ จะมีค่าระดับคะแนนอยู่ระหว่างกลาง (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย , 2542 : 122-123) ซึ่งในการวัดพฤติกรรมแบบชาวตะวันตกดังกล่าว จะใช้ข้อความ 9 ข้อคำถาม ซึ่งในแต่ละข้อจะมีช่องระดับของคะแนนไว้ ระหว่างความถี่ของคะแนนตั้งแต่ 1 – 10 คะแนน

3.2 ข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามเป็นข้อความในมาตรวัดแบบ Likert Scale ประเภท 4 ตัวเลือก เป็นจำนวนข้อความทั้งสิ้น 12 ข้อคำถาม ซึ่งในชุดคำถามส่วนนี้ ได้นำข้อความมาจากแบบสอบถามในงานวิจัยของ ชูลีพร เขวงศักดิ์โสภาคย์ ที่ทำการศึกษาเรื่องการเปิดรับสื่อ การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกและการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกของวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งการคำนวณให้คะแนน แต่ละข้อถือหลักของข้อความที่ดัดแปลงจากข้อความเดิม ให้เป็นภาษาของกลุ่มวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น ดังนี้

นั่นแหละคือชีวิต = 4 / แน่นนอนอยู่แล้ว = 3 / ก็เคยนะ = 2 / ไม่เคยคิดเลย = 1

3.3 ข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามในมาตรวัดแบบ Likert Scale ประเภท 3 ตัวเลือก เป็นจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 7 ข้อคำถาม ซึ่งการคำนวณให้คะแนน แต่ละข้อถือหลักของข้อคำตอบที่ตัดแปลงเป็นภาษาวัยรุ่น ดังนี้

ไม่เห็นแปลกใครๆ ก็ทำเราก็หนึ่งในนั้น	=	3
เอาเถอะเราก็เคย	=	2
ทำไม่ได้หรอกของแบบนี้ไม่ใช่พวกเรา	=	1

ทั้งนี้ในข้อคำถามชุดที่ 3.2 และ 3.3 ข้างต้นจะได้นำคะแนนในการคิดมารวมกันเพื่อแบ่งระดับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกได้ดังนี้ จากผลคะแนนรวมในทุกข้อเท่ากับ 19 – 69 คะแนน โดยแบ่งกลุ่มช่วงคะแนนเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ระดับคะแนน 19 – 35 คะแนน ถือว่า มีพฤติกรรมเลียนแบบชาวตะวันตกในระดับที่ต่ำ

ระดับคะแนน 36 – 52 คะแนน ถือว่า มีพฤติกรรมเลียนแบบชาวตะวันตกในระดับที่ปานกลาง

ระดับคะแนน 53 – 69 คะแนน ถือว่า มีพฤติกรรมเลียนแบบชาวตะวันตกในระดับที่สูง

3.4 ข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามในมาตรวัดแบบ Likert Scale ประเภท 6 ตัวเลือก ที่ใช้ในการวัดทัศนคติและพฤติกรรม ทั้งนี้เพื่อเป็นการตัดแปลงในตารางวัดในแต่ละข้อคำถาม ซึ่งโดยมากผู้ตอบแบบสอบถามมักเลือกคำตอบ “ไม่แน่ใจ” หรือ “ปานกลาง” ทำให้ได้ข้อมูลในลักษณะที่ไม่บอกทิศทาง ของทัศนคติหรือพฤติกรรมที่มีอยู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนั้นจึงเพิ่มตารางเป็น 6 ตัวเลือก เพื่อกำหนดทิศทางของทัศนคติและพฤติกรรมนั้นๆ ด้วย ทั้งนี้จะมีข้อความทั้งเชิงบวกและเชิงลบ หนึ่งในข้อความเชิงบวก คือ มีความหมายตรงกับที่ต้องการวัด ส่วนเชิงลบคือ มีความหมายที่ตรงกันข้ามกับที่ต้องการวัด ซึ่งการคำนวณให้คะแนน แต่ละข้อถือหลักของข้อคำตอบ ดังนี้

	ข้อความที่มีความหมาย เชิงบวก	ข้อความที่มีความหมาย เชิงลบ
ชอบที่สุด / เข้าใจที่สุด / มากที่สุด	6	1
ชอบ / เข้าใจ / มาก	5	2
ค่อนข้างชอบ / ค่อนข้างเข้าใจ / ค่อนข้างมาก	4	3

ค่อนข้างไม่ชอบ / ค่อนข้างไม่เข้าใจ / ค่อนข้างน้อย	3	4
ไม่ชอบ / ไม่เข้าใจ / น้อย	2	5
ไม่ชอบที่สุด / ไม่เข้าใจที่สุด / น้อยที่สุด	1	6

หนึ่งการวัดตัวแปร “พฤติกรรมการบริโภคของเยาวชนไทย” จะใช้ข้อความที่เป็นเครื่องมือวัดในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้จะทำการชี้วัดเกี่ยวกับในเรื่องพฤติกรรมและทัศนคติเป็นข้อความจำนวน 8 ข้อ โดยจะอ้างอิงพฤติกรรมการบริโภคในรูปแบบของสังคมตะวันตก หรือเป็นการลอกเลียนแบบพฤติกรรมการใช้ชีวิตแบบตะวันตกนั่นเอง อันจะนำมาเชื่อมโยงถึงการเข้ามามีอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกต่อการบริโภคของ เยาวชนไทยด้วย ซึ่งในแต่ละข้อจะมีการให้ระดับคะแนนผลคะแนนรวมของทุกข้อ คือ 8-48 คะแนน โดยแบ่งกลุ่มช่วงคะแนนเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ระดับคะแนน 8 – 21 คะแนน ถือว่า มีพฤติกรรมเลียนแบบชาวตะวันตกในระดับที่ต่ำ

ระดับคะแนน 22 – 35 คะแนน ถือว่า มีพฤติกรรมเลียนแบบชาวตะวันตกในระดับที่ปานกลาง

ระดับคะแนน 36 – 48 คะแนน ถือว่า มีพฤติกรรมเลียนแบบชาวตะวันตกในระดับที่สูง

นอกจากนี้ในการศึกษาวิจัย ยังได้จัดเก็บข้อมูลลักษณะประชากรบางประการรวมถึงข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติม โดยข้อมูลที่จัดเก็บเพิ่มเติมนี้จะนำไปเพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ผล ดังนี้

1. **เพศของประชากรตัวอย่าง** หมายถึง ความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถามว่าตนเองจัดอยู่ในกลุ่มเพศใดในปัจจุบัน โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ ชาย หญิง และไม่ระบุเพศ

2. **อายุ** หมายถึง จำนวนปีนับตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบัน โดยกำหนดให้นับจำนวนขวบปีของอายุเต็มบริบูรณ์ในปีที่แล้วเป็นหลัก ทั้งนี้การวัดตัวแปร “อายุ” จะใช้จำนวนหน่วยนับของจำนวนขวบปีเต็มบริบูรณ์ของกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแบ่งหน่วยของตัวแปร โดยกำหนดเกณฑ์ของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ตั้งแต่อายุ 15 ปี ถึง 24 ปี

3. **ระดับรายได้** หมายถึง จำนวนเงินเดือนสุทธิที่เป็นรายรับในแต่ละเดือน โดยหักค่าใช้จ่ายใดๆ เกี่ยวกับที่พักหรือที่อยู่อาศัยทั้งสิ้นออก ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จัดช่วงระดับรายได้และนำมาแบ่งเป็นกลุ่มดังนี้

รายได้น้อย	คือ	ไม่เกิน 2,000 บาทต่อเดือน
รายได้ปานกลาง	คือ	ตั้งแต่ 2,001 – 6,000 บาทต่อเดือน
รายได้มาก	คือ	ตั้งแต่ 6,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน

4. **ที่มาของรายได้** หมายถึง ที่มาของรายได้ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับในแต่ละครั้งของรายรับ ทั้งนี้ได้แบ่งข้อคำตอบออกเป็น 3 ข้อในการจัดแบ่งประเภทสำหรับที่มาของรายได้

* จากผู้ปกครอง / ** จากการทำงานของตนเอง / *** อื่นๆ (โปรดระบุ)

5. **ภูมิลำเนาเดิม** หมายถึง สถานที่แรกเกิดหรือภูมิลำเนาเดิมของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะกำหนดเขตของภูมิลำเนาเดิม โดยแบ่งได้จากข้อคำตอบ ดังนี้

* กรุงเทพมหานคร / ** ต่างจังหวัด (โปรดระบุ) / *** ต่างประเทศ (โปรดระบุ)

6. **การยอมรับความรู้ใหม่** หมายถึง การจัดกลุ่มให้กับประชากรตัวอย่างออกเป็นกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มจะถูกจัดแบ่งจากทัศนคติและพฤติกรรมในการที่จะยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ทั้งในเรื่องของความรู้ นวัตกรรมและสิ่งแปลกใหม่เข้ามาในทัศนคติและประพฤติให้เกิดเป็นพฤติกรรมของตน โดยการวัดและการจัดประเภทของบุคคลในการยอมรับความรู้ใหม่นั้น จะทำการชี้วัดด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับในเรื่องพฤติกรรมและ ทัศนคติเป็นข้อความจำนวน 11 ข้อ โดยคำถามทุกข้อความที่ใช้ในแบบสอบถามเป็นคำถามแบบ Likert Scale แบบ 6 ตัวเลือก ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามลงคะแนนอย่างมีทิศทางในแต่ละพฤติกรรมและ ทัศนคติ ซึ่งในแต่ละข้อจะมีการให้ระดับคะแนน ผลคะแนนรวมของทุกข้อ คือ 10-50 คะแนน โดยแบ่งกลุ่มช่วงคะแนนเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ระดับคะแนน 11 – 29 คะแนน ถือว่า มีการยอมรับความรู้ใหม่ในระดับที่ต่ำ

ระดับคะแนน 30 - 48 คะแนน ถือว่า มีการยอมรับความรู้ใหม่ในระดับที่ปานกลาง

ระดับคะแนน 49 - 66 คะแนน ถือว่า มีการยอมรับความรู้ใหม่ในระดับที่สูง

7. **จำนวนเพื่อนที่มีพฤติกรรมเลียนแบบชาวตะวันตก** หมายถึง จำนวนนับของเพื่อนสนิทในกลุ่ม (Peer group) ที่มีพฤติกรรมลอกเลียนแบบชาวตะวันตก รวมถึงการนิยมบริโภคสื่อต่างๆ ทางด้านภาษาอังกฤษโดยเฉพาะกิจกรรมทางด้านนันทนาการ ซึ่งจะมีข้อความ

เชิงแสดงพฤติกรรมของชาวตะวันตกและผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนน ในแต่ละกิจกรรมของเพื่อนโดยการประเมินผลจากตนเองเป็นหลัก ทั้งนี้ด้วยข้อคำถามในมาตรวัดจะวัดปริมาณของเพื่อนสนิทของผู้ตอบแบบสอบถามว่ามีจำนวนเท่าใด ทั้งจากการประเมินของตัวผู้ตอบแบบสอบถามเองและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับผู้แบบสอบถามว่าเป็นแบบใด ซึ่งในประการที่สองนี้จะต้องอาศัยการประเมินผลและการวิเคราะห์จากข้อคำตอบของแบบสอบถามทั้งหมดภายหลัง โดยการจัดแบ่งระดับของข้อคำตอบกำหนดการให้คะแนนดังนี้

* เกณฑ์ที่ 1 : เพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

1-4 คะแนน = ระดับต่ำ / 5-8 คะแนน = ระดับปานกลาง / 9-12 คะแนน = ระดับสูง

** เกณฑ์ที่ 2 : จำนวนเพื่อนที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

1-2 คน = จำนวนน้อย / 3-4 คน = จำนวนปานกลาง / 5 คน (ขึ้นไป) = จำนวนมาก

8. **อัตลักษณ์ของเยาวชนไทย** หมายถึง ทศนคติและความรู้สึกของการเป็นตัวตนโดยมีลักษณะเฉพาะของตัวเอง รวมทั้งการแสดงตัวตนของตนเองในลักษณะต่างๆ เช่น พฤติกรรมทางสังคมต่างๆ การแสดงความคิดเห็น การรวมกลุ่มทางสังคมในลักษณะกลุ่มของตนเป็นต้น ทั้งนี้ในการวัดตัวแปรข้างต้นนั้นจะเป็นการสอบถามในเชิงคุณภาพเป็นหลัก ลักษณะของข้อคำถามจึงเป็นไปใน 2 ลักษณะ คือ

* คำถามปลายเปิด ได้แก่ ข้อความที่ให้แสดงข้อทัศนคติ ความคิดเห็น ตลอดจนปัจจัยสาเหตุที่มีผลต่อพฤติกรรมของตนเอง

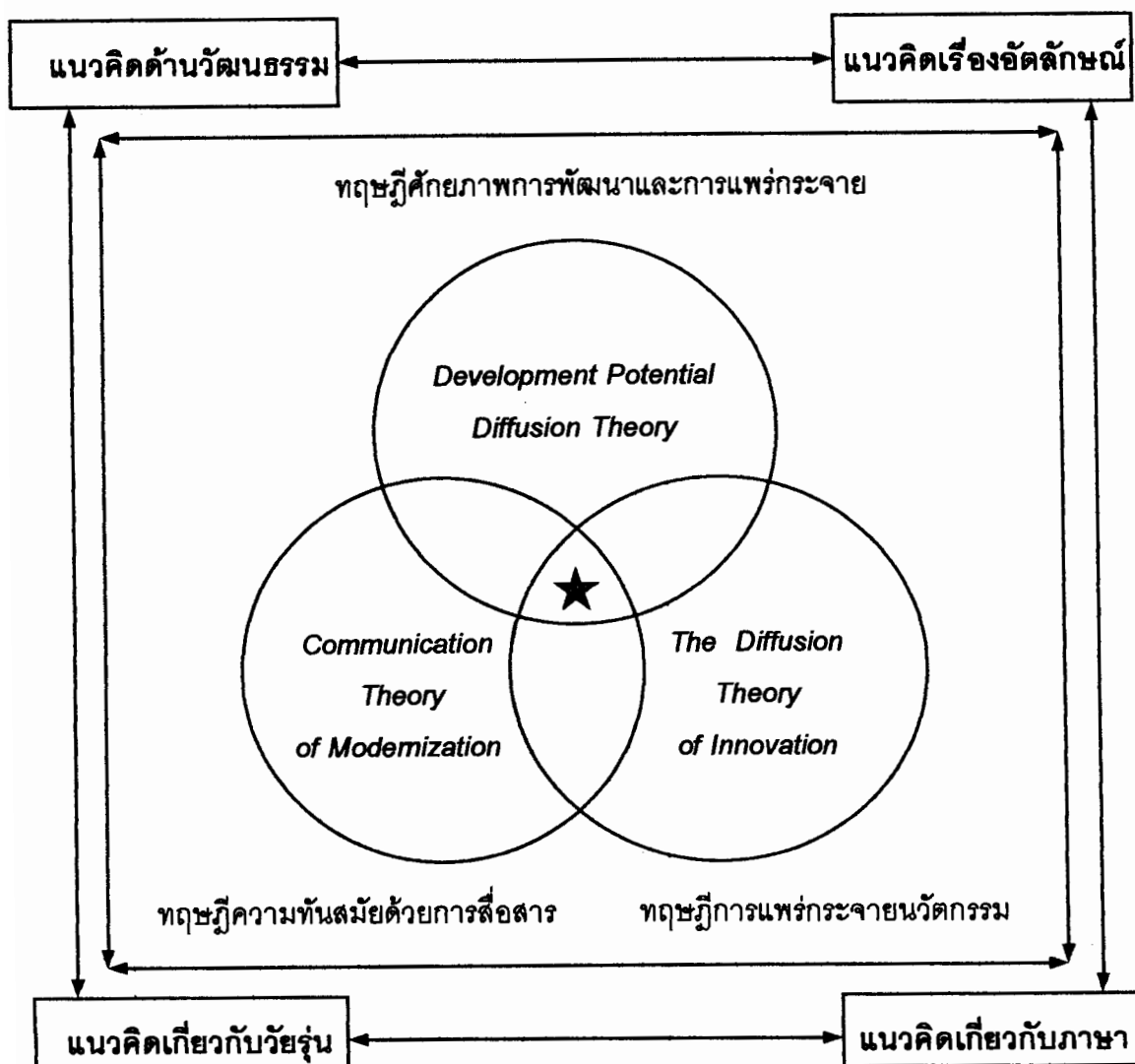
* คำถามปลายปิด ได้แก่ ข้อความที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามลงคะแนนในข้อความ โดยการประเมินตนเองเป็นหลัก ซึ่งเป็นข้อคำถามเดียวกันกับที่ใช้วัด ตัวแปรต่างๆ ข้างต้นแล้วจึงนำมาทำการแบ่งตามลักษณะของทัศนคติพฤติกรรมที่เกิดขึ้น โดยใช้การประเมินและการวิเคราะห์ผลภายหลัง

อนึ่งโดยข้อคำถามในส่วนในเรื่อง **อัตลักษณ์ของเยาวชนไทย** จะนำไปประกอบกับการขยายผลการวิจัยที่ได้ข้อมูลมาจากวิธีการศึกษาเชิงมานุษยวิทยา โดยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์

แบบเจาะลึกอีกส่วนหนึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลในภาพรวมและละเอียดมากยิ่งขึ้นจากวิธีการศึกษาดังกล่าว

ทั้งนี้ในแต่ละตัวแปรและข้อมูลจากการสอบถามเพิ่มเติมจะนำไปวิเคราะห์ผล ทั้งนี้เพื่อเป็นการทำการศึกษาทางสังคมศาสตร์ โดยใช้วิธีการทางสถิติวิเคราะห์และประมวลผล

อนึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย เพื่อสะดวกและง่ายต่อความเข้าใจ โดยนำเสนอเป็นรูปภาพดังนี้

รูปภาพที่ 2 : กรอบแนวคิดและทฤษฎีในการศึกษาวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกต่อพฤติกรรมบริโภคของเยาวชนไทยผ่านสื่อภาษาอังกฤษ" ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยทางมานุษยวิทยา ในรูปแบบของวิธีการเชิงปริมาณอาศัยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง ส่วนรูปแบบของวิธีการวิจัยทางมานุษยวิทยาอาศัยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยทั้งสองวิธีการรวบรวมข้อมูลนั้น จะเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งเป็นเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้มีรายละเอียดในการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย รวมถึงการเก็บข้อมูล การประมวลผลและการวิเคราะห์ผลในส่วนต่างๆ ดังนี้

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่วัยรุ่นที่มีช่วงอายุอยู่ในระหว่าง 15 ปี ถึง 24 ปี อาศัยตามเกณฑ์ของการกำหนดช่วงอายุเยาวชนขององค์การสหประชาชาติในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นกลุ่มเยาวชนวัยรุ่น ซึ่งมีช่วงอายุที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับอุดมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเยาวชนกลุ่มนี้จะมีกลุ่มเพื่อนเป็นของตนเองอย่างเด่นชัด รวมถึงด้วยลักษณะของวัยและประสบการณ์ทางการศึกษาแล้ว กลุ่มเยาวชนดังกล่าวที่ถูกคัดเลือกให้เป็นกลุ่มประชากรตัวอย่าง จะต้องเคยศึกษาภาษาอังกฤษอันเป็นกรณีศึกษาของผู้ทำการวิจัย เนื่องด้วยการเรียนภาษาอังกฤษและทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ จัดเป็นหลักสูตรในภาคบังคับของนักเรียน นิสิต นักศึกษาทุกสถาบันประกอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ต้องการเก็บข้อมูลทั้งในวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยทางมานุษยวิทยา การเก็บข้อมูลจากประชากรตัวอย่างจึงมีความแตกต่างกันในการสุ่มประชากรตัวอย่าง ดังนี้

วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

โดยการเก็บข้อมูลจากประชากรตัวอย่างข้างต้นจะเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษา คือ ในบริเวณเขตกรุงเทพมหานคร และการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากวิธีเปิดตารางของ Taro Yamane (วิเชียร เกตุสิงห์, 2537 : 33 อ้างใน ชูสิทธิ์ เศวตศักดิ์โสภาคย์, 2541 : 63) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถยอมรับผลการวิจัยได้ คืออย่างน้อย 389 คน อนึ่งได้มีการกล่าวถึงรายละเอียดหลักเกณฑ์ในการกำหนดกลุ่มหรือขนาดประชากรตัวอย่าง ในงานศึกษาวิจัยทางสังคมศาสตร์โดย เทียนฉาย กิระนันท์ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขนาดการสุ่มของประชากรตัวอย่างว่า "ประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งที่นักวิจัยใหม่ๆ มักประสบปัญหาเสมอๆ ก็คือ ในการเลือกตัวอย่างของประชากรขึ้นมาทำการศึกษาวินิจฉัยนั้น จะเลือกตัวอย่างขนาดเท่าใดจึงจะพอเหมาะและเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรที่ต้องการศึกษานั้นได้เกณฑ์ต่างๆ ที่เสนอกันนั้น ก็มีได้เป็นกติกาทายตัวเพราะยังมีปัญหาอยู่อีกในกรณีที่มีประชากรเป็นหลายๆ ล้านหน่วย เช่น จำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร เป็นต้น" (เทียนฉาย กิระนันท์, 2541 : 152) ทั้งนี้เนื่องจากประชากรที่แท้จริงนั้น ไม่สามารถกำหนดได้อย่างแน่นอนด้วยเหตุผลเกี่ยวกับกลุ่มประชากรที่ว่า ประชากรที่กำลังศึกษาอยู่ของสถาบันศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา อาจมีภูมิลำเนาที่มาจากที่อื่นส่วนหนึ่งรวมทั้งประชากรกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจากการลงพื้นที่ ก็อาจมีภูมิลำเนาจากที่อื่นอีกส่วนหนึ่งได้เช่นกัน ซึ่งเป็นการยากในการจำกัดขอบเขตด้วยลักษณะทางประชากร จึงใช้หลักของพื้นที่ศึกษาเป็นเกณฑ์ในการจัดเก็บเป็นสำคัญในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลครั้งนี้

ไพฑูรย์ ธรรมแสง ได้กล่าวไว้ในเรื่อง "กลุ่มตัวอย่างสำหรับวิจัย" มีใจความสำคัญว่า การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนมาก จะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายอย่างนักสถิติได้คิดสูตรสำหรับคำนวณหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างไว้มาก สูตรเหล่านั้นใช้ได้เมื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบให้โอกาสหน่วยตัวอย่างจะถูกเลือกเท่าๆ กัน ในที่นี้จะยกตัวอย่างสูตรสำหรับใช้ในกรณีที่ไม่รู้จำนวนประชากรแน่นอน (บุญธรรม จิตต์อนันต์, 2540 : 70-71)

กรณีที่มวลประชากรมีจำนวนไม่แน่นอน สูตรที่ใช้มีดังนี้

$$\text{เมื่อ } e_m = z_c \sigma_m \dots\dots\dots (1)$$

$$e_m = \text{ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้}$$

z_c = คะแนนมาตรฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่
ต้องการ เช่นที่ .05 = 1.96 เป็นต้น

σ_m = ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ซึ่งประมาณค่าได้จากสูตร

$$\sigma_m = \frac{s}{\sqrt{n}} \dots\dots\dots (2)$$

เมื่อ S = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่า ในสูตร (1)

$$e_m = z_c \frac{s}{\sqrt{n}}$$

$$N = \left(\frac{z_c s}{e_m} \right)^2 \dots\dots\dots (3)$$

ตัวอย่าง ถ้ากำหนดให้ระดับนัยสำคัญทางสถิติ = .05 และความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้เท่ากับ 10 ส่วนของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

ในที่นี้ $e_m = \frac{1}{10} s, z_c = 1.96$

แทนค่าในสูตร (3)

$$N = \left(\frac{1.96s}{\frac{s}{10}} \right)^2 = (1.96 \times 10)^2 = 384 \text{ คน}$$

จากการกำหนดกลุ่มประชากรข้างต้นที่สามารถเชื่อถือได้มากที่สุด ประกอบกับเกณฑ์การกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่างข้างต้น ในจำนวนต่างๆ ที่กล่าวมา ดังนั้นผู้ทำการศึกษาวิจัยจึงกำหนดขนาดของประชากรตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 500 คน ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ในการกำหนดขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่างด้วยวิธีการทางสถิติ

วิธีการสุ่มกลุ่มประชากรตัวอย่าง

วิธีการสุ่มกลุ่มประชากรตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดสัดส่วนจำแนกตามพื้นที่ (Quota Sampling) ที่เป็นการกำหนดสัดส่วนและจำนวนประชากรเป้าหมาย จากประชากรที่มีคุณสมบัติตรงตามความต้องการที่จะเก็บข้อมูลการวิจัย ทั้งนี้ได้กำหนดพื้นที่การเก็บข้อมูลในส่วนของพื้นที่ที่เป็นการบริการต่างๆ ได้แก่ ห้างสรรพสินค้าและย่านการค้าที่เยาวชนนิยมไปรับบริการ รวมทั้งสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่เป้าหมายในการเก็บข้อมูล ทั้งนี้ในการเลือกพื้นที่เป้าหมายแต่ละพื้นที่ได้จัดแบ่งออกเป็นสองประเภทดังนี้

ประเภทที่ 1 : พื้นที่ที่เป็นย่านการค้าหรือบริเวณที่มีกิจกรรมทางด้านนันทนาการผ่านสื่อภาษาอังกฤษระดับสูง ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประเภทที่ 2 : พื้นที่ที่เป็นเขตกิจกรรมการศึกษาของเยาวชน อันหมายถึง สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาขนาดใหญ่หรือมหาวิทยาลัย ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้ในพื้นที่ศึกษาประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 นี้ ได้คัดเลือกพื้นที่ศึกษาด้วยการกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) “ โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบนี้มีลักษณะทางสถิติเชิงอนุมานอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ประการสำคัญที่สุด วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบธรรมดามีกระบวนการที่ง่ายและสะดวกแก่การปฏิบัติ “ (อารง สุทธศาสตร์ , 2540 : 116) ดังนั้นการสุ่มตัวอย่างทั้งสองประเภทนี้ จึงใช้วิธีการสุ่มแบบธรรมดาเป็นวิธีการสุ่มเริ่มต้นโดยการใช้วิธีการจับสลากคัดเลือกสถานที่หรือพื้นที่ได้การเก็บข้อมูลเป็นวิธีเบื้องต้น

สำหรับการพิจารณาคัดเลือกในพื้นที่ศึกษาประเภทที่ 1 นั้น ได้กำหนดให้มีการจัดแบ่งเป็นเขตกรุงเทพมหานครชั้นในและกรุงเทพมหานครชั้นนอกตามการแบ่งเขตเมืองของกรุงเทพมหานคร โดยมีเงื่อนไขว่า จัดเก็บจากการแบ่งเขตกรุงเทพมหานครชั้นในและชั้นนอกอย่างละ 2 พื้นที่บริเวณและต้องไม่อยู่ภายในสังกัดของเขตอำเภอเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อการกระจายของการลงพื้นที่เก็บข้อมูล เป็นวิธีการกำหนดพื้นที่ของการจัดเก็บข้อมูลจากประชากรตัวอย่างในขั้นแรก ผลที่ได้มีดังนี้

เขตกรุงเทพมหานครชั้นใน ได้แก่ พื้นที่บริเวณสยามสแควร์, มาบุญครองและห้างสรรพสินค้า
เซ็นทรัลสาขาลาดพร้าว

เขตกรุงเทพมหานครชั้นนอก ได้แก่ พื้นที่บริเวณศูนย์การค้าฟิวเจอร์ปาร์ค สาขารังสิตและ
ศูนย์การค้าซีคอนสแควร์ สาขาถนนศรีนครินทร์

เมื่อลงเก็บข้อมูลจากพื้นที่ศึกษา โดยจะดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือในการวิจัยหรือ
แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เป็นขั้นที่ 2
ทั้งนี้ได้กำหนดจำนวนจากสัดส่วนดังกล่าวเป็นจำนวน 200 คน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 : พื้นที่ในการลงเก็บข้อมูลแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยใช้พื้นที่ที่มี
กิจกรรมทางสื่อด้านนันทนาการในระดับสูง (อาศัยการแบ่งเขตเมืองของกรุงเทพมหานคร)

เขตกรุงเทพมหานครชั้นใน	จำนวน	เขตกรุงเทพมหานครชั้นนอก	จำนวน
สยามสแควร์, มาบุญครอง	50	ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ปาร์ค รังสิต	50
ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลลาดพร้าว	50	ศูนย์การค้าซีคอนสแควร์ ถนนศรีนครินทร์	50
รวม	100	รวม	100

สำหรับสัดส่วนของการเก็บข้อมูลประชากรประเภทที่สอง ได้แก่ การแบ่งสัดส่วนประชากร
ตัวอย่างจากสถาบันการศึกษาขนาดใหญ่หรือระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้การสุ่มจะเลือกเฉพาะประชากร
ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น โดยมีเงื่อนไขว่าดำเนินการ
จัดเก็บจากบริเวณพื้นที่ของสถาบันการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่เป็นของรัฐส่วนหนึ่ง มหาวิทยาลัย
ของภาคเอกชน อีกส่วนหนึ่งที่มีจำนวนประเภทละ 3 พื้นที่ ซึ่งบริเวณของแต่ละประเภทของสถาบัน
การศึกษาต้องไม่อยู่ภายในสังกัดของเขตอำเภอเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อการกระจายของการลงพื้นที่เก็บ
ข้อมูล เป็นวิธีการกำหนดพื้นที่ของการจัดเก็บข้อมูลจากประชากรตัวอย่างในขั้นแรก ซึ่งผลที่ได้มีดังนี้

สถาบันการศึกษาของรัฐบาล ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถาบันการศึกษาของภาคเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ซึ่งในการเก็บข้อมูลกับประชากรตัวอย่างโดยจัดเก็บจากแบบสอบถาม ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อันถือเป็นการสุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (Non-Random Sampling) เพราะไม่เปิดโอกาสในการถูกเลือกให้แก่ประชากรทั้งหมด โดยคัดเลือกเฉพาะนิสิตนักศึกษาในสังกัดของมหาวิทยาลัยนั้นเป็นประชากรตัวอย่าง ทั้งนี้เป็นไปตามความต้องการของผู้ศึกษาวิจัยส่วนหนึ่ง ที่มีความต้องการให้ได้ประชากรเฉพาะกลุ่มที่ต้องการศึกษาจริงๆ เท่านั้น และได้กำหนดขนาดประชากรในการสุ่มแบบนี้เท่ากับ 300 คน โดยการกำหนดพื้นที่ในการเก็บข้อมูลจากสถาบันการศึกษาจัดแบ่งดังนี้

ตารางที่ 6 : พื้นที่ในการลงเก็บข้อมูลแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้พื้นที่สถาบันระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยของรัฐ	จำนวน	มหาวิทยาลัยภาคเอกชน	จำนวน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	50	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	50
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	50	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	50
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	50	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	50
รวม	150	รวม	150

ดังนั้นรวมกลุ่มประชากรตัวอย่างทั้งหมด จากเกณฑ์การคัดเลือกสุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยของแต่ละพื้นที่ศึกษา เป็นจำนวนทั้งสิ้น 500 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นข้อคำถาม ที่มีทั้งลักษณะปลายปิดและปลายเปิด โดยกระบวนการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัยมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมบริโภคของเยาวชนที่มีลักษณะของสังคมตะวันตก ประกอบกับ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำกรอบแนวคิดของการศึกษาวิจัยและ ออกแบบสำรวจการสอบถาม ที่สามารถจัดตั้งเป็นประเด็นและสร้างข้อคำถามในแต่ละหมวดหมู่ที่ ต้องการการศึกษาวิจัยอย่างถูกต้องและมีความเที่ยงตรง

2. การทดสอบเครื่องมือในการศึกษาวิจัยอันได้แก่แบบสอบถาม เพื่อทำการหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้คือ

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งนี้โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทำการ ตรวจสอบ เพื่อให้มีความครอบคลุมเนื้อหาลำดับความสำคัญก่อนหลัง จัดความซ้ำซ้อนให้เกิด ความกระชับและมีความสอดคล้องกับเรื่องที่จะศึกษา โดยการนำข้อบกพร่องจากการทดสอบมาปรับ แก้ให้เรียบร้อยในขั้นแรก ต่อมาคือการนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มประชากร โดยที่หลังจาก ปรับแก้ชุดข้อคำถามและชุดข้อคำตอบ ได้ทำการทดสอบในขั้นต้น (Pre-test) เพื่อสำรวจการเก็บ ข้อมูลจากประชากรตัวอย่างในพื้นที่จริง ประกอบกับการทดสอบการใช้เครื่องมือทางการศึกษาวิจัย นั้นคือ แบบสอบถามชุดดังกล่าว โดยมีการสุ่มตัวอย่างประชากรในลักษณะเดียวกันกับที่ต้องการทำ การศึกษาจำนวน 50 คน อนึ่งในการใช้วิธีคำนวณทางสถิติมีข้อจำกัดในปริมาณจำนวนของข้อมูลที่ ใช้คำนวณด้วยวิธีการทางสถิติอย่างน้อย จำนวนรวมในแต่ละครั้งที่คำนวณต้องมีไม่ต่ำกว่า 30 หน่วย ด้วยเหตุว่าหากมีจำนวนน้อยกว่า 30 หน่วย ข้อมูลก็จะเกิดการคลาดเคลื่อนได้สูง จากการทำการ ทดสอบขั้นต้นพบว่า ไม่เกิดปัญหาในลักษณะการลงพื้นที่เก็บข้อมูล กลุ่มประชากรเป้าหมายมี ความเข้าใจในข้อคำถามและข้อคำตอบในลักษณะเดียวกัน ตลอดจนสามารถนำตัวอย่างข้อมูลจาก ประชากรกลุ่มทดสอบแบบสอบถาม ซึ่งนำมาทำการวิเคราะห์การชี้วัดข้อมูลในการใช้เครื่องมือจาก การทำการศึกษาวิจัยได้อีกครั้ง แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้นำข้อมูลจากการทดสอบเบื้องต้น

มารวมกับการวิเคราะห์จากประชากรตัวอย่างที่แท้จริง เนื่องด้วยเงื่อนไขของระยะเวลาที่มีความแตกต่างกันมากในการทดสอบและการลงเก็บข้อมูลจริง

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหลังจากที่ทำการทดสอบความเที่ยงตรงเรียบร้อยแล้ว ในขั้นต้นแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้จากการทำ Pre-test และข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามจริง เพื่อใช้ในการทดสอบความเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้วิธีการทดสอบทางสถิติแบบ Split-half จากการแบ่งข้อคำถามในมาตรวัดชุดคำถามเป็นข้อคู่และข้อคี่ หลังจากนั้นก็หาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามข้อคู่และข้อคี่ดังกล่าว ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ Peason Product - Moment Coefficient (ค่า r) โดยการใช้คอมพิวเตอร์ในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC+ Version 7.5 ในการหาค่าดังกล่าว การหาค่าความสัมพันธ์ของชุดคำถามทั้งหมด คือ ระหว่างข้อคู่กับข้อคี่นั้นในค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่าประมาณ 0.70 จึงถือว่าเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับโดยทั่วไป ซึ่งจะสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือวัดตัวแปรที่ต้องการในการทำวิจัยในแต่ละสมมติฐานได้

ในการตัดข้อคำถามที่มีค่า (r) ที่ต่ำกว่าเกณฑ์นั้น ได้ใช้วิธีการทดสอบทางสถิติด้วยการหาค่าจากวิธี " Item Analysis " เพื่อดูค่าความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละข้อคำถามกับชุดคำถามว่ามีค่าเท่าใดหากพบว่า มีข้อคำถามข้อหนึ่งข้อใดที่มีค่า (r) แตกต่างประกอบกับเป็นค่าที่น้อยไปกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมของชุดคำถาม จึงทำการตัดข้อคำถามข้อนั้นออกไปจากชุดคำถาม ทั้งนี้จะทำให้ค่าความสัมพันธ์ (Correlation) ในวิธีการทำ " Split-half " ข้างต้นมีค่าสูงขึ้นด้วย ซึ่งจะสามารถแสดงว่าชุดคำถามหรือมาตรวัดนั้นมีความน่าเชื่อถือ (Reliability) ที่จะนำไปวัดตัวแปรในการทดสอบข้อสมมติฐาน

อนึ่งเมื่อทำการเก็บข้อมูลจากประชากรตัวอย่างตามจำนวนจริง ที่ต้องการสุ่มเลือกทำการศึกษาวิจัยแล้ว ด้วยข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ การเตรียมข้อมูลสำหรับวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นต้องนำข้อมูลจากแบบสำรวจมาลงรหัส (Coding) โดยมีคู่มือลงรหัสสำหรับแปรรูปข้อมูลให้อยู่ในรูปของตัวเลข (Numeric) ทั้งหมด การทำการศึกษาวิจัยนี้ในขั้นตอนการลงรหัสได้พยายามจัดรูปข้อมูลให้เป็นไปตามระดับการวัดของข้อมูลที่จัดเก็บมา อนึ่งสำหรับข้อมูลที่มีระดับการวัดแบบกลุ่ม (Nominal Scale) ได้คำนึงถึงความหมายของการแบ่งกลุ่ม ให้แตกต่างกันอย่างชัดเจน ส่วนข้อมูลที่เป็นระดับการเรียงลำดับ (Ordinal Scale) ได้พยายามลงรายละเอียดอย่างชัดเจนในการจัดลำดับ

ให้สอดคล้องกันมากที่สุดเพื่อประโยชน์แก่การวิเคราะห์ เมื่อลงรหัสเรียบร้อยแล้วจึงนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ทั้งนี้ในส่วนของขั้นตอนการใช้คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปนั้น ได้ใช้โปรแกรมทางสถิติทางงานวิจัยซึ่งได้แก่ โปรแกรม SPSS / PC+ Version 7.5

ด้วยวิธีการทดสอบความเชื่อมั่นข้างต้น ในการทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ทำการหาค่า Reliability ของชุดคำถาม โดยแบ่งออกได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 : แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทางประชากรโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับรายได้ ที่มาของรายได้ ภูมิลำเนาเดิม รวมทั้งข้อมูลอันเกี่ยวเนื่องกลุ่มเพื่อนของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการประเมินผลจากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหลัก

ส่วนที่ 2 : แบบสอบถามเกี่ยวกับการพิสูจน์สมมติฐาน ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบ Likert Scale ที่ให้แสดงความคิดเห็นและพฤติกรรมต่อข้อความที่ตั้งขึ้น

ส่วนที่ 3 : แบบสอบถามเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดและเป็นข้อความเชิงสำรวจพฤติกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

อนึ่งในส่วนของข้อคำถามต่างๆ จะมีข้อคำถามบางส่วนที่ซ้ำซ้อนอื่นๆ ที่แยกออกจากหมวดหมู่ไปไว้แทรกกับส่วนต่างๆ บ้าง ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ในการตอบแบบสอบถามที่จะได้ข้อมูลที่แท้จริงที่จะสามารถชี้วัดได้ เพราะหากข้อคำถามมีความต่อเนื่องในการตอบข้อคำถามที่ต้องใช้การประเมินผลโดยตนเองเป็นหลัก อาจเกิดความคาดเคลื่อนจากอคติของผู้ตอบแบบสอบถามเองได้ จึงต้องอาศัยวิธีการจัดข้อคำถามเพื่อไม่ให้เกิดการอคติและสามารถตรวจสอบซึ่งกันและกันได้ ทั้งนี้ในแต่ละชุดคำถามข้างต้นที่ใช้เป็นมาตรวัดข้อมูลในการเก็บข้อมูล จะแสดงรายละเอียดของแต่ละข้อคำถามกับค่าทางสถิติสหสัมพันธ์ในแต่ละมาตรวัดด้วยการใช้วิธี Item Analysis ดังนี้

ชุดคำถามที่ 1 : ใช้วัดทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

ชุดคำถามที่ 2 : ใช้วัดทัศนคติ พฤติกรรมตลอดจนความถี่หรือจำนวนการใช้สื่อภาษาอังกฤษ

ชุดคำถามที่ 3 : ใช้วัดพฤติกรรมการบริโภคของเยาวชนไทยในรูปแบบสังคมตะวันตก

ซึ่งในชุดคำถามดังกล่าวข้างต้นจะนำมาใช้เป็นข้อมูลในการทดสอบสมมติฐาน จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ นอกจากนี้ผู้ทำการศึกษาวิจัยยังได้สร้างชุดคำถาม ซึ่งชี้วัดเรื่องที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อความครอบคลุมของการศึกษาวิจัย โดยใช้มาตรวัดในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้

ชุดคำถามที่ 4 : ใช้วัดการรับนวัตกรรมเทคโนโลยีใหม่

ชุดคำถามที่ 5 : ใช้วัดพฤติกรรมเชิงเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกกับวัฒนธรรมไทย

ชุดคำถามที่ 6 : ใช้วัดพฤติกรรมในเชิงวัฒนธรรมตะวันตก

ทั้งนี้ในแต่ละชุดคำถามจะใช้การประเมินผลที่มีต่อทัศนคติ พฤติกรรมโดยตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งในชุดคำถามที่ใช้จะมีการวัดข้อมูลจากวิธี Likert Scales เป็นหลัก และใช้วิธีวัดมาตราส่วนแบบ Semantic Differential Scales ในชุดคำถามที่ 5 โดยแต่ละชุดคำถามมีค่า Item Analysis จากการทำ Pre - test กับกลุ่มประชากรตัวอย่าง 50 คนดังนี้

ตารางที่ 7 : ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

ลำดับรหัสเลขที่ข้อคำถาม ในแบบสอบถาม	Corrected item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
06	-.0568	.8324
07	.5610	.7865
08	.6105	.7826
09	.6134	.7801
10	.5632	.7876
11	.6357	.7808
12	.5792	.7860
13	.5611	.7879
25	.2953	.8324
26	.5942	.7829

Reliability Coefficients 10 item

Alpha = .8115

Standardized item alpha = .8117

จากการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดในเรื่อง ทักษะและความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ อันจัดสร้างเป็นชุดคำถามที่ 1 นั้น ซึ่งมีข้อความในแบบสอบถามที่ใช้ในการวัดเรื่องนี้ทั้งหมด 10 ข้อความ พบว่าทั้ง 10 ข้อความมีค่าความสัมพันธ์กันในระดับที่สูงสามารถยอมรับได้ตามเกณฑ์ทางสถิติ คือ .8115 และมีทิศทางเป็นลบในข้อความเลขที่ 06 แสดงว่าข้อความส่วนใหญ่มีการวัดไปในเรื่องเดียวกัน แต่หากพิจารณาในลำดับรหัสเลขที่ข้อความในแบบสอบถามที่ 06 กับ 25 แล้ว พบว่าถ้าตัดข้อความในข้อดังกล่าวทิ้ง ไม่นำมาพิจารณาก็จะทำให้ค่าความสัมพันธ์ของชุดคำถามมีมากขึ้นอีก อันหมายถึงความเชื่อมั่นจะยิ่งมากขึ้นด้วย ผู้จัดทำการศึกษาวิจัยจึงได้ตัดข้อความดังกล่าวออกแล้วได้ผลในค่าความสัมพันธ์จากชุดคำถามที่เหลือเป็นค่าที่สูงกว่าคือ เท่ากับ $\text{Alpha} = .8554$ / $\text{Standardized item alpha} = .8572$ / $\text{Reliability Coefficients 8 item}$ รวมทั้งไม่พบว่าหากตัดข้อความใดอีกจะทำให้ค่าสหสัมพันธ์ของชุดคำถามนี้สูงขึ้น ดังนั้นในการพิจารณามาตรวัดนี้จึงใช้ข้อความเพียง 8 ข้อความที่เหลือ

ตารางที่ 8 : ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดทัศนคติ พฤติกรรมตลอดจนความถี่ หรือจำนวนการใช้สื่อภาษาอังกฤษ

ลำดับรหัสเลขที่ข้อความ ในแบบสอบถาม	Corrected item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
27	.3035	.9418
28	.6637	.9376
29	.7363	.9365
30	.7759	.9361
31	.6793	.9375
32	.6562	.9377
33	.7311	.9368
34	.5714	.9389
35	.5877	.9387
36	.6322	.9381
37	.4657	.9417
38	.6317	.9381

39	.6772	.9374
40	.6459	.9378
41	.5685	.9391
42	.6447	.9379
43	.7913	.9354
44	.7907	.9355
45	.5279	.9396
46	.6138	.9385
47	.6303	.9381
48	.5475	.9394

Reliability Coefficients 22 item

Alpha = .9408   Standardized item alpha = .9416

จากการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดทัศนคติ พฤติกรรมตลอดจนความถี่หรือจำนวนการใช้สื่อภาษาอังกฤษ อันจัดสร้างเป็นชุดคำถามที่ 2 นั้น ซึ่งมีข้อความในแบบสอบถามที่ใช้ในการวัดเรื่องนี้ทั้งหมด 22 ข้อความ พบว่าทั้ง 22 ข้อความมีค่าความสัมพันธ์กันในระดับที่สูงมากสามารถยอมรับได้ตามเกณฑ์ทางสถิติ คือ .9408 และมีทิศทางเป็นบวกในทุกข้อความ แสดงว่าข้อความมีการวัดไปในเรื่องเดียวกัน แต่หากพิจารณาในลำดับรหัสเลขที่ข้อความในแบบสอบถามที่ 27 และ 37 แล้วจะพบว่าถ้าตัดข้อความในข้อดังกล่าวทิ้งไม่นำมาพิจารณา ก็จะทำให้ค่าความสัมพันธ์ของทั้งชุดคำถามมีมากขึ้นอีก อันหมายถึงความเชื่อมั่นจะยิ่งมากขึ้นด้วย ดังนั้นผู้จัดทำการศึกษาวิจัยจึงได้ตัดข้อความดังกล่าวออก ซึ่งได้ผลในค่าความสัมพันธ์จากชุดข้อความที่เหลือเป็นค่าที่สูงกว่าคือเท่ากับ Alpha = .9429 / Standardized item alpha = .9439 / Reliability Coefficients 20 item รวมทั้งไม่พบว่าหากตัดข้อความใดอีกจะทำให้ค่าสหสัมพันธ์ของชุดคำถามนี้สูงขึ้น ดังนั้นในการพิจารณามาตรวัดนี้จึงใช้ข้อความเพียง 20 ข้อความที่เหลือ

ตารางที่ 9 : ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดพฤติกรรมการบริโภคของเยาวชนไทย
ในรูปแบบสังคมตะวันตก

ลำดับรหัสเลขที่ข้อคำถาม ในแบบสอบถาม	Corrected item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
60	.3978	.8461
61	.3396	.8397
62	.3967	.8379
63	.2847	.8416
64	.4038	.8373
65	.4898	.8333
66	.5496	.8311
67	.5512	.8303
68	.5506	.8303
69	.5919	.8281
70	.3685	.8391
71	.6115	.8264
72	.4851	.8332
73	.4549	.8373
74	.3941	.8378
75	.3482	.8393
76	.3945	.8376
77	.4319	.8361
78	.3748	.8383

Reliability Coefficients 19 item

Alpha = .8432

Standardized item alpha = .8531

จากการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดพฤติกรรมการบริโภคของเยาวชนไทย ในรูปแบบ สังคมตะวันตก อันจัดสร้างเป็นชุดคำถามที่ 3 นั้น ซึ่งมีข้อความในแบบสอบถามที่ใช้ในการวัดเรื่องนี้ ทั้งหมด 19 ข้อความ พบว่าทั้ง 19 ข้อความมีค่าความสัมพันธ์กันในระดับที่สูงสามารถยอมรับได้ ตามเกณฑ์ทางสถิติ คือ .8432 และมีทิศทางเป็นบวกในทุกข้อความ แสดงว่าข้อความมีการวัดไปใน เรื่องเดียวกัน แต่หากพิจารณาในลำดับรหัสเลขที่ข้อความในแบบสอบถามที่ 60 แล้ว จะพบว่า ถ้าตัดข้อความในข้อดังกล่าวทิ้งไม่นำมาพิจารณา ก็จะทำให้ค่าความสัมพันธ์ของชุดคำถามในชุดนี้มี มากขึ้นอีก อันหมายถึงความเชื่อมั่นจะยิ่งมากขึ้นด้วย ผู้จัดทำการศึกษาวิจัยจึงได้ทำการตัดข้อความ ดังกล่าวออกได้ผลในค่าความสัมพันธ์จากชุดข้อความที่เหลือเป็นค่าที่สูงกว่าค่าความสัมพันธ์เดิม โดยมีค่าเท่ากับ $\text{Alpha} = .8432$ / $\text{Standardized item alpha} = .8531$ / $\text{Reliability Coefficients 18 item}$ รวมทั้งไม่พบว่าหากตัดข้อความใดอีกจะทำให้ค่าสหสัมพันธ์ของชุดคำถามนี้ สูงขึ้น ดังนั้นในการพิจารณามาตรวัดนี้จึงใช้ข้อความเพียง 18 ข้อความที่เหลือ

หนึ่งในชุดของมาตรวัดเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคของเยาวชนไทยในรูปแบบสังคมตะวันตก ข้างต้น ที่มีจำนวนข้อความทั้งสิ้น 19 ข้อความ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้นำข้อความบางส่วนมาดัด แปลง โดยมีที่มาจากแบบสอบถามในงานวิจัยของ ชูลีพร เวงศักดิ์โสภาคย์ ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกและการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกของวัยรุ่นไทยใน กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ข้อความที่นำมาดัดแปลงนั้นมีจำนวนทั้งสิ้น 11 ข้อคำถาม ได้แก่ ข้อคำถามจาก ลำดับรหัสเลขที่ในแบบสอบถามตั้งแต่รหัสเลขที่ 61 ถึง 71 อันสามารถวัดเรื่องที่ต้องการได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้สามารถสังเกตได้จากค่าความสัมพันธ์

ตารางที่ 10 : ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดการรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่

ลำดับรหัสเลขที่ข้อความ ในแบบสอบถาม	Corrected item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
14	.4315	.7278
15	.5033	.7198
16	.4213	.7312
17	.5070	.7165
18	.2857	.7514

19	.4283	.7301
20	.3498	.7407
21	.3637	.7365
22	.2812	.7479
23	.5264	.7177
24	.3848	.7338

Reliability Coefficients 11 item

Alpha = .7506   Standardized item alpha = .7625

จากการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดการรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ อันจัดสร้างเป็นชุดคำถามที่ 4 นั้น ซึ่งมีข้อความในแบบสอบถามที่ใช้ในการวัดเรื่องนี้ทั้งหมด 11 ข้อความ พบว่าทั้ง 11 ข้อความ มีค่าความสัมพันธ์กันในระดับสามารถพอที่จะยอมรับได้ตามเกณฑ์ทางสถิติ คือ .7506 และมีทิศทางเป็นบวกในทุกข้อความ แสดงว่าข้อความมีการวัดไปในเรื่องเดียวกัน แต่หากพิจารณาในลำดับรหัสเลขที่ข้อความในแบบสอบถามที่ 18 จะพบว่าถ้าตัดข้อความในข้อดังกล่าวทิ้งไม่นำมาพิจารณาก็จะทำให้ค่าความสัมพันธ์ของชุดคำถามมีมากขึ้นอีก อันหมายถึงความเชื่อมั่นต่อมาตรวัดชุดนี้ก็จะยิ่งมากขึ้นด้วย ผู้จัดทำการศึกษาวิจัยจึงได้ตัดข้อความดังกล่าวออก แล้วได้ผลในค่าความสัมพันธ์จากชุดข้อความที่เหลือเป็นค่าที่สูงกว่าคือเท่ากับ Alpha = .7514 / Standardized item alpha = .7597 / Reliability Coefficients 10 item รวมทั้งไม่พบว่าหากตัดข้อความใดอีกจะทำให้ค่าสหสัมพันธ์ของ ชุดคำถามนี้สูงขึ้น ดังนั้นในการพิจารณามาตรวัดนี้จึงใช้ข้อความเพียง 10 ข้อความที่เหลือ

ตารางที่ 11 : ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดพฤติกรรมเชิงเปรียบเทียบระหว่าง
วัฒนธรรมตะวันตกกับวัฒนธรรมไทย

ลำดับรหัสเลขที่ข้อความ ในแบบสอบถาม	Corrected item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
49	.1778	.7645
50	.4592	.7347

51	.3925	.7422
52	.5063	.7247
53	.6325	.6990
54	.4795	.7293
55	.3405	.7515
56	.3497	.7483
57	.5703	.7116

Reliability Coefficients 9 item

Alpha = .7580   Standardized item alpha = .7483

ทั้งนี้จากการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัด พฤติกรรมเชิงเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมตะวันตกกับวัฒนธรรมไทย อันจัดสร้างเป็นชุดคำถามที่ 5 นั้น ซึ่งมีข้อความในแบบสอบถามที่ใช้ในการวัดเรื่องนี้ทั้งหมด 9 ข้อความ พบว่าทั้ง 9 ข้อความ มีค่าความสัมพันธ์กันในระดับที่สามารถพอจะยอมรับได้ตามเกณฑ์ทางสถิติ คือ .7580 และมีทิศทางเป็นบวกในทุกข้อความ แสดงว่าข้อความมีการวัดไปในเรื่องเดียวกัน แต่หากพิจารณาในลำดับรหัสเลขที่ข้อคำถามในแบบสอบถามที่ 49 แล้ว จะพบว่าถ้าตัดข้อความในข้อดังกล่าวทิ้งไม่นำมาพิจารณา ก็จะทำให้ค่าความสัมพันธ์ของชุดคำถามมีมากขึ้นอีก อันหมายถึงความเชื่อมั่นจะยิ่งมากขึ้นด้วย ผู้จัดทำการศึกษาวิจัยจึงได้ตัดข้อความดังกล่าวออกแล้วได้ผลในค่าความสัมพันธ์จากชุดข้อคำถามที่เหลือเป็นค่าที่สูงกว่าคือเท่ากับ Alpha = .7645 / Standardized item alpha = .7664 / Reliability Coefficients 9 item รวมทั้งไม่พบว่าหากตัดข้อความใดอีกจะทำให้ค่าสหสัมพันธ์ของชุดคำถามนี้สูงขึ้น ดังนั้นในการพิจารณามาตรวัดนี้จึงใช้ข้อความเพียง 9 ข้อความที่เหลือ

ตารางที่ 12 : ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดพฤติกรรมในเชิงวัฒนธรรมตะวันตก

ลำดับรหัสเลขที่ข้อคำถาม ในแบบสอบถาม	Corrected item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
79	.6420	.8699
80	.8061	.8499

81	.7456	.8557
82	.4827	.8804
83	.7090	.8593
84	.6159	.8691
85	.6119	.8714
86	.6245	.8693

Reliability Coefficients 8 item

Alpha = .8807   Standardized item alpha = .8852

ทั้งนี้จากการทดสอบความเชื่อมั่นของมาตรวัดพฤติกรรมในเชิงวัฒนธรรมตะวันตก อันจัดสร้างเป็นชุดคำถามที่ 6 นั้น ซึ่งมีข้อความในแบบสอบถามที่ใช้ในการวัดเรื่องนี้ทั้งหมด 8 ข้อความ พบว่าทั้ง 8 ข้อความ มีค่าความสัมพันธ์กันในระดับที่สามารถพอจะยอมรับได้ตามเกณฑ์ทางสถิติ คือ .8807 และมีทิศทางเป็นบวกในทุกข้อความแสดงว่าข้อความมีการวัดไปในเรื่องเดียวกัน ตลอดจนเมื่อทำการพิจารณาค่าความสัมพันธ์ในแต่ละข้อกับค่าสหสัมพันธ์ของชุดคำถามแล้ว ไม่พบว่าหากตัดข้อความใดข้อความหนึ่งทิ้งแล้วจะทำให้ค่าความสัมพันธ์ของชุดคำถามนี้มีค่าสูงขึ้น ดังนั้นในการพิจารณามาตรวัดนี้จึงใช้ข้อความทั้งหมด 8 ข้อความ

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาและใช้การวัดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ พฤติกรรมเป็นสำคัญ ซึ่งในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์นี้มีปัจจัยอีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือ ในเรื่องของระยะเวลาในการเก็บข้อมูล สืบเนื่องมาจากการวัดทัศนคติและพฤติกรรมนั้น มีผลโดยตรงกับสถานการณ์หรือปรากฏการณ์ทางสังคมในช่วงขณะนั้นๆ ด้วยว่าจะส่งผลต่อกระแสมโนมเป็นอย่างไร ซึ่งกลุ่มประชากรตัวอย่างของผู้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ก็มีความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้รวดเร็วเช่นกันโดยเฉพาะในเรื่องของกระแสมโนมในเรื่องต่างๆ ถึงแม้ว่าบางกระแสมโนมยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องเช่นความสงสัยและเป็นที่มาของปัญหาการวิจัยครั้งนี้ หากแต่ในระยะเวลาของการเก็บข้อมูลนั้นมีเหตุการณ์ทางสังคมใดๆ เกิดขึ้น ก็จะสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมนั้นได้ อันเป็นผลอย่างยิ่งต่อการชี้วัดในเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมที่ต้องคำนึงถึง การใช้เวลาในการลงเก็บ

ข้อมูลจากแบบสอบถามจึงไม่ควรใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน เพราะช่วงระยะเวลาที่เริ่มแรกเก็บข้อมูลกับระยะเวลาสิ้นสุดของการเก็บข้อมูลนั้น หากมีกระแสความนิยมใดๆ เกิดมีขึ้นขึ้นระหว่างกลางระยะเวลาดังกล่าว ก็จะสามารถทำให้ข้อมูลนั้นๆ เปลี่ยนแปลงและอาจไม่สามารถชี้วัดอะไรได้เลยก็เป็นได้ ทั้งนี้โดยทั่วไปในการเก็บข้อมูลจึงไม่ควรมีระยะเกินกว่า 1 สัปดาห์ เพื่อป้องกันปัญหาทางการวิจัยที่อาจเกิดขึ้นได้ดังกล่าว

ด้วยเหตุผลของการวิจัยข้างต้นในเรื่องของการเก็บแบบสอบถามจึงเป็นข้อจำกัดทางการวิจัยที่สำคัญ ประกอบกับความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ต้องมีจำนวนข้อความพอสมควรที่จะสามารถชี้วัดเรื่องเดียวกันได้ไม่มากหรือน้อยเกินไป เพื่อประโยชน์สูงสุดของการใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัยแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาวิจัยได้สร้างขึ้น ดังรายละเอียดที่กล่าวไว้ข้างต้นนั้น ถือว่าเป็นแบบสอบถามที่ต้องใช้ความสนใจและตั้งใจเป็นอย่างมากในการตอบแบบสอบถาม เพื่อความสมบูรณ์ของข้อคำตอบจากการทดสอบแบบสอบถามด้วยวิธี Pre-test นั้น ได้ทำการจับเวลาซึ่งสามารถคำนวณระยะเวลาเฉลี่ยของการตอบแบบสอบถามได้ว่า อยู่ในช่วงเวลา 10 – 15 นาทีโดยประมาณ ทั้งนี้หากมีการปรึกษาในข้อคำตอบของตนเองกับกลุ่มเพื่อน ก็จะได้ว่าแบบสอบถามนั้นไม่สมบูรณ์และไม่สามารถนำมาทำการศึกษาเป็นข้อมูลได้ เหตุเพราะผู้ทำการศึกษาวิจัยมีความต้องการข้อมูลจากวิธีการประเมินผลโดยตนเองเป็นหลักดังที่กล่าวมาแล้ว

เนื่องจากเงื่อนไขต่างๆ ข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาวิจัยมีความจำเป็นต้องใช้คณะผู้ร่วมทำงานในส่วนของงานแจกแบบสอบถาม เพราะข้อจำกัดของเวลาอันเป็นเงื่อนไขประการสำคัญทางการวิจัยและในการลงพื้นที่แต่ละครั้งการจัดเก็บต้องใช้เวลานาน ทั้งนี้จากระยะเวลาในการทำแบบสอบถามโดยเฉลี่ยและเงื่อนไขประการสุดท้ายที่ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้คำนึงถึงเป็นอย่างมากคือ ความต้องการข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ไม่ซ้ำซ้อนกันหรือไม่มีการจัดเก็บข้อมูลซ้ำในประชากรคนเดิม ดังนั้นวิธีการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จึงใช้วิธีเก็บข้อมูลที่มีความสอดคล้องกัน ทั้งในเรื่องของระยะเวลาและสถานที่ โดยวิธีการดังกล่าวคือ การดำเนินการจัดเก็บพื้นที่ในวันและเวลาที่ติดต่อกันในส่วนพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางสื่อด้านนันทนาการในระดับสูง ได้แก่ บริเวณห้างสรรพสินค้า โดยการลงเก็บข้อมูลจากพื้นที่ศึกษากำหนดให้มีความกระจายทั่วเขตกรุงเทพมหานคร ฉะนั้นจึงเป็นเงื่อนไขและความเป็นไปได้ว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างจะไม่ไปใช้บริการในพื้นที่แต่ละเขตที่ซ้ำซ้อนกันภายในวันเดียว ด้วยเหตุจำเพาะของแต่ละพื้นที่ที่มีความห่างของระยะทางที่ไกลพอสมควร ส่วนการเก็บข้อมูลแบบสอบถามก็เป็นระยะเวลาที่ติดต่อกัน ความเป็นไปได้ที่จะจัดเก็บประชากรตัวอย่างคนเดิมจึงมีความเป็นไปได้ที่น้อยมาก

อนึ่งการใช้คณะผู้ร่วมงานในการแจกแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้คัดเลือกบุคคลผู้มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องของการทำงานวิจัยในสาขาทางสังคมศาสตร์เป็นอย่างดี รวมทั้งมีการประชุมทำความเข้าใจในเงื่อนไขต่าง ๆ ประกอบกับวิธีการสังเกตรวบรวมแบบสอบถาม รวมทั้งในข้อคำถามแต่ละข้อในแต่ละชุดคำถาม วิธีการวัดในแต่ละชุดคำถาม ตลอดจนทดสอบแบบสอบถามกับคณะทำงานในเบื้องต้นจนเป็นที่เข้าใจอย่างดีก่อน เพื่อการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มประชากรตัวอย่างจะไปในลักษณะที่สมบูรณ์ ทั้งนี้ได้คัดเลือกคณะผู้ร่วมวิจัยในการแจกแบบสอบถามเป็นจำนวนทั้งสิ้น 12 คน จึงจะสามารถทำตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่งานศึกษาวิจัยครั้งนี้ระบุไว้ได้ หากผู้ทำการศึกษาวิจัยลงเก็บข้อมูลในการแจกแบบสอบถามเพียงผู้เดียว จากการคำนวณเวลาในเรื่องของการทำแบบสอบถามโดยเฉลี่ยแล้ว จะต้องใช้ระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 3 เดือน อันไม่ตรงตามเงื่อนไขและเป็นปัญหาในผลข้อมูลที่ได้มาจากการทำวิจัยฉบับนี้อย่างแน่นอน

เงื่อนไขอีกประการที่ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ตั้งไว้ คือ ได้คำนึงถึงความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ก่อนที่จะมีการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มประชากรตัวอย่าง จะได้ทำการขออนุญาตชี้แจงแบบสอบถามในเรื่องเกี่ยวกับ หัวข้อที่ต้องการสอบถามหรือชี้วัดและข้อคำถามต่างๆ รวมทั้งสถานที่ต้นสังกัดซึ่งได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นลำดับแรกก่อนดำเนินการแจกแบบสอบถาม หากกลุ่มประชากรตัวอย่างปฏิเสธหรือบ่ายเบี่ยงที่จะทำแบบสอบถามก็จะไม่ทำการทดสอบแบบสอบถามกับประชากรผู้นั้น เนื่องจากอาจได้ข้อมูลที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง หรือการตอบข้อคำถามแบบรีบทำให้เสร็จหรือตอบแบบส่งๆ ไป ซึ่งจะไม่สามารถวัดอะไรได้อย่างที่ต้องการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS / PC+ Version 7.5 ช่วยในการประมวลผลข้อมูลและจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อนำเสนอและสรุปผลการวิจัย เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลสนามโดยวิธีการสำรวจจากแบบสอบถาม อันเป็นข้อมูลเชิงปริมาณได้ทำการประมวลผลโดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อจัดหมวดหมู่และลักษณะพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายและสรุปลักษณะตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ทั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์หาค่าร้อยละเพื่อให้เห็นลักษณะข้อมูลเด่นชัดยิ่งขึ้น

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistic)

2.1 การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ (Reliability Coefficient Alpha) เพื่อทดสอบความน่าเชื่อถือของมาตรวัดค่าตัวแปร

2.2 การใช้ตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยมีการระบุจำนวนค่าของข้อมูลเป็นร้อยละ ทั้งนี้เพื่อทำการพรรณนาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การวิเคราะห์ขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้วิธีทาง Pearson Correlation เพื่อดูความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยพิจารณาระดับความสัมพันธ์ ดังนี้

- 0.80 – 1.00 มีความสัมพันธ์สูงมาก
- 0.60 – 0.79 มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง
- 0.40 – 0.59 มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
- 0.20 – 0.39 มีความสัมพันธ์น้อย
- 0.01 – 0.19 มีความสัมพันธ์น้อยมาก
- 0.00 ถือว่าไม่มีความสัมพันธ์หรือเป็นอิสระต่อกัน

2.4 การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Technique) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติโดยทำเพื่อทดสอบความเป็นอิสระ (Test of Independent) คือ ดูค่าแห่งความเป็นอิสระระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร เพราะตัวแปรที่ใช้เป็นระดับ Ordinal ซึ่งใช้สถิติ (Test of Significant) ไปด้วย เพื่อให้เป็นการวิจัยที่มีมาตรฐานทางสังคมศาสตร์ โดยให้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้หากค่าทางสถิติในการทดสอบไคสแควร์แล้วปรากฏผลว่ามีความสัมพันธ์กัน และยอมรับความสัมพันธ์ในระดับนัยสำคัญที่กำหนด จะทำการวิเคราะห์ระดับและทิศทางความสัมพันธ์ดังกล่าว โดยจะใช้วิธีการในการค่าทางสถิติวิธีการหาค่าแกมมา (Gamma) อีกชั้นหนึ่ง เพื่อดูระดับและทิศทางของความสัมพันธ์ดังกล่าว

วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีทางมานุษยวิทยา

นอกจากนี้ในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ยังใช้วิธีการทางมานุษยวิทยา ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จากประชากรตัวอย่าง โดยทำการสัมภาษณ์ประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดขนาดประชากรไว้จำนวนทั้งสิ้น 10 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นวิธีการตรวจสอบในสภาพความเป็นจริงอีกด้านหนึ่งที่ว่า มีการสร้างอัตลักษณ์และ / หรือมีการดำรงอัตลักษณ์ของกลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นอย่างไรร “โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายอย่างแต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้ให้ข่าวสำคัญ” (งามพิศ สัตย์สงวน, 2542 : 138) ทั้งนี้ในการคัดเลือกประชากรตัวอย่างที่จะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้น ต้องมีคุณสมบัติของการเป็นประชากรตัวอย่างแบบสมบูรณ์ คือ ประชากรตัวอย่างต้องมีประสบการณ์การใช้สื่อภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องและปัจจุบันอาศัยอยู่ในบริเวณเขตกรุงเทพมหานครเป็นสำคัญ

อนึ่งเนื่องจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้นต้องมีความสัมพันธ์กับผู้ให้ข่าวสำคัญ เพื่อให้เกิดการไว้นใจเชื่อใจอันนำมาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้อง และตรงกับความต้องการรวมทั้งประเด็นของการวิจัยในครั้งนี้ สำหรับการสุ่มเลือกประชากรตัวอย่างในแบบนี้ จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโพลเทคนิก (Snowball Technique) คือ การสรรหามุขหรือกลุ่มบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลที่ต้องการและยังทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะผู้วิจัยไปยังบุคคลอื่นๆ ต่อไป

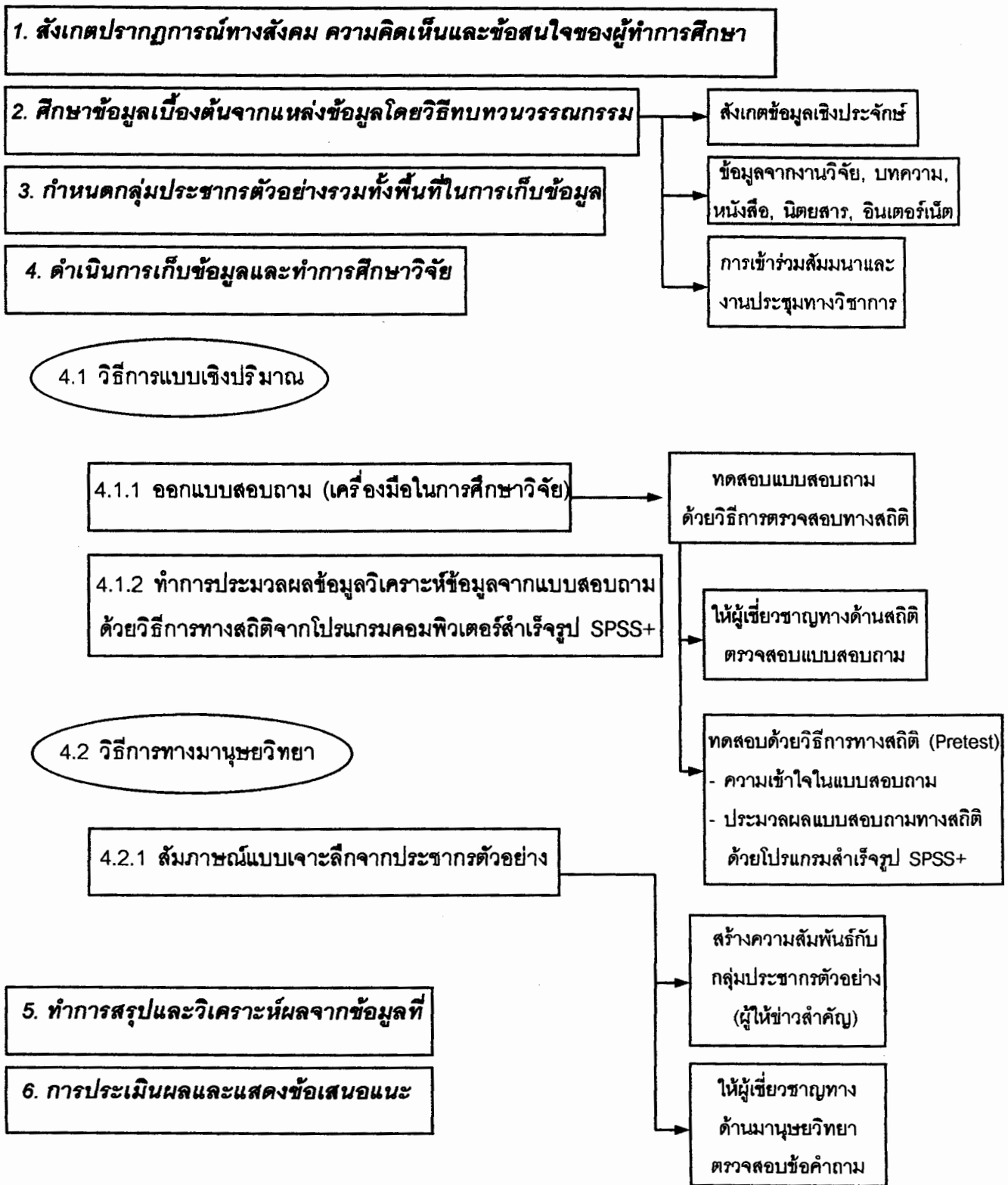
ทั้งนี้การเข้าไปทำความรู้จักชั้นเริ่มแรกกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนันทนาการที่ต้องผ่านสื่อภาษาอังกฤษ ได้แก่ การแสดงคอนเสิร์ตของศิลปินตะวันตก โดยการทำความรู้จักและสัมภาษณ์ในเบื้องต้นก่อนแล้วจึงทำการขยายผลในลำดับขั้นต่อไป ในขั้นแรกก่อนจะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจะใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการจัดสนทนากลุ่มเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในเบื้องต้น รวมถึงการสอบถามข้อมูลในกลุ่มเพื่อนของผู้ถูกสัมภาษณ์ อนึ่ง “การสนทนากลุ่ม คือ การรวบรวมข้อมูลแบบการนั่งสนทนากันกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในลักษณะการ “จับเข่าคุยกัน” ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลนี้ได้จากการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ผู้สนใจศึกษาได้กำหนดไว้ โดยถือหลักว่า ผู้ให้ข้อมูลนี้ได้จากการคัดเลือกตามหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่ผู้สนใจศึกษาได้กำหนดไว้ โดยถือหลักว่า ผู้ให้ข้อมูลเหล่านี้เป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์และเกี่ยวข้องกับประเด็นที่นักวิจัยสนใจศึกษา และคาดว่าจะเป็นกลุ่มบุคคลที่ให้เนื้อหาสาระในการศึกษาได้ละเอียดและดีที่สุด ดังนั้นการสนทนากลุ่มจึงเกิดขึ้นจากการให้มีการนั่งสนทนากันระหว่างนักวิจัยกับกลุ่มคน

ที่เป็นผู้รู้ (Key Informants) ที่ควรจะมีลักษณะต่างๆ ตลอดจนภูมิหลัง ที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด สำหรับเหตุผลที่สำคัญที่ต้องให้มีภูมิหลังหรือคุณลักษณะต่างๆ เหมือนกันดังที่ได้กล่าว อีกเหตุผลหนึ่ง ก็คือเพื่อต้องการที่จะแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดการครอบงำทางปัญญา หรือความคิดของผู้เข้าร่วมกลุ่ม สันทนาด้วยตนเอง" (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ, 2540 : 66) หลังจากนั้นจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบ เจาะลึกเพื่อขยายผลและตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาอีกครั้งหนึ่ง

โดยการเก็บข้อมูลทั้งสองรูปแบบ คือ เชิงปริมาณและวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา จะถูกนำ ข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาประมวลและวิเคราะห์ผล เพื่อนำมาพิสูจน์สมมติฐานที่ตั้งไว้ในการศึกษาวิจัยว่า ได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธข้อสมมติฐาน

อนึ่งในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัยได้นำแนวคิดประการสำคัญที่เกี่ยวกับการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบ (Systematic Interviewing) ซึ่งเป็นวิธีการสัมภาษณ์ที่สามารถได้ ข้อมูลที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ งามพิศ สัตย์สงวน ได้อธิบายว่า " โดยทั่วไปการ สัมภาษณ์ที่เป็นทางการมักจะไม่ค่อยราบรื่น มักเต็มไปด้วยความลังเล การหลอกลวงและความ เข้าใจผิดต่างๆ ลองสมมติได้ว่า ถ้าเราถูกสัมภาษณ์เปรียบเทียบกับคนที่เราคุยกับเพื่อนๆ จะเห็น ความแตกต่างกันมากใน 2 สถานการณ์ดังกล่าว ด้วยเหตุผลดังกล่าว นักมานุษยวิทยามักชอบ แนวทางการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการมากกว่า โดยนักมานุษยวิทยามีชุดของหัวข้อที่พยายาม ใส่ลงไปในช่วงการสนทนากับชาวบ้านอย่างเป็นธรรมชาติ และมักถามหัวข้อหนึ่งๆ ในหลาย หนทางต่างๆ กันจนกระทั่งแน่ใจได้ว่าไม่ถูกเข้าใจผิดและได้ข้อมูลที่ต้องการ การถามคำถามเดียวกัน ในโอกาสต่างๆ กันตลอดเวลาทำการวิจัย โดยมีข้อสมมติฐานว่าไม่มีใครสามารถพูดโกหกได้ตลอด เวลานั้น เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลที่ได้หรืออาจปลอดภัยจากการ ถูกหลอกลวงได้ " (งามพิศ สัตย์สงวน, 2542 : 148) ดังนั้นในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัย จึงได้ตั้งประเด็นสำคัญต่างๆ ในการสัมภาษณ์ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบริโภคของเยาวชน วัยรุ่นไว้ดังนี้คือ 1) เรื่องของการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ 2) อิทธิพลของสื่อมวลชน 3) อิทธิพลการ แพร่ขยายของภาษาอังกฤษ 4) อิทธิพลของโลกาภิวัตน์ 5) การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ซึ่งทั้ง 5 ประเด็นคำถามดังกล่าว จะใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็น ทัศนคติและการ แสดงพฤติกรรมของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ในระเบียบวิธีการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ สรุปแนวทางการศึกษาออกมาเป็นรูปภาพ เพื่อถ่ายทอดการทำความเข้าใจในขั้นตอนระเบียบวิธีศึกษา วิจัยไว้ดังนี้

ขั้นตอนในการทำการศึกษาวิจัย

รูปภาพที่ 3 : ขั้นตอนในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 4

การพิสูจน์และการอภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกต่อพฤติกรรมบริโภคของเยาวชนไทย ผ่านสื่อภาษาอังกฤษ ซึ่งศึกษาเฉพาะกรณีเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยทางมานุษยวิทยา โดยในส่วนของการศึกษาเชิงปริมาณได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง ซึ่งได้มุ่งเน้นเฉพาะบุคคลที่เป็นเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 554 คน และใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 10 คน ทั้งนี้ในการศึกษาข้างต้นนอกจากกำหนดกลุ่มประชากรตัวอย่าง ที่เป็นเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานครเป็นสำคัญแล้ว การศึกษาในเรื่องสื่อภาษาอังกฤษได้ระบุชี้เฉพาะไปยังสื่อตัวอย่างที่ใช้ โดยมุ่งประเด็นสำหรับสื่อที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนันทนาการ ในส่วนมีความเชื่อมโยงกับศิลปิน นักร้องในฝั่งตะวันตกเท่านั้น

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลจากลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) และแสดงค่าข้อมูลเป็นค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 : ผลการพิสูจน์สมมติฐาน โดยพิสูจน์สมมติฐานและอภิปรายผลสมมติฐานในแต่ละข้อ โดยจะนำเสนอใน 3 รูปแบบ ได้แก่

2.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ

2.2 การหาค่าไคสแควร์ (Chi-Square Technique) เพื่อใช้พิจารณาถึงค่าความสัมพันธ์หรือความเป็นอิสระระหว่างตัวแปรทั้ง 2 ตัว ประกอบกับการกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Test of Significant) ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานของการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

2.3 การอภิปรายผลข้อมูล โดยทำการวิเคราะห์ผลข้อมูลที่ได้ในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

(ทั้งนี้ในการนำเสนอส่วนที่ 2 ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้จัดทำแผนภูมิข้อมูลจากสมมติฐาน เพื่อความชัดเจนและง่ายต่อการมองเห็นลักษณะข้อมูล โดยจัดทำไว้ในตอนท้ายของแต่ละการ พิสูจน์สมมติฐาน)

ส่วนที่ 3 : นำเสนอข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งนอกเหนือไปจากตัวแปรในสมมติฐาน พร้อมการวิเคราะห์ โดยจะนำเสนอในรูปแบบของการวิเคราะห์ผลเชิงพรรณนาประกอบแผนภูมิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลจากลักษณะทั่วไปของกลุ่มประชากร ตัวอย่าง ในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) และแสดงค่าข้อมูลเป็นค่าร้อยละ

ตารางที่ 13 : ค่าร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าร้อยละ
ชาย	265	47.8
หญิง	281	50.7
ไม่ระบุ	8	1.5
รวม	554	100.0

จากตารางที่ 13 สามารถอธิบายผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงจำนวนมากกว่าเพศชายเล็กน้อย โดยเพศหญิงที่มีจำนวนทั้งสิ้น 281 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 50.7 และเพศชายที่มีจำนวนทั้งสิ้น 265 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 47.8 สำหรับในงานศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เพิ่มข้อคำตอบในตัวเลือกรื่องเพศคือ ไม่ระบุ ซึ่งมีประชากรตัวอย่างใช้ข้อคำตอบนี้แสดงฐานะทางเพศ อันมีจำนวนทั้งสิ้น 8 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 1.5

หนึ่งในกลุ่มตัวอย่างประเภทที่ไม่ระบุเพศนั้น จากการสังเกตในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามครั้งนี้ ประชากรที่ส่วนหนึ่งจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ และมีความต้องการแสดงฐานะทางเพศของตนไม่ตรงกับลักษณะทางกายภาพตามเพศที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

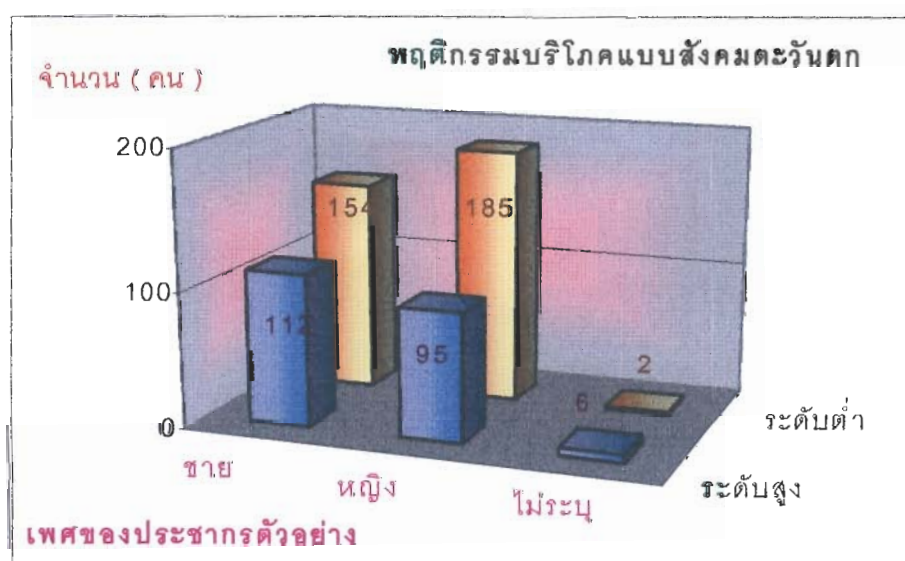
เมื่อนำข้อมูลประชากรทางเพศ มาทำการแจกแจงความถี่กับการแสดงพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตกแล้วสามารถแสดงเป็นตารางแจกแจงความถี่ได้ดังนี้

ตารางที่ 14 : เพศของกลุ่มประชากรกับการแสดงพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

เพศ	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
ชาย	112 [43.75 %]	154 [56.25 %]	266 [100 %]
หญิง	95 [33.9 %]	185 [66.1 %]	280 [100 %]
ไม่ระบุ	6 [75 %]	2 [25 %]	8 [100 %]
รวม	213 [39.1 %]	341 [60.9 %]	554 [100 %]

จากตารางข้อมูลการแจกแจงความถี่โดยรวม ระหว่างเพศกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกข้างต้น พบว่า อัตราเฉลี่ยของข้อมูลเป็นไปอย่างปกติไม่มีข้อมูลในกลุ่มใดที่ไปกระจุกตัวเป็นพิเศษ ทั้งนี้สังเกตจากร้อยละจากเพศชายและเพศหญิงเท่านั้น เนื่องจากเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่างขนาดใหญ่ในการทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แสดงผลได้ว่า เพศไม่มีผลต่อพฤติกรรมดังกล่าว

แผนภูมิที่ 1 : เพศกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ 15 : ค่าร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ค่าร้อยละ
15 ปี	9	1.6
16 ปี	13	2.3
17 ปี	66	11.9
18 ปี	143	25.7
19 ปี	99	17.9
20 ปี	74	13.4
21 ปี	62	11.2
22 ปี	33	6.0
23 ปี	22	4.0
24 ปี	33	6.0
รวม	554	100.0

จากตารางที่ 15 แสดงผลได้ว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับช่วงอายุระหว่าง 18-19 ปี โดยเปรียบเทียบจากค่าร้อยละจากประชากรตัวอย่างทั้งหมด ค่าร้อยละจะสูงในช่วงอายุดังกล่าว คือ มีค่าร้อยละเท่ากับ 25.7 และ 17.9 ตามลำดับอายุข้างต้น ทั้งนี้ในช่วงอายุดังกล่าวจะเป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และกำลังจะเข้าศึกษาต่อในระดับสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้เป็นผลจากการลงเก็บข้อมูลแบบสอบถามในพื้นที่ ที่ทางทบวงมหาวิทยาลัยจัดเป็นพื้นที่บริเวณสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาด้วย

สำหรับพื้นที่ที่มีประชากรตัวอย่าง ที่เก็บข้อมูลแบบสอบถามมาได้เป็นจำนวนค่อนข้างมากกว่าในช่วงระดับอายุอื่นๆ อาจมีสาเหตุมาจากในวันและเวลาของการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแบบสอบถามนั้น คือ ช่วงเวลาที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 17-18 ปี ต้องเดินทางมาสมัครสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ในพื้นที่ของการเก็บข้อมูลด้วยได้แก่ บริเวณศาลาพระแก้ว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบกับบริเวณสยามสแควร์, อนุสาวรีย์ และเซ็นทรัลลาดพร้าว ที่เป็นพื้นที่ศึกษาเก็บข้อมูลก็จะมีกลุ่มนักเรียนดังกล่าวมาเดินหรือนัดหมายกันอยู่ อันสืบเนื่องจากกิจกรรมข้างต้น จึงอาจเป็นผลให้มีข้อมูลจากกลุ่มช่วงอายุดังกล่าวที่สูงกว่าช่วงอายุอื่นๆ ได้

ทั้งนี้ในเรื่องของอายุของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ผู้ทำการศึกษาวิจัยจะไม่นำมาแสดงผลเป็นตารางเปรียบเทียบกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก เนื่องจากได้จัดเป็นช่วงอายุในวัยเดียวกันคือ เยาวชนวัยรุ่น ซึ่งผู้ทำการศึกษาวิจัยจัดให้เป็นกลุ่มเดียวกันทั้งหมด หากแต่การจับเก็บข้อมูลจำเป็นต้องมีการแสดงผล และมีข้อคำถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามนั้นๆ แสดงข้อมูลทางประชากรของตนเองลงไป เพราะต้องการตรวจสอบว่าผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในช่วงอายุของเยาวชนวัยรุ่นหรือไม่ รวมทั้งอยู่ในสัดส่วนอายุใดเพื่อกระจายข้อมูลการเก็บให้ทั่วถึงกับช่วงอายุที่ได้กำหนดไว้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 16 : ค่าร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (ทั้งนี้หักค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัยแล้ว)

ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ค่าร้อยละ
น้อยกว่า 500 บาท	28	5.1
500 – 1,500 บาท	47	8.5
1,501 – 3,000 บาท	146	26.4
3,001 – 4,500 บาท	99	17.9
4,501 – 6,000 บาท	116	20.8
6,001 – 7,500 บาท	39	7.0
7,501 – 9,000 บาท	32	5.8
9,001 – 10,000 บาท	16	2.9
10,000 บาท ขึ้นไป	31	5.6
รวม	554	100.0

จากตารางที่ 16 แสดงผลได้ว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีรายได้ที่จัดอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง คือประมาณ 1,501 – 6,000 บาท ทั้งนี้สังเกตได้จากการเปรียบเทียบค่าร้อยละจากข้อมูลทั้งหมด ที่ค่อนข้างกระจุกตัวอยู่ในช่วงดังกล่าวได้แก่ ค่าร้อยละ 26.4 , 17.9 และ 20.8 ตามช่วงของระดับรายได้ตามลำดับ

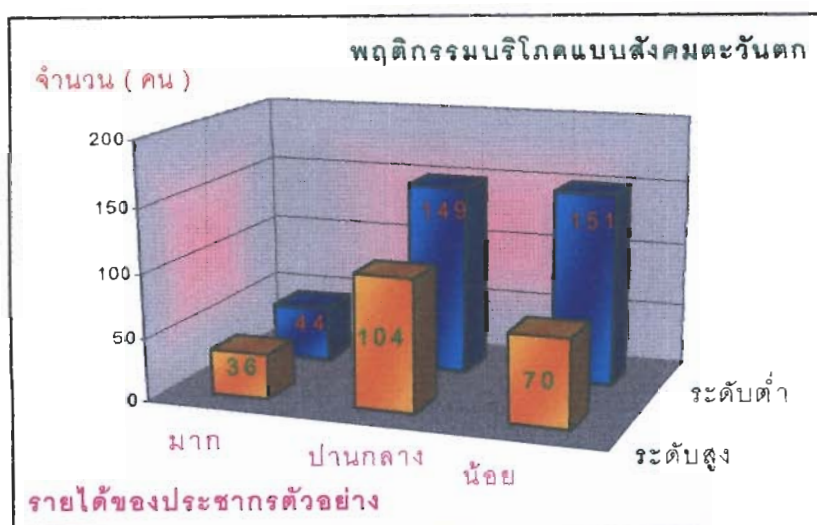
เมื่อนำข้อมูลประชากรในเรื่องรายได้ มาทำการแจกแจงความถี่กับการแสดงพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกแล้วสามารถแสดงเป็นตารางแจกแจงความถี่ได้ดังนี้

ตารางที่ 17 : รายได้ของกลุ่มประชากรตัวอย่างกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

ระดับรายได้	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
ระดับสูง 7,501 - 10,000 บาทขึ้นไป	36 [44.9 %]	44 [55.1 %]	80 [100 %]
ระดับปานกลาง 3,001 - 7,500 บาท	104 [41.1 %]	149 [58.9 %]	253 [100 %]
ระดับต่ำ น้อยกว่า 500 - 3,000 บาท	70 [31.7 %]	151 [68.3 %]	221 [100 %]
รวม	210 [37.9 %]	344 [62.1 %]	554 [100 %]

จากตารางข้อมูลการแจกแจงความถี่โดยรวม ระหว่างเรื่องรายได้กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกข้างต้น พบว่า อัตราเฉลี่ยของข้อมูลเป็นไปอย่างปกติไม่มีข้อมูลในกลุ่มใดที่ไปกระจุกตัวเป็นพิเศษ ยกเว้นในส่วนของผู้ที่มีรายได้ระดับต่ำ ซึ่งสามารถแสดงผลได้กลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีรายได้ในระดับต่ำนั้นส่วนมาก จะมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกต่ำตามไปด้วยโดยสังเกตจากค่าร้อยละในระดับประเภทเดียวกันที่มีความแตกต่างกันมาก

แผนภูมิที่ 2 : รายได้กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ 18 : ค่าร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามที่มาของรายได้

ที่มาของรายได้	จำนวน	ค่าร้อยละ
ผู้ปกครอง	467	84.3
การทำงาน	62	11.2
อื่นๆ	25	4.5
รวม	554	100.0

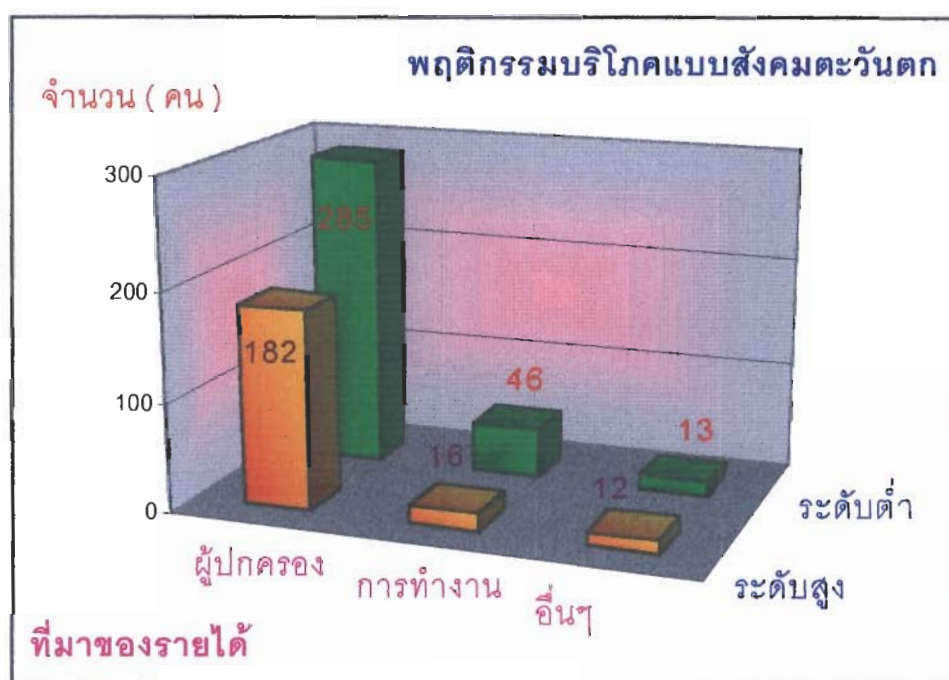
จากตารางที่ 18 สามารถอภิปรายผลได้ว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนมากได้รับรายได้จากผู้ปกครอง คือ มีจำนวน 467 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 84.3 ทั้งนี้กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ยังคงเป็นเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยของการศึกษา ยังไม่ได้ทำงาน รายได้ที่มีจึงเป็นรายได้จากผู้ปกครอง

ตารางที่ 19 : ที่มาของรายได้กลุ่มประชากรตัวอย่างกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

ที่มาของรายได้	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
ผู้ปกครอง	182 [38.9 %]	285 [61.1 %]	467 [100 %]
การทำงาน	16 [25.8 %]	46 [74.2 %]	62 [100 %]
อื่นๆ	12 [47.8 %]	13 [52.2 %]	25 [100 %]
รวม	210 [37.9 %]	344 [62.1 %]	554 [100 %]

จากตารางข้อมูลการแจกแจงความถี่โดยรวม ระหว่างเรื่องที่มาของรายได้กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกข้างต้น พบว่า อัตราเฉลี่ยของข้อมูลเป็นไปอย่างปกติไม่มีข้อมูลในกลุ่มใดที่ไปกระจุกตัวเป็นพิเศษ สามารถแสดงผลได้ว่า ที่มาของรายได้ไม่มีผลต่อพฤติกรรมดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดีหากพิจารณาในกลุ่มข้อมูลของประชากรตัวอย่าง ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกแล้ว จะสังเกตได้ว่าอยู่ในกลุ่มที่มีรายได้จากผู้ปกครองเป็นส่วนมากและพบว่ากลุ่มที่มีรายได้มาจากการทำงานนั้นส่วนมากจะมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ

แผนภูมิที่ 3 : ที่มาของรายได้กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ 20 : ค่าร้อยละของประชากรตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนาเดิม

ภูมิลำเนาเดิม	จำนวน	ค่าร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	427	77.1
ต่างจังหวัด	127	22.9
ต่างประเทศ	0	0
รวม	554	100.0

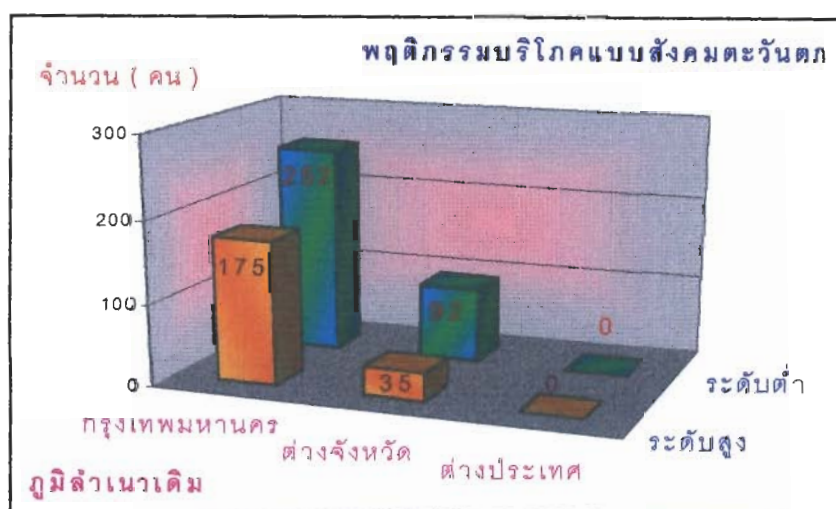
จากตารางที่ 20 สามารถอภิปรายผลได้ว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นส่วนใหญ่ คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 427 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 77.1 และในส่วนที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัดมีจำนวนทั้งสิ้น 127 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 22.9

ตารางที่ 21 : ภูมิลำเนาของกลุ่มประชากรตัวอย่างกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

ภูมิลำเนา	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
กรุงเทพมหานคร	175 [40.8 %]	252 [59.2 %]	427 [100 %]
ต่างจังหวัด	35 [27.6 %]	92 [72.4 %]	127 [100 %]
ต่างประเทศ	0 0	0 0	0 0%
รวม	210 [37.9 %]	344 [62.1 %]	554 [100 %]

จากตารางข้อมูลการแจกแจงความถี่โดยรวม ระหว่างเรื่องภูมิลำเนา กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกข้างต้น พบว่า อัตราเฉลี่ยของข้อมูลเป็นไปอย่างปกติไม่มีข้อมูลในกลุ่มใดที่ไปกระจุกตัวเป็นพิเศษ พิจารณาจากค่าร้อยละข้างต้นพบว่าในกลุ่มที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัดนั้นประชากรตัวอย่างในกลุ่มดังกล่าว จะมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากความสัมพันธ์ที่มีอยู่กับภูมิลำเนาเดิมที่สินค้าหรือแหล่งบริโภคทางตะวันตกยังไม่เข้าไปครอบงำหรือมีอิทธิพลมากนัก

แผนภูมิที่ 4 : ภูมิลำเนาเดิมกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ 22 : จำแนกระดับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของเพื่อนสนิทประชากรตัวอย่าง

พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของเพื่อนสนิท	จำนวน	ค่าร้อยละ
ระดับสูง	382	69.0
ระดับปานกลาง	155	28.0
ระดับต่ำ	17	3.1
รวม	554	100.0

จากตารางที่ 22 สามารถอภิปรายผลได้ว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีเพื่อน ซึ่งมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกที่จัดอยู่ในระดับสูง คือ มีจำนวน 382 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 69.0 และอยู่ในระดับปานกลาง 155 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 28.0 และในระดับต่ำมีจำนวน 17 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 3.1

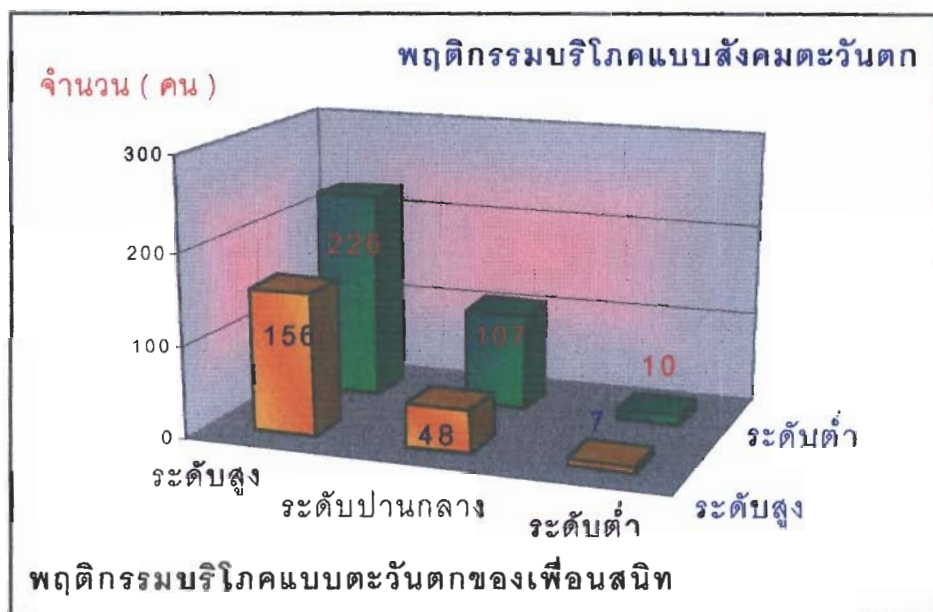
ตารางที่ 23 : พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของเพื่อนสนิทกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของตนเอง

พฤติกรรมบริโภคแบบตะวันตกของเพื่อนสนิท	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
ระดับสูง	156 [40.6 %]	226 [59.4 %]	382 [100 %]
ระดับปานกลาง	48 [31.0 %]	107 [69.0 %]	155 [100 %]
ระดับต่ำ	7 [41.2 %]	10 [58.8 %]	17 [100 %]
รวม	210 [37.9 %]	344 [62.1 %]	554 [100 %]

จากตารางข้อมูลการแจกแจงความถี่โดยรวม ระหว่างเรื่องพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของเพื่อนสนิทกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของตนเองข้างต้น พบว่า อัตรา

เฉลี่ยของข้อมูลเป็นไปอย่างปกติไม่มีข้อมูลในกลุ่มใดที่ไปกระจุกตัวเป็นพิเศษ สืบเนื่องจากการพิจารณาค่าร้อยละระหว่างกลุ่มที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกระดับสูงและระดับต่ำ

แผนภูมิที่ 5 : พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของเพื่อนสนิทกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ 24 : จำนวนเพื่อนที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของประชากรตัวอย่าง

จำนวนเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก	จำนวน	ค่าร้อยละ
จำนวนมาก	273	49.3
จำนวนปานกลาง	151	27.3
จำนวนน้อย	130	23.4
รวม	554	100.0

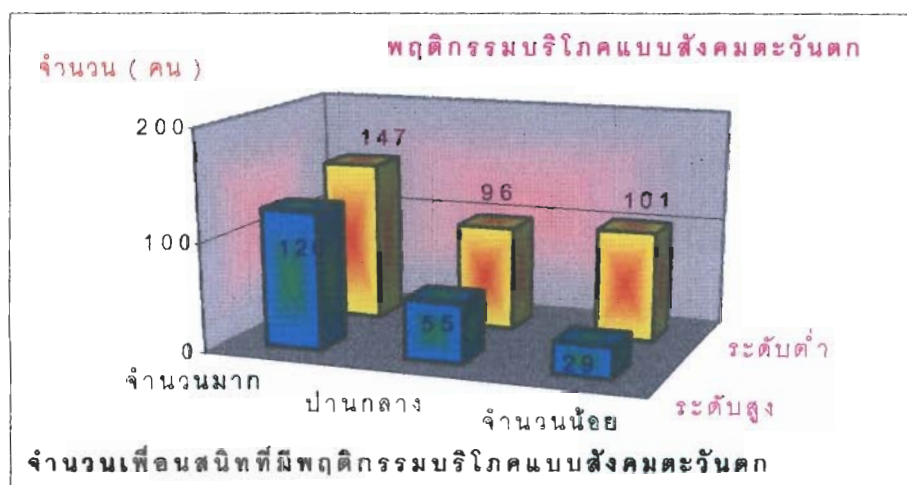
จากตารางที่ 24 สามารถอภิปรายผลได้ว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีจำนวนเพื่อนสนิท ซึ่งมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกอยู่ในจำนวนมาก คือ มีจำนวน 273 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 49.3 และจำนวนปานกลาง 151 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 27.3 และจำนวนน้อยมีจำนวน 130 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 23.4

ตารางที่ 25 : จำนวนเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตกกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตกของตนเอง

จำนวนเพื่อนสนิทที่มี พฤติกรรมแบบสังคมนะวันตก	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
จำนวนมาก	126 [46.2 %]	147 [53.8 %]	273 [100 %]
ปานกลาง	55 [36.4 %]	96 [63.6 %]	151 [100 %]
จำนวนน้อย	29 [21.9 %]	101 [78.1 %]	130 [100 %]
รวม	210 [37.9 %]	344 [62.1 %]	554 [100 %]

จากตารางข้อมูลการแจกแจงความถี่โดยรวม ระหว่างเรื่องจำนวนเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตกกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตกของตนเองข้างต้น พบว่า อัตราเฉลี่ยของข้อมูลเป็นไปอย่างปกติไม่มีข้อมูลในกลุ่มใดที่ไปกระจุกตัวเป็นพิเศษ สังเกตจากการพิจารณาค่าร้อยละระหว่างกลุ่มที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตกระดับสูง

แผนภูมิที่ 6 : จำนวนเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตกกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตกของประชากรตัวอย่าง

อภิปรายผลในส่วนที่หนึ่งจากข้อมูลทั่วไปทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

จากการตารางแจกแจงความถี่และการแสดงค่าร้อยละข้างต้น โดยการเปรียบเทียบของตัวแปรต่างๆ กับพฤติกรรมกรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกโดยรวม พบว่า ไม่มีตัวแปรใดที่แสดงค่าข้อมูลในลักษณะที่กระจุกตัว ซึ่งเป็นผลทำให้ต้องพิจารณาในความสัมพันธ์ของตัวแปรดังกล่าวอย่างชัดเจน ทั้งนี้สังเกตจากระดับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูงและระดับต่ำที่ในแต่ละตัวแปรได้แบ่งหมวดหมู่ไว้นั้นข้อมูลจะมีการกระจายทั้งสองระดับ

สำหรับข้อมูลที่ค่อนข้างมีความแตกต่างอยู่บ้าง ได้แก่ ตัวแปรที่เกี่ยวกับระดับรายได้ที่มาจากรายได้ ภูมิฐานะเดิมของประชากรตัวอย่าง ซึ่งผู้ที่มีรายได้ต่ำจะมีพฤติกรรมกรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับที่ต่ำตามไปด้วยอย่างค่อนข้างชัดเจน โดยที่มีค่าทางสถิติสูงเกือบถึง 3 ใน 4 ของข้อมูลผู้ที่มีรายได้ต่ำ ทั้งนี้อาจอภิปรายผลได้ว่าพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกนั้นส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมที่ดำเนินไปตามกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องของการนันทนาการ ซึ่งกิจกรรมประเภทนี้มีค่าใช้จ่ายในผลิตภัณฑ์ค่อนข้างสูง เช่น การเข้าชมภาพยนตร์ การซื้อผลิตภัณฑ์ต่างๆ ได้แก่ เทปบันทึกเสียง ซีดี (CD) วีซีดี (VCD) เป็นต้น

ส่วนในเรื่องที่มาของรายได้พบว่า ผู้ที่มีรายได้มาจากการทำงานของตนเองส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ โดยมีค่าทางสถิติสูงเกือบถึง 3 ใน 4 ของข้อมูลผู้ที่มีรายได้มาจากการทำงาน ทั้งนี้อาจอภิปรายผลได้ว่า ในช่วงอายุของกลุ่มประชากรเป้าหมายดังกล่าวที่จัดเป็นเยาวชนวัยรุ่นนั้น ซึ่งช่วงอายุดังกล่าวสมควรที่จะอยู่ในกิจกรรมการศึกษาโดยยังไม่ได้ประกอบอาชีพหรือต้องทำงานเพื่อหารายได้เป็นหลัก การทำงานจึงอาจเป็นการใช้เวลาที่นอกเหนือจากการศึกษา ทำให้ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางนันทนาการในรูปแบบของสังคมตะวันตกต่างๆ ได้มากนัก หรืออาจเป็นผู้มีรายได้น้อยซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลข้างต้นว่าผู้มีรายได้น้อยจะมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำก็เป็นได้

สำหรับภูมิฐานะอยู่ต่างจังหวัดโดยส่วนมาก จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำอย่างค่อนข้างชัดเจน โดยมีค่าทางสถิติสูงเกือบถึง 3 ใน 4 ของข้อมูลผู้ที่มีภูมิฐานะเดิมอยู่ต่างจังหวัด ทั้งนี้จากการตรวจสอบข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละแบบสอบถามที่มีข้อมูลในกลุ่มดังกล่าวพบว่า จะเป็นประชากรตัวอย่างที่จัดอยู่ในกลุ่มของผู้มีรายได้น้อยและผู้ที่มีรายได้มาจากการทำงาน ดังนั้นความสอดคล้องของข้อมูลทั้งสามตัวแปรนี้จึงอาจบ่งชี้ถึงการบริโภคแบบสังคมตะวันตกนั้นต้องมีเรื่องของค่าใช้จ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างเด่นชัด หรือเป็นเหตุ

จากการที่ภูมิลำเนาเดิมนั้น ยังไม่ค่อยมีกิจกรรมหรือไม่ค่อยมีพื้นที่ที่สื่อภาษาอังกฤษทางด้านนั้น หนทางการจากอิทธิพลตะวันตกเข้าไปถึงและแพร่หลาย จนทำให้เกิดพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกได้อย่างเด่นชัด ซึ่งหากปัจจัยประกอบหรือมูลเหตุนี้มีความเป็นจริงก็จะสามารถวิเคราะห์และสนับสนุนแนวคิดที่ว่า ความเป็นเมืองเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการรับวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาเป็นอันดับแรก เรียกได้ว่าเป็นประตูหน้าต่างการรับเอาวัฒนธรรมจากชาติอื่นได้ ทั้งนี้ ประกอบกับวิถีชีวิตในเมือง ก็มีปัจจัยทำให้เกิดการบริโภคในแบบดังกล่าวได้ง่าย อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามาแฝงเร้น ในระบบเศรษฐกิจและการทำให้วัฒนธรรมกลายเป็นสินค้าเพื่อแสวงหากำไรจากการถือครองตลาด ล้วนเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกอย่างชัดเจน

ส่วนที่ 2 : ผลการพิสูจน์สมมติฐานและอภิปรายผลสมมติฐานในแต่ละข้อ

การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ

สมมติฐานข้อที่ 1 : การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก

ในสมมติฐานข้อที่ 1 มีตัวแปรที่สามารถแสดงข้อมูลสำคัญเป็นค่าร้อยละ และจัดทำเป็นตารางแจกแจงความถี่ได้ดังนี้

ตารางที่ 26 : จำแนกระดับของการใช้สื่อภาษาอังกฤษ

การใช้สื่อภาษาอังกฤษ	จำนวน	ค่าร้อยละ
ระดับสูงหรือมาก	193	34.8
ระดับปานกลาง	324	58.5
ระดับต่ำหรือน้อย	37	6.7
รวม	554	100.0

จากตารางที่ 26 พบว่า ประชากรตัวอย่างมีการใช้สื่อภาษาอังกฤษในระดับปานกลางมากที่สุด คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 324 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 58.5 รองลงมาคือ มีการใช้สื่อภาษา

อังกฤษในระดับสูงหรือมาก มีจำนวนทั้งสิ้น 193 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 และสุดท้ายคือ ในระดับต่ำหรือน้อยมีจำนวนทั้งสิ้น 37 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

ทั้งนี้อาจอภิปรายผลได้ว่า กลุ่มเยาวชนที่เป็นประชากรตัวอย่างนี้ มีชีวิตประจำวันที่ค่อนข้างคุ้นเคยกับสื่อภาษาอังกฤษ จากข้อมูลพบว่า การใช้สื่อภาษาอังกฤษที่อยู่ในระดับปานกลางและระดับสูงนั้น เมื่อนำค่ามารวมกันแล้วมีค่าที่สูงเกินกว่าร้อยละ 90 อันเป็นสิ่งที่สามารถยืนยันได้ว่า สื่อภาษาอังกฤษได้เข้ามามีส่วนในชีวิตประจำวันของเยาวชนไทย ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ในเบื้องต้น

ตารางที่ 27 : จำแนกระดับของพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก	จำนวน	ค่าร้อยละ
ระดับสูงหรือมาก	211	38.1
ระดับต่ำหรือน้อย	343	61.9
รวม	554	100.0

จากตารางที่ 27 แสดงผลว่า ประชากรตัวอย่างมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกอยู่ในระดับต่ำหรือน้อยเป็นจำนวนทั้งสิ้น 343 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 61.9 และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกอยู่ในระดับสูงหรือมากเป็นจำนวนทั้งสิ้น 211 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 38.1

อนึ่งจากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม พบว่าหากเปลี่ยนการวัดระดับให้มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกอยู่ในช่วงปานกลางนั้น จำนวนของประชากรตัวอย่างรวมถึงค่าร้อยละก็จะไปกระจุกตัวอยู่ในระดับดังกล่าว เป็นผลให้ไม่สามารถวัดความเด่นชัดของข้อมูลในการศึกษาได้ หากเป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนประชากรหรือค่าร้อยละที่ไปกระจุกตัวนั้นเป็นผลมาจาก พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำหรือน้อยขึ้นไปอยู่รวมกัน แต่สำหรับจำนวนหรือค่าร้อยละของพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูงหรือมากนั้นยังคงเดิม นั่นแสดงได้ว่าจริงๆ แล้วพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของเยาวชนไทยนั้น เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและโน้มเอียงไปสู่รูปแบบสังคมตะวันตก

ทั้งนี้ด้วยเหตุผลการคำนวณทางสถิติด้วยวิธี Chi-Square Test กับข้อมูลของขนาดประชากรตัวอย่างประกอบกับความเด่นชัดของผลการวิจัย จึงได้แบ่งระดับของพฤติกรรมดังกล่าวออกเป็นเพียงสองระดับคือ ระดับสูงหรือมาก และ ระดับต่ำหรือน้อย เท่านั้น อนึ่งในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS / PC+ Version 7.5 ที่ผู้ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการทดสอบค่าทางสถิติกับข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามนั้น ได้มีเงื่อนไขในข้อกำหนดในการคิดค่าทางสถิติไคสแควร์ ว่าข้อมูลจะต้องมีมากกว่า 5 หน่วยในแต่ละประเภทหรือในแต่ละการจัดแบ่งหมวดหมู่ข้อมูล และหากจัดแบ่งหมวดหมู่ไม่ถึงค่าที่ตั้งไว้ก็จะไม่สามารถคำนวณได้ ดังนั้นหากผู้ทำการศึกษาวิจัยจัดแบ่งข้อมูลออกเป็นสามระดับ ก็จะทำให้ข้อมูลดังกล่าวในส่วนที่เป็นช่วงกลางมีอยู่ในระดับสูงมาก ซึ่งเป็นผลทำให้มองสภาพและวิเคราะห์ข้อมูลได้ไม่ชัดเจนเท่าที่ควร และค่าในหมวดหมู่ระดับต่ำก็จะไม่เข้าเกณฑ์ในการคำนวณกับโปรแกรมดังกล่าว

ตารางที่ 28 : ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการใช้สื่อภาษาอังกฤษ กับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

การใช้สื่อภาษาอังกฤษ	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
ระดับสูงหรือมาก	100 [51.8 %]	93 [48.2 %]	193 [100.0 %]
ระดับปานกลาง	100 [30.9 %]	224 [69.1 %]	324 [100.0 %]
ระดับต่ำหรือน้อย	10 [27.0 %]	27 [73.0 %]	37 [100.0 %]
รวม	210 [37.9 %]	344 [62.1 %]	554 [100.0 %]

Chi-Square = 24.435

df = 2

Sig = .05

จากการพิจารณาค่าร้อยละในตารางข้างต้น พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีการใช้สื่อภาษาอังกฤษในระดับสูงที่มีจำนวนทั้งสิ้น 100 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 51.8 จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูง ส่วนผู้ใช้สื่อภาษาอังกฤษในระดับสูง แต่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 93 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 48.2 ส่วนผู้ที่มี

การใช้สื่อภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูง มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 30.9 ผู้ที่มีการใช้สื่อภาษาอังกฤษในระดับปานกลางและมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 224 คน คิดเป็นร้อยละ 69.1 ส่วนผู้ที่มีการใช้สื่อภาษาอังกฤษในระดับต่ำและมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูง มีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 สำหรับผู้ที่มีการใช้สื่อภาษาอังกฤษในระดับต่ำ และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 27 คน คิดเป็นร้อยละ 73.0 จากตารางแจกแจงความถี่ดังกล่าวพบว่า ข้อมูลมีความสอดคล้องกับข้อสมมติฐานที่ได้จัดตั้งไว้ ทั้งนี้ข้อมูลส่วนมากยังไปรวมกันอยู่ที่ค่าในระดับปานกลาง

สำหรับการพิจารณาด้วยวิธีการทางสถิติจากค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ที่คำนวณได้จากตารางที่ 28 มีค่าเท่ากับ 24.435 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางภาคผนวกที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 และมีค่า $df = 2$ แล้ว ซึ่งพบว่า ค่าไคสแควร์จากตารางภาคผนวกมีค่าเท่ากับ 5.99 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรการใช้สื่อภาษาอังกฤษกับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกนั้นไม่เป็นอิสระต่อกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือมีความสัมพันธ์กันหมายความว่า ระดับของการใช้สื่อภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 นั้นแสดงว่า หากนำสมมติฐานนี้ไปทดสอบกับประชากรทั้งหมดจะสามารถมีความมั่นใจได้ ร้อยละ 95 ว่าผู้ที่ใช้สื่อภาษาอังกฤษมากย่อมจะมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

ทั้งนี้ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้นั้นยังสามารถยอมรับถึงในระดับนัยสำคัญที่ .001 อันเป็นระดับนัยสำคัญที่สูงมาก เพราะจากตารางค่าไคสแควร์มีค่าที่ระดับนัยสำคัญดังกล่าว ที่ $df = 2$ นั้นมีค่าเท่ากับ 13.82 ซึ่งค่าที่คำนวณได้ยังคงสูงกว่า อันเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าตัวแปรทั้งสองตัวนี้มีความสัมพันธ์กัน ตามเกณฑ์พื้นฐานในการยอมรับผลหรือปฏิเสธผลความสัมพันธ์ของระหว่างตัวแปรของสมมติฐานการวิจัย

เนื่องจากค่าไคสแควร์แสดงผลให้เห็นว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถคำนวณหาค่า Gamma เพื่อบอกขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้ วิธีการหาค่าสถิติดังกล่าวจะใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS / PC+ Version 7.5 ในลักษณะเดียวกับการคำนวณค่าไคสแควร์ประมวลผล พบว่า ค่า Gamma จากการคำนวณทางสถิติของระหว่างทั้งสองตัวแปรข้างต้นมีค่าเท่ากับ .381 แสดงผลได้ว่าค่าที่คำนวณได้เป็นค่าบวก ดังนั้นความสัมพันธ์ใน

ระหว่างสองตัวแปรนี้จึงเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีค่าอยู่ในช่วง 0.20 – 0.39 ซึ่งเป็นเกณฑ์กำหนดค่าความสัมพันธ์ในระดับน้อย

ดังนั้นจากสมมติฐานที่กล่าวว่า "การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก" จากผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า สมมติฐานดังกล่าวได้รับการยอมรับ

อภิปรายผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานที่กล่าวว่า "การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก" จากผลการวิจัยพบว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้จัดตั้งไว้ ทั้งนี้จากการศึกษาวิจัยด้วยวิธีการสังเกตการณ์จากสถานการณ์ปัจจุบัน การสัมภาษณ์ พบว่าผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ อาจมีสาเหตุบางประการมาจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1. สื่อมวลชนในปัจจุบันได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของประชาชนมากขึ้น ทั้งในส่วนที่ต้องการแสวงหาตลาดจากการโน้มน้าวให้เกิดพฤติกรรมในการบริโภครูปแบบต่างๆ โดยการใช้สื่อ สำหรับสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุดก็จะทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการค้าหรือสร้างความต้องการในการบริโภคมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้พฤติกรรมของบุคคลนั้นส่วนหนึ่งย่อมมีผลมาจากแรงจูงใจ ซึ่งในส่วนนี้วิเคราะห์ได้ว่า การใช้สื่อจะเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมคล้ายตาม สังเกตได้โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับนันทนาการเพราะจะยิ่งเข้าถึงตัวเยาวชนได้ง่าย ประกอบกับการให้เหตุผลแรงจูงใจของเพศตรงข้าม ที่นำมาเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งของสื่อไม่ว่าจะเป็นการใช้ศิลปินต่างชาติที่มีรูปร่างหน้าตาที่ดี สามารถนำมาเป็นจุดขายได้ถูกนำเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจูงใจให้เกิดการบริโภคสื่อประเภทนันทนาการอย่างสูง ทั้งนี้สามารถสังเกตได้จากการที่เยาวชนประชากรตัวอย่างดังกล่าว จะมีความสนใจกลุ่มศิลปินต่างชาติหรือที่นิยมเรียกทับศัพท์ว่า ศิลปินกลุ่ม Boy Band , Girl Band ต่างๆ เป็นต้น

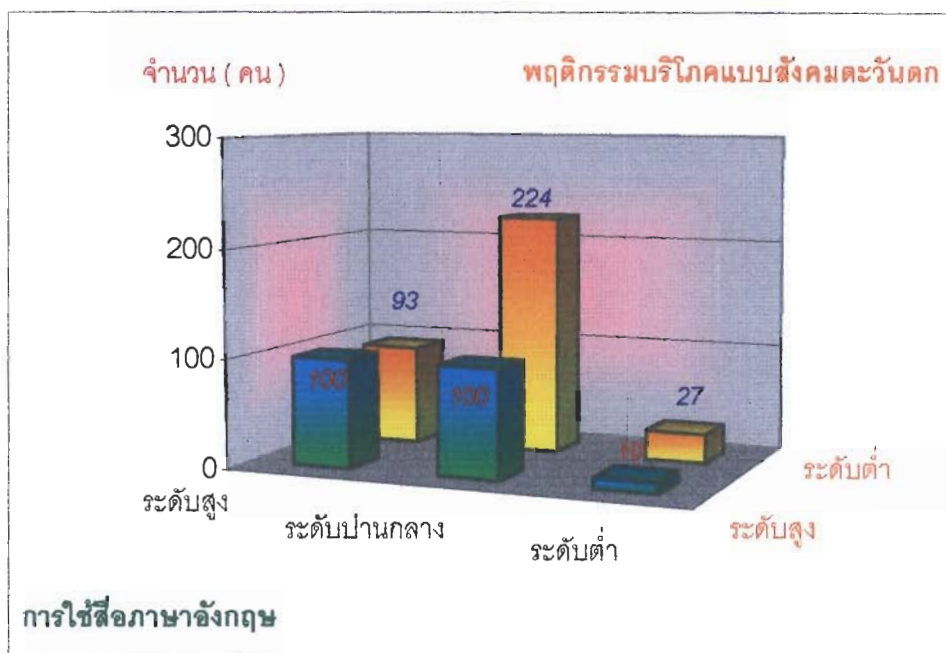
2. การแพร่ขยายของสื่อจากกิจกรรมนันทนาการจากฝั่งตะวันตก สังเกตได้จากการใช้ภาษาอังกฤษเข้ามาสื่อความหมายในลักษณะและรูปแบบต่างๆ ความเป็นสากลนิยมจึงทำให้สื่อทางด้านนี้ได้ขยายตัวและมีบทบาทอย่างมากในปัจจุบัน ทั้งนี้สามารถสังเกตได้จากการบริโภคในเรื่องของกระแสบริโภควัตถุนิยม ที่จะดำเนินการควบคู่ไปกับการพยายามขยายกลุ่มเป้าหมายทางการตลาดหรือการพยายามถือครองตลาดให้มากที่สุด ซึ่งปัจจุบันศิลปินต่างชาติโดยเฉพาะ

ทางฝั่งตะวันตกจะเข้ามาเปิดแสดงคอนเสิร์ตในทวีปเอเชีย แทบทุกครั้งที่มีการแสดงในลักษณะทัวร์คอนเสิร์ตนั้นประเทศไทยจะเป็นประเทศเป้าหมายต่อกลุ่มศิลปินนั้นๆ ด้วยเสมอ หรือจากการสังเกตตามสื่อต่างๆ ทางนันทนาการในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ตามคลื่นวิทยุที่เปิดเพลงสากลและเพลงไทยประกอบกันและจะมีการจัดอันดับเพลงยอดนิยมจะพบว่า เพลงจากศิลปินตะวันตกจะขึ้นอยู่ในอันดับต้นๆ หรืออันดับที่หนึ่งอยู่เสมอๆ มากกว่าเพลงไทยยอดนิยม อันแสดงได้ถึงการแพร่ขยายของสื่อในรูปแบบของนันทนาการจากฝั่งตะวันตกที่มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น

3. การรวมกลุ่มทางสังคมในลักษณะของกลุ่มเพื่อนนั้น มีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเยาวชนวัยรุ่นเป็นอย่างมาก ดังนั้นเมื่อมีพฤติกรรมในการยอมรับสื่อต่างๆ ที่เข้ามาในปัจจุบัน และมีภาษาอังกฤษอยู่มาก พฤติกรรมโดยรวมของเยาวชนทั่วไปที่เกิดการยอมรับ อาจส่งผลให้พฤติกรรมกลุ่มย่อยของประชากรตัวอย่างเกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบ เพื่อการแสดงตนเป็นพวกหรือเป็นสมาชิกหนึ่งเดียวในกลุ่ม ประการสำคัญคือ กระแสของความเป็นนานาชาติหรือที่เรียกทับศัพท์กันโดยทั่วไปว่า Inter ที่ย่อมาจาก International นั้น เป็นกระแสที่กลุ่มอำนาจทางเศรษฐกิจในกระแสโลกาภิวัตน์พยายามสร้างขึ้นมา เพื่อขยายโอกาสในการถือครองตลาดหรือสร้างการบริโภคให้มากขึ้น ซึ่งมีผลโดยตรงต่อการทำกำไรของกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจต่อการบริโภคดีงกล่าว ความเป็นเยาวชนรับกระแสเช่นนี้มาเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงตัวตนหรือเป็นการสร้างอัตลักษณ์ขึ้นมานั้น ย่อมส่งผลให้เกิดการบริโภคและการแสดงออกต่างๆ หนึ่งใน การแสดงออกก็คือการบริโภคสื่อที่จะสามารถสร้างความรู้สึกที่ ตนเองมีความเป็นนานาชาติหรือ Inter ได้ ซึ่งสื่อจำพวกนี้ก็จะได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

จากข้อสันนิษฐานเบื้องต้นที่จัดตั้งไว้เป็นสมมติฐานข้อที่ 1 : การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก จึงเป็นข้อสันนิษฐานที่เป็นจริงในระดับหนึ่งของสังคมไทยและมีผลต่อการบริโภคของกลุ่มเยาวชนไทยเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งปรากฏการณ์ทางสังคมนี้สามารถแสดงให้เห็นได้ว่าในปัจจุบัน อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกในรูปแบบของการบริโภคได้เข้ามามีบทบาทกับเยาวชนไทย ทั้งนี้อิทธิพลดังกล่าวก็ได้สอดแทรกเข้าไปถึงทัศนคติและพฤติกรรม อันเป็นพื้นฐานของวัฒนธรรมได้บางส่วนแล้ว ทั้งนี้จากความสัมพันธ์ดังกล่าวในระหว่างตัวแปรการใช้สื่อภาษาอังกฤษกับตัวแปรการบริโภคแบบสังคมตะวันตก ซึ่งสามารถแสดงข้อมูลในเชิงพฤติกรรมเปรียบเทียบดังแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 7 : การใช้สื่อภาษาอังกฤษกับการบริโภคแบบสังคมตะวันตก

สมมติฐานข้อที่ 2 : ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก

ตารางที่ 29 : จำแนกระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	จำนวน	ค่าร้อยละ
ระดับสูง	278	50.1
ระดับปานกลาง	218	39.4
ระดับต่ำ	58	10.5
รวม	554	100.0

จากตารางที่ 29 แสดงผลว่า ประชากรตัวอย่างที่มีระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับสูง มีจำนวนทั้งสิ้น 278 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 50.1 และมีอยู่ในระดับปานกลางจำนวนทั้งสิ้น 218 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 39.4 และอยู่ในระดับต่ำเป็นจำนวนทั้งสิ้น 58 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 10.5

ตารางที่ 30 : ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ กับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ระดับทักษะในการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
ระดับสูงหรือมาก	129 [45.8 %]	150 [54.2 %]	279 [100.0 %]
ระดับปานกลาง	69 [31.8 %]	148 [68.2 %]	217 [100.0 %]
ระดับต่ำหรือน้อย	13 [22.4 %]	45 [77.6 %]	58 [100.0 %]
รวม	211 [37.9 %]	343 [62.1 %]	554 [100.0 %]

Chi-Square = 16.785

df = 2

Sig = .05

จากการพิจารณาค่าร้อยละในตารางข้างต้น พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับสูงที่มีจำนวนทั้งสิ้น 129 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 45.8 จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูง ส่วนผู้ที่มีระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับสูงแต่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำมีจำนวนทั้งสิ้น 150 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 54.2 ส่วนผู้ที่มีระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลางและมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูงมีจำนวน 69 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 31.8 ผู้ที่มีระดับทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 148 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 68.2 ส่วนผู้ที่มีระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับต่ำ และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูงมีจำนวนทั้งสิ้น 13 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 สำหรับผู้ที่มีระดับทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับต่ำและมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 45 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 77.6 จากตารางแจกแจงความถี่ดังกล่าว พบว่า ข้อมูลมีความสอดคล้องกับข้อสมมติฐานที่ได้จัดตั้งไว้ ทั้งนี้ข้อมูลส่วนมากยังไปรวมกันอยู่ที่ค่าในระดับสูงทั้งสองตัวแปร

สำหรับการพิจารณาด้วยวิธีการทางสถิติจากค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ที่คำนวณได้จากตารางที่ 30 มีค่าเท่ากับ 16.785 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางภาคผนวกที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 และมีค่า $df = 2$ แล้ว ซึ่งพบว่า ค่าไคสแควร์จากตารางภาคผนวกมีค่าเท่ากับ 5.99 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรระดับทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกนั้นไม่เป็นอิสระต่อกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือมีความสัมพันธ์กัน หมายความว่า ระดับทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 นั้นแสดงได้ว่า หากนำสมมติฐานนี้ไปทดสอบกับประชากรทั้งหมดจะสามารถมีความมั่นใจได้ ร้อยละ 95 ว่าผู้ที่มีการศึกษาในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงย่อมจะมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

ทั้งนี้ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้นั้นยังสามารถยอมรับถึงในระดับนัยสำคัญที่ .001 อันเป็นระดับนัยสำคัญที่สูงมาก เพราะจากตารางค่าไคสแควร์มีค่าที่ระดับนัยสำคัญดังกล่าว ที่ $df = 2$ นั้นมีค่าเท่ากับ 13.82 ซึ่งค่าที่คำนวณได้ยังคงสูงกว่า อันเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าตัวแปรทั้งสองตัวนี้มีความสัมพันธ์กัน ตามเกณฑ์พื้นฐานในการยอมรับผลหรือปฏิเสธผลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของสมมติฐานการวิจัย

เนื่องจากค่าไคสแควร์แสดงผลให้เห็นว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถคำนวณหาค่า Gamma เพื่อบอกขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้ วิธีการหาค่าสถิติดังกล่าวจะใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS / PC+ Version 7.5 ในลักษณะเดียวกับการคำนวณค่าไคสแควร์ประมวลผล พบว่า ค่า Gamma จากการคำนวณทางสถิติของระหว่างทั้งสองตัวแปรข้างต้นมีค่าเท่ากับ .320 แสดงผลได้ว่าค่าที่คำนวณได้เป็นค่าบวก ดังนั้นความสัมพันธ์ในระหว่างสองตัวแปรนี้จึงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีค่าอยู่ในช่วง 0.20 – 0.39 ซึ่งเป็นเกณฑ์กำหนดค่าความสัมพันธ์ในระดับน้อย

ดังนั้นจากสมมติฐานที่กล่าวว่า “ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก” ทั้งนี้จากผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าสมมติฐานดังกล่าวได้รับการยอมรับ

อภิปรายผลการพิสูจน์สมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานที่กล่าวว่า "ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก" จากผลการวิจัยพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้จัดตั้งไว้ ทั้งนี้จากการศึกษาวิจัยด้วยวิธีการสังเกตการณ์จากสถานการณ์ปัจจุบัน การสัมภาษณ์พบว่าผลการศึกษาเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ อาจมีสาเหตุบางประการมาจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมทางด้านนันทนาการที่มีภาษาอังกฤษเข้ามาเกี่ยวข้องนั้น เป็นการง่ายที่จะสามารถบริโภคได้ในเมือง และโดยทั่วไปแล้วในปัจจุบันการรับรู้ภาษาอังกฤษในที่ต่างๆ ก็มีให้บริโภคในอัตราที่สูง และเมื่อกิจกรรมทางด้านนันทนาการที่มีพื้นฐานมาจากกิจกรรมที่ทำให้เกิดการพักผ่อนนั้นมีการสอดแทรกทางด้านภาษาเข้า ก็ยิ่งทำให้เยาวชนมีความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการที่จะทำความเข้าใจในสื่อของกิจกรรมเหล่านี้ต้องอาศัยทักษะในการเรียนรู้เป็นส่วนสำคัญ ทำให้ผู้ที่มีความต้องการจะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเหล่านี้ต้องมีการพยายามเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อันเป็นมูลเหตุสำคัญให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนรู้ทางด้านภาษาเป็นอย่างยิ่ง

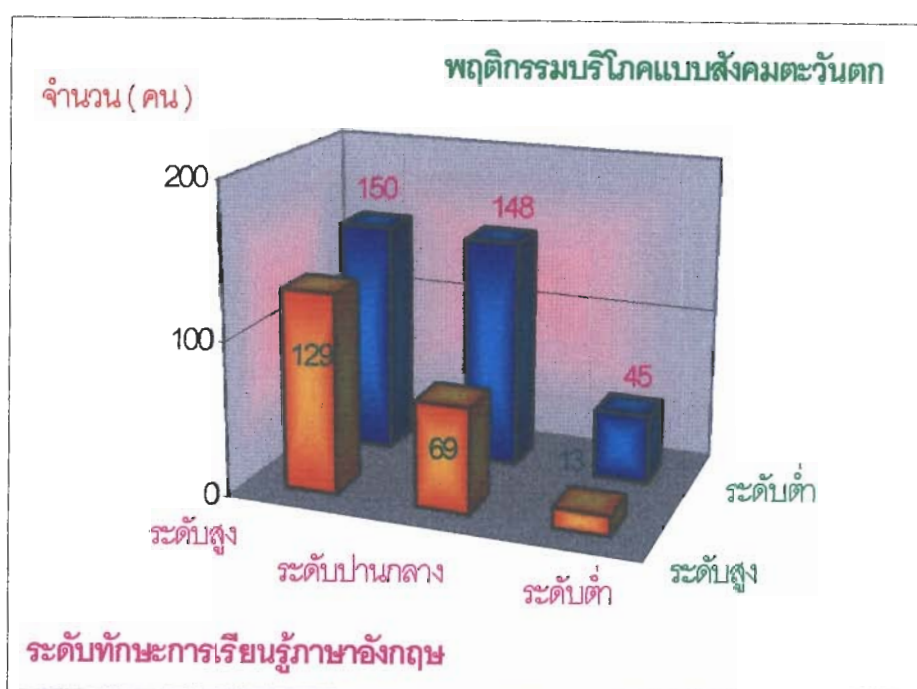
2. จากผลสัมฤทธิ์ในด้านผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของเยาวชน ทำให้เป็นพื้นฐานที่ดีที่จะทำความเข้าใจและพยายามเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อจะได้เข้าถึงสื่อและกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ที่มีภาษาอังกฤษอย่างตรงความหมายมากที่สุด ทั้งนี้ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ข้อมูลว่า ผลการเรียนภาษาอังกฤษของกลุ่มประชากรตัวอย่างดีขึ้น จากการฝึกหัดใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตจริงที่เข้ากับกิจกรรมนันทนาการผ่านสื่อต่างๆ ทางภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทางด้านเนื้อเพลงที่ทำให้สามารถเข้าใจรูปประโยค บทสนทนา ตลอดจนคำศัพท์สมัยใหม่หรือคำแสลงต่างๆ ที่ใช้ได้มากยิ่งขึ้น ข้อสำคัญคือการรู้สึกสนุกและกล้าที่จะพูดภาษาอังกฤษมากขึ้นโดยมีที่มาจากการเล่นสากลเป็นมูลเหตุสำคัญ

จากข้อสันนิษฐานเบื้องต้นที่จัดตั้งไว้เป็นสมมติฐานข้อที่ 2 : ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก แสดงได้ว่าในข้อสันนิษฐานดังกล่าวนี้มีเป็นจริงในระดับหนึ่งของสังคมไทย ซึ่งปรากฏการณ์ทางสังคมนี้สามารถแสดงให้เห็นได้ว่า ในปัจจุบันอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกในรูปแบบของการใช้ภาษาได้เข้ามามีบทบาทกับเยาวชนไทย ทั้งนี้อิทธิพลดังกล่าวจะเป็นผลในการเลือกรับและปฏิเสธการรักษา

เอกลักษณ์ของภาษาไทยส่วนหนึ่งด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันที่ยอมรับภาษาต่างชาติมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้จากความสัมพันธ์ดังกล่าว ในระหว่างตัวแปรระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับตัวแปรการบริโภคแบบสังคมตะวันตก สามารถจัดแสดงข้อมูลในเชิงพฤติกรรมเปรียบเทียบดังแผนภูมิข้างล่างนี้

แผนภูมิที่ 8 : ระดับทักษะในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและการบริโภคแบบสังคมตะวันตก

ส่วนที่ 3 : นำเสนอข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งนอกเหนือไปจากตัวแปรในสมมติฐานพร้อมการวิเคราะห์ โดยจะนำเสนอในรูปแบบของการวิเคราะห์ผลเชิงพรรณนาและแผนภูมิ

ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อาจมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ นอกเหนือจากการตั้งสมมติฐานเอาไว้ในเบื้องต้น ทางผู้ศึกษาวิจัยจึงออกแบบสอบถามให้มีมาตรวัดในตัวแปรอื่นๆเพิ่มเติม เพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ ทั้งนี้จะเป็นการขยายผลจากข้อมูลที่เก็บได้จากแบบสอบถามเป็นสำคัญ ประกอบกับสังเกตจากการลงพื้นที่เก็บแบบสอบถาม

อนึ่งการขยายผลของการศึกษาดังกล่าวจะใช้ค่าร้อยละ และค่าทางสถิติ คือ ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) มาเป็นหลักเกณฑ์ในการอภิปรายผล รวมทั้งหากมีค่าความสัมพันธ์กับตัวแปร

พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกแล้ว ก็จะทำการศึกษาค่า Gamma เพื่อแสดงขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์นั้นๆ

ตารางที่ 31 : จำแนกระดับการรับนวัตกรรมสมัยใหม่

การรับนวัตกรรมสมัยใหม่	จำนวน	ค่าร้อยละ
ระดับสูงหรือมาก	517	93.3
ระดับต่ำหรือน้อย	37	6.7
รวม	554	100.0

จากตารางที่ 31 แสดงผลว่า ประชากรตัวอย่างมีการรับนวัตกรรมสมัยใหม่อยู่ในระดับสูงหรือมากเป็นจำนวนทั้งสิ้น 517 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 93.3 และมีการรับนวัตกรรมสมัยใหม่อยู่ในระดับต่ำหรือน้อยเป็นจำนวนทั้งสิ้น 37 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 6.7 อันแสดงให้เห็นว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีความสนใจและมีพฤติกรรม ที่จะพร้อมรับนวัตกรรมสมัยใหม่อยู่สูงมากทั้งนี้สังเกตจากค่าร้อยละที่มีค่าสูงเกินกว่า ร้อยละ 90 ของจำนวนกลุ่มประชากรตัวอย่างทั้งหมด

เนื่องจากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม พบว่าหากเปลี่ยนการวัดระดับให้มีการรับนวัตกรรมสมัยใหม่อยู่ในช่วงปานกลางนั้น จำนวนของประชากรตัวอย่างรวมถึงค่าร้อยละ ก็จะไปกระจุกตัวอยู่ในระดับดังกล่าว เป็นผลให้ไม่สามารถวัดความเด่นชัดของข้อมูลในการศึกษาได้ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลการคำนวณทางสถิติด้วยวิธี Chi-Square Test กับข้อมูลของขนาดประชากรตัวอย่าง ประกอบกับความเด่นชัดของผลการวิจัย จึงได้แบ่งระดับของพฤติกรรมดังกล่าวออกเป็นเพียงสองระดับคือ ระดับสูงหรือมาก และ ระดับต่ำหรือน้อย เท่านั้น

อย่างไรก็ตามหากมีการจัดระดับการรับนวัตกรรมสมัยใหม่ในระดับปานกลางแล้ว จากการศึกษาข้อมูล ก็จะพบว่า มีค่าความถี่ที่อยู่ในช่วงที่ค่อนข้างไปทางระดับที่สูง ดังนั้นจึงสามารถจัดแบ่งเป็นสองระดับอย่างกว้างๆ ดังได้กล่าวไปข้างต้น จะมีความเหมาะสมและสมบูรณ์มากกว่า

ตารางที่ 32 : ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับนวัตกรรมสมัยใหม่ กับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

การรับนวัตกรรมสมัยใหม่	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
ระดับสูงหรือมาก	203 [39.3 %]	313 [60.7 %]	516 [100.0 %]
ระดับต่ำหรือน้อย	6 [16.7 %]	30 [83.3 %]	36 [100.0 %]
รวม	211 [37.9 %]	343 [62.1 %]	554 [100.0 %]

Chi-Square = 7.354

df = 1

Sig = .05

จากการพิจารณาค่าร้อยละในตารางข้างต้น พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีระดับการรับนวัตกรรมสมัยใหม่ในระดับสูงที่มีจำนวนทั้งสิ้น 203 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 39.3 จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูง ส่วนผู้ที่มีระดับในการรับนวัตกรรมสมัยใหม่สูงแต่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 313 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 60.7 ส่วนผู้ที่มีระดับการรับนวัตกรรมสมัยใหม่ในระดับต่ำ และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูงมีจำนวนทั้งสิ้น 6 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 สำหรับผู้ที่มีการรับนวัตกรรมสมัยใหม่ในระดับต่ำ และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 30 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 83.3

สำหรับการพิจารณาด้วยวิธีการทางสถิติจากค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ที่คำนวณได้จากตารางที่ 32 มีค่าเท่ากับ 7.354 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางภาคผนวกที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 และมีค่า df = 1 แล้ว ซึ่งพบว่า ค่าไคสแควร์จากตารางภาคผนวกมีค่าเท่ากับ 3.84 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรระดับการรับนวัตกรรมสมัยใหม่กับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกนั้นไม่เป็นอิสระต่อกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือมีความสัมพันธ์กัน หมายความว่าระดับการรับนวัตกรรมสมัยใหม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 นั้นแสดงได้ว่า หากนำข้อความนี้ไปทดสอบ

กับประชากรทั้งหมดจะสามารถมีความมั่นใจได้ ร้อยละ 95 แสดงว่าผู้ที่มีระดับการรับนวัตกรรมสมัยใหม่สูงย่อมจะมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

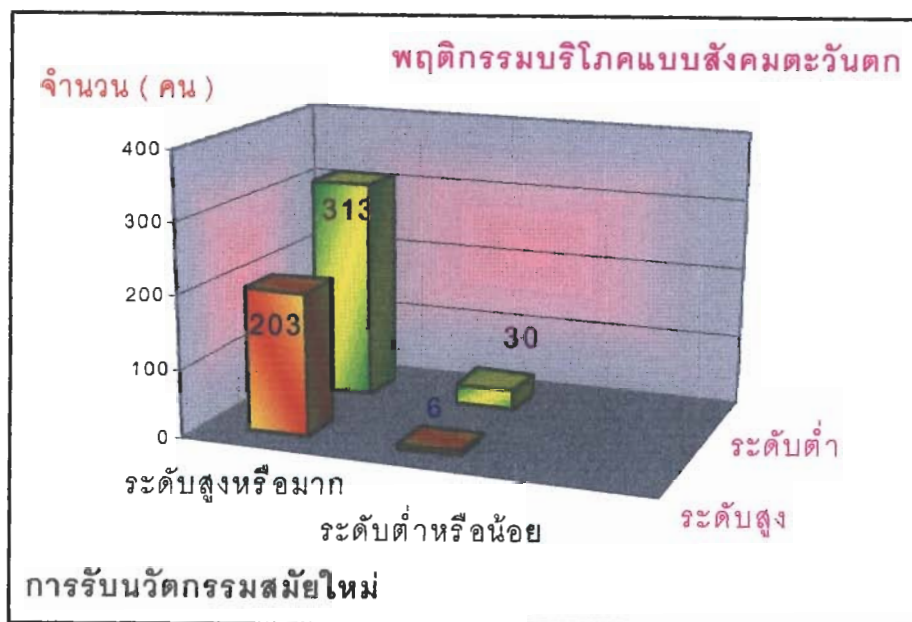
ทั้งนี้ค่าไคแอสควร์ที่คำนวณได้นั้นยังสามารถยอมรับถึงในระดับนัยสำคัญที่ .01 อันเป็นระดับนัยสำคัญที่สูงมาก เพราะจากตารางค่าไคแอสควร์มีค่าที่ระดับนัยสำคัญดังกล่าว ที่ $df = 1$ นั้นมีค่าเท่ากับ 6.64 ซึ่งค่าที่คำนวณได้ยังคงสูงกว่าอันเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าตัวแปรทั้งสองตัวนี้มีความสัมพันธ์กัน ตามเกณฑ์พื้นฐานในการยอมรับผลหรือปฏิเสธผลความสัมพันธ์ของระหว่างตัวแปรของสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากค่าไคแอสควร์แสดงผลให้เห็นว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถคำนวณหาค่า Gamma เพื่อบอกขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้ วิธีการหาค่าสถิติดังกล่าวจะใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS / PC+ Version 7.5 ในลักษณะเดียวกับการคำนวณค่าไคแอสควร์ประมวลผล พบว่า ค่า Gamma จากการคำนวณทางสถิติของระหว่างทั้งสองตัวแปรข้างต้นมีค่าเท่ากับ .529 แสดงผลได้ว่าค่าที่คำนวณได้เป็นค่าบวก ดังนั้นความสัมพันธ์ในระหว่างสองตัวแปรนี้จึงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีค่าอยู่ในช่วง 0.40 ถึง 0.59 ซึ่งเป็นเกณฑ์กำหนดค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลเกี่ยวกับการรับนวัตกรรมสมัยใหม่

จากผลการศึกษาข้างต้นพบว่า การรับนวัตกรรมสมัยใหม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกมากกว่าตัวแปรของสมมติฐานทั้งสองข้อ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่มาจาก การยอมรับในสิ่งใหม่ๆ นี้ แสดงถึงการปรับตัวอย่างรวดเร็วต่อสิ่งใหม่ ซึ่งอาจหมายรวมถึงวัฒนธรรมจากฝั่งตะวันตกด้วยเช่นกัน ทั้งนี้วัฒนธรรมต่างๆ ที่เข้ามาก็ล้วนแล้วเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิ่งของต่างๆ ทั่วไปในชีวิตประจำวันอยู่แล้ว โดยเปรียบเทียบเหมือนเหรียญอีกด้านหนึ่งของวัฒนธรรมที่จะต้องควบคู่ไปกับวิถีชีวิตของคนในสังคม และนวัตกรรมต่างๆ นั้นโดยมากก็ล้วนผลิตมาจากฝั่งตะวันตก ความรู้สึกดีค่าถึงความทันสมัยและความเจริญจากสังคมตะวันตกจึงน่าจะมีส่วนทำให้เกิดการบริโภคในรูปแบบของวัตถุนิยม ทั้งนี้วัฒนธรรมต่างๆ ก็เป็นสินค้าทางวัตถุนิยมแทบทั้งสิ้น ซึ่งสังเกตได้ง่ายคือในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ดังนั้นการรับสิ่งของพวกนี้จึงสอดคล้องกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกด้วยอย่างยิ่งก็เป็นได้

ทั้งนี้จากความสัมพันธ์ดังกล่าว ในระหว่างตัวแปรการรับนวัตกรรมสมัยใหม่กับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก สามารถแสดงข้อมูลในเชิงพฤติกรรมเปรียบเทียบตั้งแผนภูมิจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

แผนภูมิที่ 9 : การรับนวัตกรรมสมัยใหม่กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ 33 : จำแนกระดับของอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยม

อัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยม	จำนวน	ค่าร้อยละ
ระดับสูงหรือมาก	88	15.9
ระดับปานกลาง	416	75.1
ระดับต่ำหรือน้อย	50	9.0
รวม	554	100.0

จากตารางที่ 33 แสดงผลว่า ประชากรตัวอย่างที่มีระดับอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมอยู่ในระดับสูง มีจำนวนทั้งสิ้น 88 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 15.9 และมีอยู่ในระดับปานกลางจำนวนทั้งสิ้น 416 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 75.1 และอยู่ในระดับต่ำเป็นจำนวนทั้งสิ้น 50 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 9.0 อันแสดงว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนมากอยู่ที่ระดับของอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมระดับปานกลาง

ตารางที่ 34 : ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยม กับตัวแปร พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

อัตลักษณ์ในความเป็น สากลนิยม	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
ระดับสูงหรือมาก	57 [64.0 %]	31 [36.0 %]	88 [100.0 %]
ระดับปานกลาง	149 [35.8 %]	267 [64.2 %]	416 [100.0 %]
ระดับต่ำหรือน้อย	5 [10.0 %]	45 [90.0 %]	50 [100.0 %]
รวม	211 [37.9 %]	343 [62.1 %]	554 [100.0 %]

Chi-Square = 42.122

df = 2

Sig = .05

จากการพิจารณาค่าร้อยละในตารางข้างต้น พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมที่ระดับสูงที่มีจำนวนทั้งสิ้น 57 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 64.0 จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูง ส่วนผู้ที่มีอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมที่ระดับสูงแต่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำมีจำนวนทั้งสิ้น 31 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 36.0 ส่วนผู้ที่มีอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมที่ระดับปานกลางและมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูงมีจำนวน 149 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 35.8 ผู้ที่มีอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมที่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำมีจำนวนทั้งสิ้น 267 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 64.2 ส่วนผู้ที่มีอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมที่ในระดับต่ำและมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูงมีจำนวนทั้งสิ้น 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 สำหรับผู้ที่มีอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมที่ในระดับต่ำ และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 45 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 90.0

สำหรับการพิจารณาด้วยวิธีการทางสถิติจากค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ที่คำนวณได้จากตารางที่ 34 มีค่าเท่ากับ 42.122 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางภาคผนวกที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 และมีค่า df = 2 แล้ว ซึ่งพบว่า ค่าไคสแควร์จากตารางภาคผนวกมีค่า

เท่ากับ 5.99 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรระดับทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคนิยมแบบสังคมตะวันตกนั้นไม่เป็นอิสระต่อกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือมีความสัมพันธ์กัน หมายความว่า ระดับทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบริโภคนิยมแบบสังคมตะวันตก ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 นั้นแสดงได้ว่า หากนำสมมติฐานนี้ไปทดสอบกับประชากรทั้งหมดจะสามารถมีความมั่นใจได้ ร้อยละ 95 ว่าผู้ที่มีระดับที่มีอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมย่อมจะมีพฤติกรรมบริโภคนิยมแบบสังคมตะวันตก

ทั้งนี้ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้นั้นยังสามารถยอมรับถึงในระดับนัยสำคัญที่ .001 อันเป็นระดับนัยสำคัญที่สูงมาก เพราะจากตารางค่าไคสแควร์มีค่าที่ระดับนัยสำคัญดังกล่าว ที่ $df = 2$ นั้นมีค่าเท่ากับ 13.82 ซึ่งค่าที่คำนวณได้ยังคงสูงกว่า อันเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าตัวแปรทั้งสองตัวนี้มีความสัมพันธ์กัน ตามเกณฑ์พื้นฐานในการยอมรับผลหรือปฏิเสธผลความสัมพันธ์

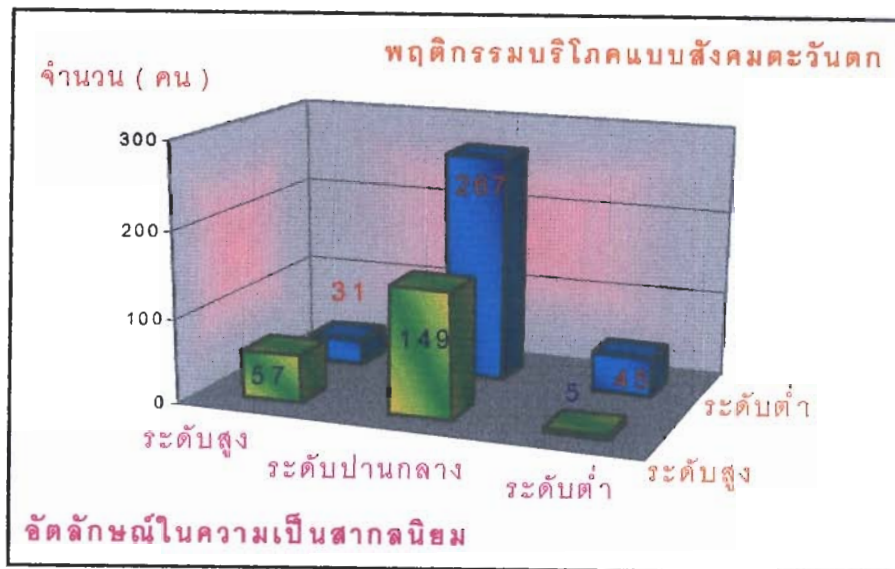
เนื่องจากค่าไคสแควร์แสดงผลให้เห็นว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถคำนวณหาค่า Gamma เพื่อบอกขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้ วิธีการหาค่าสถิติดังกล่าวจะใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS / PC+ Version 7.5 ในลักษณะเดียวกับการคำนวณค่าไคสแควร์ประมวลผล พบว่า ค่า Gamma จากการคำนวณทางสถิติของระหว่างทั้งสองตัวแปรข้างต้นมีค่าเท่ากับ .592 แสดงผลได้ว่าค่าที่คำนวณได้เป็นค่าบวก ดังนั้นความสัมพันธ์ในระหว่างสองตัวแปรนี้จึงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีค่าอยู่ในช่วง 0.40 – 0.59 ซึ่งเป็นเกณฑ์กำหนดค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

อภิปรายผลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยม

ทั้งนี้จากผลการศึกษาข้างต้นพบว่า อัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบริโภคนิยมแบบสังคมตะวันตกมากกว่าตัวแปรของสมมติฐานทั้งสองข้อ ซึ่งก็มีความสอดคล้องกันกับพฤติกรรมที่แสดงออกมากับทัศนคติ ความคิดเห็น จากการวัดข้อมูลเหตุเพราะกลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีความนิยมชมชอบ ในเรื่องของการแสดงออกในตัวตนของตนเองซึ่งอาจเรียกได้ว่ามีรสนิยมหรือสไตล์ ให้มีลักษณะที่แสดงว่าตนเองนั้นมีความเป็นสากลนิยมหรือ Inter ตามภาษาที่เรียกกันโดยทั่วไป ดังนั้นการบริโภคนิยมย่อมมีความสอดคล้องต้องกันด้วย

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว ในระหว่างตัวแปรอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมกับตัวแปรการบริโภคแบบสังคมตะวันตก สามารถแสดงข้อมูลในเชิงพฤติกรรมเปรียบเทียบจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

แผนภูมิที่ 10 : อัตลักษณ์ความเป็นสากลนิยมกับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ 35 : จำแนกระดับการมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมสากลมากกว่าวัฒนธรรมไทย

การมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมสากลมากกว่าวัฒนธรรมไทย	จำนวน	ค่าร้อยละ
ระดับสูงหรือมาก	28	5.5
ระดับปานกลาง	384	69.4
ระดับต่ำหรือน้อย	142	25.6
รวม	554	100.0

จากตารางที่ 35 แสดงผลว่า ประชากรตัวอย่างที่มีระดับการมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมสากลมากกว่าวัฒนธรรมไทยในระดับสูง มีจำนวนทั้งสิ้น 28 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 5.5 ในระดับปานกลาง 384 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 69.4 ในระดับต่ำ 142 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 25.6 อันแสดงว่ากลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนมาก มีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมสากลมากกว่าวัฒนธรรมไทยในระดับปานกลาง

ตารางที่ 36 : ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยม กับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

การมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยม	พฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก		รวม
	ระดับสูง	ระดับต่ำ	
ระดับสูงหรือมาก	80 [54.9 %]	65 [45.1 %]	145 [100.0 %]
ระดับปานกลาง	124 [32.3 %]	260 [67.7 %]	384 [100.0 %]
ระดับต่ำหรือน้อย	6 [24.0 %]	19 [76.0 %]	25 [100.0 %]
รวม	210 [37.7 %]	344 [62.3 %]	554 [100.0 %]

Chi-Square = 24.714

df = 2

Sig = .05

จากการพิจารณาค่าร้อยละในตารางข้างต้น พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยม มากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยมที่ระดับสูงมีจำนวนทั้งสิ้น 80 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 54.9 จะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูง ส่วนผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตก หรือสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยมระดับสูง แต่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำมีจำนวนทั้งสิ้น 65 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 45.1 ส่วนผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยมระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูงมีจำนวน 124 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 32.3 ผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยม มากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยมระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 260 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 67.7 ส่วนผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยมในระดับต่ำ และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกใน

ระดับสูงมีจำนวนทั้งสิ้น 6 คน คิดเป็นร้อยละ 24.0 สำหรับผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยมระดับต่ำ และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ มีจำนวนทั้งสิ้น 19 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 76.0

สำหรับการพิจารณาด้วยวิธีการทางสถิติจากค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ที่คำนวณได้จากตารางที่ 36 มีค่าเท่ากับ 24.714 เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์จากตารางภาคผนวกที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 และมีค่า $df = 2$ แล้ว ซึ่งพบว่า ค่าไคสแควร์จากตารางภาคผนวกมีค่าเท่ากับ 5.99 ซึ่งน้อยกว่าค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรระดับทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกนั้นไม่เป็นอิสระต่อกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือมีความสัมพันธ์กัน หมายความว่า ระดับทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 นั้นแสดงได้ว่า หากนำสมมติฐานนี้ไปทดสอบกับประชากรทั้งหมดจะสามารถมีความมั่นใจได้ ร้อยละ 95 ว่าผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมสากลมากกว่าวัฒนธรรมไทย ย่อมจะมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก

ทั้งนี้ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้นั้นยังสามารถยอมรับถึงในระดับนัยสำคัญที่ .001 อันเป็นระดับนัยสำคัญที่สูงมาก เพราะจากตารางค่าไคสแควร์มีค่าที่ระดับนัยสำคัญดังกล่าว ที่ $df = 2$ นั้นมีค่าเท่ากับ 13.82 ซึ่งค่าที่คำนวณได้ยังคงสูงกว่า อันเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าตัวแปรทั้งสองตัวนี้มีความสัมพันธ์กัน ตามเกณฑ์พื้นฐานในการยอมรับผลหรือปฏิเสธผลความสัมพันธ์

เนื่องจากค่าไคสแควร์แสดงผลให้เห็นว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กัน จึงสามารถคำนวณหาค่า Gamma เพื่อบอกขนาดและทิศทางของความสัมพันธ์ดังกล่าวได้ วิธีการหาค่าสถิติดังกล่าวจะใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS / PC+ Version 7.5 ในลักษณะเดียวกับการคำนวณค่าไคสแควร์ประมวลผล พบว่า ค่า Gamma จากการคำนวณทางสถิติของระหว่างทั้งสองตัวแปรข้างต้นมีค่าเท่ากับ .419 แสดงผลได้ว่าค่าที่คำนวณได้เป็นค่าบวก ดังนั้นความสัมพันธ์ในระหว่างสองตัวแปรนี้จึงเป็นไปในทิศทางที่เดียวกัน และมีค่าอยู่ในช่วง 0.40 – 0.59 ซึ่งเป็นเกณฑ์กำหนดค่าความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

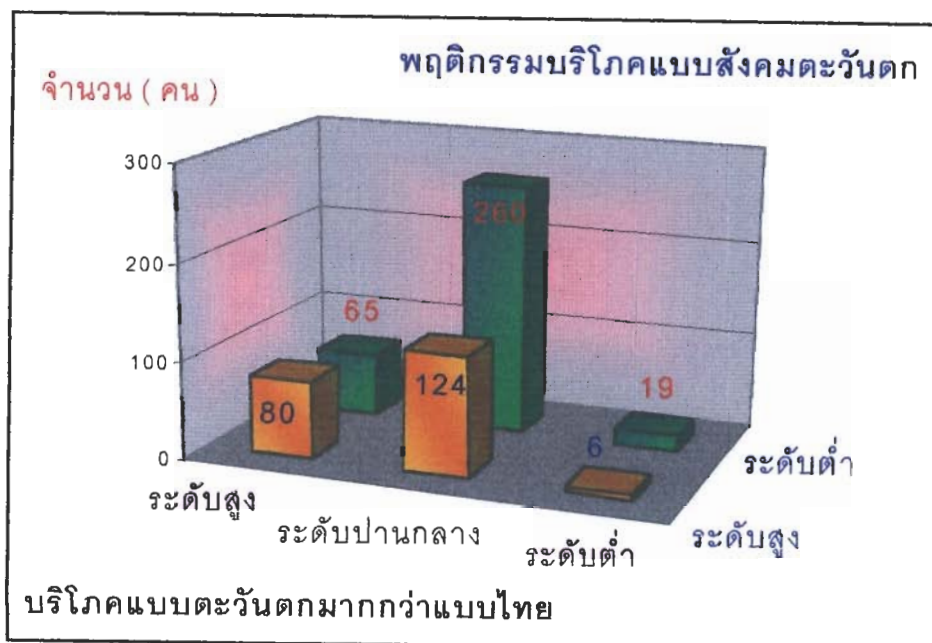
อภิปรายผลเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยม มากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยม

อภิปรายผลเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยม มากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยม

ทั้งนี้จากผลการศึกษาข้างต้นพบว่า การมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกมากกว่าตัวแปรของสมมติฐานทั้งสองข้อที่ตั้งไว้ สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นไปตามลักษณะและความสอดคล้องในการเลือกปฏิบัติ ในพฤติกรรมหรือการแสดงออกอันเป็นผลมาจากทัศนคติ ข้อคิดเห็นที่ทำการชี้วัดได้จากข้อมูลคำตอบในแบบสอบถาม

จากความสัมพันธ์ดังกล่าว ของระหว่างตัวแปรการมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยม กับตัวแปรพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก สามารถแสดงข้อมูลในเชิงพฤติกรรมเปรียบเทียบจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง

แผนภูมิที่ 11 : การมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือสากลนิยมมากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยม กับพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ตารางที่ 37 : สรุปการยอมรับและปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานในการวิจัย	ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก	✓	
2. ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก	✓	

จากตารางที่ 37 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ว่า ได้รับการยอมรับทั้งสองสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 38 : สรุปขนาดของความสัมพันธ์และทิศทางความสัมพันธ์ของสมมติฐาน

สมมติฐานในการวิจัย	ขนาดของความสัมพันธ์	ทิศทางของความสัมพันธ์
1. การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก	ระดับน้อย (มีค่าเท่ากับ.381)	เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (มีค่าเป็นค่าบวก)
2. ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก	ระดับน้อย (มีค่าเท่ากับ.320)	เป็นไปในทิศทางเดียวกัน (มีค่าเป็นค่าบวก)

จากตารางที่ 38 ใช้ค่าคำนวณทางสถิติ Gamma เป็นค่าชี้วัดในการบอกขนาดและ ทิศทางความสัมพันธ์ของทั้งสองสมมติฐาน

สำหรับข้อคำถามในลักษณะปลายเปิดที่ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้จัดทำขึ้น เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงอัตลักษณ์ของตนเองและของกลุ่มตนนั้น เนื่องจากข้อคำถามเป็นคำถามในแบบปลายเปิด ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบข้อคำถามในลักษณะที่เป็นข้อความ ดังนั้นผู้ทำการศึกษาวิจัยจึงใคร่ขอนำเสนอในรูปแบบของการวิเคราะห์ผลเชิงพรรณนา โดยจะสรุปความและจัดหมวดหมู่ของข้อคำตอบเพื่อความสะดวกต่อการแสดงผลการศึกษาวิจัย อนึ่งสำหรับข้อคำตอบจากคำถามในข้อที่ 84 และ 85 นั้น จะมีลักษณะคำตอบเป็นไปในทำนองเดียวกันทั้งหมดดังนี้

ข้อคำถามที่ 84 : ท่านและกลุ่มเพื่อนจะแสดงออกถึงความเป็นพวกพ้องเดียวกันโดยวิธี

ข้อคำถามที่ 85 : ท่านและกลุ่มเพื่อนจะมีการแสดงออกว่าอยู่ในกลุ่มวัยรุ่นโดยวิธี

ข้อคำตอบที่ได้ส่วนมาก กลุ่มประชากรตัวอย่างจะตอบในลักษณะการแสดงพฤติกรรมกลุ่มร่วมกันในลักษณะต่างๆ โดยมีข้อคำตอบที่เด่นชัดเป็นอย่างยิ่งได้แก่ การทำกิจกรรมต่างๆ ในกลุ่มเดียวกันให้มีลักษณะเหมือนกัน เช่น การไปเที่ยว การแต่งตัว การฟังเพลง การชมภาพยนตร์ การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน การโหวตเสียงต่อการจะทำพฤติกรรมต่างๆ ของกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีการแสดงออกระหว่างกลุ่ม โดยการมีภาษาของกลุ่มของตนเองโดยเฉพาะ เพื่อการสื่อสารภายในกลุ่มของตนเองเท่านั้น สังเกตได้ว่าข้อคำตอบส่วนใหญ่เป็นการแสดงเหตุผลในลักษณะที่เป็นรูปธรรมโดยมาก อย่างไรก็ตามยังมีข้อคำตอบในลักษณะที่แสดงถึงเรื่องทัศนคติที่เป็นนามธรรมเช่นกัน โดยข้อคำตอบจะระบุถึงในเรื่องการรักษาความรักพวกพ้อง ความรักเพื่อน ความสามัคคี และการปกป้องกลุ่มของตนเมื่อได้รับการกล่าวถึงในแง่ไม่ดี

ข้อคำถามที่ 86 : ท่านและกลุ่มเพื่อนจะแสดงว่า "ตัวของตนเอง" มีความแตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่นอื่นทั่วไปหรือไม่ เพราะอะไร และโดยวิธีใด

ข้อคำตอบจึงมีในสองลักษณะคือ ยอมรับ และ ปฏิเสธ โดยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

กลุ่มที่ตอบข้อคำถามในลักษณะที่ยอมรับ จะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลในข้อคำตอบได้ว่ามีความต้องการเป็นตัวของตัวเองสูง ดังนั้นจึงไม่มีความต้องการที่จะแสดงตนเองให้มีลักษณะเหมือนกับวัยรุ่นทั่วไป โดยการแสดงออกนั้นยังคงมุ่งประเด็นคำตอบไปที่การแสดงพฤติกรรมเชิงกลุ่มในรูปแบบที่เป็นนามธรรมคือ ในเรื่องการแต่งกาย การมีภาษากลุ่มเป็นของตนเอง การแสดงพฤติกรรมที่เป็นไปตามกระแสนิยมและไม่เป็นไปตามกระแสนิยม ยังมีข้อคำตอบบางประการที่มีลักษณะที่เป็นนามธรรมคือ เป็นการวิจารณ์ถึงพฤติกรรมเยาวชนวัยรุ่นในปัจจุบันที่ไม่มีกาลเทศะ

และไม่มีการคิดไตร่ตรองเหตุผลก่อนจะลงมือทำ โดยการแสดงความคิดเห็นในเชิงวิจารณ์นี้ผู้ตอบแบบสอบถามในข้อคำถามลักษณะนี้ จะแสดงตนว่าตนมีความแตกต่างกับเยาวชนวัยรุ่นกลุ่มอื่นตรงที่ตนมีพฤติกรรมที่มีสัมมาคารวะ รู้จักกาลเทศะมากกว่าประกอบกับคิดก่อนทำเสมอ

ส่วนกลุ่มที่ตอบข้อคำถามในลักษณะปฏิเสชนั้น จะให้ข้อคำตอบว่าตนเองหรือกลุ่มของตนเองก็มีลักษณะเหมือนกับเยาวชนวัยรุ่นคนอื่นๆ ทั่วไป มีการให้เหตุผลว่า ไม่อยากทำตนเด่นกว่าคนอื่น หรือเป็นไปในลักษณะทำตามกระแสนิยมในปัจจุบันที่เยาวชนวัยรุ่นส่วนใหญ่ประพฤติปฏิบัติกัน และข้อคำตอบที่ว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำตัวให้แตกต่างไปจากคนอื่น ทั้งนี้ในข้อคำถามลักษณะดังกล่าวนี้ มีความขัดแย้งกับกลุ่มที่ตอบข้อคำถามในเชิงยอมรับที่กล่าวถึงว่าเยาวชนวัยรุ่นต้องมีความเป็นตัวของตัวเองและต้องไม่เหมือนใคร

อย่างไรก็ตามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะในการแสดงอัตลักษณ์จากประชากรกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติม โดยใช้วิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยาด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อทราบข้อมูลในเชิงลึกกับกลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตก โดยจะนำข้อมูลในส่วนนี้ของข้อคำถามปลายเปิดข้างต้นนี้ไปประกอบ เพื่อทำการสรุปและวิเคราะห์ผลในบทต่อไป

สำหรับข้อคำถามที่ให้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในส่วนท้ายนั้น ข้อความที่พบจากการเก็บข้อมูลจะเป็นข้อความในเชิงออกความเห็นเกี่ยวกับ หัวข้อในการศึกษาวิจัยและแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อในการศึกษาวิจัย สามารถสรุปการแสดงข้อคิดเห็นได้ว่า การมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมนะวันตกนั้นขึ้นอยู่กับโอกาสที่ได้รับทางสังคมเป็นหลัก ทั้งนี้ประกอบกับการได้รับการศึกษาและการมีโอกาสในใช้ทักษะทางภาษาอังกฤษ ต่อสภาพสังคมหรือชีวิตประจำวันในเหตุการณ์จริงด้วย ตลอดจนการแสดงพฤติกรรมในกลุ่มเพื่อนบางครั้งอาจมีการแสดงออกที่ไม่เหมือนกันเท่าใดนักเพราะต่างคนก็ต่างมีอัตลักษณ์ของตนเอง แต่ก็สามารถคบกันได้หากมีนิสัยที่เข้ากัน ซึ่งวิเคราะห์ได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องพฤติกรรมของกลุ่มเพื่อนดังกล่าวนี้ ย่อมแสดงถึงการยอมรับและการปฏิเสธพฤติกรรมกลุ่มโดยนัยแล้ว ว่าอย่างน้อยต้องมีพฤติกรรมร่วมที่ดำเนินไปในแนวทางเดียวกันถึงแม้จะมีการแสดงออกที่แตกต่างกัน

ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแบบสอบถาม สามารถสรุปการแสดงข้อคิดเห็นได้ว่า เป็นแบบสอบถามที่ต้องอาศัยความเข้าใจและความตั้งใจในการอ่านข้อคำถามและข้อคำตอบอย่างสูง และเป็นชุดคำถามที่มีข้อคำถามยาว รวมทั้งต้องใช้เวลามากกว่าการทำแบบสอบถามที่เคยมีประสบการณ์ในการทำมาก่อนเป็นอย่างมาก และให้การสนับสนุนว่าสมควรเสนอผลงานวิจัยที่ได้ต่อองค์กรหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์วัฒนธรรม เพื่อดำเนินการและให้เกิดผลในแนวทางปฏิบัติ

ทั้งนี้ข้อคิดเห็นในทำนองที่ทำให้ผู้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีความรู้สึกที่ตึงเครียดคือการให้ข้อมูลในเชิงบวกต่อแบบสอบถาม ตัวอย่างเช่น ไม่เคยเจอแบบสอบถามในลักษณะที่ตรงกับความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามเช่นนี้มาก่อน หากมีข้อคำถามและแบบสอบถามในลักษณะเดียวกันกับแบบสอบถามชุดนี้กรุณากลับมาให้ทำอีก แบบสอบถามมีข้อความที่เข้าถึงวัยรุ่นได้ดี (ใช้ภาษาวัยรุ่นเข้ามาประกอบทำให้ไม่น่าเบื่อและอยากทำต่อไป) ลักษณะคล้ายข้อสอบแต่เมื่ออ่านและทำแล้วสนุกสามารถทำให้รู้จักหันมาวิเคราะห์ตัวเองในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะพฤติกรรมบริโภคทั้งที่ไม่เคยได้คิดมาก่อน คำถามเยอะและยาวแต่ไม่น่าเบื่อเหมือนทำแบบฝึกหัดในหนังสือแพชั่น เป็นต้น ทั้งนี้ข้อความในเชิงบวกดังกล่าวมีอยู่ประมาณ 50 ชุดแบบสอบถาม ซึ่งทำให้ผู้ทำการศึกษาวิจัยมีกำลังใจเป็นอย่างมาก หนึ่งไม่มีข้อความใดๆ ที่แสดงความคิดเห็นในเชิงลบต่อแบบสอบถามชุดดังกล่าวทั้งสิ้น อาจเป็นเพราะเงื่อนไขในการลงเก็บแบบสอบถามที่ผู้ทำการศึกษาวิจัยต้องทำความเข้าใจ ตลอดจนสอบถามเฉพาะผู้ที่ต้องการให้ความร่วมมือเท่านั้น

ในการลงเก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามพบว่า เมื่อทำการชี้แจงและสร้างความเข้าใจต่อกลุ่มประชากรตัวอย่างแล้ว ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะเมื่อทราบว่าเป็นงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเยาวชนวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงอายุของประชากรตัวอย่างเองก็จะได้รับข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ทั้งนี้ผู้ทำการศึกษาวิจัยสังเกตว่าการแจกแบบสอบถามในระหว่างเพศตรงข้าม คือ ระหว่างผู้ตอบแบบสอบถามและผู้แจกแบบสอบถามนั้นจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการแจกแบบสอบถามในเขตพื้นที่ที่เป็นสถาบันการศึกษาอันกำหนดไว้เป็นส่วนใหญ่นักด้วย

บทที่ 5

การสัมภาษณ์เจาะลึก

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ นอกจากจะใช้ระเบียบวิธีดำเนินการศึกษาทางสังคมศาสตร์ในเชิงปริมาณแล้ว ผู้ทำการศึกษาวิจัยยังได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อความเข้าใจและขยายผลการศึกษาในเชิงลึกที่ดียิ่งขึ้น โดยในบทนี้จะนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ซึ่งขอนำเสนอในรูปแบบของการวิเคราะห์ผลเชิงพรรณนา

อนึ่งก่อนที่จะมีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ดังกล่าว ผู้ศึกษาวิจัยได้ทำความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์และกลุ่มเพื่อนผู้ให้สัมภาษณ์ จากการเริ่มศึกษาในเบื้องต้น คือ การลงสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในคอนเสิร์ตของศิลปินสากลฝั่งตะวันตก โดยเฉพาะศิลปินที่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกาและทวีปยุโรป เป็นหลัก ทั้งนี้การเริ่มสังเกตการณ์ได้เริ่มปฏิบัติการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 อนึ่งศิลปินสากลที่เข้ามาเปิดคอนเสิร์ตในเมืองไทยและผู้ที่ทำการศึกษาได้มีส่วนร่วมสังเกตการณ์ได้แก่ ศิลปินเดี่ยว Ricky Martin กลุ่มศิลปินวง Westlife กลุ่มศิลปินวง My Town กลุ่มศิลปินวง A1 กลุ่มศิลปินวง M2M ศิลปินเดี่ยว Ronan Keating กลุ่มศิลปินวง S club 7 พบว่ามีกลุ่มเยาวชนเข้าร่วมในคอนเสิร์ตและเป็นกลุ่มเดียวกันพอสมควร (เนื่องจากมีศิลปินและกลุ่มศิลปินที่เข้ามาแสดงคอนเสิร์ต โดยที่ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในผลการศึกษาวิจัยจึงใคร่ขอใช้คำว่า ศิลปิน แทนการเรียกชื่อศิลปินทั้งที่เป็นศิลปินเดี่ยวและกลุ่มชาวตะวันตก เพื่อความสะดวกและเป็นการง่ายต่อการทำความเข้าใจ) หลังจากได้ทำความรู้จักในเบื้องต้นจึงได้มีการติดต่อเรื่อยมาทั้งการติดต่อโดยอาศัยทางโทรศัพท์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email) ประกอบกับนัดเจอและพูดคุยกันในลักษณะสัมภาษณ์เชิงกลุ่ม เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจกับผู้ให้สัมภาษณ์ อันจะสามารถให้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและแท้จริง ตลอดจนเป็นการสังเกตพฤติกรรมกลุ่มซึ่งเป็นพฤติกรรมรวมหมู่ และพฤติกรรมส่วนตัวด้วย

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ในเบื้องต้นและการสัมภาษณ์เชิงกลุ่ม พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่านมีความกระตือรือร้นและยินดีที่จะให้ข้อมูลสัมภาษณ์อยู่อย่างเสมอ และติดตามผลในลักษณะของเครือข่ายทางสังคมในเมือง ที่เกิดจากความสัมพันธ์หรือจากวัตถุประสงค์บางประการที่เกิดขึ้น นั่นคือ การมีความนิยมในศิลปินสากลฝั่งตะวันตกตลอดจนภาษาอังกฤษและยอมรับในวัฒนธรรม

ตะวันตกอย่างสม่ำเสมอ เยาวชนบางคนไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ไม่เคยเข้าร่วมศึกษาในสถาบันการศึกษาเดียวกัน แต่ก็สามารถจับกลุ่มเข้ากันได้ รวมทั้งกลายเป็นกลุ่มเพื่อนสนิทอีกกลุ่มหนึ่ง นอกเหนือไปจากกลุ่มเพื่อนในสถาบันการศึกษา โดยจะเกิดการรวมตัวในลักษณะของ Fan Club ของศิลปินนั้นๆ

ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ทำสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ที่เป็นกรณีศึกษาแล้วในเบื้องต้น โดยเฉพาะกรณีการสังเกตการณ์กลุ่มเยาวชนวัยรุ่นที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการทางด้านดนตรี การแสดงคอนเสิร์ตจากศิลปินและกลุ่มศิลปินชาวตะวันตก พบว่าเยาวชนวัยรุ่นที่มีความชื่นชอบศิลปินดังกล่าว ส่วนมากที่พบจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายทั้งนี้ กลุ่มศิลปินที่มาเปิดแสดงคอนเสิร์ตในเมืองไทยนั้น โดยมากจะเป็นศิลปินและกลุ่มศิลปินที่มีแนวเพลงป๊อปแดนซ์ โดยเนื้อหาและทำนองเพลงจะสื่อสารเกี่ยวกับความรักเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะได้รับค่านิยมในหมู่เพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้ได้มีงานวิจัยที่สนับสนุนในเรื่องดังกล่าว Larson Kubey Colletti (1989) ศึกษาพบว่า ผู้ชายมักฟังรายการที่เน้นเนื้อหาสาระและเพลงร็อคหนักๆ ขณะที่ผู้หญิงชอบฟังเพลงแนวบัลลาดหรือเพลงรัก (อ้างใน ชุตติพร เสงวนศักดิ์โสภาคย์, 2541 : 59-60) ประกอบกับทุกครั้งที่ศิลปินมีการร้องเพลงกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นก็สามารถร้องตามได้ ซึ่งการร้องเพลงดังกล่าวคือ การร้องเพลงสากลที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นตัวสื่อ รวมถึงการแต่งกายของเยาวชนวัยรุ่นบางกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงในตัวศิลปินเป็นอย่างมาก ก็จะต้องแต่งกายเลียนแบบศิลปินรวมทั้งลักษณะท่าทางไปจนกระทั่งถึงท่าเต้นประจำของศิลปินนั้นๆ ด้วย

สังเกตได้ว่ากลุ่มเยาวชนดังกล่าว จะค่อนข้างจัดอยู่ในประเภทผู้มีฐานะทางการเงินโดยลักษณะของการแต่งกาย เสื้อผ้า รองเท้า ที่ตามแฟชั่นสมัยนิยม การมีอุปกรณ์สื่อสารอย่างน้อยจะมีวิทยุติดตามตัวหรือเพจเจอร์ไปจนถึงโทรศัพท์มือถือแทบทุกคน บางกลุ่มจะมีการขับรถยนต์ส่วนตัวติดตามรถรับ-ส่ง ศิลปินไปยังสถานที่ต่างๆ ด้วย หากมีการโชว์ตัวติดต่อกันหลายแห่งในวันเดียวกันหรือมีอะนั่นก็จะใช้บริการจากรถแท็กซี่ติดตาม ซึ่งมีทั้งในลักษณะเหมาจ่ายเพื่อทำกิจกรรมดังกล่าวโดยเฉพาะและเรียกใช้ในขณะนั้นด้วย ทั้งนี้จากการสังเกตการณ์พบว่าจะมีขบวนรถของเยาวชนวัยรุ่นที่เป็น Fan Club ติดตามรถรับ-ส่ง ศิลปิน โดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 4-5 คัน กระทั่งการติดตามไปจนถึงที่พัก โรงแรมที่ศิลปินนั้นๆ พักอยู่ด้วย จากการสอบถามได้ข้อมูลว่ามีความต้องการใกล้ชิดกับศิลปิน สร้างสัมพันธ์ไมตรีให้ศิลปินรู้จัก ถ่ายรูปร่วมกับศิลปินขอลายเซ็นเป็นที่ระลึก และยังมีแนวคิดที่ว่าเป็นการรักษาภาพพจน์ของประเทศไทยให้กับศิลปินต่างๆ เพื่อศิลปินจะได้มีความรู้สึกอบอุ่นที่มีการต้อนรับและมีคนรู้จักเพลงของศิลปินผู้นั้นด้วย

ในการทำการสัมภาษณ์เชิงกลุ่ม เพื่อทำความรู้จักและสนิทสนมกับกลุ่มประชากรตัวอย่าง ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ใช้ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 เดือน ก่อนที่จะเริ่มทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และในการสัมภาษณ์ดังกล่าวได้ใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลในแต่ละบุคคล โดยการติดต่ออย่างสม่ำเสมอสัปดาห์ละไม่ต่ำกว่า 2-3 ครั้ง ซึ่งมีระยะเวลานานประมาณ 2 เดือน หนึ่งผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ทำการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม เพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นและลักษณะของพฤติกรรมบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษเป็นระยะเวลาประมาณ 1 ปีก่อนทำการศึกษากับกลุ่มประชากรตัวอย่างแบบเจาะจงสัมภาษณ์เชิงกลุ่ม

เมื่อทำความรู้จักและสร้างความสนิทสนมในลักษณะการสัมภาษณ์เชิงกลุ่มแล้ว ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้พิจารณาคัดเลือกผู้ให้ข่าวสำคัญจากกลุ่มต่างๆ ซึ่งมีเงื่อนไขในการคัดเลือกโดยทำการคัดเลือกจากผู้ที่มีพฤติกรรมซึ่ซัดว่า มีการบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษเป็นระยะเวลานานพอสมควรไม่ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 10 คน ทั้งนี้จากประวัติผู้ให้สัมภาษณ์สามารถแยกได้เป็น 2 ประเภทได้ดังนี้

ประเภทที่ 1 : ผู้ให้สัมภาษณ์มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในต่างจังหวัด แต่ได้ย้ายเข้ามาใช้ชีวิตในกรุงเทพมหานครด้วยเงื่อนไขทางการศึกษา ได้แก่ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, 2, และ 3

ประเภทที่ 2 : ผู้ให้สัมภาษณ์มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ที่กรุงเทพมหานครอยู่แล้ว และใช้ชีวิตอยู่ในกรุงเทพมหานครมาตั้งแต่เกิด ได้แก่ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4, 5, 6, 7, 8, 9 และ 10

สำหรับการนำเสนอข้อมูลจากผู้ให้ข่าวสำคัญนี้ จะนำเสนอโดยการสรุปผลข้อมูลโดยรวม ตั้งแต่การสัมภาษณ์ครั้งแรกจนถึงครั้งสุดท้ายในการเก็บข้อมูล (ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ไปจนถึงเดือนเมษายน 2544) หนึ่งในการสัมภาษณ์เจาะลึกแต่ละครั้งใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 2-3 ชั่วโมงในการพูดคุย ทั้งนี้ต้องคำนึงว่าผู้ให้ข่าวสำคัญจะต้องไม่รู้สึกลำบากใจในการตอบ จึงต้องมีการสนทนาในเรื่องอื่นๆ ก่อนที่จะนำหัวข้อที่ต้องการสัมภาษณ์เข้าไปสอดแทรกเพื่อทราบข้อมูล โดยการนำเสนอสรุปผลข้อมูลที่ได้ จะนำเสนอช่วงตอนต้นของบทสัมภาษณ์ในแต่ละบทของผู้ให้ข่าวสำคัญ ประกอบกับผู้ศึกษาวิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ผลในเชิงพรรณนาตอนท้ายของบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลที่ได้รับว่า ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างไปจากการสัมภาษณ์ในครั้งเริ่มแรกกับการสัมภาษณ์ครั้งสุดท้ายหรือไม่

บทสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ของผู้ให้ข่าวสำคัญ 10 ท่าน ทั้งนี้จากการคัดเลือกกลุ่มประชากรตัวอย่าง โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงกลุ่มในเบื้องต้น

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นางสาว วลัยยา (นามสมมติ)

อายุ : 21 ปี

การศึกษา : ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา

รายได้ : มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000 บาท

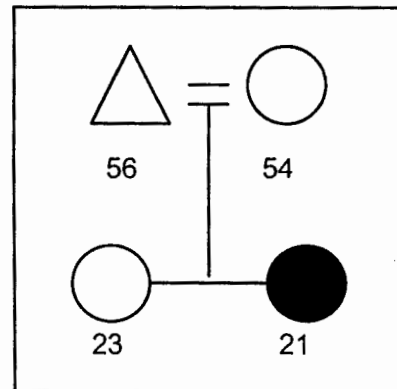
บิดามีอาชีพ : รับราชการ

มารดามีอาชีพ : แม่บ้าน

พี่น้อง : มีพี่น้อง 2 คน คือ พี่สาว อายุ 23 ปี

ภูมิลำเนาเดิม : จังหวัดสุรินทร์

อื่นๆ : ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับเพื่อนสนิทในกลุ่มเดียวกัน (หอพัก) มีกลุ่มเพื่อนสนิททั้งหมด 5 คน กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาเช่นเดียวกันและอยู่ด้วยกันมาแล้วประมาณ 3 ปี

ไดอะแกรมผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

การนิยมบริโภคแบบสังคมตะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ

เริ่มมีความชื่นชอบและเริ่มมีการบริโภค ตั้งแต่เริ่มเข้ามาเรียนอยู่ในกรุงเทพมหานครด้วยเหตุผลในเบื้องต้น คือ มีความต้องการให้ตนเองสามารถเข้ากลุ่มกับวัยรุ่นในกรุงเทพฯ ได้ เพราะเห็นว่าเยาวชนวัยรุ่น ดังกล่าวมีกิจกรรมเกี่ยวกับการนันทนาการทางภาษาอังกฤษกันสูงมาก หากตนไม่ทำตามตัวอย่างก็ไม่สามารถทันสมัยได้ ต่อมาเมื่อได้ฟังเพลงสากล ได้ชมภาพยนตร์เสียงในฟิล์มก็มีความรู้สึกที่ดีกว่าของไทย เพราะว่าคนไทยชอบลอกเลียนแบบจากฝั่งตะวันตกมามากโดยเฉพาะทำนองเพลง และเมื่อฟังไปนานๆ ก็รู้สึกติดใจ จึงได้ติดตามมาตลอด ซึ่งก็นับว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านพฤติกรรมโดยเป็นผลมาจากสังคมรอบข้าง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมากดังที่กล่าวข้างต้น มีแนวคิดที่ว่า จะต้องทำตัวให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาจึงจะเหมาะสมกับการเป็นวัยรุ่นในยุคนี้ โดยในส่วนตัวก็มีความรู้สึกว่าตัวเองต้องเปลี่ยนแปลงแนวคิดและพฤติกรรมอย่างมากแต่ก็มีความสุขที่ได้ทำ อย่างเช่น พฤติกรรมการกินอาหารในรูปแบบของ Fast Food ก็ทราบว่าไม่ใช่ของไทย แต่ก็ต้องยอมรับว่าปัจจุบันได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตไป

เรียบร้อยแล้ว “วัยรุ่นสมัยนี้ใครๆ เขาก็ต้องทำกัน” และเหตุผลอีกประการ คือ ต้องการความสะดวก เพราะเวลานัดเจอเพื่อนหรืออยากจะทำอะไร ร้านอาหารจำพวกนี้ก็มีพื้นที่และอาหารที่ต้องการและเป็นไปตามแฟชั่นได้อย่างดี สำหรับในเรื่องของการแต่งตัวนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน เนื่องจากเมื่อก่อนอยู่ที่ต่างจังหวัดไม่สามารถแต่งกายตามแฟชั่นหรือแสดงออกได้มาก ไม่มีใครในสังคมรอบข้างแต่ง หากตนเองแต่งจะทำให้ดูแปลกเป็นเป้าสายตาที่คอยไม่ดี แต่ตอนนี้ในปัจจุบันเข้ามาอยู่ที่กรุงเทพฯ ก็สามารถทำตามแฟชั่นนิยมได้อย่างเต็มที่ “แต่งที่นี้เต็มที่สุดๆ” สำหรับรายจ่ายในเรื่องการบริโภคสื่อทางภาษาอังกฤษ ก็จะขึ้นอยู่กับว่ามีศิลปินคนใดออกเทปหรือซีดีใหม่ออกมา หากฟังแล้วชอบก็จะซื้อเก็บไว้

ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ

สื่อมวลชนมีบทบาทอย่างมากเพราะสามารถทำให้เราได้รับรู้ถึงเรื่องราวต่างๆ แฟชั่นต่างๆ รวมทั้งข่าวคราวรอบโลกอย่างฉับไว สื่อมวลชนก็จะมีผลในการทำให้เราเห็นภาพของความสัมพันธ์ด้วย สื่อมวลชนที่มีภาษาอังกฤษเข้ามาเกี่ยวข้องนั้นคิดว่า ปัจจุบันเป็นเรื่องธรรมดาที่ต้องมีเพราะต้องยอมรับว่าภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญอย่างมาก การเปิดเพลงการโฆษณาจากสื่อมวลชนก็มีผลทำให้เราต้องรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาอย่างไม่รู้ตัว เพราะเดี๋ยวนี้ก็เป็นเรื่องธรรมดาไปแล้วสำหรับสื่อที่ใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ตนเองก็มีความสนใจในสื่อมวลชนแขนงนี้อยู่แล้ว โดยเฉพาะรายการวิทยุ FM. 88.0 Radio No problem ที่เปิดเพลงทั้งไทยและสากลมีการใช้ภาษาอังกฤษฟังแล้วดูเป็นสากล เป็นอินเตอร์ (Inter) อีกอย่างสื่อดังกล่าวก็ช่วยฝึกภาษาอังกฤษให้เราได้ดีขึ้นมาก ดังนั้นสำหรับภาษาอังกฤษก็คิดว่าสำคัญมาก ๆ เพราะปัจจุบันภาษาอังกฤษเขาก็ใช้กันอยู่ทั่วโลกแล้ว ถึงแม้เรามีภาษาไทยเป็นภาษาแม่แล้วเราก็ต้องมีภาษาอังกฤษด้วย สมัยนี้ไม่มีไม่ได้ภาษาอังกฤษไม่ใช่เป็นภาษาที่สองแล้ว เรียกได้ว่าสำคัญพอๆ กับภาษาไทยเลย บางครั้งอาจจะมึนบทบาทมากกว่าภาษาไทยเสียอีก เวลานี้การจะไปทำงานติดต่อใครที่ไหนต้องใช้ภาษาอังกฤษอย่างมาก อีกกรณีคือการเข้าไปพูดกับฝรั่งคนต่างชาติ ที่เมื่อก่อนไม่เคยทำแต่ปัจจุบันเรามีความกล้ามากขึ้น เพราะสื่อภาษาอังกฤษพวกนี้ช่วยได้อย่างมาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่

โลกาภิวัตน์เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เราต้องยอมรับสังคมโลกมากขึ้น เทคโนโลยีก็ทันสมัยมากขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ก็ไฮเทคมากขึ้น เราจะมัวล้าหลังอยู่ไม่ได้ไม่ยอมให้ประเทศเราต้องอายใคร การรับอิทธิพลตะวันตกก็มีส่วนอย่างมากในเรื่องนี้ แต่เราก็จำเป็นต้องตกอยู่ใน

สภาพการณ์เช่นนั้น สู้ยอมรับมันมาแล้วปรับให้ตัวเราเข้ากันได้จะได้ดีกว่า ยิ่งยุคนี้นายกรัฐมนตรีท่านนี้ด้วยยิ่งต้องให้ความสำคัญกับนโยบายของประเทศในทำนองนี้อยู่แล้ว "เราต้องยอมรับ"

ข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยก็มีความสำคัญ แต่มันเป็นเรื่องที่ต้องช่วยกันมากกว่าการกระทำแบบนี้ต้องขึ้นอยู่กับว่าใครจะทำหรือไม่ทำ เป็นเรื่องของสิทธิส่วนบุคคล แต่ถึงอย่างไรก็ยังคงคิดว่าสมควรที่ต้องมีอยู่ แต่ทำอย่างไรได้เพราะในชีวิตจริงๆ เราก็ต้องอยู่ในสังคมที่มีแต่วัฒนธรรมตะวันตกอยู่แล้ว

ทั้งนี้จากการทำความรู้จักตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบันในวันที่มีการพบพูดคุย และทำการสัมภาษณ์แทบทุกครั้ง ผู้ให้สัมภาษณ์จะใส่เสื้อรัดรูปเอวลอยโชว์สะดือ รองเท้าส้นสูง แต่งหน้าสีออกเข้มและจัด ใส่เครื่องประดับต่างหูขนาดใหญ่ กำไล แหวน สร้อยคอ เป็นการเลียนแบบการแต่งกายของศิลปินหญิงจากฝั่งอเมริกา " Jennifer Lopez" ในกลุ่มเพื่อนก็มีลักษณะการแต่งกายที่คล้ายๆ กัน การสนทนาเริ่มมีความเป็นกันเองมากขึ้นโดยมีการพูดคุยหยอกล้อมากขึ้น ผู้ให้สัมภาษณ์มีความสนใจในงานศึกษาวิจัยฉบับนี้อย่างมาก เพราะมีความรู้สึกว่าตรงกับพฤติกรรมที่ตนเองกำลังเป็นอยู่

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นางสาว นฤชา (นามสมมติ)

อายุ : อายุ 20 ปี

การศึกษา : ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา

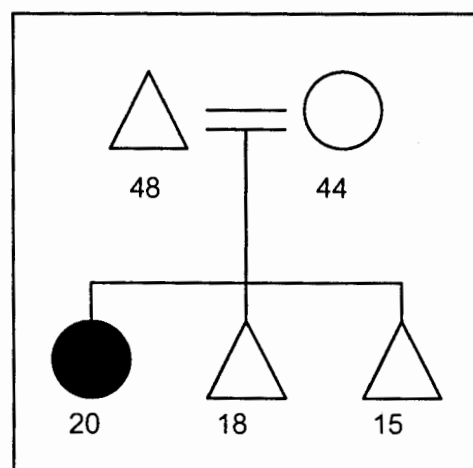
รายได้ : รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 9,000 บาท

บิดามีอาชีพ : ธุรกิจส่วนตัว

มารดามีอาชีพ : แม่บ้าน

พี่น้อง : มีพี่น้อง 3 คน คือ น้องชาย อายุ 18 และ 15 ปี

ภูมิลำเนาเดิม : จังหวัดสมุทรสงคราม

ไดอะแกรมผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

อื่นๆ : ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับเพื่อนสนิทในกลุ่มเดียวกัน (หอพัก) มีกลุ่มเพื่อนสนิททั้งหมด 4 คน กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาเช่นเดียวกันและอยู่ด้วยกันมาแล้วประมาณ 2 ปี

การนิยมบริโภคแบบสังคมตะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ

เริ่มมีความชื่นชอบ ตั้งแต่เรียนอยู่สมัยเมื่อประมาณมัธยมปีที่ 5 พอตอนนี้เข้ามาเรียนใน กรุงเทพมหานครเลยมีโอกาสได้รู้เรื่องราวเกี่ยวกับศิลปินต่างๆ มากขึ้น ก็ยิ่งติดตามก็จะซื้อพวก เทปอัลบั้ม ซีดีมาฟังเป็นส่วนใหญ่ อยู่ที่หอก็ดูรายการโทรทัศน์ช่อง MTV ซึ่งจะมีพวกเพลงพวก ศิลปินที่เราชอบอยู่ แล้วจะคอยดูมิวสิกใหม่ๆ เพื่อทำตามตามสมัยได้และไม่ตกยุค สำหรับในช่อง รายการดังกล่าวจะมีการโชว์แฟชั่นเสื้อผ้าด้วย ซึ่งชอบดูมากๆ แต่ก็ไม่ถึงขนาดที่จะต้องแต่งตาม พอรู้ให้รู้ว่าเราก็อยู่ในสมัยนี้ทันยุคเหมือนกัน สำหรับการใช้อินเทอร์เน็ตภาษาอังกฤษก็มีความชื่นชอบ โดยพื้นฐานแล้วเพราะว่าฟังเพลงภาษาอังกฤษ ฟังทำนองแล้วก็ไพเราะดี ต่อมาก็ดูว่าเป็นใครร้อง ยิ่งเป็นศิลปินนักร้องที่หน้าตาดีก็จะยิ่งติดตามมากขึ้น อีกอย่างพวกวิทยุหรือโทรทัศน์จะเปิดเพลง สากลบ่อยทำให้เราติดหูเป็นประจำและทำให้อยากร้องได้ เพื่อร้องตามเวลาได้ยินเพลงพวกนี้ในที่ อื่นๆ ด้วย ทำให้ดูว่าเราก็เป็นวัยรุ่นที่ทันสมัยคนหนึ่ง อิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกก็ทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองด้วยอย่างมาก ทั้งนี้ก็คงเหมือนวัยรุ่นทั่วไปในปัจจุบันที่ต้องมี การแต่งตัว ฟังเพลง เที่ยวดูหนัง นั่งกินพวก Fast food บ้าง คงเป็นเรื่องส่วนหนึ่งของวัยแต่ถ้าจะ บอกว่าได้รับอิทธิพลตะวันตกมาน้อยอย่างไร ก็คงต้องตอบว่าได้รับมาเต็มที่ เพราะดูแล้วในชีวิต ประจำวันก็ไม่เห็นมีอะไรเป็นแบบไทยๆ ที่มองเห็นได้ชัดเจน ยกเว้นภาษาที่พูดๆ กันอยู่เท่านั้นแต่ บางครั้งเราก็พูดไทยคำอังกฤษคำอยู่เป็นประจำด้วย (บ่อยครั้งที่ผู้ทำการสัมภาษณ์ลองใช้คำถาม เป็นภาษาอังกฤษ จะได้รับคำตอบในเชิงปฏิเสธอยู่เสมอโดยให้เหตุผลว่า) อยากตอบอยากพูด ภาษาอังกฤษแต่ไม่กล้ากลัวพูดผิดให้พูดแบบภาษาไทยๆ ดีกว่า จะเกิดความเขินอายแน่นอนหาก พูดผิดๆ ถูกๆ แต่ถ้าต้องพูดกับฝรั่งชาวต่างชาติก็ทำได้ ซึ่งปัจจุบันภาษาอังกฤษตนเองดีกว่า เมื่อก่อนอย่างน้อยก็พอจะสื่อสารกันรู้เรื่อง

ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อคิดเห็นว่า สื่อมวลชนและภาษาอังกฤษล้วนมีผลเป็นอย่างมากในการ ดำเนินชีวิต ปัจจุบันสื่อต่างๆ ก็มีความทันสมัยมากขึ้น เราก็ต้องตามให้ทันสมัย เหตุผลอีก ประการคือการที่เราชอบฟังเพลง ชอบสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวกับเพลงพวกนี้เราก็ต้องติดตามฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์อยู่เสมอๆ ดังนั้นคงหนีไม่ได้จริงๆ หรือปฏิเสธไม่ได้ที่ต้องยอมให้สื่อมวลชนเข้ามามี

บทบาทกับตัวเองเพราะเราก็ชอบด้วย ซึ่งในแต่ละเดือนก็มีค่าใช้จ่ายสำหรับ หนังสือนิยายสารแม็กกาซีน พวกเทปซีดีหรือเทปบันทึกเสียงที่ออกใหม่ที่เราอยากได้ ประมาณ 1,000 บาทต่อเดือน ซึ่งก็เป็นภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ ตอนนี้อาจจะไปชมภาพยนตร์ก็ต้องอ่านชื่อภาพยนตร์ที่เป็นภาษาอังกฤษ เพราะอ่านภาษาไทยแล้วจะไม่รู้เรื่องว่าเป็นหนังเรื่องอะไรกันแน่ บางครั้งการแปลภาษาจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยตามโรงภาพยนตร์จะทำได้ไม่ดี แค่นี้เรายังต้องจ้อภาษาอังกฤษแล้วเพราะฉะนั้นเรื่องอื่นๆ คงไม่ต้องพูดถึง เดี่ยวนี้ถ้าใครเก่งภาษาอังกฤษก็มีภาษาซีมีเครดิตดีกว่าคนอื่นอยู่มาก อย่างการทำงานบริษัทแบบนี้มันยอมหนีไม่พ้นที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษ จริงๆ แล้วผู้ให้สัมภาษณ์อยากไปใช้ชีวิตที่อเมริกา ซึ่งเป็นความใฝ่ฝันจะได้มีประสบการณ์ที่ดี และเป็นโอกาสที่สำคัญต่อการได้เงินเดือนจำนวนมาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าเรื่องของโลกาภิวัตน์จะมารวมๆ กัน กับพวกเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมสมัยใหม่ ซึ่งทำให้โลกแคบลงเรื่อยๆ และให้ความสำคัญกับการติดต่อกับคนอื่นทั่วโลก โดยเน้นว่าต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักเพราะเป็นภาษาสากล “เรายังอยู่ในโลกใบนี้เราก็ต้องยอมรับว่าเราต้องทำตัวให้เข้ากับพวกคนอื่นให้ได้ มิฉะนั้นเราก็จะไม่มีทางเป็นประเทศที่พัฒนาได้เลย” จากแนวคิดดังกล่าวเป็นการตอกย้ำให้เห็นว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีทัศนคติต่อภาษาอังกฤษในด้านที่มีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก

ข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนคติว่าเป็นไปตามกระแสนิยมเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีความต่อเนืองของการรณรงค์เป็นเพียงเฉพาะในช่วงเทศกาลหรือวันสำคัญๆ เท่านั้น ซึ่งเป็นข้อเสียทำให้มองว่าไม่ใช่เรื่องที่มีความสำคัญจริงๆ

จากการสัมภาษณ์และการทำความเข้าใจตั้งแต่เบื้องต้น สังเกตว่า ผู้ให้สัมภาษณ์จะมีแนวความคิดที่เป็นผู้ใหญ่มากกว่าในกลุ่มเพื่อนของตน สำหรับในพฤติกรรมการแสดงออกนั้นมีความกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นมากขึ้นหลังจากที่ได้ทำความเข้าใจ ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์มักใส่กางเกงยีนส์แฟชั่นสามส่วน เสื้อกล้ามสายเล็ก รองเท้าส้นตึก แต่งหน้า เครื่องประดับมีแหวน ตุ้มหู ซึ่งเป็นเครื่องแต่งกายแบบแฟชั่นนิยมในกลุ่มเพื่อนอยู่เป็นประจำ และเป็นผู้นำในการออกความคิดเห็นหรือตัดสินใจในกลุ่มเสมอ

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นางสาว นภาภรณ์ (นามสมมติ)

อายุ : 21 ปี

การศึกษา : ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา

รายได้ : มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7,000 บาท

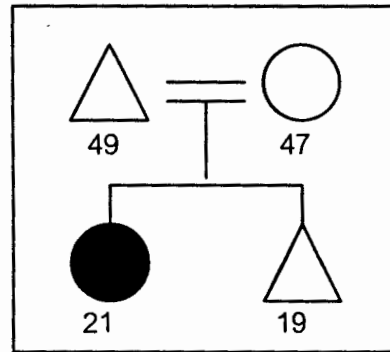
บิดามีอาชีพ : ธุรกิจค้าขายส่วนตัว

มารดามีอาชีพ : พนักงานรัฐวิสาหกิจ

พี่น้อง : มีพี่น้อง 2 คน คือ น้องชาย อายุ 19 ปี

ภูมิลำเนาเดิม : เพชรบูรณ์

อื่นๆ : ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับเพื่อนสนิทในกลุ่มเดียวกัน (หอพัก) มีกลุ่มเพื่อนสนิททั้งหมด 6 คน กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาเช่นเดียวกันและอยู่ด้วยกันมาแล้วประมาณ 3 ปี

ไดอะแกรมผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

การนิยมบริโภคแบบสังคมนะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่า เริ่มมีความสนใจและชื่นชอบอย่างจริงจัง สมัยที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีที่หนึ่ง เพราะว่าได้มีโอกาสฟังจากพวกสื่อต่างๆ เมื่อฟังแล้วก็มีความรู้สึกชอบเพราะว่าเกิดความบันเทิงและมีความไพเราะดี ประกอบกับสื่อทางภาษาอังกฤษที่เป็นเรื่องของการ์ตูนนันทนาการก็ม้ออกมาเรื่อยๆ ทำให้เกิดการติดตามความเป็นไปต่างๆ อยู่เป็นประจำ เมื่อเกิดความชื่นชอบแล้ว ก็ทำให้มีความต้องการในการหาร้องเพลงให้ถูกต้อง ดังนั้นจึงต้องหาเนื้อเพลงต่อเนื่องกันไปจนเกิดการติดตามมาอยู่เรื่อยๆ เหตุผลจูงใจอีกประการได้แก่ เรื่องหน้าตารูปร่างของศิลปิน "มันก็มีเสน่ห์ดึงดูดไม่น้อยเลยอะพี่" การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคงเป็นการที่เราต้องคอยติดตามและอยากรู้ความเคลื่อนไหวโดยที่เริ่มจากการได้ฟังเพลงของศิลปินที่ชอบ พอเราติดตามคราวนี้มันก็เลยต่อกันไปเรื่อยๆ ประกอบกับเพื่อนๆ ในกลุ่มของผู้ให้สัมภาษณ์ก็มีความชื่นชอบ ดังนั้นจึงเกิดการสนทนาในเรื่องเดียวกัน "ยิ่งคุยกันยิ่งถูกคอ" ทั้งนี้หากสามารถทำตามพวกศิลปินได้ ตัวอย่างเช่น ร้องเพลงสากลได้และเมื่อเวลาผู้ให้สัมภาษณ์ไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนฝูง สถานที่ดังกล่าวจะมีช่วงพักเปิดเพลงซ้ำๆ ถ้าเราสามารถร้องเพลงนั้นๆ ตามได้ จะทำให้เกิดความรู้สึกดี "เราอินเตอร์เราทันสมัย เราเข้าสมัยนะไม่เชย เปรียบเหมือนว่าเรามีเกรดดีขึ้นมากกว่าคนอื่นฯ "

ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ

สื่อมวลชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ให้สัมภาษณ์กับศิลปินต่างๆ ในขณะที่เดียวกันสื่อมวลชนก็มีผลต่อศิลปินเช่นกัน โดยเฉพาะในเรื่องการโฆษณา “เชื่อเลยว่าอย่างเวลามีเพลงออกใหม่ๆ มา ถ้าเปิดบ่อยๆ มันก็ฮิตได้” ทั้งนี้สื่อมวลชนที่ได้รับความนิยมส่วนใหญ่ในปัจจุบันก็จะมีการใช้ภาษาอังกฤษเข้ามาด้วย ซึ่งเป็นผลและอิทธิพลมาจากเพลงสากล โดยทำให้เราอยากเข้าใจความหมายของเนื้อเพลงอยากรู้ว่าศิลปินร้องเพลงที่มีเนื้อร้องอย่างไร อนึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงทัศนะว่า “คนไทยต้องชอบลอกเลียนคนอื่นอยู่เรื่อย นี่ก็ทำให้เป็นส่วนหนึ่งที่ไม่อยากฟังหรือสนใจเพลงไทย” ส่วนในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษ เห็นว่ามีความสำคัญอย่างมาก จะเกิดความรู้สึกอายอย่างมาก ถ้าสมัยนี้ไม่สามารถพูดหรือสื่อสารภาษาอังกฤษได้ มีเหตุผลส่วนหนึ่งที่ต้องพยายามพูดสื่อสารให้ได้เพราะว่า “ถ้ามีคนต่างชาติหรือฝรั่งมาถามอะไรเราแล้วเราตอบไม่ได้ เขาจะมองบ้านเมืองเราว่าเป็นเมืองที่ล้าสมัย” ทั้งนี้ยังแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่องของการใช้ล่ามเข้ามาในการสัมภาษณ์ตามสื่อต่างๆ ซึ่งจะแสดงออกถึงความนิยมของผู้ให้สัมภาษณ์ในภาษาอังกฤษได้เช่นกัน “อย่างเวลารายการโทรทัศน์ รายการหนึ่งที่มีนักแสดงศิลปินต่างชาติที่มาเปิดคอนเสิร์ตในเมืองไทย ไปออกรายการ แล้วเขาก็จะใช้ล่ามแปลภาษาทุกครั้ง ซึ่งอยากจะถามว่าทำเพื่ออะไรเสียเวลาเปล่าๆ คนที่เขาเป็นแฟนเพลงก็ต้องฟังรู้เรื่องอยู่แล้ว อีกอย่างอายเขาเปล่าๆ เขาจะหาว่าพวกเราไม่ได้รับการศึกษา”

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่

อนึ่งจากการพยายามสอบถามข้อมูล ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงข้อคิดเห็นและแสดงทัศนคติในเรื่องนี้น้อยมากจากการสอบถามในแต่ละครั้ง โดยสามารถสรุปความได้ว่าผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเข้ามามีผลต่อพฤติกรรมโดยทั่วไปของทุกๆ คนในสังคม

ข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงข้อคิดเห็นว่าการอนุรักษ์ในเรื่องดังกล่าวมีแต่เฉพาะในเรื่องของการแสดงเช่น พวกรำฟ้อนต่างๆ ซึ่งเห็นว่าเป็นการยากที่จะให้ทุกคนประพฤติปฏิบัติทุกคน เพราะสภาพในชีวิตจริงก็ไม่เปิดโอกาสให้มีการแสดงออกเช่นนี้มากนักโดยทั่วไป เห็นว่าตามความเป็นจริงสื่อหรือเพลงภาษาอังกฤษก็จะมีให้ได้ยินอยู่ทุกวัน จนเกิดเคยชินในลักษณะของวัฒนธรรมแบบนี้ไปแล้ว ดังนั้นเป็นการยากที่จะทำหรือปฏิบัติให้เห็นเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุว่าวัฒนธรรมแบบ

ตะวันตกเข้ามามีผลในชีวิตประจำวันมากกว่าของไทย แต่ในสวนลิกก็ยังคงต้องการให้มีการส่งเสริมและอนุรักษ์ในเรื่องดังกล่าวอยู่

จากการทำความรู้จักพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ที่แสดงตัวเป็นวันรุ่นแบบแฟชั่นนิยมสูงมากโดยเฉพาะการแต่งกายและการแสดงออกทางมารยาทสังคม ทั้งนี้สำหรับการแต่งกายจะพบว่ามีการแต่งกายตามแฟชั่นที่หลากหลาย เปลี่ยนสไตล์การแต่งตัวอยู่เป็นประจำมีความกล้าในการแสดงออกเป็นอย่างมาก

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นาย จักร (นามสมมติ)

อายุ : 18 ปี

การศึกษา : ปัจจุบันกำลังจะเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

รายได้ : มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 บาท

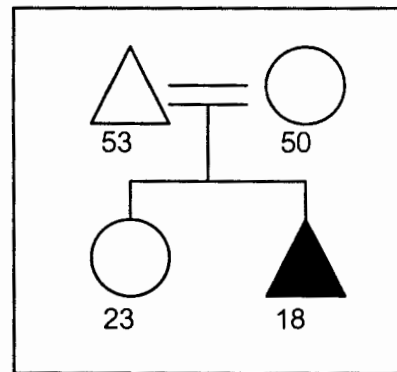
บิดามีอาชีพ : ธุรกิจส่วนตัว

มารดามีอาชีพ : รับราชการ

พี่น้อง : มีพี่น้อง 2 คน คือ พี่สาว อายุ 23 ปี

ภูมิลำเนาเดิม : กรุงเทพมหานคร

อื่นๆ : ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับพี่สาว แต่เดิมพักอาศัยอยู่กับคุณป้า มีกลุ่มเพื่อนสนิททั้งหมด 8 คน ซึ่งกำลังจะเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาเช่นเดียวกันและเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาปีที่ 1 ไปแล้ว 3 คน

ไดอะแกรมผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

การนิยมบริโภคแบบสังคมตะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ

ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์สรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีความชอบในการบริโภคแบบสังคมตะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษมาตั้งแต่ มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมีความชื่นชอบเป็นอย่างมากถึงขนาดคลั่งไคล้ในปัจจุบัน โดยการแสดงออกในเรื่องการแต่งกายชอบที่จะลอกเลียนแบบมาจากกลุ่มศิลปินตะวันตก (ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้แต่งกายตามสไตล์ของศิลปินนั้นๆ เป็นอย่างมาก สังเกตได้จากการแสดงตัวทุกครั้งที่มีการพูดคุยและสัมภาษณ์

ซึ่งมักจะมีการนำเสนอเสื้อผ้าที่มีลักษณะคล้ายกับศิลปินต่างชาติ) “ทุกอย่างไม่ว่าเสื้อผ้า รองเท้า ทรงผมหลุดมาเองครบทั้งงานนี้ เค้าเพิ่งมาแสดงคอนเสิร์ตไปด้วย แต่จริงๆ ผมก็ตามไปดูหมดนะ ครับไม่ว่าใครจะมาก็คงไปกันทั้งแก๊งค์เลยที่ ที่ชอบก็เพราะว่าเราจะได้อินเตอร์แล้วก็ป็นวัยรุ่นสมัยใหม่ด้วย “ ตลอดจนมีความรู้สึกว่่าสื่อภาษาอังกฤษและพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตก เป็นเรื่องธรรมดาที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปกับกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นของไทย และเห็นสมควรว่าการแสดงพฤติกรรมดังกล่าวควรทำหรือควรปฏิบัติ เพราะในสังคมตะวันตกที่เจริญได้ยึดถือปฏิบัติกัน และประเทศของเราก็ควรจะเป็นเช่นนั้นด้วย ในทำนองว่าเรามีสิ่งใดเป็นอะไรเราก็ต้องมีและสามารถเป็นอย่างเขาได้ ไม่รู้สึกว่่ามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่มีผลมาจากอิทธิพลตะวันตก เพราะตนเองเกิดในยุคสมัยที่สังคมเป็นเช่นนั้น

ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่่า ในปัจจุบันสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษเข้ามามีอิทธิพลและมีบทบาทต่อตนเองและสังคมรอบข้างอย่างมาก การที่สื่อมวลชนหรือสื่อต่างๆ เขาใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ทำให้ต้องเกิดความพยายามฟังให้เข้าใจ สังคมสมัยนี้ต้องรู้ว่่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ต้องอาศัยความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ โดยเฉพาะสื่อที่ใช้ในปัจจุบันก็มีอยู่มาก จะไม่สนใจหรือจะปฏิเสธนั้นไม่ได้ ทั้งนี้การโฆษณาจากสื่อถือว่่ามีความสำคัญมาก ๆ อย่างน้อยก็ทำให้สามารถรับรู้สิ่งที่เราต้องการหาความบันเทิงได้ ซึ่งสื่อมวลชนก็จะสนองตอบความต้องการได้ “ ผมจะต้องพยายามฝึกพูดภาษาอังกฤษให้ได้เพราะเรื่องสำคัญเลยนะครับ ถ้าเราพูดได้เวลาเราตามไปดูคอนเสิร์ตแล้ว เราทักทายเขาพูดกับเขา เขาจะได้หันมาคุยกับเรา ถ้าพูดไม่ได้แล้วจะทำให้เขาหยุดทักทายเราได้ว่่าอย่างไร ” ตอนนี้องาษาอังกฤษก็เป็นภาษาสากลทุกคนใช้ภาษาอังกฤษกันทั่วโลก เราจึงมีความจำเป็นต้องพยายามฝึกพูดให้ได้ เพื่อสนทนากับชาวต่างชาติให้ได้ หากสามารถเป็นไปได้อีกก็ทักษะภาษาอังกฤษเก่งๆ มากกว่าภาษาไทย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่

เทคโนโลยีในการสื่อสาร ทำให้โลกเราติดต่อกันได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้จำเป็นต้องพึ่งพาการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ด้วย กิจกรรมต่างๆ ที่มีความทันสมัยก็จะมีภาษาอังกฤษเข้าไปอยู่ด้วยเสมอสังเกตจากการใช้ภาษาในอินเทอร์เน็ต การจะเข้าถึงนวัตกรรมสมัยใหม่ได้ก็ต้องมีความเข้าใจในภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐาน เรื่องโลกาภิวัตน์มีส่วนทำให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล

ข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

มีความคิดเห็นว่าการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยเป็นเรื่องที่สำคัญ " แต่ผมว่านะของแบบนี้เราต้องมีจิตใจที่รักชาติถึงจะทำได้ ผมว่าทุกคนแล้วสิก็ มีกันทุกคนแหละครับ " ทุกคนย่อมอยากให้ชาติของตัวเองเป็นชาติที่ดีมีเอกลักษณ์ แต่ต้องยอมรับว่าปัจจุบันมีอิทธิพลตะวันตกเข้ามาเยอะจนวัยรุ่นมีโอกาสที่จะพบเจอกับวัฒนธรรมตะวันตกมากกว่า ดังนั้นในเรื่องของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยจึงอาจเป็นเรื่องที่ยังไกลตัว

ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์จะมีความโดดเด่นจากการแต่งตัวทุกครั้งที่เจอ ซึ่งการแต่งตัวนั้นจะเลียนแบบตามศิลปินต่างประเทศ (Paul กลุ่มศิลปิน A1) ไม่ว่าจะ เป็นลักษณะของทรงผม เสื้อผ้า ผู้สัมภาษณ์ยังคงมีพฤติกรรมและมีการแสดงออกในลักษณะเช่นเดิม ตั้งแต่ทำการสัมภาษณ์ในครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน ยังคงตอกย้ำความคิดว่าตนเองเป็นกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นสมัยใหม่และยอมรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิต ประกอบกับมีความต้องการที่จะสื่อสารในภาษาอังกฤษเท่าที่จะทำได้ในทุกๆ กรณี เช่นการพูดภาษาไทยคำภาษาอังกฤษคำ เป็นต้น

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นางสาว นวรัตน์ (นามสมมติ)

อายุ : 24 ปี

การศึกษา : ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา

รายได้ : มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,000 บาท

บิดามีอาชีพ : พนักงานรัฐวิสาหกิจ

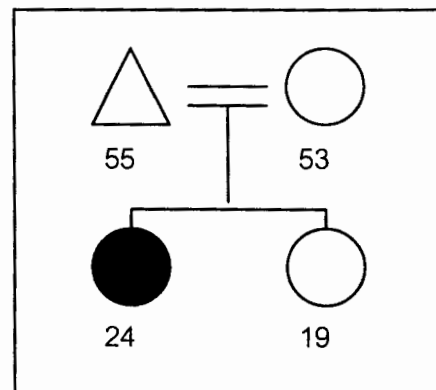
มารดามีอาชีพ : พนักงานบริษัทเอกชน

พี่น้อง : มีพี่น้อง 2 คน คือ น้องสาว อายุ 19 ปี

ภูมิลำเนา : กรุงเทพมหานคร

อื่นๆ : ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีกลุ่มเพื่อนสนิททั้งหมด 6 คน ว่างเดียวกันหมด

มีทั้งเรียนอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษาและทำงานแล้ว

ไดอะแกรมผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

การนิยมบริโภคแบบสังคมตะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ

เริ่มมีการบริโภคอย่างเด่นชัดมาตั้งแต่ระดับอุดมศึกษาปีที่ 1 ตอนเข้ามหาวิทยาลัย แล้วก็ชอบมากที่สุดตอนปี 3-4 เพราะมีเวลาว่างมากขึ้น เหตุผลที่ชอบเพราะมีโอกาสได้ฟังบ่อยๆ เพลงฮิตทำให้ชินหู พอฟังแล้วก็อยากรู้เนื้อเพลง ตรงนี้ทำให้สนุกขึ้นเพราะมีการทดลองแกะเนื้อเพลง ถ้าเราสามารถแกะได้ถูกก็จะเกิดความภูมิใจ ซึ่งอาจมีผลกับการเรียนบางส่วน คือ เข้าใจบทสนทนามากขึ้น แต่จริงๆ แล้วในช่วงที่ชอบมากๆ ก็ไม่มีตัวเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษ คิดว่าการเรียนภาษาอังกฤษนั้นจะเป็นทางการมากกว่า แต่ในการฟังเพลงพวกนี้จะสามารถเอามาใช้ในชีวิตจริงๆ ได้พูดได้จริงๆ ตามสถานการณ์ และยังเรามีความเข้าใจมากขึ้น ใช้ได้ในชีวิตจริงมันก็จะทำให้เราชวนขวนขวายเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น คิดว่าการขึ้นชอบนิยมศิลปินตะวันตกก็เป็นเรื่องของสมัยนิยมเช่นกันเป็นส่วนหนึ่งของวัยรุ่น การใช้สื่อภาษาอังกฤษเช่นการฟังรายการวิทยุที่เปิดเพลงสากลลดนิยมบ่อยๆ ก็จะสามารถทำให้เราร้องเพลงสากลลดนิยมได้เช่นกัน ประกอบกับมีความคิดว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีเพียงเฉพาะบางกลุ่ม ส่วนตนเองอาจมีบ้างในเรื่องการพูดจา แต่ก็ไม่ได้มากมายอะไร วัยรุ่นสมัยนี้เป็นสากลนิยมขึ้นเยอะเพราะสื่อมวลชน กระแสนิยมต่างๆ ก็เกิดขึ้นมาเพราะสื่อมวลชนช่วยกระจายข่าว ทำให้เกิดเป็นกระแสนิยมและในเมื่อวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาพร้อมๆ กับสื่อจึงยิ่งเป็นตัวเสริมให้เกิดพฤติกรรมในการบริโภคแบบสังคมตะวันตกได้เป็นอย่างดี

ความรู้สึที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ

สื่อมีบทบาทอย่างมากกับวัยรุ่นสมัยนี้ ในเรื่องของการทำตามสื่อคือตามต้นแบบศิลปินนักร้องต่างๆ สื่อจะเป็นตัวถ่ายทอดที่ดี เมื่อพูดถึงสื่อก็ต้องทำความเข้าใจไปถึงพวกเทคโนโลยีใหม่สมัยนี้ด้วย พวกนวัตกรรมที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตมากขึ้น คู่มือเครื่องใช้ส่วนใหญ่ถ้าไม่ได้ผลิตในไทยก็จะเป็นภาษาอังกฤษ ปุ่มคำสั่งต่างๆ ก็เป็นภาษาอังกฤษ อย่างตัวเองที่เข้าเล่น Internet ส่วนหนึ่งก็อยากได้เนื้อร้องเพลงสากลพวกนี้ด้วย ซึ่งเราก็ต้องเข้าใจภาษาอังกฤษในนั้นพอสมควร อีกอย่างสื่อมวลชนก็มีส่วนในการอัดมาให้เราฟัง เช่นสถานีวิทยุ FM 88.0 / 95.5 / 105.5 (รายการวิทยุดังกล่าวเป็นรายการที่เปิดเพลงสากล) อันนี้มันส่งต่อไปถึงเรื่องการทำงานในอนาคตด้วยที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเข้ามา ทักษะในส่วนของการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนของภาษาอังกฤษนั้น มีความสำคัญพอๆ กัน อย่างน้อยๆ ก็ในเรื่องชีวิตประจำวันเดี๋ยวนี้ที่มีภาษาอังกฤษเข้ามาปะปนในชีวิตอยู่มาก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่

โลกาภิวัตน์มีส่วนทำให้เราปรับตัววัฒนธรรมของตะวันตกมา เพราะว่ากระแสของทางตะวันตก นั้นมันเป็นกระแสที่แรงกว่าของไทย ยิ่งมีเทคโนโลยีทางการสื่อสารเข้ามาก็ยิ่งเป็นตัวเร่งที่สำคัญ ที่ทำให้วัฒนธรรมตะวันตกสามารถแพร่ขยายออกไปทั่วโลกได้เร็วขึ้น

ข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

คำว่า “กระแส” จะอธิบายได้ดีเพราะจะมีการนึกถึงเรื่องนี้เป็นพักๆ เท่านั้นไม่ได้มีการ รณรงค์อย่างต่อเนื่อง แล้วถ้าเป็นแบบนี้ไม่ต้องสงสัยเลยเพราะว่าอีกหน่อยวัยรุ่นไทยไปเป็นแบบ สากลกันหมดแน่ๆ เพราะชอบลอกเลียนแบบกันอยู่แล้ว

จากการทำความรู้จักผู้ให้สัมภาษณ์พบว่า การแต่งตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์จะมีลักษณะที่ เรียบง่ายเรียบง่าย กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ ไม่ได้แต่งตัวตามแฟชั่นมากนัก แต่ก็ยังมีสไตล์การ แต่งกายที่เป็นวัยรุ่นอยู่บ้าง ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านเนื้อเพลงสากลเป็นอย่างดีมาก พฤติกรรมที่แสดงออกไม่มีการเปลี่ยนแปลง มีลักษณะคงเดิมกับที่ได้ทำความรู้จักในเบื้องต้น

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นางสาว ภัทรวรรณ (นามสมมติ)

อายุ : 21 ปี

การศึกษา : ปัจจุบันจบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

รายได้ : มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 บาท

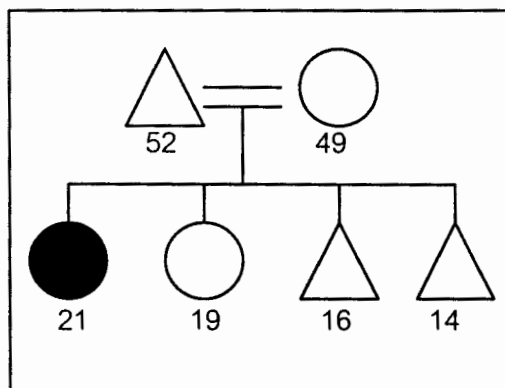
บิดามีอาชีพ : ธุรกิจค้าขายเอกชน

มารดามีอาชีพ : แม่บ้าน

พี่น้อง : มีพี่น้อง 4 คน คือ น้องสาว อายุ 19 ปี น้องชาย อายุ 16 และ 14 ปี

ภูมิลำเนา : กรุงเทพมหานคร

อื่นๆ : ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีกลุ่มเพื่อนสนิททั้งหมด 6 คน ซึ่งเป็นเพื่อนรุ่นเดียวกัน กับที่จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ไดอะแกรมผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6

การนิยมนิเทศแบบสังคมตะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ

เหตุผลที่สำคัญคือ การที่ได้ฝึกภาษาไปในตัว นอกจากที่เราจะได้พักผ่อนสนุกกับการฟังเพลงแล้ว เรายังได้ทักษะทางด้านภาษาอังกฤษในทางอ้อม โดยเฉพาะพวกคำศัพท์สมัยใหม่ที่บางครั้งในบทเรียนไม่ได้สอน เพราะส่วนมากจะเป็นศัพท์แสลงหรือสำนวนใหม่ๆ ซึ่งฝรั่งเขาใช้ในชีวิตจริงๆ อย่างบางครั้งก็จะได้จากการดูหนัง ทำให้รู้ว่าเขาต้องพูดยังไง สำนวนแบบไหน สถานการณ์แบบนี้ต้องใช้ว่าอะไร ซึ่งแน่นอนว่าในบทเรียนก็จะมีแต่ภาษาที่เป็นทางการถูกต้องในไวยากรณ์ไปหมดทำให้รู้สึกเกร็งไม่สนุกเท่ากับภาษาพวกนี้จริงๆ เวลามีเพลงไหนฮิตๆ ก็จะนำมาเป็นประโยคกับสถานการณ์จริง เช่น "Oops ! I didn't it again." ที่เริ่มชอบจริงๆ ก็คงจะเป็นช่วงระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาปีที่ 2-3 ทั้งนี้เป็นเรื่องของกระแสนิยมมากกว่าเพราะตอนนี้กระแสนิยมทางด้านวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามานั้นแรงมาก มันเข้าถึงทุกรูปแบบเลย ไม่ว่าจะเรื่องการแต่งกาย เสื้อผ้า อันนี้อาจมีของญี่ปุ่นเข้ามาอยู่บ้าง แต่พวกแฟชั่นตะวันตกก็มีหรืออย่างเช่นในชีวิตประจำวัน Fast food กระทั่งการดูหนังก็ยังนิยมไปดูหนังของต่างประเทศมากกว่าหนังไทย แต่สำหรับตัวเองคงไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงมากนัก ก็คงเหมือนวัยรุ่นคนอื่นๆ ทั่วไป

ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ

บทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษมีมากในสังคมยุคปัจจุบัน สื่อมวลชนก็ทำให้เห็นและรับรู้อะไรหลายอย่าง อย่างชีวิตความเป็นอยู่อะไรแบบนี้ทางฝั่งตะวันตก เป็นอย่างไรทางฝั่งตะวันออกก็มีบ้าง เพราะทุกที่ก็อยู่ในสังคมโลก ดังนั้นต้องมีความเข้าใจสังคมด้วยว่าเป็นไปในลักษณะใด การทำไปตามสมัยนิยมก็ต้องมีบ้างเช่นกัน ที่สำคัญสื่อมวลชนจะช่วยให้เราเข้าใจภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น ถ้าเรามีความสนใจและใส่ใจที่จะรับสื่อต่างๆ นั้นด้วย เพราะปัจจุบันสื่อต่างๆ ก็จะใช้ภาษาอังกฤษที่อยู่ในชีวิตประจำวันของเราเป็นหลัก ในเมื่อสื่อมวลชนก็เสนอกับผู้ต้องการใช้บริการอยู่ทุกวันๆ และผู้ต้องการใช้บริการก็มีความรู้สึกว่าได้รับความบันเทิงและความรู้บ้างในทุกวันนี้ ดังนั้นสื่อมวลชนพร้อมทั้งภาษาอังกฤษก็เข้ามามีบทบาทกับชีวิตมากพอสมควร ภาษาอังกฤษเขาต้องสื่อสารกันทั่วโลก โดยส่วนตัวก็อยากจะมีความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษเยอะๆ อยากพูดคุยได้แบบเก่งๆ สำหรับเวลามีเพลงออกใหม่ๆ เพื่อนๆ ที่อยู่ในกลุ่มก็จะเอามาพูดคุยกัน นำมาร้องด้วยกันค้นหาเนื้อเพลงมาร้องมันจะทำให้เราเข้าใจความหมายดียิ่งขึ้น ซึ่งเพื่อนๆ ในกลุ่มก็มีพฤติกรรมในลักษณะเป็นแบบนี้กันหมด โดยมีความรู้สึกดีที่สามารถได้รับประโยชน์ในการใช้ภาษาอังกฤษจากสื่อ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่

โลกาภิวัตน์มีส่วนทำให้โลกใบนี้เป็นแบบเดียวกัน คือ เป็นสากลไปกันหมด แล้วยังมีชีวิตอยู่ในเมืองอยู่ในกรุงเทพฯ ก็จะต้องรับรู้อะไรเร็วมากกว่าชนบท เรื่องของการรับอิทธิพลต่างๆ จากวัฒนธรรมตะวันตกจากสังคมตะวันตก ความเป็นเมืองก็ต้องเจอและรองรับไปก่อนเป็นการรับไปโดยปริยาย เทคโนโลยีสมัยใหม่ก็มีส่วนทำให้ต้องรับรู้ในเรื่องดังกล่าว โดยเฉพาะ Internet ที่ครอบคลุมไปได้ทั่วโลก “สมัยนี้ไม่มีเครื่องที่บ้านก็เห็นมีร้าน Internet Cafe’ ชั่วโมงละไม่กี่บาทแล้วเชื่อเถอะทุก Web ที่เข้าไปอย่างน้อยก็ต้องมีภาษาอังกฤษ” นวัตกรรมพวกนี้ก็มีจุดเริ่มต้นมาจากฝั่งตะวันตกแทบทั้งสิ้น ดังนั้นการรับความทันสมัยเข้ามาก็เปรียบเสมือนการยอมรับอิทธิพลตะวันตกเข้ามาด้วย ในเรื่องเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ต้องยอมรับว่าประเทศไทยยังมีการพัฒนาในเรื่องดังกล่าวที่น้อยกว่ากลุ่มประเทศทางตะวันตก ที่มีกิจกรรมพื้นฐานมาจากประเทศอุตสาหกรรม แต่ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมทำให้เราต้องรับเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยกว่าเข้ามาประยุกต์ใช้ ประเทศไทยจึงมีความเสียเปรียบในส่วนนี้ด้วย ทั้งนี้เมื่อมีการรับนวัตกรรมเทคนิคต่างๆ เข้ามาก็ไม่พ้นที่จะต้องรับความรู้ความคิดของเขาเข้ามา จนกลายเป็นว่ามีอิทธิพลต่อประเทศไทยในที่สุดด้วย

ข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

มีความคิดเห็นที่สมควรที่จะอนุรักษ์ไว้ส่วนหนึ่ง ทั้งนี้การกระทำดังกล่าวเป็นเรื่องของสิทธิส่วนบุคคลด้วยว่าใครพอใจจะทำอะไร เป็นการยากในสมัยนี้ที่จะมาให้ประเพณีปฏิบัติในรูปแบบของไทยแท้ๆ เพราะชีวิตประจำวันของเราก็เจอแต่วัฒนธรรมแบบตะวันตกเสียเป็นส่วนใหญ่ บางคนยังยกย่องว่าของตะวันตกดีกว่าของไทยเลย โดยเฉพาะเรื่องระเบียบวินัย คนไทยเองจะเป็นผู้ที่ทำให้วัฒนธรรมของไทยเสื่อมลงไป การอนุรักษ์คงเป็นการเตือนให้มีจิตสำนึกเพื่อไม่ให้เกิดการทำลายมากกว่า

จากการทำความรู้จักผู้ให้สัมภาษณ์พบว่า ในเรื่องของการแต่งกายของผู้ให้สัมภาษณ์มีลักษณะไม่ต่างจากวัยรุ่นในปัจจุบันทั่วไป คือ ใส่เสื้อยืดตัวเล็ก กางเกงยีนส์ รองเท้าส้นหนา และพฤติกรรมโดยทั่วไปตลอดจนการแสดงข้อคิดเห็น ก็ไม่มีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยทำการพูดคุยและสัมภาษณ์ไว้ในช่วงเริ่มแรกที่ทำการศึกษา ทั้งนี้กลุ่มเพื่อนของผู้ให้สัมภาษณ์นิยมร้องเพลงสากลร่วมกันเป็นหมู่คณะอย่างสม่ำเสมอ

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นาย วัชรพัฒน์ (นามสมมติ)

อายุ : 20 ปี

การศึกษา : ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา

รายได้ : มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 บาท

บิดามีอาชีพ : พนักงานบริษัทเอกชน

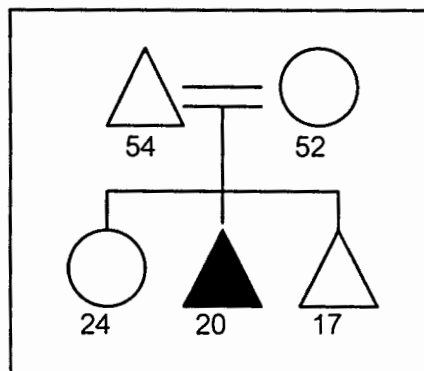
มารดามีอาชีพ : พนักงานบริษัทเอกชน

พี่น้อง : มีพี่น้อง 3 คน คือ พี่สาว อายุ 24 ปี น้องชาย 17 ปี

ภูมิลำเนา : กรุงเทพมหานคร

อื่นๆ : ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับคุณยาย มีกลุ่มเพื่อนสนิททั้งหมด 9 คน ้วยเดียวกันหมด

ซึ่งทั้งหมดกำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา

ไดอะแกรมผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7

การนิยมบริโภคแบบสังคมนะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ

สืบเนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์เป็นคนที่ชอบร้องเพลงมาตั้งแต่เด็กๆ อยู่แล้ว จึงมีความชื่นชอบศิลปินโดยเฉพาะศิลปินตะวันตก จะไม่ค่อยฟังศิลปินในเมืองไทยเท่าไร ที่พอจะรู้จักเพราะฟังจากโฆษณาเวลาเปิดวิทยุแล้วมีข่าวอะไรแบบนี้ก็ได้ฟังบ้าง แต่จริงๆ แล้วก็ฟังรายการที่เป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดมากกว่า เริ่มสนใจมาตั้งนานแล้ว คือ ได้ไปดูหนังเรื่อง เดอะบอดีการ์ด แล้วก็ชอบเพลงประกอบภาพยนตร์ก็เลยติดตามนักร้องคนนี้มาตลอด (Whitney Houston) ก็ซื้อเทปเพลงมาฟังการร้องเพลงก็จะทำให้เราได้ฝึกทักษะในการฟัง การอ่านทำความเข้าใจได้ดีมาก โดยเฉพาะพวกคำศัพท์ Synonym หรือพวกคำแสดงต่างๆ ที่เขาใช้กัน ดีว่าการมาศึกษาจากบทเรียนส่วนความคิดในเรื่อง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภคเป็นแบบสังคมนะวันตก ผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อคิดเห็นที่ว่าน่าจะเป็นในเรื่องของสมัยนิยมมากกว่า ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ก็มีพฤติกรรมดังกล่าวเหมือนกัน จริงๆ แล้วก็คิดว่าไม่จำเป็นที่จะต้องไปตามใครแม้จะเป็นเรื่องสมัยนิยมก็ตาม เพราะเยาวชนวัยรุ่นในปัจจุบันอยากทำอะไรทำ ซึ่งเป็นสิทธิส่วนบุคคลควรใครทำอะไรก็ไปทำ ความเดือดร้อนให้กับบุคคลอื่นรอบข้าง อนึ่งเมื่อมีเปรียบเทียบเพลงไทยกับเพลงสากลผู้ให้สัมภาษณ์ก็จะเลือกที่จะฟังของฝั่งตะวันตกมากกว่า ดูหนังก็ดูแต่หนังฝรั่งมากกว่าไม่เคยคิดอยากดูหนังไทยถึงแม้ว่าจะมีคนอื่นบอกว่าดีจริงๆ เพราะตนเองก็ต้องยอมรับว่าเป็นพวกนิยมตะวันตก

ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ

ปัจจุบันผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสื่อ เหตุว่าหากมีอะไรที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้สึกชื่นชอบ ตัวผู้ให้สัมภาษณ์เองก็จะรับมาทำการพรีเซนต์ (Present) ต่อไปจากเดิมอีกอยู่แล้ว เช่น การเลียนแบบโฆษณา จึงยอมรับได้ว่าสื่อมวลชนเข้ามามีผลอย่างมากต่อพฤติกรรมเยาวชนวัยรุ่นในปัจจุบัน ประกอบกับสื่อเหล่านี้มีความสามารถในการโน้มน้าวใจที่มีความชำนาญ ดังนั้นทำให้มีการเชื่อเชื่อสื่อต่างๆ ไปได้ง่ายๆ โดยยังไม่ได้คิดพิจารณาถึงเหตุผลได้เหมือนกัน สำหรับภาษาอังกฤษที่เข้ามามีบทบาทนั้น อย่างเช่นพวก (Technical Term) คำศัพท์เช่นนี้ผู้พูดก็ต้องใช้คำพูดพูดทับศัพท์ ศัพท์ของวัยรุ่นคำพูดต่างๆ ส่วนหนึ่งมันก็มาจากตรงส่วนนี้ด้วย “อย่างเวลาเราพูดภาษาอังกฤษออกไปบางคำ เราก็คงมีความรู้สึกเหมือนกันว่าเรานั้นก็อินเตอร์ (Inter)” สื่อภาษาอังกฤษมันเหมือนกับเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตไปแล้ว เพราะฉะนั้นย่อมมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ซึ่งคงเป็นการยากที่จะขาดสื่อมวลชนหรือภาษาอังกฤษออกไปจากชีวิตประจำวันได้เสียแล้ว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่

สิ่งเหล่านี้ทำให้เรารู้สึกถึงความค่อนข้างเป็นสากลพอสมควร ถ้าจะให้พูดถึงความเป็นสากลก็ต้องบอกว่าเป็นของฝั่งตะวันตกอยู่แล้ว เพราะตอนนี้วัฒนธรรมการดำเนินชีวิตและแนวความคิดของตะวันตกก็ไปค่อนข้างแล้วที่ไม่ได้รับไม่รู้เรื่องก็คงมีน้อยมากๆ มันก็เหมือนกับว่าทั่วโลกก็ค่อนข้างต้องยอมรับวัฒนธรรมของฝั่งตะวันตก ผลกระทบอีกด้านหนึ่งคือการที่เราอยู่ในเมืองเราก็จะมีโอกาสรับรู้อะไรต่างๆ จากภายนอกก่อนชนบทแน่นอน ส่วนชนบทที่รับจากเมืองไปอีกทอดหนึ่ง ในกรุงเทพฯ วัฒนธรรมตะวันตกก็ได้มีการหยิบนำเอามาใช้กันมากมายแล้ว ตัวอย่างเช่นมารยาททางสังคม ในเรื่องการไปงานเลี้ยงสังสรรค์การแต่งกายก็คงต้องใส่สูทผูกเนคไทซึ่งล้วนเป็นรูปแบบของชาวตะวันตกแต่เราก็ไม่ได้รู้สึกว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ของเรา

ข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ก็คงจะมีที่เกี่ยวข้อกับลักษณะวัฒนธรรมที่เป็นไทยแท้หลายๆ เท่านั้นที่พอจะนึกภาพออกอนุรักษ์ของไทยมันมีความรู้สึกว่าเป็นของเก่าของดี ซึ่งหากมองในสังคมชีวิตประจำวันก็อาจจะมองไม่เห็น สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์เองก็มีเพื่อนที่เรียนอยู่ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพวกนี้อย่างชัดเจน คือ สาขานาฏศิลป์ แต่พวกเพื่อนเหล่านั้นเองก็ทำตัวและมีพฤติกรรมที่เป็นสากลนิยม

“ฝรั่งจำ” มากกว่าพวกที่ไม่ได้เรียนในสาขานั้นเสียอีก คนที่อยู่ใกล้ชิดกับศิลปะวัฒนธรรมไทยเอง ยังไม่ได้มีพฤติกรรมในเชิงอนุรักษ์อย่างแท้จริง ดังนั้นคนที่ไม่มีโอกาสพบเจอก็คงลำบาก เพราะไม่รู้ว่าจะเริ่มอย่างไรตรงไหนก่อนดี

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นบุคคลที่มีบุคลิกและพฤติกรรมที่ค่อนข้างเบี่ยงเบนทางเพศ การแต่งตัวจะมีลักษณะที่ตามแฟชั่นสมัยใหม่มาก โดยรูปแบบของเสื้อผ้าก็จะคล้ายกับในนิตยสารแฟชั่นของตะวันตก ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์มีการให้ข้อมูลอยู่ในลักษณะเดียวกันตั้งแต่เริ่มทำความรู้จักจนถึงการสัมภาษณ์ในปัจจุบัน หนึ่งกลุ่มเพื่อนของผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มนี้ จะมีปริมาณที่เยอะกว่าทุกกลุ่มที่สัมภาษณ์พฤติกรรมของกลุ่มก็จะมีลักษณะเดียวกันคือ มีความนิยมบริโภคแบบสังคมตะวันตก เช่นเดียวกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นางสาว อรรัตน์ (นามสมมติ)

อายุ : 16 ปี

การศึกษา : ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4

รายได้ : มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 4,000 บาท

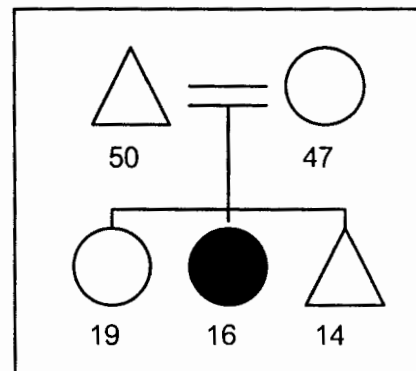
บิดามีอาชีพ : พนักงานบริษัทเอกชน

มารดามีอาชีพ : พนักงานบริษัทเอกชน

พี่น้อง : มีพี่น้อง 3 คน คือ พี่สาว อายุ 19 ปี และน้องชาย อายุ 14 ปี

ภูมิลำเนา : กรุงเทพมหานคร

อื่นๆ : ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีกลุ่มเพื่อนสนิททั้งหมด 7 คน วยเดียวกันหมดเป็นกลุ่มเพื่อนสนิทในโรงเรียน

ไดอะแกรมผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8

การนิยมบริโภคแบบสังคมตะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นว่า เริ่มมีการนิยมบริโภคแบบสังคมตะวันตกรวมถึงการใช้สื่อภาษาอังกฤษเมื่อศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และไม่มีความสนใจศิลปินไทยไม่ว่าจะเป็นศิลปินคนใดทั้งสิ้น ส่วนหนึ่งเพราะว่าศิลปินไทยชอบ Copy งานของชาวต่างประเทศเข้ามา

เป็นของตนเอง ทำให้มีความรู้สึกไม่ชอบและเมื่อเริ่มใช้สื่อภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการฟังเพลงก็ จะยังมีความรู้สึกว่า ศิลปินตะวันตกดีกว่าศิลปินไทย จึงเกิดการติดตามมาโดยตลอด ในส่วนของ หน้าตาและรูปร่างของศิลปินก็สามารถดึงดูดได้ เมื่อมีการติดตามก็มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจ ภาษาอังกฤษมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถร้องเพลงสากลต่างๆ ได้ สำหรับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันมีผลมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจาก ความต้องการและมีความสนใจในภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น ต้องตั้งใจเรียนภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้นเพราะจะได้เข้าใจ เนื้อเพลง เข้าใจความหมายและก็สามารถร้องตามได้ แล้วในเนื้อเพลงก็เป็นการฝึกการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของเราด้วย มันทำให้เราดูอินเตอร์กว่าคนอื่นๆ กลุ่มอื่นๆ อีกอย่างเราก็ จะไม่เบื่อที่จะต้องมาเรียนภาษาอังกฤษด้วย เพราะผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าหากใกล้ชิดภาษาอังกฤษ บ่อยๆ จะทำให้ทักษะต่างๆ ในการใช้ภาษาอังกฤษดีขึ้นเรื่อยๆ

ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ

สื่อมวลชนที่มีผลและมีบทบาทอย่างมาก ก็คือ พวกวิทยุ โทรทัศน์ที่เปิดเพลงสากลที่ผู้ให้ สัมภาษณ์มีความชื่นชอบเท่านั้น “อย่างเวลาเพลงไหนๆ ออกมาใหม่ๆ เราก็ต้องคอยดักฟังแล้วก็ เอามาคุยเอามาร้องกันจะได้ไม่ตกยุค และอีกอย่างทำให้ได้เห็นหน้าตาของศิลปินด้วย รู้ว่าตอนนี้ เขาเป็นยังไงทำอะไรอยู่บ้างจะมีอัลบั้มใหม่ออกเมื่อไร มีเพลงไหนขึ้น Chart บ้าง จะเปิดคอนเสิร์ต ที่ไหน จะมาเมืองไทยหรือเปล่า ถ้ามาจะมาเมื่อไร อะไรแบบนี้ สื่อมวลชนก็ช่วยได้มาก” ซึ่งก็ ต้องอาศัยสื่อมวลชนในการติดตามข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปินโดยตรง สำหรับในเรื่องของ ภาษาอังกฤษนั้นก็มีความสำคัญมากๆ ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าปัจจุบันทุกอย่างก็ล้วนเป็นภาษา อังกฤษต้องใช้ภาษาอังกฤษ ทั่วโลกเขาก็ใช้ภาษาอังกฤษ หากเก่งภาษาอังกฤษก็จะสามารถไปได้ รอบโลกเลยไม่ต้องกลัวอะไรทั้งสิ้น ดังนั้นจึงต้องทำความคุ้นเคยไว้ให้มากๆ โดยอาศัยจากการฟัง เพลงซึ่งจะได้ทักษะที่ครบทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน และไม่เกิดการเขินอายหากเวลาที่สนทนาเป็น ภาษาอังกฤษ หากสนทนากับฝรั่งรู้เรื่องก็จะถูกมองว่าเป็นเด็กฉลาดและก็มีความรู้สูงด้วย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่

ทุกวันนี้เราต้องใช้เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ นวัตกรรมสมัยใหม่จึงเป็นสิ่งที่ดี ทำให้ ชีวิตมีความสะดวกสบาย วิทยุสมัยใหม่ก็ต้องรู้จักกับเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่วนเรื่องของโลกาภิวัตน์ มองว่าเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ ผู้ให้สัมภาษณ์ยังไม่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ในรายละเอียด

ข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งดี หากแต่ตนเองไม่เหมาะกับกิจกรรมเหล่านี้ “เพราะว่าพวกหนูชอบที่จะเป็นอินเตอร์มากกว่า” ก็คงมีคนอื่นที่เขาทำได้ดีและก็ยินดีที่จะทำแบบนี้มากกว่า สำหรับตนเองก็มีอย่างเช่นการยกมือไหว้สวัสดี (ทุกครั้งที่มีโอกาสเจอจะได้รับการทักทายแบบโบกมือ แล้วก็ยกมือสวัสดีแบบเร็วๆ ตามเด็กวัยรุ่นสมัยใหม่ที่ยกมือไหว้พร้อมย่อเข่าเล็กน้อยแล้วก็โบกมือ Bye bye ตอนกลับทุกครั้ง) แล้วก็พูดจาให้เรียบร้อย กตัญญูกับคุณพ่อคุณแม่ ซึ่งตรงนี้ผู้ให้สัมภาษณ์คิดว่าก็เป็นวัฒนธรรมไทยที่สมควรอนุรักษ์ไว้และสามารถกระทำได้

จากการสังเกตการณ์ตั้งแต่แรก ผู้ให้สัมภาษณ์และกลุ่มเพื่อนจะพยายามแสดงให้เห็นว่าตนเองเป็นแฟนตัวจริง Fan club ของศิลปินต่างชาติจากเกาะอังกฤษ โดยเฉพาะเครื่องแต่งกาย โทรศัพท์ PCT ก็จะทำรูปของศิลปินที่ตนชื่นชอบลงเป็น Screen ในตัวโทรศัพท์, สมุดโน้ต เป็นต้น เป็นกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นที่มีความกล้าแสดงออกในทุกด้าน ทั้งการแต่งกายแบบแฟชั่นนิยม การพูดสนทนากับผู้สัมภาษณ์ตั้งแต่ครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นาย จักรพงษ์ (นามสมมติ)

อายุ : 22 ปี

การศึกษา : ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาศึกษา

รายได้ : มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,000 บาท

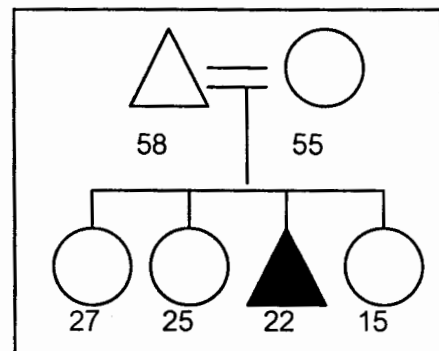
บิดามีอาชีพ : ธุรกิจค้าขายเอกชน

มารดามีอาชีพ : แม่บ้าน

พี่น้อง : มีพี่น้อง 4 คน คือ พี่สาว อายุ 27 กับ 25 ปี น้องสาว 15 ปี

ภูมิลำเนา : กรุงเทพมหานคร

อื่นๆ : ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับบิดามารดา มีกลุ่มเพื่อนสนิททั้งหมด 4 คน เป็นวัยเดียวกันหมด

ไดอะแกรมผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9

การนิยมนิโศกแบบสังคมตะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ

ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่า เมื่อก่อนตนเองก็ไม่มี ความสนใจในเรื่องดังกล่าวมากนักจนกระทั่งเริ่มมีรายการวิทยุที่เปิดเพลงสากลให้ได้ยินมากยิ่งขึ้น เมื่อฟังเพลงสากลดังกล่าวแล้วมีความรู้สึกดีว่าเพราะดี ถึงแม้บางเพลงฟังไม่ค่อยออกแต่ฟังทำนองก็ยังมี พอเริ่มมีการฟังบ่อยๆ ก็เกิดความเคยชินและก็ฟังมาตลอด ทั้งนี้เริ่มฟังมาตั้งแต่ที่ประมาณศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมีความชอบในการซื้อเทป ซีดีเพลงมากับสะสมไว้ด้วย พอเริ่มเข้ามหาวิทยาลัยก็ยิ่งมีโอกาสฟังเพลงสากลมากขึ้น ส่วนหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดคือ การที่สามารถเริ่มฟังฝรั่งชาวต่างชาติพูดรู้เรื่องบ้างทั้งที่แต่ก่อนฟังไม่ค่อยออกฟังไม่รู้เรื่อง ปัจจุบันเพลงที่ได้รับความนิยมโดยส่วนใหญ่ก็เป็นเพลงสากลแทบทั้งสิ้น เพลงไทยก็มีบ้างแต่เป็นส่วนน้อย ในส่วนที่เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันมีผลมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงข้อคิดเห็นว่า ก็อาจจะมีบ้างในเรื่องของการแต่งกาย เพราะผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ชอบแฟชั่นพวกญี่ปุ่นซึ่งจะมีการใช้สินค้าจากเมืองนอกบ้างบางอย่าง ทั้งนี้ยี่ห้อหรือตราของสินค้ามีส่วนทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์รู้สึกภูมิใจและมั่นใจในการแสดงออกมากยิ่งขึ้น หากเป็นเรื่องของการกินอาหารก็จะสังเกตได้ชัด เพราะผู้ให้สัมภาษณ์มีความนิยมและชอบเข้าไปนั่งกินอาหาร Fast food เป็นประจำ และรายการอาหารที่ชอบส่วนใหญ่ก็เป็นอาหารฝรั่ง ผู้ให้สัมภาษณ์ชี้ว่าปัจจุบันต้องทำตัวให้มีความเป็นสากลมากขึ้นถึงจะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นๆ ในสังคม และเน้นว่ามารยาทสังคมส่วนใหญ่ก็เป็นของธรรมเนียมปฏิบัติของสากลที่เป็นของชาวตะวันตกส่วนใหญ่ ทั้งนี้วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องอยู่กับของที่ทันสมัย ดังนั้นก็คงจะหนีไม่พ้นในเรื่องของอิทธิพลวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามามีส่วนในการดำเนินชีวิต

ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า สื่อมวลชนมีส่วนในการที่ทำให้เราต้องทำอะไรบางอย่างเหมือนกัน ตัวอย่างเช่น การโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ ซึ่งมีผลกับการจะทำอะไรเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นการซื้อของหรือทำอะไรก็ตาม ทั้งนี้เป็นเรื่องของแรงจูงใจ ถึงแม้ว่าบางครั้งคิดว่าจะไม่เชื่อโฆษณาต่างๆ เหล่านี้ แต่ในความเป็นจริงภาพโฆษณาก็มีผลอยู่เช่นกัน สำหรับสื่อมวลชนที่มักคลุกคลีกับกิจกรรมทางด้านบันเทิงการ พวกดนตรี วงการแสดง อันเป็นเรื่องของการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งในเรื่องแบบนี้วัยรุ่นโดยทั่วไปก็มีความสนใจเป็นของธรรมดา ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงทัศนะเปรียบเทียบที่ชัดเจนว่า “ เขาก็ได้เราเป็นลูกค้าเราก็ได้สินค้า ได้ความสนุกเพลิดเพลินมันก็แลกกัน” สำหรับเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษนั้น คงเป็นของคู่กันที่เดินไปด้วยกันสำหรับสื่อมวลชนกับภาษาอังกฤษ

เพราะตอนนี้จะสื่อสารไปในที่ใดๆ ต้องใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่เขาใช้กันทั่วไป ทุกคนก็ต้องพยายามฝึกให้ตัวเองรู้เรื่อง อย่างผู้ให้สัมภาษณ์เองที่เมื่อก่อนไม่เคยให้ความสนใจกับภาษาอังกฤษ แต่ในปัจจุบันจำต้องกลับมาสนใจในเรื่องดังกล่าวเพราะมีความจำเป็นมากขึ้นเรื่อยๆ ในชีวิตปัจจุบัน ส่วนเรื่องของเพลงหรือภาพยนตร์โดยทั่วไปที่ใช้ภาษาอังกฤษที่เข้ามาก็มีผล เพราะทำให้เกิดความชินหูชินตา จนกระทั่งไม่มีความรู้สึกว่าเป็นของวัฒนธรรมอื่นเหตุว่ามันก็อยู่ใกล้ตัวทำให้เราต้องเข้าใจต้องรับรู้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า โลกาภิวัตน์เป็นสิ่งที่ประเทศไทยหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างวัฒนธรรมตะวันตกที่แข็งแกร่งกว่าของไทยตามกระแสโลก เราก็จำเป็นต้องรับเขาเข้ามาเช่นกัน เพราะประเทศไทยไม่ใช่ประเทศปิด อย่างทั่วโลกที่ยอมรับในวัฒนธรรมตะวันตก แล้วประเทศไทยจะปฏิเสธคงเป็นไปได้ เหตุผลประการสำคัญคือการเกี่ยวกับเศรษฐกิจระบบทุนนิยม การแสวงหาตลาดก็ทำให้ประเทศไทยได้รับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาด้วยเช่นกัน ภาษาอังกฤษสามารถเป็นตัวกลางได้ดีในระหว่างการค้าสื่อสารในยุคโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารในรูปแบบใดๆ ภาษาอังกฤษก็จะเข้ามาเป็นสื่อกลาง โลกาภิวัตน์จึงเหมือนกับทำให้โลกทั้งใบตกไปอยู่ในวัฒนธรรมตะวันตกได้เช่นกัน

ข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงข้อคิดเห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอนุรักษ์ไว้ เพราะเป็นสมบัติที่แสดงถึงความเป็นชาติไทย ทั้งนี้สภาพสังคมในปัจจุบันไม่สามารถทำให้เกิดการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยได้อย่างเห็นผล สังเกตได้ว่าเมื่อก้าวถึงวัฒนธรรมไทยภาพที่คิดได้หรือมองเห็นส่วนใหญ่ ก็จะอยู่ต่างจังหวัดมากกว่าอย่างเช่นประเพณีต่างๆ ในกรุงเทพฯ การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยยังมองภาพไม่ออกว่าจะมีลักษณะใดที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจน

ผู้ให้สัมภาษณ์มีการให้ข้อมูลในลักษณะแนวทางเดียวกัน ตั้งแต่มีการเริ่มสัมภาษณ์ในครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้การแสดงออกในพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกจะมีในเรื่องของการนิยมฟังเพลงสากลเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการแต่งตัวโดยทั่วไปทุกครั้งที่เรียบง่ายคือมีเสื้อยืด กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ แต่จะใส่สร้อยคอและสร้อยข้อมือเงินขนาดใหญ่ (ได้ข้อมูลว่าทำตามพวกนักร้อง ศิลปินเมืองนอก ใส่แล้วก็รู้สึกมันเท่ดีเช่นกัน)

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ : นายเจษฎา

อายุ : 24 ปี

การศึกษา : ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษา

รายได้ : มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 บาท

บิดา : เสียชีวิต

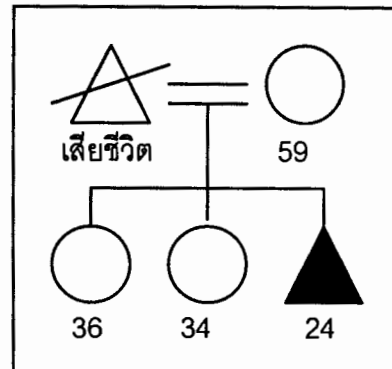
มารดามีอาชีพ : รับราชการ

พี่น้อง : มีพี่น้อง 3 คน คือ พี่สาว อายุ 36 ปี และ 34 ปี

ภูมิลำเนา : กรุงเทพมหานคร

อื่นๆ : ปัจจุบันพักอาศัยอยู่กับมารดา มีกลุ่มเพื่อนสนิททั้งหมด 4 คน วัยเดียวกันหมด

มีทั้งเรียนอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษาและทำงานแล้ว

ไดอะแกรมผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 10

การนิยมบริโภคแบบสังคมตะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ

ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการได้ฟังเพลงสากลบ่อยๆ แล้วก็ฟังเนื้อร้อง ทำนอง ภาษามันก็เพราะ ดียิ่งที่หันมาชอบเลยก็เพราะในเนื้อเพลงบางเพลงจะมีความหมายที่ดีมาก “เราเองก็คงไม่คิด หรือคิดไม่ออกหรือว่าเวลาสถานการณ์แบบนี้จะพูดยังไง ต้องการสื่อความหมายแบบนี้แล้วจะพูดเป็นภาษาอังกฤษยังไง แต่พอเราฟังแล้วมันก็สอนเราอะไรได้หลายอย่าง มันก็เลยได้มากกว่าการที่จะได้พักผ่อนเพียงอย่างเดียวด้วย” ในเรื่องของสิ่งรอบข้างที่เกี่ยวข้องเช่น มิวสิควิดีโอ การเล่นคอนเสิร์ตของพวกศิลปินตะวันตก จะมีความรู้สึกว่าคุณลงทุนทั้งเงินทุนและความคิดดีมาก ไม่ได้เอาเปรียบคนดูในการไปลอกความคิดของคนอื่น ตรงนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้แสดงความชื่นชมต่อความคิดสร้างสรรค์ของศิลปินและทีมงานเป็นอย่างมาก ด้วยพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์จะชอบ ออกแบบอยู่แล้ว ส่วนเรื่องของหน้าตาศิลปินอะไรแบบนี้ก็อาจมีส่วนบ้าง แต่ที่นิยมฟังก็จะฟังเพลงมากกว่าไม่ได้ชอบลงไปทีเดียวศิลปิน ทั้งนี้ตั้งข้อสังเกตได้ว่า นักร้องหรือศิลปินเมืองนอกไม่จำเป็นต้องมีหน้าตาที่ดีมาก เขาแสดงความสามารถทางด้านดนตรีจริงๆ ของเขาอย่างเดียวก็เป็นที่นิยม และยอมรับได้ หรือพวกที่หน้าตาดีเขาก็ค่อนข้างจะมีความสามารถอย่างอื่นด้วย ไม่แต่งเพลงเอง เล่นดนตรีได้ก็เด่นได้ แต่สำหรับในเมืองไทยต้องย้ำว่า หน้าตามาอันดับหนึ่ง อย่างอื่นค่อยว่าตาม จะมีฟลุคบ้างไม่กี่คนที่เสียงดีหน้าไม่ให้แล้วดัง ทั้งนี้ก็เป็นเพราะต้นสังกัดใช้การโปรโมทจากสื่อ

ต่างๆ เข้าช่วย ศิลปินตะวันตกก็คงมีบ้างละครับแต่ก็ไม่หนาหูหนาตาเหมือนบ้านเรา ส่วนในเรื่องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันมีผลมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก ก็อาจมีส่วนบ้างถ้าเป็นเรื่องภายนอกก็เรื่องการแต่งตัว ในบางอารมณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ต้องทำตามหรืออิงตามแฟชั่นเขาบ้างตามศิลปินเช่นกัน “เรื่องชีวิตประจำวันอะไรมันคงตอบยากเหมือนกันเพราะเท่าที่ผมสังเกตดูมันก็จะมีความวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาสอดแทรกแบบนี้เสมอๆ” ในบางเวลาที่อารมณ์ดี ๆ นั้นก็จะมีบ้างที่ร้องเพลงแต่แทบทุกครั้งที่ร้องเพลงออกมาจะเป็นเพลงภาษาอังกฤษทั้งสิ้น สำหรับเพลงสากลเหล่านี้จะเป็นที่ติดปากเพราะได้รับฟังอยู่ทุกวัน

ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้สึกที่สื่อมวลชนกับคนไทยมีบทบาทซึ่งกันและกันอยู่มาก คงหนีกันไปไม่รอดต่างคนต่างอาศัยกันและกันมากกว่า “เวลาเราจะซื้อของอะไรผมว่าการตัดสินใจส่วนหนึ่งอยู่ที่โฆษณา แบบนี้มันก็ชัดแล้วว่าสื่อมวลชนมีบทบาทแค่ไหน” สื่อมวลชนเป็นตัวกลางที่ทำให้ความต้องการบริโภคขยายขอบเขตไปได้กว้างขวางและรวดเร็ว สังเกตได้ว่าตามร้านค้าทั่วไปตามห้างสรรพสินค้า เปิดโทรทัศน์ก็จะเป็นมิวสิควิดีโอของศิลปินตะวันตกทั้งหมด เมื่อสื่อมวลชนให้การถ่ายทอดสนับสนุน ความนิยมชมชอบก็จะเกิดขึ้นตามมาจากการชวนเชื่อ สำหรับในเรื่องของภาษาอังกฤษที่เข้ามามีบทบาทในสังคม ผู้ให้สัมภาษณ์มีความรู้สึกที่ขึ้นอยู่กับแต่ละสังคม ถ้าออกไปใช้ชีวิตตามต่างจังหวัดภาษาอังกฤษอาจไม่มีความจำเป็นเท่าไร แต่ถ้าเรายังคงอยู่ในเมืองก็คงปฏิเสธอะไรไม่ได้ที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น ตอนที่สมัครงานตามที่ต่างๆ ยังมีการให้กรอกคุณสมบัติความสามารถทางภาษาอังกฤษ ไม่มีทีใดจะให้กรอกข้อความว่าท่านมีทักษะภาษาไทยข้อใดดังต่อไปนี้ ฟัง พูด อ่าน เขียน ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นแล้วว่าภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในสังคมมากเพียงไร

ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่

ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นว่า เรื่องโลกาภิวัตน์อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งได้เหมือนกันที่ทำให้วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาอิทธิพลกับเราแต่มันก็ไม่น่าจะใช้ทั้งหมด เพราะส่วนหนึ่งเราก็มีความต้องการในการบริโภคสินค้าของต่างชาติพวกนี้อยู่แล้ว โดยเฉพาะสินค้าทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยหรือนวัตกรรมต่างๆ ที่เราจำเป็นต้องรับมา การที่ประเทศไทยเป็นสังคมที่ยังเปิดสู่โลกภายนอก ก็เป็นการยอมรับและสนับสนุนในเรื่องโลกาภิวัตน์อยู่นั่นเอง

ข้อคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าถ้าจะกล่าวถึงเรื่องการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ทำให้ต้องนึกภาพไปถึงสมัยเก่ารุ่นพ่อรุ่นแม่ พูดถึงของโบราณย้อนยุค อย่างหนึ่งที่ทำเงินตอนนี้ส่วนใหญ่ก็ต้องย้อนยุค ซึ่งเขาเข้าจริงๆ ในปัจจุบันเราก็ไม่ควรออกเหมือนกันว่า ตอนนี้จะไปเจอภาพแบบนี้ได้ที่ไหน มันไม่ค่อยเด่นชัดว่าเราจะอนุรักษ์อะไรได้ในสภาพชีวิตสังคมปัจจุบัน นอกจากเรื่องวัดวาอาราม โขนละครรำฟ้อนแล้ว ก็คงเป็นการยากที่พอจะทำให้เห็นเด่นชัดว่าเป็นวัฒนธรรมไทยในตอนนี้

จากการทำความรู้จักในเบื้องต้นและการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อคิดเห็นและทัศนคติที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งนี้การแสดงออกและพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกที่พบเด่นชัด คือ การนิยมฟังเพลงสากลเป็นอย่างมาก ส่วนในด้านการแต่งกาย พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์แต่งกายตามลักษณะทั่วไป หากมีการทำตามกระแสแฟชั่นนิยมเป็นบางครั้ง

สรุปผลการสัมภาษณ์เจาะลึก

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ถูกสัมภาษณ์ทั้ง 10 รายข้างต้น พบว่ามีแนวทางในข้อคิดเห็นและทัศนคติที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะการให้เหตุผลที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษจากการที่ใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ โดยให้ข้อคิดเห็นว่าจะทำให้เกิดทักษะในการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ประกอบกับการให้ข้อคิดเห็นถึงสื่อมวลชนที่ปัจจุบันมีบทบาทสูงต่อการโน้มน้าวพฤติกรรมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านนันทนาการ ที่จะควบคู่ไปกับการเข้ามาอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้มีข้อคิดเห็นที่น่าสนใจคือในเรื่องของการที่มีชีวิตอยู่ในเมืองทำให้เกิดความใกล้ชิดกับ สภาพเหตุการณ์ทางสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นในส่วนในเรื่องโลกาภิวัตน์ การรับนวัตกรรม สมัยใหม่ เป็นต้น ที่คนเมืองย่อมมีโอกาสได้รับก่อนอื่นจากสังคมภายนอกแล้วถ่ายทอดส่งต่อไปยังท้องถิ่นอื่นๆ

ทั้งนี้จากการสังเกตพฤติกรรมโดยรวมในการให้ข้อมูลจากการสอบถาม ผู้ถูกสัมภาษณ์มีความเป็นกันเองไม่มีอารมณ์หรือแสดงอาการที่จะไม่ให้ความร่วมมือแต่อย่างใด หนึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้ชี้แจงกับผู้ถูกสัมภาษณ์ว่า จะไม่นำชื่อของผู้ถูกสัมภาษณ์และสถาบันการศึกษาที่ตนกำลังศึกษาลงมาเขียนในงานวิจัยแต่อย่างใด ประกอบกับไม่นำข้อมูลไปเพื่อทำการอย่างอื่นในเบื้องต้น อันทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้รับความเสียหายอย่างใดทั้งสิ้น

เนื่องจากการสัมภาษณ์เจาะลึกดังกล่าว ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตก โดยเฉพาะการบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษ ซึ่งมุ่งเน้นในกิจกรรมที่เกี่ยวกับทางด้านนันทนาการเป็นหลัก ดังนั้นผู้ทำการศึกษาวิจัยจึงได้ไปทำการสัมภาษณ์บุคคลที่มีคุณสมบัติและลักษณะตรงกันข้าม ซึ่งจะมุ่งเน้นไปยังส่วนบุคคลที่มีผลการเรียนรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับต่ำ จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่าง 3 กลุ่มพบว่า ผู้ที่มีผลการเรียนภาษาอังกฤษที่อยู่ในระดับจะไม่มี ความสนใจสื่อทางภาษาอังกฤษ ด้วยเหตุผลสำคัญที่ว่าไม่มีความเข้าใจความหมาย แต่อย่างไรก็ดีก็สามารถที่จะรับฟังหรือชมได้ เนื่องจากในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่ากระแสนิยมทางด้านตะวันตกมีผลอย่างมาก หนึ่งในสามของกลุ่มประชากรตัวอย่างจากการสัมภาษณ์พบว่า ปัจจุบันตนและเพื่อนๆ ในกลุ่มก็ฟังเพลงสากลค่อนข้างบ่อยขึ้น ทั้งๆ ที่ตนเองก็ไม่เข้าใจความหมายของเพลง แต่ใช้การฟังทำนองเพลงซึ่งมีความคุ้นหู จากการเปิดรับโดยทั่วไปจากสื่อในปัจจุบัน ทั้งนี้ไม่มีความต้องการที่จะค้นหาเนื้อเพลงเพื่อนำมาอ่านหรือทำความเข้าใจใดๆ ทั้งสิ้น และยังพบว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความรู้สึกไม่ชอบภาษาอังกฤษ และไม่ต้องการฝึกฝนอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากผลการเรียนของตนเองทั้งสิ้น ที่ทำให้เกิดการทอดยอดต้องการพยายามทำความเข้าใจ โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีความเข้าใจและมักจะเรียนตามไม่ทันคนอื่นเพราะตนเองนั้นยังขาดพื้นฐานที่ดี ทำให้การเรียนในระดับที่สูงขึ้นไปไม่สัมฤทธิ์ผล แต่อย่างไรก็ดีหากมีการปูพื้นหรือวางรากฐานใหม่ตนเองก็มีความต้องการเช่นกัน เพราะมีความรู้สึกตลอดเวลว่า ตนเองจะไม่มี ความกล้าหรือความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ สำหรับในเรื่องของพฤติกรรมกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกนั้นไม่เป็นไปในลักษณะปฏิเสธ เพราะมีความรู้สึกว่าไม่สามารถเข้ากับตนเองได้เท่าที่ควร แต่ก็ต้องมีการบริโภคบ้างเนื่องจากเป็นไปตามสมัยนิยมและกระแสนิยมในปัจจุบัน

สังเกตได้ว่าผลการเรียนรู้ในด้านทักษะการใช้ภาษาอังกฤษนั้น มีผลกระทบและมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของกลุ่มประชากรดังกล่าว ความล้มเหลวจากการเรียนรู้ในห้องเรียนไม่สามารถทำให้เกิดความเข้าใจและนำไปใช้ได้ จึงเกิดเป็นพฤติกรรมต่อต้านในการพัฒนาได้ ทั้งนี้แสดงได้ชัดเจนว่าหลักสูตรการเรียนการสอนและกระบวนการสอนนั้น เป็นวิธีการที่สำคัญอันจะทำให้การเรียนรู้สัมฤทธิ์ผลได้ เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของผู้นิยมบริโภคสื่อภาษาอังกฤษก็มีผลสืบเนื่องในลักษณะเดียวกัน อันเป็นการได้ข้อมูลยืนยันสมมติฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในเบื้องต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นประเด็นในการศึกษาที่ว่า มีความต้องการที่จะศึกษาพฤติกรรมของเยาวชนไทยที่นิยมบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษ กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร รวมถึงการศึกษาและจำแนกกับลักษณะทางประชากรที่มีความแตกต่างกัน ตลอดจนศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกกับพฤติกรรมของเยาวชนไทย ที่นิยมบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษ ทั้งนี้หมายถึงรวมถึงการศึกษาพฤติกรรมของเยาวชนไทยในกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวว่ามีการสร้างอัตลักษณ์ของตนอย่างไร โดยผู้ศึกษาวิจัยได้ตั้งสมมติฐานสำหรับใช้ในการศึกษาและได้ทำการคาดการณ์คำตอบของวัตถุประสงค์ข้างต้นไว้ดังนี้

1. การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก
2. ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก

ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้พยายามศึกษาทำการอภิปรายผลต่อเนื่องจากข้อสมมติฐานดังกล่าว โดยนำแนวคิดและทฤษฎีมาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย อันได้แก่ แนวคิดด้านวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับภาษา แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น และแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ ประกอบกับการนำทฤษฎีศักยภาพการพัฒนาและการแพร่กระจาย (Development Potential Diffusion Theory) ทฤษฎีแพร่กระจายนวัตกรรม (The Diffusion Theory of Innovation) ทฤษฎีความทันสมัยด้วยการสื่อสาร (Communication Theory of Modernization) ซึ่งทั้งสามทฤษฎีดังกล่าวมีความสอดคล้องกันในการอธิบายปรากฏการณ์ในสังคมยุคปัจจุบัน

สำหรับงานการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน คือ มีช่วงอายุอยู่ใน 15-24 ปี โดยระบุว่ากลุ่มตัวอย่างต้องเป็นประชากรที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ศึกษาอันเกี่ยวข้องถึงงานวิจัย โดยการศึกษาข้างต้นได้ใช้วิธีการศึกษาทางสังคมศาสตร์ในเชิงปริมาณและวิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยา สำหรับในเชิงปริมาณนั้นได้ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 554 คน ซึ่งอาศัยเครื่องมือทางการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ใช้วัดในแต่ละส่วนดังนี้ คือ ส่วนที่หนึ่ง ใช้สอบถามข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลทั่วไปของประชากรตัวอย่าง ส่วนที่สองสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม ทศนคติและการประเมินผลตนเอง และประการสุดท้ายส่วนที่สาม ใช้สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องอัตลักษณ์ที่เป็นคำถามปลายเปิด

สำหรับในส่วนของวิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยานั้น ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ทั้งนี้การใช้วิธีดังกล่าว ผู้ให้ข้อมูลกับผู้สัมภาษณ์ต้องสร้างความคุ้นเคยเพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลที่แท้จริง และตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นมากที่สุด ในการนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้การติดต่อกับผู้ให้ข้อมูลเพื่อสร้างความคุ้นเคยเป็นระยะเวลาานพอสมควร ประกอบกับการทำความรู้จักกับกลุ่มเพื่อนในลักษณะของการสัมภาษณ์เชิงกลุ่มในเบื้องต้น ก่อนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกดังกล่าวข้างต้น

ในการวิเคราะห์ผลข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาวิจัยใช้วิธีลงพื้นที่แจกแบบสอบถามและเรียกเก็บคืนทันที ประกอบกับการเฝ้าสังเกตการณ์สำหรับพฤติกรรมในการตอบแบบสอบถาม สำหรับการลงพื้นที่จริงในการแจกแบบสอบถามมุ่งลงพื้นที่ในส่วนที่เยาวชนอันเป็นกลุ่มของประชากรเป้าหมายได้ทำกิจกรรมต่างๆ กับพื้นที่ศึกษา โดยพื้นที่ศึกษาในครั้งนี้ได้จัดแบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาขนาดมหาวิทยาลัย และบริเวณพื้นที่ที่มีกิจกรรมทางด้านนันทนาการทางภาษาอังกฤษ อันได้แก่ บริเวณศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ด้วยมีเงื่อนไขในการคัดเลือกเบื้องต้นในการจับสลากคัดเลือก โดยแต่ละประเภทของพื้นที่ศึกษา ได้ระบุเงื่อนไขว่าจะต้องอยู่ในแห่งละเขตอำเภอ ไม่ให้เกิดการซ้ำกัน เพื่อการกระจายพื้นที่ในการลงเก็บข้อมูลอย่างกว้างมากที่สุด หนึ่งในวันและเวลาในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามได้กำหนดไว้ว่าไม่เกินหนึ่งสัปดาห์ เพราะหากมีระยะเวลายาวนานเกินไปอาจมีกระแสหรือความนิยมอื่นๆ เข้ามาแทนที่จากสภาพปัจจุบัน ทำให้มีความแตกต่างกันทางด้านข้อมูลได้ หนึ่งในในการลงเก็บข้อมูลแบบสอบถามในครั้งนี้ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 5 วัน

ทั้งนี้เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถาม จึงทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเป็นสำคัญ ด้วยการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ จากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS / PC+ Version 7.5 (Statistical Package for the Social Science Personal Computer Plus) เพื่อคำนวณค่าความถี่ร้อยละ และคำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ค่าแกมมา (Gamma) และค่า Peason's Correlation (r)

สำหรับข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิดเพื่อให้เห็นทัศนคติ ข้อคิดเห็น ตลอดจนการนำเสนอข้อเสนอแนะต่างๆ ในการศึกษาวิจัยนั้น จะได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

สรุปผลการวิจัย

ในส่วนต่อไปนี้จะนำเสนอโดยย่อและเป็นสาระสำคัญจากผลการวิจัย ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามและจากการสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่างที่เป็น เยาวชนไทยที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา คือ ภายในเขตกรุงเทพมหานคร

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการสุ่มกลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 554 คน ที่เป็นเยาวชนไทยเป็นเพศชาย จำนวน 265 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 47.8 เป็นเพศหญิง 281 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 50.7 และไม่ระบุเพศจำนวน 8 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 1.5 โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 17 – 21 ปี คิดเป็นค่าร้อยละ 80.1 มีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1,501 – 3,000 บาท คิดเป็นค่าร้อยละ 26.4 โดยทั้งนี้ส่วนใหญ่มีที่มาของรายได้จากผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 84.3 ข้อมูลเบื้องต้นทางประชากรด้านภูมิลำเนาเดิมของประชากรส่วนใหญ่พบว่า มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นค่าร้อยละ 77.1 ทั้งนี้ได้ทำการเปรียบเทียบข้อมูลทางสถิติระหว่างลักษณะทางประชากรโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กับพฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกพบว่า ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับระดับรายได้ ที่มาของรายได้ ภูมิลำเนาเดิมของประชากรตัวอย่าง มีผลต่อพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งผู้ที่มีรายได้ต่ำ มีที่มาจากรายได้โดยการทำงาน รวมทั้งผู้ที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด จะมีพฤติกรรมกรรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับที่ต่ำกว่าอย่างค่อนข้างชัดเจน โดยที่มีค่าทางสถิติสูงเกือบถึง 3 ใน 4 ของแต่ละชุดข้อมูล ส่วนจำนวนของเพื่อนสนิทที่มีพฤติกรรมในลักษณะบริโภคแบบสังคมตะวันตกนั้น ไม่มีข้อมูลที่แสดงความเด่นชัดว่าจะเป็นอิทธิพลส่วนหนึ่งต่อพฤติกรรมดังกล่าวของประชากรตัวอย่าง

2. จากการทดสอบพหุคูณสมมติฐาน การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การใช้สื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกในระดับที่น้อยและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. จากการทดสอบสมมติฐานที่ว่า ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยมีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก จากการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ระดับทักษะของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของเยาวชนไทย มีความสัมพันธ์กับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกในระดับที่น้อยและมีทิศทางเดียวกัน อันเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ข้อมูลจากแบบสอบถามที่วัดในเรื่อง ทศนคติ พฤติกรรมการบริโภคของเยาวชนไทย ยังสามารถขยายผลการศึกษาได้ เพื่อความชัดเจนและครอบคลุมตามกรอบแนวคิดที่ได้ตั้งไว้ยังสามารถสรุปได้ดังนี้

4.1 การรับนวัตกรรมสมัยใหม่ จากการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีระดับของการรับนวัตกรรมใหม่ที่ระดับสูง จำนวน 517 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 93.3 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูง จำนวนทั้งสิ้น 203 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 39.3 และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ จำนวนทั้งสิ้น 313 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 60.7 และการรับนวัตกรรมสมัยใหม่ดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับการบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับปานกลาง

4.2 การแสดงอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยม จากการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับของการแสดงอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมอยู่ที่ระดับปานกลาง จำนวน 416 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 75.1 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูง จำนวนทั้งสิ้น 149 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 35.8 และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ จำนวนทั้งสิ้น 267 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 64.2 และการแสดงอัตลักษณ์ในความเป็นสากลนิยมดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับการบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับปานกลาง

4.3 การมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตก หรือในแบบสากลนิยม มากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยม จากการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับของการมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตกหรือในแบบสากลนิยม มากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยมอยู่ที่ระดับปานกลาง จำนวน 384 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 69.4 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับสูง จำนวนทั้งสิ้น 124 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 32.3 และมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับต่ำ จำนวนทั้งสิ้น 260 คน คิดเป็นค่าร้อยละ 67.7 และการมีพฤติกรรมบริโภคในแบบวัฒนธรรมตะวันตก หรือในแบบสากลนิยม

มากกว่าวัฒนธรรมไทยหรือชาตินิยมนิยมดังกล่าว มีความสัมพันธ์กับการบริโภคแบบสังคมตะวันตกในระดับปานกลาง

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ค้นพบข้อมูลสำคัญที่ว่า ระบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลักสูตรการศึกษาของไทยนั้น ไม่ได้รับการยอมรับจากเยาวชนวัยรุ่นในปัจจุบันโดยเฉพาะในเรื่องของการสื่อสารในชีวิตจริง ทั้งนี้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความล่าช้าและความเป็นทางการที่ใช้ในหลักสูตรไม่สามารถสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป โดยในหลักสูตรการศึกษานั้นจะมุ่งเน้นไปที่หลักไวยากรณ์ของภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ แต่ยังคงพร่องในเรื่องของบทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวันที่พบได้บ่อยๆ เป็นสำคัญ เช่นการสื่อสารกับชาวต่างชาติในชีวิตจริง ประกอบกับบทสนทนาที่เป็นคำแสลงหรือสำนวนที่ใช้กันมากอย่างแพร่หลาย ก็ไม่ได้ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา ทำให้บางครั้งเยาวชนไม่สามารถเข้าใจภาษาอังกฤษในลักษณะดังกล่าวได้ ทำให้เกิดการท้อแท้และต่อต้านที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องของทักษะให้ดีขึ้น โดยการให้เหตุผลว่าไม่สามารถนำมาใช้ได้จริงในสภาพความเป็นทั่วไป การเรียนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรจึงทำไปเพราะต้องการสอบผ่านหรือทำให้ได้ระดับคะแนนที่ดีเท่านั้น ประกอบการเรียนการสอนที่ไม่สร้างบรรยากาศที่ดีต่อการศึกษา สังเกตได้จากการที่กลุ่มเยาวชนให้ข้อมูลในลักษณะเดียวกันว่า เกิดการเรียนรู้มากขึ้นรวดเร็วขึ้นและเข้าใจมากยิ่งขึ้นจากการศึกษาภาษาอังกฤษผ่านสื่อต่างๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษเข้ามาในการสื่อสาร โดยเฉพาะในการสื่อสารที่เป็นกิจกรรมนันทนาการ เช่น บทเพลง บทภาพยนตร์ เป็นต้น ที่ทำให้เรียนรู้การใช้ภาษาอังกฤษต่อสถานการณ์จริง และกลุ่มเยาวชนมีความเห็นตรงกันว่า ชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษไม่ได้ย้ำเน้นตรงคำพูดหรือการสื่อสารที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์อย่างครบถ้วน แต่จะไปเน้นเรื่องการสื่อสารให้เข้าใจ สามารถสื่อความหมายที่สร้างความเข้าใจได้ด้วยภาษาที่ง่าย ๆ มากกว่า และเมื่อสามารถทำได้จะมีความรู้สึกภูมิใจ รวมถึงกล้าที่จะพัฒนาตัวเองในด้านการเรียนรู้ในหลักการหรือบทเรียนที่ยากขึ้นไป

ในส่วนผลการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกต่อพฤติกรรมบริโภคของเยาวชนไทยผ่านสื่อภาษาอังกฤษ สรุปผลได้ชัดเจนว่า การบริโภคผ่านสื่อภาษาอังกฤษของเยาวชนไทยนั้นมีความเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกในสองลักษณะ ได้แก่

ลักษณะที่หนึ่ง : ลักษณะของการเป็นผู้รับวัฒนธรรมตะวันตก ทั้งนี้โดยสภาพของสังคมปัจจุบันที่มีการขยายตัวอย่างแพร่หลายของสื่อภาษาอังกฤษ ทำให้เยาวชนไทยตกอยู่ในฐานะของผู้รับวัฒนธรรมต้นแบบของสื่อที่เข้ามา อิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกจะส่งผลต่อการบริโภคและการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะในลักษณะที่เป็นพฤติกรรมพื้นฐานทั่วไป

เช่น การแต่งกาย การพูดสนทนา การรับประทานอาหาร ก่อนที่จะสอดแทรกเข้าไปมีอิทธิพลต่อภายในจิตใจที่เกิดเป็นค่านิยม แนวความคิดตลอดจนทัศนคติต่างๆ ทั้งนี้จะเกิดการปรับเปลี่ยนทั้งในด้านการยอมรับและปฏิเสธสภาพวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ตนเองมีอยู่ด้วย แต่เนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันได้รองรับการดำเนินชีวิตในรูปแบบของสังคมตะวันตกมากขึ้น ดังนั้นการยินยอมและพร้อมที่จะปรับตัวไปจากวัฒนธรรมไทยของเดิม เพื่อมุ่งไปสู่วัฒนธรรมตะวันตกจึงมีโอกาสมากกว่า ในการปรับตัวดังกล่าวก็จะเกิดการสร้างลักษณะเฉพาะตนหรืออัตลักษณ์ขึ้นมาใหม่สำหรับตนเองให้มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคม ตลอดจนการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้อัตลักษณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่จึงมีอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกเข้าไปอยู่ด้วย

ลักษณะที่สอง : ลักษณะของการเป็นผู้ส่งต่อวัฒนธรรมตะวันตก ในลักษณะโดยทั่วไปที่เยาวชนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร จะเป็นตัวแบบให้กับเยาวชนวัยรุ่นทั่วไปในประเทศไทย ซึ่งในส่วนของพฤติกรรมพื้นฐานต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ก็จะถูกลอกเลียนแบบส่งต่อกันออกไปสู่เมืองใหญ่ๆ ในระดับภาคและลงลึกไปยังสังคมส่วนย่อยในภาคชนบท ถึงแม้จะมีบริบททางสังคมและการดำเนินชีวิตที่ต่างกัน แต่พฤติกรรมพื้นฐานนี้ก็ยังสามารถส่งผ่านไปได้สังเกตจากในเรื่องของแฟชั่นสมัยนิยม เรื่องการแต่งกาย เป็นต้น ที่อาจไม่มีความสอดคล้องกับบริบทพื้นบ้านของตนเองอีกประการหนึ่งคือ เมื่อเยาวชนในกรุงเทพมหานครมีการสร้างอัตลักษณ์ของตนโดยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมตะวันตกดังกล่าวแล้ว การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพื้นฐานในรูปแบบใหม่ก็พร้อมที่จะถูกถ่ายทอดและส่งต่อไปยังเยาวชนรุ่นต่อไปได้อีก สำหรับกรณีนี้ที่สื่อภาษาอังกฤษและอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกที่ยังคงเติบโตและขยายอำนาจครอบงำวัฒนธรรมดั้งเดิม ก็จะเป็นตัวเร่งให้เกิดการยอมรับวัฒนธรรมตะวันตกโดยดุษฎี หรือสร้างวัฒนธรรมใหม่ที่มีเนื้อในเป็นรูปแบบของวัฒนธรรมตะวันตกได้อย่างดีเช่นกัน

ความสอดคล้องระหว่างตัวแปรทางสังคมที่งานการศึกษาวิจัยฉบับนี้ยืนยันได้ว่า ในเรื่องการสื่อสารและการรับนวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ จากกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของเยาวชนไทยเป็นอย่างมาก พฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตกที่เกิดขึ้น ส่วนสำคัญเป็นปัจจัยจากตัวแปรทางสังคมดังกล่าว ซึ่งแสดงถึงการเข้ามาอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกอย่างเด่นชัด ทั้งนี้ตัวแปรสำคัญที่เข้ามาสื่อความหมายและส่งผ่านอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกก็คือ ภาษาอังกฤษ โดยผ่านเข้ามาจากการเรียนรู้การใช้ภาษา ซึ่งเป็นสถานการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยมากขึ้นทุกขณะ

ข้อสังเกตและประสบการณ์จากการวิจัย

จากการลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ศึกษา ตลอดจนทำการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ ระหว่างข้อมูลที่ได้ในแต่ละแบบสอบถามกับพื้นที่ในการลงแจกแบบสอบถามสังเกตได้ว่า ในส่วนการลงเก็บข้อมูลจากพื้นที่ที่ได้กำหนดไว้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ พื้นที่ลักษณะประเภทที่ 1 : พื้นที่ที่เป็นย่านการค้าหรือบริเวณที่มีกิจกรรมทางด้านนันทนาการผ่านสื่อภาษาอังกฤษระดับสูง ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า กลุ่มเยาวชนวัยรุ่นที่อยู่ในบริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครเขตเมืองชั้นใน (ในขณะที่ยกแบบสอบถาม) จะค่อนข้างเป็นผู้ที่มีรายได้อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง ส่วนผู้ที่อยู่ในบริเวณพื้นที่กรุงเทพมหานครเขตเมืองชั้นนอก จะมีรายได้อยู่ในระดับต่ำเป็นส่วนใหญ่ทั้งนี้ ข้อมูลยังมีความสัมพันธ์ในเรื่องของการแสดงพฤติกรรม ที่เป็นข้อสังเกตได้คือ ผู้ที่มีรายได้ในระดับต่ำจะมีพฤติกรรมบริโภคแบบสังคมตะวันตกน้อย ทั้งนี้รวมไปถึงการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ ตลอดจนทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วย

ในการแจกแบบสอบถามในแต่ละพื้นที่การวิจัย พบว่า เมื่อผู้แจกแบบสอบถามแสดงที่มาและความต้องการข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ ผู้ตอบแบบสอบถามจะให้ความร่วมมือในระดับหนึ่ง และมักจะทำการสอบถามถึงที่มาทุกครั้งว่าเป็นงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ของสถาบันใด หลังจากที่ได้ทราบว่าเป็นวิทยานิพนธ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามจะให้เห็นพฤติกรรมต่อการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ประสบการณ์ในการวิจัยที่สำคัญคือ การได้รู้จักกลุ่มเยาวชนวัยรุ่นที่จัดตั้งเป็นแก๊งค์ตามพื้นที่ต่างๆ ที่เป็นห้างสรรพสินค้า ทั้งนี้จะมีการตั้งชื่อกลุ่มเป็นรุ่นและมีการสืบทอดในแต่ละรุ่นด้วย ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้ทำความรู้จักกับกลุ่มเยาวชนดังกล่าวในรุ่นที่ 3 และพบว่าจะมีการมารวมกลุ่มอยู่เป็นประจำในสถานที่ดังกล่าว ในเวลาช่วงประมาณบ่ายโมงเป็นต้นไป (หนึ่งในการนี้ผู้ศึกษาวิจัยไม่สามารถระบุอ้างชื่อสถานที่ในงานวิจัยฉบับนี้ได้) รวมทั้งกลุ่มเยาวชนข้างต้นทั้งชายและหญิง จะมีการพูดสนทนาด้วยถ้อยคำที่ไม่เพียงประสงคิในระหว่างพรรคพวกของตนเอง รวมทั้งมีการสูบบุหรี่ด้วย หากการสนทนายระหว่างผู้ทำการศึกษาวิจัยกับกลุ่มเยาวชนดังกล่าวข้างต้น ได้รับการใช้ภาษาที่สุภาพและเป็นกันเองอย่างดี จากประสบการณ์เบื้องต้นแสดงถึง การที่วัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลต่อเยาวชนไทยบางกลุ่มอย่างชัดเจน โดยการใช้ชีวิตในลักษณะรวมกลุ่มหรือแก๊งค์ตามห้างสรรพสินค้า (เด็กเจ้าถิ่น) และทำการเสพอบายมุข

อนึ่งผู้ทำการศึกษาวิจัย ได้มีประสบการณ์ตรงจากการลงเก็บข้อมูลแบบสอบถามในครั้งนี้นี้ กับกลุ่มประชากรตัวอย่าง ทั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยไม่ทราบมาก่อนว่าเป็นกลุ่มที่มีขอบทางกฎหมาย โดยการพยายามหาข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มนักเรียนมัธยมในเครื่องแบบ แต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากความผิดสังเกตในพฤติกรรมที่พบและสังเกตเห็นได้แก่ กลุ่มนักเรียนชายดังกล่าวมีประมาณ 25-30 คน ทุกคนแต่งเครื่องแบบชุดนักเรียนแต่ไม่มีคนใดที่แต่งชุดนักเรียนในสถาบันที่ซ้ำกันเลย โดยการแต่งกายชุดเครื่องแบบนักเรียนดังกล่าวนี้จะมี 1 คนต่อ 1 โรงเรียนเท่านั้น (มีเครื่องแบบของโรงเรียนที่รู้จักกันโดยทั่วไปหลายโรงเรียน ซึ่งไม่สามารถระบุอ้างได้ในที่นี้) ทุกคนมีการสนทนาหยอกล้อกันอย่างสนิทสนม ซึ่งผิดวิสัยทั่วไปตรงที่เป็นกลุ่มนักเรียนชายที่มีขนาดใหญ่ และไม่ได้แต่งเครื่องแบบนักเรียนในสถาบันเดียวกัน จึงไม่น่ามีความสนิทสนมและมาอยู่รวมกันได้ในพื้นที่ห้างสรรพสินค้า นั้น ประกอบกับนักเรียนทั้งหมดจะเดินตามผู้หญิงที่แต่งกายชุดธรรมดาเพียงคนเดียวอยู่ตลอดเวลา ซึ่งตกเป็นเป้าสายตาและจุดสนใจของทุกคนที่สังเกตเห็นเช่นกันและเมื่อมีการคุยโทรศัพท์ระหว่างผู้หญิงคนนั้นกับบุคคลที่สาม ทั้งกลุ่มนักเรียนดังกล่าวก็เดินตามออกไปที่อาคารจอดรถและหายออกไปอย่างรวดเร็ว (ผู้ศึกษาวิจัยไม่สามารถติดตามต่อไปได้เพราะคาดว่ากลุ่มนักเรียนดังกล่าวเริ่มทราบว่ามีผู้ติดตาม) จึงคาดว่าเป็นกลุ่มเยาวชนที่มีพฤติกรรมผิดสังเกตเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้ศึกษาวิจัยต้องตักนักเรียนกลุ่มดังกล่าวออกไปจากกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ผู้ศึกษาวิจัยมีความต้องการทราบข้อมูลอย่างมาก เพราะเป็นกลุ่มประชากรเป้าหมายที่ตรงกับความต้องการและมาจากหลายสถาบันการศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการวิจัย

ปัญหาที่พบมากที่สุดสำหรับขั้นตอนการทำวิจัยในครั้งนี้นี้ คือ ในขั้นตอนของการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งปัญหาที่พบ คือ แบบสอบถามมีการเสียหายจากกรณีต่างๆ ที่ทำให้ผู้ศึกษาวิจัยไม่สามารถนำข้อมูลจากแบบสอบถามในชุดนั้นๆ มาทำการวิเคราะห์ได้ ซึ่งสาเหตุต่างๆ ที่พบมีดังนี้ การที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบข้อคำถามไม่ครบหรือไม่สมบูรณ์ในชุดคำถาม ระหว่างทำแบบสอบถามมีการปรึกษารื้อกับกลุ่มเพื่อนในเรื่องข้อคำตอบ ซึ่งจะได้เป็นการประเมินผลโดยตนเองดังที่ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้ตั้งเป็นเงื่อนไขและแจ้งให้ทราบไว้ล่วงหน้า การตอบแบบสอบถามโดยใช้ระยะเวลาในการตอบน้อยกว่า 5 นาที เนื่องจากข้อคำถามในแบบสอบถามมีค่อนข้างมากและต้องใช้การวิเคราะห์ในทุกๆ ข้อคำตอบ ประกอบกับการหาค่าเฉลี่ยในเรื่องของเวลาในการทำแบบสอบถามในเบื้องต้นแล้วพบว่าต้องใช้เวลาเฉลี่ยโดยประมาณ 10-15 นาที ดังนั้นหากผู้ตอบแบบสอบถามทำด้วยความรวดเร็วกว่าระยะเวลาดังกล่าว อาจทำให้ข้อมูลไม่น่าเชื่อถือหรือเป็นการทำแบบสอบถามให้เสร็จสิ้นไปให้เร็วที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ระยะเวลาในการตอบ

แบบสอบถามที่ไม่มีความต่อเนื่องอันอาจทำให้ข้อมูลที่ได้มีความคลาดเคลื่อน ดังนั้นทำให้ต้องเตรียมจำนวนชุดของแบบสอบถามเพิ่มขึ้นสำรองจากเดิมถึง 150 ชุด อันเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงมาก ทั้งนี้ในการเก็บแบบสอบถามดังกล่าว รวมทั้งยังต้องทำการเก็บเพิ่มจากจำนวนเดิมที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการศึกษาวิจัย คือ 500 ชุด เนื่องจากการนำมาทดแทนแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ในส่วนของข้อคำตอบ อันทำให้ต้องทิ้งแบบสอบถามนั้นไป โดยแต่ละพื้นที่ที่เก็บจึงต้องเก็บแบบสอบถามเป็นจำนวนที่สูงกว่ากำหนดไม่ต่ำกว่า 10 ชุด จากการตั้งเงื่อนไขในการตอบแบบสอบถาม ทำให้ผู้ศึกษาวิจัยต้องใช้คณะผู้ร่วมงานที่มีความชำนาญในเรื่องของการวิจัย มีความเข้าใจในเรื่องของเงื่อนไขที่ตั้งไว้ ประกอบกับต้องมีการสังเกตพฤติกรรมในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มประชากรตัวอย่างโดยละเอียด เพื่อพิจารณาแบบสอบถามในชุดนั้นๆ ว่าสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้หรือไม่ ด้วยระเบียบวิธีการเก็บแบบสอบถามดังกล่าวทำให้ค่าน่าเชื่อถือของข้อมูลมีสูงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้สามารถสังเกตได้จากค่าทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ที่มีค่าคำนวณทางสถิติที่สูงมาก

เนื่องจากแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ค่อนข้างต้องใช้เวลาในการทำและต้องอาศัยความตั้งใจทำพอสมควร จึงจะสามารถอ่านข้อคำถามและทำความเข้าใจจนสามารถตอบข้อคำถามนั้นๆ ได้ อันเป็นผลให้ต้องใช้เวลานานมากในการเก็บและกลุ่มประชากรตัวอย่างจะต้องเสียเวลาพอสมควร อาจเป็นผลให้ข้อคำถามช่วงท้ายไม่ได้รับการเอาใจใส่ในการตอบที่สมบูรณ์ สังเกตได้จากคำถามปลายเปิดที่มีข้อคำถามค่อนข้างยากและเป็นนามธรรม ตลอดจนเป็นการให้อธิบายและเสนอข้อคิดเห็นนั้น จำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์จึงมีน้อยราย อนึ่งมีการแสดงข้อคิดเห็นต่อแบบสอบถามในเชิงบวกว่า เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะตรงตามความต้องการของเยาวชนวัยรุ่นในเรื่องของข้อคำถามและข้อคำตอบด้วย

ข้อเสนอแนะในทางวิชาการ

เนื่องจากข้อจำกัดนานาประการโดยเฉพาะระยะเวลาในการศึกษาวิจัย งบประมาณของการทำวิจัย ทำให้ข้อมูลยังไม่ลงลึกและมีความชัดเจนอย่างครบถ้วนรอบด้าน ดังนั้นผู้ทำการศึกษาวิจัยใคร่ขอเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการทำวิจัยในครั้งต่อไป อันมีโครงเรื่องเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดในผลงานทางวิชาการ ดังนี้

1. ควรมีการทำวิจัยซ้ำกับกลุ่มประชากรตัวอย่างในลักษณะเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่อาจเกิดขึ้นได้ว่า พฤติกรรมการบริโภคแบบสังคมตะวันตก

ที่หมายถึงการได้รับอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกนั้น จะเป็นไปตามกระแสนิยมหรือยังคงอยู่อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมในลักษณะความสำคัญของปัญหา โดยเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2. เยาวชนเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีความคิดใหม่ๆ อยู่เสมอและเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสนิยมอย่างรวดเร็ว ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องควรคำนึงถึงระยะเวลาในการศึกษาวิจัยทั้งหมดเป็นสำคัญ ตลอดจนการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามควรใช้ภาษาสมัยใหม่ ที่วัยรุ่นหรือเยาวชนดูแล้วไม่เกิดความเบื่อหน่ายที่จะตอบข้อความคำถาม หรือมีความรู้สึกว่าเป็นวิชาการมากเกินไป เพราะจะทำให้กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความรู้สึกในลักษณะเดียวกับการทำข้อสอบถูกผิด อันจะทำให้ข้อมูลที่ได้บิดเบือนไปจากสภาพความเป็นจริงในสังคม

3. การใช้เทคนิคการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพนั้น สมควรที่จะได้รับการศึกษาควบคู่กันไปเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้จะทำให้ทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งในบริบทที่กว้างทางด้านปริมาณ และในด้านลึกที่จะสามารถค้นพบรายละเอียดที่หายไปของพฤติกรรมได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับงานวิจัยครั้งนี้ที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้ง 2 รูปแบบคือ ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์และระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยา

ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

ผลงานวิจัยชิ้นนี้สามารถนำเสนอในแนวทางปฏิบัติได้ สำหรับการวางแผนในเรื่องการรณรงค์อนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติได้ โดยนำเอาข้อมูลรายละเอียดที่ค้นพบไปพิจารณาถึงความเหมาะสม ประกอบกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันนี้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพในนโยบายการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยในภายหน้า การสร้างกระแสอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการยอมรับอย่างเห็นผล ทั้งนี้การสร้างกระแสของการอนุรักษ์ไม่ควรแสดงออกในลักษณะที่ต่อต้านวัฒนธรรมตะวันตก เพราะสภาพสังคมเมืองในปัจจุบันไม่เอื้อให้ปฏิบัติเช่นนั้นอีกแล้ว หากควรเป็นการสร้างให้เกิดภาพหรือสำนึกว่า วัฒนธรรมไทยก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปอย่างดีได้ในวัฒนธรรมสากล หรือทำให้เกิดมูลค่าทางการตลาดกับวัฒนธรรมไทยในจิตใจให้มากขึ้น โดยอาจเริ่มจากการสร้างมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกในการบริโภคสินค้าแบบไทยเป็นพื้นฐานเบื้องต้น เพราะจากการศึกษาพบว่าเยาวชนไทยจะนิยมไปตามกระแสสากลนิยมเป็นอย่างมาก อันเป็นกลยุทธ์อีกวิธีหนึ่งที่จะสร้างให้วัฒนธรรมไทยมีอยู่และพบเห็นได้โดยทั่วไปในชีวิตประจำวัน แล้วจึงสร้างกระแสอนุรักษ์ในส่วนที่เป็นเบื้องลึกในจิตใจตามมาไม่ว่า

จะเป็นเรื่องของค่านิยม ทักษะคิด ไปจนถึงการแสดงพฤติกรรม หากมิได้หมายความว่ามุ่งเน้นการทำวัฒนธรรมไทยให้เป็นสินค้าในระบบเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ที่จะเป็นการทำลายวัฒนธรรมที่แท้จริงในทางอ้อม แต่มีความจำเป็นในการสร้างภาพโดยอาศัยกลยุทธ์ทางการตลาดและการสื่อสารเข้ามาช่วยวางรากฐานในเบื้องต้นก่อน ซึ่งต้องพยายามทำให้เห็นว่าในส่วนของวัฒนธรรมไทยกับสภาพสังคมเมืองในปัจจุบันนั้นเข้ากันได้

ควรมีการทบทวนหลักสูตรการศึกษาตลอดจนวิธีการดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งไม่เพียงเฉพาะแต่ในหลักสูตรภาษาอังกฤษเท่านั้น ที่ต้องทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเข้าใจรวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างเห็นผล เพื่อสร้างแรงจูงใจและบรรยากาศในการเรียนรู้มากกว่าจะมุ่งเน้นไปที่ผลการเรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ของชาติให้มีประสิทธิภาพในการใช้สมองอย่างเต็มที่

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กุสุมา รัชชมณี (บรรณารักษ์), *วัฒนธรรมเมือง*, พิมพ์ครั้งที่ 1, ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2537.
- เกษียร เตชะพีระ, *วิวาทะโลกาณูวัตร*, พิมพ์ครั้งแรก, กรุงเทพมหานคร : นำอักษรการพิมพ์, 2538 .
- เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ (บรรณารักษ์), *คลังสมองสามสิบสองสิงห์ดำ*, กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- โครงการวิชาบูรณาการหมวดศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, *มนุษย์กับสังคม*, พิมพ์ครั้งแรก, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.
- งามพิศ สัตย์สงวน, *หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ 4, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ธรรมสภา, 2543.
- งามพิศ สัตย์สงวน, *การวิจัยทางมานุษยวิทยา*, พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- จอห์น ไนซ์บิตต์, แพทริเซีย อเบอร์ดีน (สันติ ตั้งรพีพากร : ผู้แปล), *อภิแนวโน้มโลก ค.ศ. 2000 MEGATRENDS 2000*, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : บริษัท นานมี จำกัด, 2534.
- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณและคณะ, *รายงานการทบทวนองค์ความรู้เรื่อง เด็ก เยาวชน และครอบครัว ในประเทศไทย และข้อเสนอเชิงนโยบายและการวิจัย*, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) : กรุงเทพมหานคร, 2541.

- จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และคณะ, *สังคมวิทยา*, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.
- จุฑารัตน์ เชื้ออำนาจ, *เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาสังคม*, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- เจลิยว บุรีภักดี, *ปัญหาของวัฒนธรรมไทยปัจจุบัน*. (ม.ป.ท., ม.ป.ป.) หน้า 1-17 (อัดสำเนา) / อ่างใน รัชนิกร เศรษฐสุ. *โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2 : กรุงเทพมหานคร : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด , 2536.
- ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, *สันติทฤษฎีวิถีวัฒนธรรม*, พิมพ์ครั้งแรก , กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2539 .
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช, *วัฒนธรรมคือทุน*, กรุงเทพมหานคร : บริษัท สุขุมและบุตร จำกัด, 2540.
- ชุลีพร เซวงศักดิ์โสภาคย์, *การเปิดรับสื่อ การรับรู้เกี่ยวกับสังคมตะวันตกและการใช้ชีวิตแบบสังคมตะวันตกของวัยรุ่นไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ณัฐวุฒิ ศรีกัตัญญ, *รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของเจนเอเรชั่นวาย*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ทิพย์ธิดา เปาะนนท์, *อัตลักษณ์ของวัยรุ่นและการใช้สื่อคาราโอเกะ*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- เทียนฉาย กิระนนท์, *สังคมศาสตร์วิจัย*, พิมพ์ครั้งที่ 4 , โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- นันทขว้าง สิริสุนทร, *นอกหน้าต่าง*, นิตยสาร GM gentlemen's magazine. ปีที่ 14 มีนาคม 2543.

บุญธรรม จิตต์อนันต์, *การวิจัยทางสังคมศาสตร์*, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.

บำรุง สุขพรรณ, *รายงานการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการรับข่าวสารของเยาวชนในชนบทและผลที่มีต่อการพัฒนาชนบทศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี ที่รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจัดพิมพ์เผยแพร่ในจังหวัดชลบุรี*, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศึกษาการพิมพ์, 2524.

ประชากรและการพัฒนา 5 : 5 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2528), หน้า 6-7

ปรีชา คุณินทร์พันธุ์, *เอกสารการเรียนการสอน “การจัดระเบียบทางสังคม Socail Organization”*, คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), *การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development)*, พิมพ์ครั้งที่ 6, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2542 .

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ (บรรณาธิการ), *การวิจัยทางสังคม*, พิมพ์ครั้งที่ 4, สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2540.

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, *สังคมและวัฒนธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ 6, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

โยธิน คັນสนยุทธ, *จิตวิทยาสังคม*, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรพิทยา, 2537.

รัชนิกร เศรษฐ, *โครงสร้างสังคมและวัฒนธรรมไทย*, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, 2536 .

รุ่งฤดี ห่อนาค, *รูปแบบการดำเนินชีวิต การเปิดรับเพลงกับความพึงพอใจที่มีต่อเพลงไทยสากลของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

วรพล พรหมิกบุตร, *การสื่อสารสัญลักษณ์ ธรรมชาติ พัฒนาการ ผลกระทบ*, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : อาร์ตไลน์, 2534.

วอลเดน เบลโล, เชียร์ คันนิงแฮม, ลี เค็ง ปอห์ (สุรนุช ธงศิลา : แปล), *ไศกนาฏกรรมสยามการ พัฒนาและการแตกสลายของสังคมไทยสมัยใหม่*, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง, 2542.

วิภาวี วิโรจน์พันธุ์, *การสร้างความหมายวัฒนธรรมวัยรุ่นในรายการปกิณกะบันเทิงทาง โทรทัศน์*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2539.

ศรีศักดิ์ วัลลิโภดม, *ปัญหาการศึกษาวัฒนธรรมไทย* (ม.ป.ท., 2528) (อัดสำเนา) .

ศิริกุล อิศรานุรักษ์, วรรณภา เตชวณิชย์พงศ์. *ทบทวนสถานการณ์พฤติกรรมทางเพศของเด็ก และเยาวชน อายุ 6-24 ปี ที่กำลังศึกษาในสถานศึกษา พ.ศ. 2532-2542*, กรุงเทพมหานคร : เจริญดีการพิมพ์, 2543.

สกลกานต์ อินทร์ไทร, *การสื่อสารกับการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มเด็กป๊อปในกรุงเทพมหานคร*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

สวาท เสนาณรงค์, *ภูมิศาสตร์วัฒนธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ 2, ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร : บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด, 2526 .

สัญญา สัญญาวิวัฒน์, *ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม*, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

สุเทพ สุนทรภัสส์, *ทฤษฎีสังคมวิทยาร่วมสมัย*, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่ : บริษัทสำนักพิมพ์ โกลบอลวิชั่น จำกัด, 2540 .

สุพัตรา สุภาพ, *ปัญหาสังคม*, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.

สุพิศวง ธรรมพันทา, *มนุษย์กับสังคม*, กรุงเทพมหานคร : ดี.ดี.บุ๊คสโตร์, 2540.

สุริชัย หวันแก้ว, *ชนบทศึกษาในมหาวิทยาลัยในมหานคร : ประสบการณ์และข้อเสนอ*, เอกสารประกอบ การสัมมนาโต๊ะกลม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 29 กุมภาพันธ์ 2543.

สุริยา จาตุพรพิพัฒน์, *การคล้อยตามวัฒนธรรมตะวันตกของวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

เสฐียรโกเศศ (พระยาอนุমানราชชน), *วัฒนธรรม*, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ บรรณาการ, 2515 .

สำนักงานสถิติแห่งชาติ, *รายงานการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2540*, กองคลังข้อมูลและสนเทศสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ : กรุงเทพมหานคร , 2541.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, *วารสารเศรษฐกิจและสังคม 22 : 4 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2528)* .

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ , สมคิด ไซติกวณิชย์.
(บรรณาธิการ) , *สู่โฉมหน้าใหม่ของวัฒนธรรมกับการพัฒนา TOWARDS NEW DIMENSION OF CULTURE AND DEVELOPMENT*, กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์ พรินต์ติ้ง กรุป จำกัด, 2532 .

ลำอานค์ ผลไม้, *การสื่อสารการตลาดกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมการซื้อเทปเพลงไทยสากลของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

อารง สุทธาศาสตร์ (บรรณารักษ์), *รวมบทความสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา*, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

อภิชัย พันธเสน, *พัฒนาชนบทไทย : สมุทัยและมรรค แนวคิด ทฤษฎีและภาพรวมของการพัฒนา*, พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพมหานคร : มุลนิธิภูมิปัญญา, 2541.

อมรา พงศาพิชญ์, *มุมมองเรื่อง “ทุนสังคม” “ทุนวัฒนธรรม” และ “ทุนมนุษย์” ในบริบทของ วิกฤตเศรษฐกิจและผลกระทบทางสังคม*, เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ เรื่อง “การฟื้นฟูเศรษฐกิจสังคมไทยกับบทบาทงานวิจัยเชิงคุณภาพ” 18 พฤษภาคม 2543 ณ ห้องประชุมสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมรา พงศาพิชญ์, *วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ วิเคราะห์สังคมไทยแนวมานุษยวิทยา*, พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

อารง สุทธาศาสตร์, *ปฏิบัติการวิจัยสังคมศาสตร์*, กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2527.

อุณาวดี คงมั่นวัฒนา, *การสื่อสารกับการสังคมประกิต ด้านวัฒนธรรมทางจิตใจของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

A Giddens, 1990, *The Consequences of Modernity*, Cambridge : Polity Press, p.64., อ้างถึงใน เกียรติชัย พงษ์พานิชย์ (บรรณารักษ์), *คลังสมองสามสิบสองสิ่งห้า*, กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

Figures and data provided by S.A. Wurm in a paper entitled “*Endangered Languages of the World*”, เอกสารเสนอดคณะ กรรมการ , June 1995. (อ้างใน) อรชชาติ สืบสิทธิ์ และคณะ (คณะบรรณารักษ์), วัฒนธรรมอันหลากหลายของมนุษยชาติ (ฉบับภาษาไทย), สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ กองการสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.

Roland Robertson, “Socail Theory, cultural relativity and the problem of globality” , in A. King,ed.,1991, *Culture Globalization and the World System*, London : Mac Millan. อ้างถึงใน เกียรติชัย พงษ์พานิชย์ (บรรณารักษ์), *คลังสมองสามสิบสอง สิงห์ดำ*, กรุงเทพมหานคร : สมาคมนิสิตเก่ารัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

William J. Klausner , รศ.ชัตติยา กรรณสูต ผู้แปล, *สะท้อนวัฒนธรรมไทย เล่ม 1* Original title : Reflections on Thai Culture @ 1987 , พิมพ์ครั้งที่ 1, ศูนย์พัฒนาหนังสือกรม วิชาการ , 2537.

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

Alan Swingewood, *Cultural Theory and The Problem of Modernity* , London : macmillan Press, C 1998 .

Broom , Leonard. *Sociology : A Text with Adapted Readings* , 3rd. ed. New York : Harper & Row , C 1963.

Brian J. Jones, Bernard J. Gallagher III, Joseph A. McFalls, JR. *Sociology Micro, Macro, and Mega Structures*. New York : Harcourt Brace, C 1995.

Bryak , George J. *Sociology : Cultural Diversity In A Changing World*, 2nd . ed. Boston : Allyn and Bacon, C 1994 .

DiRenzo, Gordon J. *Human Social Behavior Concepts and Principles of Sociology*,
Chicago Holt : Rinehart and Winston, C 1990.

E. W. Stewart and J. A. Glynn. *Introduction to Sociology*, 4th. ed. New York :
McGraw-Hill, C 1987 .

James A. Inciardi and Robert A. Rothman. *Sociology Principle and Applications* ,
San Diego : Harcourt Brace Jovanovich, C 1990.

James W. Vander Zanden. *Sociology The Core*, 4th. Ed. New York : Mc Grew-Hill,
C 1996.

John J. Macionis. *Sociology* , Englewood Cliffs , NJ. : Prentice-Hall , C 1987.

Landis, Judson R. *Sociology : Concepts and Characteristics*, 5th . ed. California :
Warsworth Publishing Company, C 1983.

Light , Donald ; Suzanne Keller. *International Edition Sociology* , 3 rd. ed. New York :
Alfred A. Knopf, C 1982 . United States

Martin Albrow and Eliza . *Globalization, Knowledge and Society : Readings from
Internationa Sociology* , King London : SAGE , C 1990.

William Kornblum. *Sociology In A Changing World* , 4th .ed. New York : Harcourt
Brace, C 1993.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กวรรณิการ์ เจลิมกุล, *การเปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้ที่มีเอกลักษณ์
บทบาททางเพศแตกต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

กิ่งแก้ว พูลคลองตัน, *การเปรียบเทียบบุคลิกภาวะทางอาชีพของนิสิตนักศึกษาในระดับ
ปริญญาตรีที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523.

กิ่งงาม ตาละลักษณ์, *การสร้างกรอบความรู้ทางวัฒนธรรมอังกฤษสำหรับนักเรียนมัธยม
ปลาย*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น, *วัยรุ่นสร้างสรรค์เพื่อสังคมไทย*,
กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2535.

คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ, *ประเด็นการก่อตัวและการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มใหม่ๆ
ทางสังคม กลุ่ม A1*, เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการระดับชาติ สาขาสังคม
วิทยา ครั้งที่ 1 : วันที่ 15-16 ธันวาคม 2543.

คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ, *ประเด็นการก่อตัวและการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มใหม่ๆ
ทางสังคม กลุ่ม A2*, เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการระดับชาติ สาขาสังคม
วิทยา ครั้งที่ 1 : วันที่ 15-16 ธันวาคม 2543.

ฉัสนรา ชมะวรรณ, *แนวความคิดของเรย์มอนด์ วิลเลียมส์ ในวัฒนธรรมศึกษาและการ
วิเคราะห์วัฒนธรรมบริโภค*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.

งามพิศ สัตย์สงวน, *มานุษยวิทยากายภาพ : วิวัฒนาการทางกายภาพและวัฒนธรรม*.
พิมพ์ครั้งที่ 4, สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

- งามพิศ สัตย์สงวน, *ประสบการณ์วิจัยทางมานุษยวิทยาข้ามวัฒนธรรม*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- จันทร์จิรา มูลเมือง, *การเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิตนักศึกษาต่างสาขาวิชา*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- จิรวรรณ กาญจนันท์, *เนื้อหาเพลงไทยยอดนิยม การรับรู้ประโยชน์และความพึงพอใจจากการฟังเพลงไทยสากลของวัยรุ่น*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ไฉน มีริยะเกิด, *การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นกลางกับเด็กวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวชั้นต่ำ*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.
- ชนิกา ตูจินดา, *เมื่อลูกต้องอยู่กับพ่อหรือแม่คนเดียว*, กรุงเทพมหานคร : กรกฏาคม 2537.
- ชวลี ดวงแก้ว, *การศึกษามโนภาพแห่งตนแบบข้ามวัฒนธรรมของเด็กวัยรุ่นไทยและเด็กวัยรุ่นอังกฤษ*, 2537.
- ไต้ นนธ์จันทร์, *มานุษยวิทยาประยุกต์*, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : รวมสาส์น (1997), 2542.
- ธนาคารโลก, ภัทรนันท์ พัดมียะ ผู้แปล, *ความรู้เพื่อการพัฒนา Knowledge for development*, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์, *จิตวิทยาพัฒนาการ*, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.
- นิเทศ ดินณะกุล, *สังคมและวัฒนธรรม*, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

นียบพรรณ (ผลวัฒน์) วรรณศิริ, *มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม*, พิมพ์ครั้งที่ 1 ,
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2540.

นิรมล หันหาบุญ) *การศึกษาคุณลักษณะทางวัฒนธรรมไทยที่พึงประสงค์ของนักเรียน
ประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม*
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2538.

บุญกร่าง เกิดตุลา, *อนาคตของชาติ*, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ สอนหนังสือ, 2523.

เบญจภรณ์ สมศักดิ์โยธิน, *การศึกษาปัญหาด้านเนื้อหาวัฒนธรรมในหนังสือแบบเรียนชุด
DISCOVERIES STUDENTS BOOK 1-3 ของครูภาษาอังกฤษ*, วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537.

ประพันธ์ ภานภาค, *โรคเอดส์และตัวท่าน ปี 2536*, กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2536.

ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, *จิตวิทยาวัยรุ่น*, กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2530.

ประสาท หลักศิลา, *ปัญหาสังคม*, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2504.

ปิยะนุสรณ์ ศิริสุข, *การยืนยันในเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของตนเอง ในบุคคลที่มีการ
ปะทะสัมพันธ์ข้ามวัฒนธรรม*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2541.

ผกา สัตยธรรม, *สุขภาพจิตของเด็ก*, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

พรพิมล เจียมนาครินทร์, *พัฒนาการวัยรุ่น*, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : บริษัท ต้นอ่อน
แกรมมี่ จำกัด, 2539

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, *จิตวิทยาครอบครัว*, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พาสนา ฝโลศิลป์, *การสำรวจปัญหาการปรับตัวในเด็กวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.*

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, *สังคมและวัฒนธรรม, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2540.*

มนฤดี ธาดาอำนวยการ, *ความพึงพอใจและความคาดหวังของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาใน
เขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับวัยรุ่น, วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.*

มลวิภา ทรงวุฒิสีล, *จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น, กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2533.*

เมตตา กฤตวิทย์และคณะ, *ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในครอบครัว การเปิดรับ
สื่อมวลชนและความคิดเห็นด้านสันติภาพของเด็กไทย: ศึกษาเฉพาะกรณี
กรุงเทพมหานคร, รายงานผลการวิจัยทุนวิจัยรัชดาภิเษกสมโภช , 2533.*

ยิ่งใหญ่ (งานแปล), *วัยรุ่นต้องวุ่นวาย, กรุงเทพมหานคร : แพลนพับลิชซิ่ง, 2535.*

ยูอิ นากามูระ, *บริโภคนิยมในกรุงเทพมหานคร: กบเคโรกับนักเรียนนักศึกษาหญิง.*

เอกสารประกอบการสัมมนาโลกาภิวัตน์กับปัญหาสังคมไทย : ประเด็นการวิจัยในมิติ
วัฒนธรรม , จัดโดย ศูนย์ศึกษาการพัฒนาสังคม คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
และคณะอนุกรรมการวิจัยวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ วันที่ 21-22 กันยายน 2538.

รัตนา เคะธนาชัยกุล, *ความสัมพันธ์ระหว่างประชากร พฤติกรรมการเปิดรับสื่อมวลชนกับ
ความทันสมัยของประชาชนในกรุงเทพมหานคร, ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2539.*

ราชบัณฑิตยสถาน, *พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*

วัฒน์ ภูวทิศ, *การวิเคราะห์บทบาทหนังสือพิมพ์ในการส่งเสริมวัฒนธรรมไทย วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2540.*

วัลลภ ปิยะมโนธรรม, *คุยกับนักจิตวิทยา*, กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, 2535.

วิมลรัตน์ รัชชกุล, *ปัญหาของการนำความรู้ภาษาอังกฤษไปใช้ของเยาวชนไทยในการเข้าร่วมโครงการเรือเยาวชนเอเชียอาคเนย์*, วิทยานิพนธ์ปริญญา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

วีรวัฒน์ อำพันสุข, *จินตภาพทางศิลปวัฒนธรรมของกรุงเทพมหานครที่นำเสนอผ่านสื่อ*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

วรเชษฐ หอมจันทร์, *การรับรู้ของเยาวชนในเขตชุมชนคลองเตยเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการชักจูงเยาวชนไปสู่การสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบน* วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

สมบัติ พิศสะอาด, *เสรีภาพไม่ใช่การตามใจ*, กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, 2536.

สมยศ สิงห์ดำ, *สภาพความต้องการและปัญหาเกี่ยวกับสื่อเพื่อการเผยแพร่วัฒนธรรมของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

สมิทธิ์ สระอุบล, *การพัฒนาเยาวชน*, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2534.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์, *สังคมวิทยา ปัญหาสังคม*, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

สายฝน วรรณดุง, *การศึกษาสถานะทางเอกลักษณ์ของวัยรุ่นตอนปลายในสถาบันอุดมศึกษา*, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สายสุรี จุติกุลสายสุรี จุติกุล, ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์, วัลลภ ตั้งคณานุรักษ์. *เด็กเร่ร่อนในสังคมไทย*, กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ข้อมูลและการวิจัยเพื่อเด็กมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก, 2535.

- สุพัตรา สุภาพ, **จับใจคน จับใจงาน (เล่ม 1)**, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุพัตรา สุภาพ, **จับใจคน จับใจงาน (เล่ม 2)**, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุพัตรา สุภาพ, **จับใจคน จับใจงาน (เล่ม 3)**, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุพัตรา สุภาพ, **จับใจคน จับใจงาน (เล่ม 4)**, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุพัตรา สุภาพ, **จับใจคน จับใจงาน (เล่ม 5)**, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุพัตรา สุภาพ, **จับใจคน จับใจงาน (เล่ม 6)**, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุพัตรา สุภาพ, **เรื่องวุ่น วัยรุ่นไฮเทค**, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุพัตรา สุภาพ, **ปัญหาสังคม**, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุพัตรา สุภาพ, **สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี**,
กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุพัตรา สุภาพ, **สังคมวิทยา**, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- สุริชัย หวันแก้ว, สุภาวงศ์ จันทวานิช (บรรณาธิการ). **สังคมวิทยาและมานุษยวิทยากับ
สถานการณ์การพัฒนาปัจจุบัน**, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่
ผลงานวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ, **วัฒนธรรมก้าวไปกับความ
เปลี่ยนแปลง**, กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2533.
- สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, **รายงานการวิจัยคุณภาพชีวิตของคนใน
กรุงเทพมหานคร**, พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์,
2541.

อัจฉราวรรณ อิศรางกูร ณ อยุธยา, *ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนกับการพัฒนา
ลักษณะสมัยใหม่ของเยาวชนในเขตเมืองและชนบท*, วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์, *ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เสี่ยงของ
วัยรุ่น*, สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.

บรรณานุกรม

ภาษาอังกฤษ

Barbara Schneider Fuhrman, *Adolescence Adolescents*, Boston : Little , Brown, C 1986.

Brian Fay, *Critical Social Science : Liberation and Its Limits*, Cambridge : Polity Press,
C1987

Caroline Hodges Persell, *Understanding Society : An Introduction to Sociology* , 3rd.ed.
New York : Harper & Row, C 1990

Earl Rubington and Martin S. Weinberg, *The Study of Social Problems : Seven
Perspectives*, 5th .ed. New York : Oxford University Press, 1995

Eshleman, J.Ross, *The Family*, Boston : Allyn and Bacon, C 2000.

Giddens, Anthony, *Sociology* , Cambridge : Polity Press, C 1993.

Human Development Report 1998 , *Runaway Consumption Widens Gap Between Rich
and Poor* , Embargoed for 10 am GMT, 9 September 1998.

Irving Louis Horowitz , *The Decomposition of Sociology*, New York : Oxford University
Press, C1993

- James S. Coleman, *Foundations of Social Theory*, Cambridge, Mass : The Belknap Press of Harvard University Press, C1990.
- John W. Santrock, *Adolescence : An Introduction*, Madison : Brown & Benchmark, C 1996.
- Johan Fornas and Goran Bolin, *Youth Culture In Late Modernity*, The university Press, Cambridge, C 1995.
- Julie M. Duck, Michael A. Hogg and Deborah J. Terry. *Social Identity and Perceptions of Media Persuasion : Are We Always Less Influenced Than Others ?*, Journal of Applied Social Psychology, 1991, 29,9, pp. 1879-189.
- Macionis, John J., *Sociology* , Upper Saddle River, NJ. : Prentice-hall, C 1997.
- Macqueen, Donald R , *Understanding Sociology Through Research*, Menlo Park, California : Addison-Wesley Publishing Company, C 1973.
- Mike Featherstone and Scott Lash, *Spaces of Culture : City, Nation , World*, 1st.ed. London : Sage, C 1999.
- W. Lawrence Neuman, *Social Research Methods : Qualitative and Quantitative Approaches*, 4th.ed. Boston, Mass. : Allyn and Bacon, C 2000.
- William Foddy, *Construction Questions for Interviews and Questionnaires : Theory and Practice in Social Research*, New York : Cambridge University Press, C1993.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง อิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกต่อพฤติกรรมบริโภคของเยาวชนไทย
ผ่านสื่อภาษาอังกฤษ

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่าง ○ หรือ □ หน้าข้อความที่ท่านต้องการ
โดยกรุณาเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อคำถาม

: กรุณาเติมคำตอบในส่วนของข้อคำถามที่มีลักษณะปลายเปิด .....

ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ของคำตอบของท่าน

* ข้อคำตอบของท่านจะถูกจัดเก็บเป็นข้อมูลลับ ซึ่งนำมาใช้เป็นข้อมูลเฉพาะในการศึกษาวิจัยเท่านั้น
โดยจะไม่ส่งผลกระทบต่อตัวท่านทั้งสิ้น โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงทุกประการ

ข้อมูลชุดคำถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 : สอบถามข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 : สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม ทศนคติ และการประเมินตนเอง

ส่วนที่ 3 : สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์

(แบบสอบถาม 1 ชุดมีจำนวนทั้งหมด 7 หน้า)

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

* ขอขอบพระคุณในการให้ข้อมูลและทำการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างยิ่ง *

วัน / เดือน / ปี ที่เก็บข้อมูล

หมายเลขรหัสแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 : ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม ทักษะและการประเมินตนเอง

8. ท่านคิดว่าท่านสามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติโดยใช้ภาษาอังกฤษได้ดีเพียงไร

 11

ดีมาก	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้างไม่ดี	ไม่ดี	ไม่ได้เลย
-------	----	------------	---------------	-------	-----------

9. ท่านคิดว่าท่านสามารถได้ตอบการสนทนาภาษาอังกฤษอย่างฉับพลันได้ดีเพียงไร

 12

ดีมาก	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้างไม่ดี	ไม่ดี	ไม่ได้เลย
-------	----	------------	---------------	-------	-----------

10. ท่านเห็นว่าเพื่อนสนิทของท่านคิดว่า “ตัวท่าน” มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษได้ดีเพียงไร

 13

ดีมาก	ดี	ค่อนข้างดี	ค่อนข้างไม่ดี	ไม่ดี	ไม่ได้เลย
-------	----	------------	---------------	-------	-----------

11. ท่านมีความสนใจในนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ เพียงไร

 14

สนใจมาก	สนใจ	ค่อนข้างสนใจ	ค่อนข้างไม่สนใจ	ไม่สนใจ	ไม่สนใจเลย
---------	------	--------------	-----------------	---------	------------

12. ท่านคิดว่าเทคโนโลยีเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตของท่าน

 15

จำเป็นอย่างยิ่ง	จำเป็น	ค่อนข้างจำเป็น	ค่อนข้างไม่จำเป็น	ไม่จำเป็น	ไม่จำเป็นอย่างยิ่ง
-----------------	--------	----------------	-------------------	-----------	--------------------

13. เมื่อมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่มีเทคโนโลยีและระบบซับซ้อนท่านจะเลือก “ใช้ระบบ” ในเครื่องมือนั้น

 16

ทุกๆ ระบบ	ระบบที่สำคัญ	เท่าที่จำเป็นต้องเรียนรู้	เท่าที่ใช้ได้	ใช้ง่ายที่สุด	ไม่ใช่เลย
-----------	--------------	---------------------------	---------------	---------------	-----------

14. หากท่านทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนตัวของท่านเกิดความบกพร่องเสียหาย

 17

ซ่อมแซมด้วยตนเอง	↑	ปรึกษาช่างแล้วซ่อมแซม	↑	หยุดใช้จนกว่าจะมีคนมาซ่อมให้ใหม่	↑	ไม่ใช่เครื่องคอมพิวเตอร์อีกเลย
	เปิดคู่มือแล้วซ่อมแซม		ส่งให้ช่างซ่อมแซม			

15. ท่านคิดว่าเพื่อนสนิทของท่านเป็นบุคคลในกลุ่มใด

 18

ทันสมัยอย่างยิ่ง	ทันสมัย	ค่อนข้างทันสมัย	ค่อนข้างประเพณีนิยม	ประเพณีนิยม	ประเพณีนิยมอย่างยิ่ง
------------------	---------	-----------------	---------------------	-------------	----------------------

16. ท่านมีความต้องการและสนใจที่จะปรับแต่งห้องนอนของตนเอง

 19

เป็นประจำ	บ่อย	ค่อนข้างบ่อย	ค่อนข้างไม่บ่อย	ไม่บ่อย	ไม่ต้องการ
-----------	------	--------------	-----------------	---------	------------

17. ท่านเดินทางไปสู่สถาบันการศึกษาโดยวิธีเดินทางในแบบเดิมและเส้นทางเดิมเป็นประจำ

 20

ชอบมากที่สุด	ชอบ	ค่อนข้างชอบ	ค่อนข้างไม่ชอบ	ไม่ชอบ	ไม่ชอบมากที่สุด
--------------	-----	-------------	----------------	--------	-----------------

18. เครื่องไมโครเวฟมีอันตรายต่อสุขภาพมากกว่าการใช้เตาหุงต้ม

 21

เห็นด้วยที่สุด	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยมากที่สุด
----------------	----------	------------------	---------------------	-------------	----------------------

19. ท่านเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีระบบอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็ก

 22

ชอบมากที่สุด	ชอบ	ค่อนข้างชอบ	ค่อนข้างไม่ชอบ	ไม่ชอบ	ไม่ชอบมากที่สุด
--------------	-----	-------------	----------------	--------	-----------------

20. การทำงานที่มีโอกาสพบปะผู้คน

 23

ชอบมากที่สุด	ชอบ	ค่อนข้างชอบ	ค่อนข้างไม่ชอบ	ไม่ชอบ	ไม่ชอบมากที่สุด
--------------	-----	-------------	----------------	--------	-----------------

21. ท่านจะเข้าไปทักทายเพื่อนร่วมงานที่ยังไม่เคยรู้จักก่อน

 24

เป็นประจำ	บ่อย	ค่อนข้างบ่อย	ค่อนข้างไม่บ่อย	ไม่บ่อย	ไม่เคยทำ
-----------	------	--------------	-----------------	---------	----------

22. ท่านสามารถเข้าใจหัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ

 25

เข้าใจดีมาก	เข้าใจ	ค่อนข้างเข้าใจ	ค่อนข้างไม่เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	ไม่เข้าใจมากที่สุด
-------------	--------	----------------	-------------------	-----------	--------------------

23. ท่านสามารถฟังข่าวสั้นอย่างเข้าใจจากสถานีวิทยุที่รายงานข่าวต้นชั่วโมงเป็นภาษาอังกฤษ

 26

เข้าใจดีมาก	เข้าใจ	ค่อนข้างเข้าใจ	ค่อนข้างไม่เข้าใจ	ไม่เข้าใจ	ไม่เข้าใจมากที่สุด
-------------	--------	----------------	-------------------	-----------	--------------------

* โปรดให้คะแนนในช่องว่างตามความหมายของข้อคำตอบดังนี้ ;

ชอบที่สุด, เข้าใจที่สุด, มากที่สุด = 6 / ชอบ, เข้าใจ, มาก = 5 / ค่อนข้างชอบ, ค่อนข้างเข้าใจ, ค่อนข้างมาก = 4 /

ค่อนข้างไม่ชอบ, ค่อนข้างไม่เข้าใจ, ค่อนข้างน้อย = 3 / ไม่ชอบ, ไม่เข้าใจ, น้อย = 2 / ไม่ชอบที่สุด, ไม่เข้าใจที่สุด, น้อยที่สุด = 1

“ ชุดคำถามการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ ”

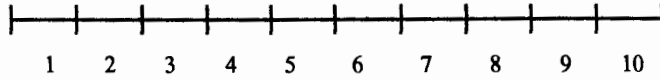
24. ท่านเลือกฟังเพลงสากลนิยม
25. ท่านสามารถร้องเพลงสากลยอดนิยม
26. ท่านเลือกชมภาพยนตร์จากต่างประเทศ
27. ท่านเข้าใจบทภาพยนตร์ต่างประเทศโดยไม่ต้องดูคำบรรยาย
28. ท่านชมภาพยนตร์ที่เป็นเสียง Sound track
29. ท่านอ่านนิตยสาร แม็กกาซีนภาษาอังกฤษ
30. ท่านเลือกซื้อนิตยสาร แม็กกาซีนบันเทิงของศิลปินตะวันตก
31. ท่านอ่านหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ
32. ท่านนิยมศิลปิน นักร้อง ดาราทางฝั่งตะวันตก
33. ท่านต้องการมีความรู้ความชำนาญทางภาษาอังกฤษ
34. ท่านใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันทางด้านต่างๆ ได้แก่
การฟัง / การพูด / การอ่าน / การเขียน
35. ท่านอ่านฉลากสินค้าที่เป็นภาษาอังกฤษ
36. ท่านชมรายการบันเทิงทางโทรทัศน์ที่มีภาษาอังกฤษนำเสนอ
อยู่ในรายการ
37. ท่านต้องใช้ภาษาอังกฤษประกอบในการศึกษา
38. ท่านเป็นวัยรุ่นที่นิยมใช้ภาษาอังกฤษในกลุ่มของตนเอง
39. ท่านนิยมฟังรายการวิทยุที่เปิดเพลงสากลเป็นประจำ
40. ท่านชอบดารา ศิลปิน ผู้ดำเนินรายการที่พูดภาษาอังกฤษได้ดี
41. เพื่อนสนิทของท่านนิยมฟังเพลงสากลนิยม
42. เพื่อนสนิทของท่านนิยมชมภาพยนตร์ต่างประเทศจากฝั่งตะวันตก
43. ท่านมีโอกาสนำการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มพูนทักษะ
44. ท่านเลือกรับสิ่งบันเทิงที่เป็นสากลนิยมมากกว่าของไทย
45. ปัจจุบันท่านเข้าถึงสื่อต่างๆ ที่เป็นภาษาอังกฤษ

	6	5	4	3	2	1	
24							☐ 27
							☐ 28
26							☐ 29
							☐ 30
28							☐ 31
							☐ 32
30							☐ 33
							☐ 34
32							☐ 35
							☐ 36
34							☐ 37
							☐ 38
36							☐ 39
							☐ 40
38							☐ 41
							☐ 42
40							☐ 43
							☐ 44
42							☐ 45
							☐ 46
44							☐ 47
							☐ 48

ท่านคิดว่า “ตัวของท่าน” มีพฤติกรรม

46. ในยุคโลกาภิวัตน์ท่านมีความนิยมในวัฒนธรรม

สากลนิยม

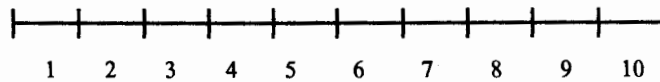

ชาตินิยม

49

47. ท่านรับประทานอาหารตามสถานที่ต่างๆ

ฟาส์ฟู้ด

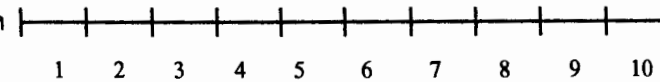

ข้าว

50

48. การจับมือถือแขนของบุคคลที่ท่านยกย่องว่ามีฐานะเป็น “แฟน” ในโรงภาพยนตร์เป็นเรื่องของ

สิทธิส่วนบุคคล

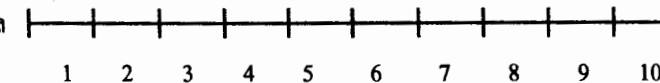

สาธารณชน / กาลเทศะ

51

49. การแต่งกายตามแฟชั่นในเสื้อผ้าที่มีลักษณะรักรูปหรือสายเดี่ยวเดินศูนย์การค้าเป็นเรื่องของ

สิทธิส่วนบุคคล

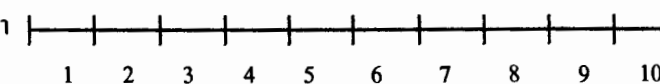

สาธารณชน / กาลเทศะ

52

50. ท่านมีความใกล้ชิดกับศาสนาที่ท่านนับถือ

วันสำคัญทางศาสนา

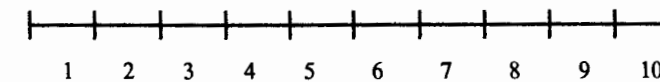

ทุกวัน

53

51. การวิพากษ์วิจารณ์และโต้เถียง

เผชิญหน้า

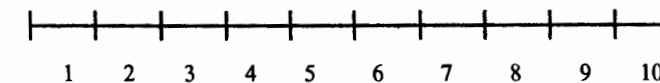

ให้ทราบภายหลัง

54

52. เมื่อท่านได้รับคำเชิญในขณะที่ท่านคิดงานส่วนตัวของท่านอยู่

ปฏิเสธทันที

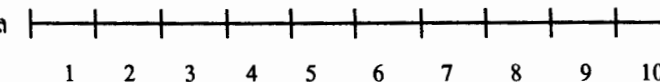

ตอบรับทันที

55

53. การยอมสละที่เน้นสีอันต่างๆ ในสถาบันการศึกษาเป็นเรื่องของ

สิทธิส่วนบุคคล

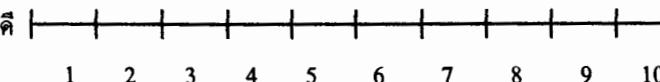

สาธารณชน / กาลเทศะ

56

54. การทักทายในชีวิตประจำวันส่วนใหญ่

ยกมือไหว้ / สวัสดี

จับมือ / Hi, Hello

57

55. เพื่อนของท่านที่มีพฤติกรรมเป็นแบบสากลนิยม

1 คน

2 คน

3 คน

4 คน

5 คนขึ้นไป

58

56. ท่านมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมคล้ายคลึงกับท่าน

1 คน

2 คน

3 คน

4 คน

5 คนขึ้นไป

59

ท่านคิดว่า “การบริโภคและพฤติกรรม” ของท่าน

สำหรับ
เจ้าหน้าที่

นั่นแหละคือชีวิต / แน่ใจอยู่แล้ว / ก็เคยนะ / ไม่เคยคิดเลย

57. ใส่เสื้อแจ็กเก็ต, เสื้อนอกคลุมทับ	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 60
58. ใส่รองเท้ากีฬาเวลาออกนอกบ้าน	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 61
59. ใส่หมวกเก็บ	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 62
60. สะพายกระเป๋าเป้	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 63
61. นุ่งกางเกงยีนส์	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 64
62. รับประทานอาหารฟาสต์ฟู้ด ประเภทเบอร์เกอร์และอาหารทอด	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 65
63. ดื่มน้ำอัดลม เช่น Coca-cola Pepsi	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 66
64. ฟังซาวด์เบ้าท์หรือวอล์กแมน	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 67
65. กล้าแสดงความสามารถและความคิดเห็น ในที่สาธารณะ	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 68
66. ได้เถียงผู้ใหญ่เมื่อมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 69
67. คบและทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนต่างเพศ เช่น ไปเที่ยว ชมภาพยนตร์	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 70
68. มีความสนิทสนมใกล้ชิดกับเพื่อนต่างเพศ อย่างเปิดเผย เช่น การจับมือ	☐ — ☐ — ☐ — ☐	☐ 71
<p>ไม่เห็นแปลกเลขใครๆ ก็ทำ เอาเถอะเราก็เคย ทำไม่ได้หรอกของแบบนี้</p> <p>เราก็หนึ่งในนั้น ไม่ใช่พวกเรา</p>		
69. พูดไทยคำอังกฤษคำ	☐ — ☐ — ☐	☐ 72
70. เดินข้ามหนังสือ	☐ — ☐ — ☐	☐ 73
71. ใช้เท้าชี้ของ	☐ — ☐ — ☐	☐ 74
72. นอน, นั่งเหยียดเท้าไปทางคนอื่น	☐ — ☐ — ☐	☐ 75
73. อุทานเป็นภาษาอังกฤษ Oops !	☐ — ☐ — ☐	☐ 76
74. ตันแบบเสื้อผ้านอกของนอก อเมริกา, ยุโรป	☐ — ☐ — ☐	☐ 77
75. คลั่งศิลปิน, เพลงฝั่งตะวันตก	☐ — ☐ — ☐	☐ 78

* ข้อคำถามที่ 58-68 ดัดแปลงจาก แบบสอบถามในงานวิจัยของสุณีพร เขวงศักดิ์โสภาคย์

ส่วนที่ 3 : ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์

มากที่สุด / มาก / ค่อนข้างมาก / ค่อนข้างน้อย / น้อย / น้อยที่สุด

- 76. ท่านแต่งกายตามแฟชั่นสมัยใหม่ 79
- 77. กลุ่มเพื่อนของท่านแต่งกายตามแฟชั่นสมัยใหม่ 80
- 78. ท่านพูดสนทนากับกลุ่มเพื่อนโดยใช้ภาษาอังกฤษ 81
- 79. ท่านจัดอยู่ในกลุ่มผู้นิยมวัฒนธรรมตะวันตก 82
- 80. กลุ่มเพื่อนของท่านจัดอยู่ในกลุ่มผู้นิยมวัฒนธรรมตะวันตก 83
- 81. วัยรุ่นสมัยใหม่มีความเป็นสากลนิยม 84
- 82. ท่านเป็นวัยรุ่นสมัยใหม่ 85
- 83. กลุ่มเพื่อนของท่านเป็นวัยรุ่นสมัยใหม่ 86

84. ท่านและกลุ่มเพื่อนจะแสดงออกถึงความเป็นพวกพ้องเดียวกันโดยวิธี 87

.....

.....

.....

85. ท่านและกลุ่มเพื่อนจะมีการแสดงออกว่าอยู่ในกลุ่มของวัยรุ่นโดยวิธี 88

.....

.....

.....

86. ท่านและกลุ่มเพื่อนจะแสดงว่า “ตัวของตนเอง” มีความแตกต่างจากกลุ่มวัยรุ่นอื่นทั่วไปหรือไม่ เพราะอะไร และโดยวิธีใด 89

.....

.....

.....

.....

อื่นๆ / หมายเหตุ / โปรดระบุ (ถ้ามี) 90

.....

.....

.....

(ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดียิ่ง)

แบบสัมภาษณ์

ประเด็นในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview)

1. ข้อมูลลักษณะทางประชากร / ข้อมูลส่วนตัว
  - 1.1 อายุ
  - 1.2 เพศ
  - 1.3 ระดับการศึกษา
  - 1.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
  - 1.5 อาชีพของบิดามารดา
  - 1.6 จำนวนพี่น้อง
  - 1.7 ภูมิลำเนาเดิม
  - 1.8 อื่นๆ ...
2. การนิยมบริโภคแบบสังคมตะวันตกและการใช้สื่อทางภาษาอังกฤษ
  - 2.1 ความเป็นมา / การเริ่มบริโภค
  - 2.2 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการบริโภค
  - 2.3 ข้อสังเกต
3. ความรู้สึกที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนและภาษาอังกฤษ
  - 3.1 การเข้ามามีอิทธิพลของสื่อ
  - 3.2 การแพร่ขยายของภาษาอังกฤษ
  - 3.3 ความต้องการบริโภคสื่อและภาษาอังกฤษ
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และนวัตกรรมสมัยใหม่
  - 4.1 สถานการณ์ปัจจุบันในสังคมโลก
  - 4.2 การเข้ามามีอิทธิพลกับชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน
  - 4.3 การยอมรับ / ปฏิเสธ
5. ความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย
6. อื่นๆ

ตารางภาคผนวก : ตารางไคแอสควร์

Critical Values of Chi Square

Degrees of freedom	Significance level 0.1	Significance level 0.05	Significance level 0.01	Significance level 0.005	Significance level 0.001
1	2.71	3.84	6.64	7.88	10.83
2	4.60	5.99	9.21	10.60	13.82
3	6.25	7.82	11.34	12.84	16.27
4	7.78	9.49	13.28	14.86	18.46
5	9.24	11.07	15.09	16.75	20.52
6	10.64	12.59	16.81	18.55	22.46
7	12.02	14.07	18.48	20.28	24.32
8	13.36	15.51	20.09	21.96	26.12
9	14.68	16.92	21.67	23.59	27.88
10	15.99	18.31	23.21	25.19	29.59

Reject H_0 if calculated value of chi square is greater than the critical value at the chosen significance level

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายรุจน์ส มานวงศ์ เกิดเมื่อวันจันทร์ที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2519 มีภูมิลำเนาอยู่ที่ แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษาและสำเร็จการศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม) ได้เข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาจนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) จากนั้นสอบคัดเลือกเข้ารับการศึกษาคณะสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ในปี พ.ศ. 2541 ตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ภูมิศาสตร์) จากคณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์ ได้เข้ารับคัดเลือกให้ศึกษาต่อในหลักสูตรสังคมวิทยา มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2542